

การศึกษาทัศนะของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดงเกี่ยวกับวิชาพื้นฐานศิลปะ
ในหลักสูตรศิลปะการแสดง ระดับปริญญาตรี ของสถาบันอุดมศึกษา ในประเทศไทย

นายอภิรัตน์ แก้วกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาศิลปศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF OPINIONS OF PERFORMING ARTS EXPERTS AND INSTRUCTORS
ABOUT ART FOUNDATION COURSES IN PERFORMING ARTS
UNDERGRADUATE PROGRAMS IN HIGHER EDUCATION
INSTITUTIONS IN THAILAND

Mr. Aphirat Kaewkan

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program in Art Education

Department of Art, Music and Dance Education

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2009

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาทัศนะของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขา
ศิลปะการแสดงเกี่ยวกับวิชาพื้นฐานศิลปะในหลักสูตร
ศิลปะการแสดง ระดับปริญญาตรี ของสถาบันอุดมศึกษา
ในประเทศไทย

โดย

นายอภิรัตน์ แก้วกัน

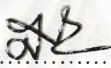
สาขาวิชา

ศิลปศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

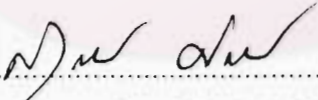
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี

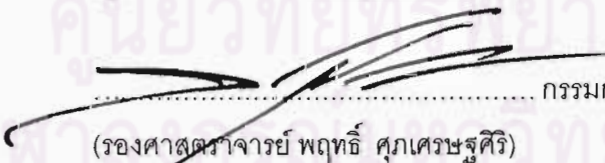
คณะกรรมการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย กาญจนวาสี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำไพ ตีรณสาร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ พงษ์ศักดิ์ สุขเศรษฐศิริ)

อภิรัตน์ แก้วกัน : การศึกษาทัศนนะของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดง
เกี่ยวกับวิชาพื้นฐานศิลปะในหลักสูตรศิลปะการแสดง ระดับปริญญาตรี ของ
สถาบันอุดมศึกษา ในประเทศไทย. (A STUDY OF OPINIONS OF PERFORMING
ARTS EXPERTS AND INSTRUCTORS ABOUT ART FOUNDATION COURSES
IN PERFORMING ARTS UNDERGRADUATE PROGRAMS IN HIGHER EDUCATION
INSTITUTIONS IN THAILAND) อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี, 217 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาทัศนนะของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดง
เกี่ยวกับวิชาพื้นฐานศิลปะในหลักสูตรศิลปะการแสดง ระดับปริญญาตรี ของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย
โดยการวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรศิลปะการแสดง จำนวน 8 หลักสูตร 6 สถาบัน และการสัมภาษณ์อาจารย์
ผู้สอนในสาขาศิลปะการแสดง จำนวน 18 คน และผู้เชี่ยวชาญทางด้านศิลปะการแสดง จำนวน 18 คน เครื่องมือ
ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างสำหรับผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์วิเคราะห์ข้อมูลโดย
การวิเคราะห์เนื้อหา หาค่าความถี่ และค่าฐานนิยม ผลการวิจัย พบว่า

1) หลักสูตรศิลปะการแสดง ระดับปริญญาตรี ทั้ง 8 หลักสูตร เป็นหลักสูตร 4 ปี แบ่งเป็นปริญญา
อักษรศาสตรบัณฑิต 2 หลักสูตร ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต 4 หลักสูตร และนิเทศศาสตรบัณฑิต 2 หลักสูตร
ด้านการวิเคราะห์วัตถุประสงค์หลักสูตร พบว่า ทุกหลักสูตรมีการกำหนดวัตถุประสงค์ด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย
และทักษะพิสัยไว้ครบถ้วน ด้านโครงสร้างหลักสูตร พบว่า ทุกหลักสูตรสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร
ระดับปริญญาตรี พ.ศ.2548 โดยมีการแบ่งเป็นหมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ หมวดวิชาเลือกเสรี
จำนวนหน่วยกิต รวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 120 หน่วยกิต ด้านการจัดเนื้อหาวิชาพื้นฐานศิลปะและวิชา
ศิลปะการแสดง พบว่าทั้ง 8 หลักสูตร มีการจัดเนื้อหาวิชาไว้ในหลักสูตร แตกต่างกัน

2) ผลการศึกษาทัศนนะของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดงเกี่ยวกับวิชาพื้นฐาน ศิลปะใน
หลักสูตรศิลปะการแสดง พบว่า ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดง ส่วนมาก มีความคิดเห็น
สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน ในด้านความสำคัญของวิชาพื้นฐานศิลปะที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอนวิชา
ศิลปะการแสดง ด้านแนวทางการจัดวิชาพื้นฐานศิลปะในหลักสูตรศิลปะการแสดง และด้านแนวทางการพัฒนา
หลักสูตรศิลปะการแสดง ระดับปริญญาตรี ของสถาบันอุดมศึกษา ในประเทศไทย

ภาควิชา..... ศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ศึกษา ลายมือชื่อนิสิต.....

สาขาวิชา..... ศิลปศึกษา.....

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....

ปีการศึกษา 2552.....

4983778227 : MAJOR ART EDUCATION

KEYWORDS :ART FOUNDATION COURSES / PERFORMING ARTS PROGRAMS

APHIRAT KAEWKAN : A STUDY OF OPINION OF PERFORMING ARTS EXPERTS AND INSTRUCTORS ABOUT ART FOUNDATION COURSES IN PERFORMING ARTS UNDERGRADUATE PROGRAMS IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN THAILAND. THESIS ADVISOR: ASSISTANT PROFESSOR SULAK SRIBURI, Ph.D., 217 pp.

The objective of the research was to study the opinion of performing arts experts and instructors about art foundation course in performing arts undergraduate programs in higher education institutions in Thailand. This research analyzed 8 Performing Arts undergraduate programs documents from 6 universities in Thailand, and the interview of 18 experts in Performing Arts Major and interview of 18 instructors in performing arts area. The instrument used in this study was the semi structured interview form for experts and instructors. Data was analyzed by frequencies and mode computation, the result shows that:

1) All performing arts undergraduate programs in 8 universities are 4-year program. Two of them are Bachelor of Arts, four of them are Bachelor of Fine Arts, and two are Bachelor of Communication Art. According program structure analysis, all programs stated noticeably the objectives in terms of cognitive domain, affective domain, and psychomotor domain. For the structure, all programs applied Bachelor Degree Program 2548 B.E. Standards where courses divided into general basic courses, core courses, and elective courses. All programs have at least 120 credits. In program content arrangement for art foundation and performing arts courses, this study found that each university includes different performing arts contents in art foundation courses; these differences also be found in contents regarding performing art subjects.

2) In the area of art foundation, viewpoints from both art experts and art instructors are spotted to the same direction; they mentioned the importance of art foundations in process of studying, arranging, and developing performing arts undergraduate programs in higher education institutions in Thailand

Department : Art, Music and Dance Education
Field of Study : Art Education
Academic Year : 2009

Student's Signature [Signature]
Advisor's Signature [Signature]

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้ความรู้ ข้อคิด คำแนะนำ ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ รวมทั้งการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการทำวิจัยมาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

กราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำไพ ตีรณสาร ประธานกรรมการ และ รองศาสตราจารย์ พงษ์ที ศุภเศรษฐศิริ กรรมการภายนอก ที่ได้กรุณาอนุเคราะห์สละเวลามา เป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์พรรัตน์ ดำรง และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชุตติมา มณีวัฒนา ปลั่งขำ ที่ได้ให้คำแนะนำในการสร้างและตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ และขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ประจำสาขา ศิลปการละคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , สาขา นาฏศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร , สาขา การละคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , สาขา ศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, สาขา ศิลปะการแสดงประยุกต์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต และสาขา ศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญทางด้านศิลปะการแสดงทุกท่าน ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลเอกสารและการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลสำหรับรับการวิจัยครั้งนี้

กราบขอบพระคุณอาจารย์และเจ้าหน้าที่สาขาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, อาจารย์พันธ์ชนะ สุนทรพิพิธ, อาจารย์ปัทมทัต โพธิเวชกุล, อาจารย์รินบุญ นุชน้อมบุญ, อาจารย์ดาริณี ชำนาญหม่อ, คุณกิตติรัตน์ ปลื้มจิตร์, คุณโอบอล พิมสาร และคุณจตุพร ตังคัช ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการทำวิจัย และจัดทำวิทยานิพนธ์นี้มาโดยตลอด และขอขอบคุณทุกกำลังใจที่ได้จาก เพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ และผู้ซิดไกล้

สุดท้ายผู้วิจัยขอรำลึกถึง พระคุณของบิดา มารดา และครู อาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัย และขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และครอบครัว ที่ให้การสนับสนุนทุนการศึกษา และ คอยกระตุ้นเตือน ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา จนสำเร็จการศึกษา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	9
ขอบเขตของการวิจัย.....	9
คำถามในการวิจัย.....	10
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
ตอนที่ 1 ทฤษฎีและแนวคิด เกี่ยวกับหลักสูตร.....	13
ตอนที่ 2 วิชาพื้นฐานศิลปะ.....	27
ตอนที่ 3 หลักสูตรศิลปะการแสดงระดับปริญญาตรี ของสถาบันอุดมศึกษา ในประเทศไทย.....	35
ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	49
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	61
การศึกษาค้นคว้าข้อมูล.....	61
กลุ่มตัวอย่างประชากร.....	63
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	63
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	64
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	65
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
การรายงานผลการวิจัย.....	66

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเอกสารหลักสูตรศิลปะการแสดง ระดับ ปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษา ในด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	68
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเอกสารหลักสูตรศิลปะการแสดงระดับ ปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษา ในด้านวิชาพื้นฐานศิลปะและ วิชาศิลปะการแสดง.....	76
ตอนที่ 3 ผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและ อาจารย์สาขาศิลปะการแสดง เกี่ยวกับวิชาพื้นฐานศิลปะในหลักสูตร ศิลปะการแสดง และแนวทางการพัฒนาหลักสูตร.....	108
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	133
การสรุปผลการวิจัย.....	134
อภิปรายผลการวิจัย.....	143
ข้อเสนอแนะ.....	159
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	160
รายการอ้างอิง.....	161
ภาคผนวก.....	170
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดง	171
ภาคผนวก ข โครงสร้างหลักสูตรศิลปะการแสดง ระดับปริญญาตรี ของ สถาบันอุดมศึกษา.....	174
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	206
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	217

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	เอกสารหลักสูตรศิลปะการแสดง ระดับปริญญาตรี ของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย.....	62
2	วัตถุประสงค์ของหลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปการละคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	69
3	วัตถุประสงค์ของหลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต สาขานาฏศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.....	70
4	วัตถุประสงค์ของหลักสูตร หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาการละคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.....	71
5	วัตถุประสงค์ของหลักสูตร หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขา ศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.....	72
6	วัตถุประสงค์ของหลักสูตร หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขา ศิลปะการแสดงประยุกต์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.....	73
7	วัตถุประสงค์ของหลักสูตร หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.....	74
8	สรุปจำนวนข้อและประเด็นวัตถุประสงค์ของหลักสูตรศิลปะการแสดง ระดับปริญญาตรี ในประเทศไทย 6 หลักสูตร.....	75
9	การเปรียบเทียบรายวิชาพื้นฐานและรายวิชาบังคับ ในเนื้อหากลุ่มวิชาพื้นฐาน ศิลปะ.....	77
10	การเปรียบเทียบรายวิชาพื้นฐานคณะและรายวิชาบังคับ ในเนื้อหากลุ่มวิชา ทฤษฎีและประวัติศิลปะการแสดง.....	80
11	การเปรียบเทียบรายวิชาพื้นฐานคณะและรายวิชาบังคับ ในเนื้อหากลุ่มวิชาทฤษฎี	82
12	การเปรียบเทียบรายวิชาพื้นฐานคณะและรายวิชาบังคับ ในเนื้อหากลุ่มวิชาการ กำกับการแสดง.....	82
13	การเปรียบเทียบรายวิชาพื้นฐานคณะและรายวิชาบังคับ ในเนื้อหากลุ่มวิชาการ ออกแบบเพื่อการแสดง.....	84
14	การเปรียบเทียบรายวิชาพื้นฐานคณะและรายวิชาบังคับ ในเนื้อหากลุ่มวิชา วรรณกรรมและบทละคร.....	86

ตารางที่		หน้า
15	การเปรียบเทียบรายวิชาพื้นฐานคณะและรายวิชาบังคับ สาขาในเนื้อหาของกลุ่ม วิชาการบริหารจัดการ การฝึกปฏิบัติงาน และการสร้างสรรค์งาน.....	88
16	การเปรียบเทียบรายวิชาเลือก ในเนื้อหาของกลุ่มวิชาพื้นฐานศิลปะ.....	91
17	การเปรียบเทียบรายวิชาเลือก ในเนื้อหาของกลุ่มวิชาทฤษฎีและประวัติ ศิลปะการแสดง.....	93
18	การเปรียบเทียบรายวิชาเลือก ในเนื้อหาของกลุ่มวิชาการแสดง.....	96
19	การเปรียบเทียบรายวิชาเลือก ในเนื้อหาของกลุ่มวิชาการกำกับการแสดง.....	98
20	การเปรียบเทียบรายวิชาเลือก ในเนื้อหาของกลุ่มวิชาการออกแบบเพื่อการแสดง....	100
21	การเปรียบเทียบรายวิชาเลือก ในเนื้อหาของกลุ่มวิชาการวรรณกรรมและบทละคร.....	103
22	การเปรียบเทียบรายวิชาเลือก ในเนื้อหาของกลุ่มวิชาการบริหารจัดการ การฝึก ปฏิบัติงาน และการสร้างสรรค์ศิลปะการแสดง.....	105
23	ข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดง ด้านเพศและอายุ	109
24	ข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดง ด้านคุณวุฒิทาง การศึกษา.....	110
25	ข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดง ด้าน ประสบการณ์การทำงาน.....	112
26	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดงเกี่ยวกับ ความสำคัญของเนื้อหาวิชาองค์ประกอบศิลป์ ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอน ศิลปะการแสดง.....	115
27	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดงเกี่ยวกับ ความสำคัญของเนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์ศิลป์ ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอน ศิลปะการแสดง.....	117
28	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดงเกี่ยวกับ ความสำคัญของเนื้อหาวิชาสุนทรียศาสตร์ ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอน ศิลปะการแสดง.....	119
29	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดงเกี่ยวกับ ความสำคัญของเนื้อหาวิชาศิลปวิจารณ์ ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอน ศิลปะการแสดง.....	121

ตารางที่		หน้า
30	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดงที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานศิลปะในหลักสูตรศิลปการแสดงวิชาเอกการแสดง	123
31	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดงที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานศิลปะในหลักสูตรศิลปการแสดงวิชาเอกการกำกับแสดง.....	125
32	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดงที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานศิลปะในหลักสูตรศิลปการแสดงวิชาเอกการออกแบบเพื่อการแสดง.....	127
33	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดงที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานศิลปะในหลักสูตรศิลปการแสดงวิชาเอกการเขียนบท.....	129

 ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ศิลปะสองทางให้แกกัน ดังเช่นที่ ทิศทางใหม่ของทัศนศิลป์ : สิ่งที่ทำทนายนักวิจารณ์ศิลปะ กานานาภิเชกกับห้าทศวรรษแห่งทัศนศิลป์ไทย ได้เน้นถึงความสนใจและการทำความเข้าใจ ปราบกฎการณใหม่ทางทัศนศิลป์ที่กระทบศิลปะในแขนง อื่น เช่น วรรณศิลป์ ศิลปะการแสดง ตลอดจนจิตศิลป์ การศึกษาปราบกฎการณเหล่านี้ทำให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งที่อาจขยาย ขอบเขตของความเข้าใจศิลปะเฉพาะแขนง เข้าสู่พรมแดนของศิลปะแขนงอื่น และยังอาจลป พรมแดนระหว่างศิลปะแขนงต่างๆออกทั้งหมด เพื่อเข้าไปสู่ความเป็นหนึ่งเดียวในการหล่อหลอม ทางความคิดและกระบวนการศึกษา (เจตนา นาควัชระ, 2546) และ ได้แสดงทัศนะว่า ความคิด แบบแยกส่วนซึ่งมีใช้ทิศทางที่พหุนิยมจะดำเนินไปนั้นดูจะส่งผลในรูปของโครงสร้างสถาบัน การศึกษาออกมาด้วย ผู้ที่อยู่ในวงการการศึกษา่อมทราบดีว่า กำแพงระหว่างภาควิชาแล ะ สาขาวิชา ซึ่งโดยหลักการเป็นเพียงเครื่องอำนวยความสะดวกในการบริหาร ได้กลายสภาพไปเป็น กำแพงความคิดที่ลึ้มล้างได้ยาก วงการศิลปะก็ตกอยู่ในห้วงนั้นเช่นกัน

ในด้านการเรียนการสอนทางด้านศิลปะการแสดง ศิลปะการละครในประเทศไทย ได้มี การศึกษาอย่างเป็นระบบในมหาวิทยาลัยโด ยนับตั้งแต่มีการสอนศิลปการละครในจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย พระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าเปรมบุรฉัตรทรงเป็นกำลังสำคัญในการจัดตั้งหน่วยวิชา ศิลปะการละครในแผนกวิชาภาษาอังกฤษ ระหว่างนั้นมีการจัดแสดงละครเป็นภาษาอังกฤษเพื่อให้ นิสิตได้ฝึกฝนความรู้ด้านภาษาและศิลปะการละคร โดยมีรองศาสตราจารย์สดีไล พันธุมโกมลเป็นผู้ ได้รับมอบหมายจากคณะอักษรศาสตร์ให้เป็นผู้กว้างหลักสูตรวิชาศิลปะการละครในปี พ .ศ. 2507 และทำการเปิดแผนกวิชาการละครขึ้นในปี พ.ศ. 2508 มีการละครเป็นวิชาเอกวิชาหนึ่งของ คณะ (สดีไล พันธุมโกมล, 2537) ในการจัดทำหลักสูตรศิลปการละคร และกำกับการแสดงละคร เรื่องต่างๆ กิจการดังกล่าวได้ก้าวหน้าเป็นลำดับจนสามารถดำเนินการจัดตั้งเป็นภาควิชาศิลปการ ละครได้เมื่อพ.ศ. 2514 เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบัน โดยมุ่งเน้นให้บัณฑิตฝึกทักษะอย่างเข้มข้นควบคู่ ไปด้วยกับภาคทฤษฎีที่ลึกซึ้งในทุกแขนงวิชา เพื่อให้บัณฑิตของภาควิชา ถึงพร้อมซึ่งศักยภาพที่จะไป ประกอบอาชีพต่างๆ ในวงการศิลปะการแสดงได้ และนอกจากนี้ภาควิชาศิลปการละคร ได้มีการ เปิดหลักสูตรหลักสูตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิต ศิลปะการละคร ที่ภาควิชาในปีการศึกษา 2549 ด้วย

ส่วนในช่วงเวลาใกล้เคียงกัน ที่มหาวิทยาลัยศิลปากร ภาควิชา นาฏยสังคีตเริ่มเปิดสอนพร้อมกับการก่อตั้งคณะอักษรศาสตร์ โดยเปิดเป็นสาขา วิชาให้นักศึกษาเลือกเรียนในระดับต้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2511 (กอบกุล อิงคุทานนท์, 2543) แบ่งการเรียนการสอนออกเป็น 2 สาขาวิชาด้วยกันคือ สาขานาฏยศาสตร์ (ศิลปะการละคร) และสาขาสังคีตศิลป์ (ดนตรี) โดยได้เปิดสอนสาขานาฏยศาสตร์เป็นวิชาโทในปีการศึกษา 2514 และเปิดเป็นวิชาเอกในปีการศึกษา 2528 โดยมีอาจารย์เด่นดวง พุ่มศิริ เป็นผู้ก่อตั้ง โดยการเรียนการสอนมุ่งเน้นทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ เพื่อให้นักศึกษาได้เข้าใจถึงศิลปะการละคร และดนตรีไทยในฐานะศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์อย่างลึกซึ้งและเพื่ออ้างอิงซึ่งวัฒนธรรมอันดีงามของสังคมไทย ในขณะที่เดียวกันมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้เปิดสาขาการละครขึ้น ในคณะศิลปศาสตร์ โดยมี ศาตราจารย์ ดร. มัทนี รัตนิน เป็นผู้ดูแลหลักสูตรการเรียนการสอน โดยเริ่มจากการเปิดหลักสูตรปริญญาตรี สาขาภาษาและวรรณคดีอังกฤษ ตั้งแต่ พ.ศ. 2514 มีวิชาบทละครของเชกสเปียร์ บทละครอังกฤษสมัยต่างๆ และได้เปิดสอนวิชาการแสดงและกำกับการแสดงใช้แนวสอนสมัยใหม่ เมื่อพ.ศ. 2518 เปิดหลักสูตรวิชาโทการละคร และเมื่อพ.ศ. 2529 เปิดหลักสูตรสาขาการละครเป็นวิชาเอกอยู่ในคณะศิลปศาสตร์ศาสตร์ จนในปี พ.ศ. 2538 ได้มีโครงการจัดตั้งคณะศิลปกรรมศาสตร์ จึงย้ายสาขาการละครมาสังกัดในคณะนี้ (มัทนี รัตนิน, 2546) โดยมีจุดมุ่งหมายให้นักศึกษาได้มีความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการละคร วรรณกรรม การละคร มีการปฏิบัติฝึกฝนในศิลปะการสร้างละครแขนงต่างๆ เพื่อเสริมสร้างพื้นฐานทักษะและบุคลิกภาพที่จำเป็นต่อการสร้างเสริมประสิทธิภาพของงาน การแสดงละคร และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ส่วนในมหาวิทยาลัยเอกชนมหาวิทยาลัยกรุงเทพเป็นแห่งแรก ที่เริ่มเปิดภาควิชาศิลปะการแสดง ระดับปริญญาตรี ในคณะนิเทศศาสตร์ เมื่อ พ.ศ. 2532 โดยนักศึกษาที่สนใจสามารถเลือกเน้นความชำนาญเฉพาะด้านได้จาก 2 สาขาวิชา คือ วิชาเอกการแสดงและการกำกับการแสดง และวิชาเอกการเขียนบท โดยเน้นการศึกษาทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ นักศึกษาจะได้สร้างสรรค์อย่างเสรีตลอดระยะเวลาการศึกษา ต่อมาได้มีอีกหลายสถาบันที่เปิดหลักสูตรศิลปะการแสดง ศิลปะการละคร อาทิเช่น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เปิดสาขาวิชาศิลปะการแสดง เมื่อปีพ.ศ. 2536 เป็นต้นมา ปัจจุบันสาขาวิชาศิลปะการแสดงมีหน้าที่ผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาจำนวน 2 วิชาเอก คือวิชาเอกการแสดงและการกำกับการแสดง และการออกแบบเพื่อการแสดง อีกทั้งยังเปิดสอนวิชาโทให้แก่บัณฑิตในมหาวิทยาลัยด้วย (คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2545) ส่วนมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เปิด สาขาวิชาศิลปะการแสดงประยุกต์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ ดำเนินการจัดการการศึกษาระดับปริญญาตรี ตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 โดยมุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพทางวิชาการ ทั้งศาสตร์และศิลป์ ผสมกับความรู้ทางด้านธุรกิจรวมทั้งประสบการณ์จากการปฏิบัติงานจริงตามสาขาที่เรียนเป็นต้น

หลักสูตรศิลปะการแสดง ศิลปะการละคร ของ สถาบันอุดมศึกษา ในประเทศไทยมีความหลากหลายและแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาประวัติความเป็นมาของแต่ละหลักสูตร ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับนโยบาย ของสถาบัน คณะและภาควิชา แต่ในทุกหลักสูตรจะมีส่วนที่คล้ายคลึงกันก็คือ วัตถุประสงค์ของการผลิตบัณฑิต และการจัดเนื้อหาวิชา ที่มีการมุ่งเน้นการศึกษาทฤษฎีทางด้านการละครควบคู่กับการฝึกทักษะปฏิบัติงานการละครไปพร้อมกัน

สไตน์ พันธุมโกมล (2538) กล่าวว่า ละคร คือ ศิลปะร่วม (Composite Art) ที่รวมศิลปะหลายแขนงไว้ด้วยกัน ความสำเร็จของละครขึ้นอยู่กับความกลมกลืนของศิลปะทุกแขนงและความร่วมมือร่วมใจของผู้ร่วมงานทุกฝ่าย เช่นเดียวกับ ประสบ ลีเหมือดภัย (2544) ได้ให้ความหมายของคำว่า นาฏศิลป์ (Dance & Drama) หมายถึง ศิลปะซึ่งใช้ร่างกายของมนุษย์กับลีลาการเคลื่อนไหวไปตามบทพากย์หรือบทเพลงนาฏศิลป์นี้ มักสัมพันธ์กับศิลปะสาขาอื่นๆ เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม และ สถาปัตยกรรม โดยนำมาใช้ในการจัดฉาก รวมทั้งวรรณกรรมที่นำมาใช้เป็นเนื้อเรื่องสำหรับการแสดงและจากรายงานการสัมมนาการวิจารณ์ศิลปะ :มหาวิทยาลัยศิลปากร(2524)ได้กล่าวว่าละครเป็นงานซึ่งรวมเอาศิลปะหลายแขนงเข้าไว้ด้วยกันได้แก่วรรณศิลป์ (โครงสร้างของบทละคร บทสนทนา การกำหนดบุคลิกลักษณะของตัวละคร) ทัศนศิลป์ (จากการจัดวางตำแหน่งตัวละคร เครื่องประกอบฉาก แสง สี การแต่งตัวให้ได้ภาพกลมกลืนกัน) คีตศิลป์ และนาฏศิลป์ (ทางด้านการแสดงอารมณ์ ความรู้สึก สีหน้า ท่าทางของตัวละคร) การพิจารณาละครจึงไม่อาจใช้มาตรฐานทางศิลปะชนิดใดเพียงชนิดเดียวเข้าตัดสินงานทั้งหมดได้

พทุทธิ ศุภเศรษฐศิริ (2544) กล่าวว่า ละครเป็นศิลปะแขนงหนึ่งที่มีธรรมชาติหรือลักษณะแตกต่างไปจากงานศิลปะแขนงอื่นๆ ขณะที่งานศิลปะแขนงอื่นเป็นผลงานอันเกิดจากการสร้างสรรค์ของปัจเจกบุคคล ไม่ว่าจะเป็งาน จิตรกรรม ประติมากรรม วรรณกรรม หรือแม้แต่นดนตรี ศิลปินผู้สร้างผลงานก็สามารถสร้างหรือแสดงผลงานตามลำพังได้ แต่งานละครเป็นงานศิลปะที่เกิดจากการประสานความร่วมมือของคณะผู้สร้างอันประกอบไปด้วยบุคคลหลายฝ่าย กล่าวได้ว่างานละครเป็นงาน Collaborative เช่นเดียวกับ กฤษรา (ซูไรมาน) วิศราภุริชา (2548) กล่าวว่า ศิลปะการละครเป็นศิลปะร่วมของศิลปะแขนงต่างๆ ทุกแขนง กล่าวคือเป็นที่รวมของศิลปินหรือผู้เชี่ยวชาญสาขาต่างๆ อย่างมากมาย เช่น ผู้ออกแบบฉาก (Scene Designer) ผู้ออกแบบแสง (Light Designer) ผู้ออกแบบเสื้อผ้า (Costume Designer) ผู้กำกับการแสดง (Director) นักแสดง (Performer) นักดนตรี (Musician) ช่างฝีมือ (Craftsman) ช่างทาสี (Painter) ช่างไม้ (Carpenter) ช่างตัดเสื้อ (Dresser) นักเขียนบทละคร (Playwright) และอื่นๆ อีกมากมาย บุคคลเหล่านี้มาร่วมแรงร่วมใจกันทำละครโดยยึดเอาแนวความคิด การตีความ และจุดมุ่งหมายของผู้กำกับการแสดงเป็นแนวทางในการผลิตผลงานร่วมกัน โดยมีนักแสดงเป็นผู้

สื่อสารเนื้อหาสาระโดยตรงต่อผู้ชม ฉากและเครื่องประกอบฉากต่างๆ ที่อยู่โดยรอบ เป็นสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่กำหนดขอบเขต การเคลื่อนไหวของนักแสดงและยังแสดงให้เห็นบุคลิกลักษณะ และฐานะความเป็นอยู่ของตัวละครนั้นๆ ว่าเป็นอย่างไรด้วย ภาพที่เราเห็นในการแสดงบนเวทีเป็นผลมาจากการทำงานของคนหลายๆ ฝ่าย ซึ่งมีผู้กำกับการแสดงเป็นผู้ผลานงานศิลปะชั้นย่อยๆ เหล่านี้เข้าด้วยกัน

นพมาศ ศิริกายะ (2525) กล่าวว่า ละครเป็นศูนย์รวมของศิลปะนานาชาติ และประกอบไปด้วยด้านต่างๆ 5 ด้าน คือ บทละคร นักแสดง ช่างเทคนิค ผู้กำกับการแสดง และผู้ชม ละครเป็นงานที่มีองค์ประกอบของศิลปะทุกอย่างมาบรรจบพบกันกล่าวคือ การเคลื่อนไหวกับท่าทางร่างกายในนาฏศิลป์ ลีลา ทำนอง กับความกลมกลืนในสังคีตศิลป์ มาตราคำประพันธ์กัน ถ้อยคำในวรรณกรรมและเส้น มวลสาร กับสี ในประติมากรรม จิตรกรรม การวาด เขียน และสถาปัตยกรรม ฉะนั้นแน่นอนว่าละครคือ การสังเคราะห์ของศิลปะต่างๆ เนื่องจากทุกวันนี้มีการเน้นหนักไปที่การจัดแสดงละครเรื่องและการทำให้องค์ประกอบทุกส่วนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน จึงทำให้ละครไม่ว่าจะเป็นศิลปะต่างหากหรือการสังเคราะห์ของศิลปะ ต้องตกอยู่ภายใต้การทดสอบในเรื่องเอกภาพ การเลือกเน้น ลีลา ดุลยภาพ สัดส่วน ความกลมกลืน และความประณีต ซึ่งเราถือว่าเป็นหลักของศิลปะ

มัทนี รัตนิน (2546) กล่าวว่า ละครที่ปรากฏบนเวทีและสิ่งๆ ที่ผู้กำกับการแสดงได้นำออกมาเป็นผลิตผลศิลปะรูปแบบใหม่ซึ่งมิใช่บทวรรณกรรม แต่เป็นงานศิลปะอีกขั้นหนึ่งซึ่งเกิดขึ้นมาจากวรรณกรรมนั้น ในด้านนี้ผู้กำกับการแสดงจึงเป็นผู้สร้างสรรค์ด้วยความรู้ความสามารถส่วนตัว โดยประสานกับผู้แสดง นักดนตรี นาฏศิลป์ และนักออกแบบ ฯลฯ สอดคล้องกับที่ เสรี หวังในธรรม อภิปรายในรายงานการสัมมนา การวิจารณ์ศิลปะ : มหาวิทยาลัยศิลปากร ว่า การแสดงนาฏกรรมทุกประเภทมีองค์ประกอบอยู่ 5 ส่วนคือ 1) วรรณศิลป์ ได้แก่ บทในการแสดง 2) ดุริยางคศิลป์ ได้แก่ ดนตรี ถ้าเป็นโขน ได้แก่ ปี่พาทย์ เครื่องสาย และมโหรี 3) คีตศิลป์ ได้แก่ ศิลปะประเภท ร้อง ท่า และรำ 4) นาฏศิลป์ ได้แก่ ะบำรำเต้น เช่นเมื่อโบทแล้ว บรรจุเพลงบรรเลงและขับร้องและจำใช้ผู้แสดงได้อย่างไรให้เหมาะสมกับบท 5) เทคนิคอุปกรณ์ (ปัจจัยศิลป์) ได้แก่ องค์ประกอบที่จะใช้ส่วนต่างๆ ให้นาฏกรรม สำเร็จได้แก่ เครื่องแต่งกาย ฉาก เสียง และแสง ในการแสดงละครทั่วไป ถ้าส่วนใดส่วนหนึ่งใน 5 ส่วนนี้บกพร่องไป นาฏกรรมนั้นจะไม่สมบูรณ์ เช่นเดียวกับกับ วรพวรรณ กิรานนท์ (2540) ได้แสดงทัศนะว่า ศิลปะการแสดงเป็นศาสตร์แขนงหนึ่งของศิลปะที่ว่าด้วยเรื่องของการละครในรูปแบบขององค์ประกอบต่างๆ ของการแสดง ได้แก่ การแสดง การกำกับการแสดง การออกแบบและจัดสร้างเครื่องแต่งกาย ฉาก แสง สี

บนเวที การแต่งหน้า การอำนวยความสะดวก การเขียนบทละคร เป็นต้น รวมถึงรูปแบบในการบริหารจัดการแสดงด้วย

เด่นดวง พุ่มศิริ (ม.ป.ป.) กล่าวว่า ละครเป็นศิลปะประสมของทัศนศิลป์และโสตศิลป์ อันเป็นหลักสำคัญของศิลปะในช่วงว่างของพื้นที่ และศิลปะในช่วงว่างเวลานี้เอง ที่ทำให้บางท่านกล่าวว่า ละครเป็นศิลปะแห่งศิลปะทั้งปวง เมื่อนำศิลปะต่างๆ มาใช้ในการแสดงละคร ผลของศิลปะการละครก็ซับซ้อน เพราะศิลปะแต่ละอย่างต่างก็เข้ามาขยายความความหมายกันและกัน ทำให้ลักษณะศิลปะและหลักการปฏิบัติที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น และ กุสุมา รัชมณี (2536) ได้ให้คำจำกัดความของงานศิลปะประเภทวรรณกรรม ดนตรี และนาฏศิลป์ ว่าเป็น สหศิลป์ ก็น่าจะได้ คำที่ใช้สำหรับการสร้างสรรค์ศิลปะกลุ่มนี้เรามักใช้ว่า ประพันธ์ คือ ผูกหรือร้อยกรองให้เป็นเรื่องราว และปฏิกิริยาที่ผู้ดู ผู้ฟัง ผู้อ่านมักจะสรุปเป็นสูตรสั้นๆ ก็คือ “สนุก” “เรื่องราว” จึงดูเหมือนจะเป็นหัวใจของงานศิลปะกลุ่มนี้ อาจารย์ชอุต นิยมเสมอ มีข้อสังเกตว่า “ความชื่นชมในวรรณศิลป์ นาฏศิลป์ และเพลงร้องซึ่งมีเรื่องราวเป็นส่วนประกอบสำคัญดูจะแพร่หลายและเข้าถึงจิตใจได้มากกว่า...” และ ชอุต นิยมเสมอ (2544) ที่ได้ให้ความหมายของคำว่า ศิลปะ คือ สิ่งมนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อแสดงออกซึ่งอารมณ์ ความรู้สึก ปัญญา ความคิด และความงาม สามารถแบ่งประเภทและสาขาของศิลปะได้ดังนี้ โสตทัศนศิลป์ (Audio Visual Arts) เป็นศิลปะที่รับสัมผัสด้วยการฟังและการเห็นพร้อมกัน ได้แก่ นาฏกรรม การแสดง ภาพยนตร์ ซึ่งเป็นการผสมกันของวรรณกรรม ดนตรี และทัศนศิลป์ บางแห่งเรียกศิลปะสาขา นี้ว่า ศิลปะผสม (Mixed Art) สอดคล้องกับที่ ศุภชัย สิงห์ยะบุศย์ (2546) ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับ ศิลปะผสม (Mixed Arts) ว่า ศิลปะสาขานี้ใช้สื่อการแสดงออกและสื่อการรับรู้ผสมผสานกันตั้งแต่ 2 ชนิดขึ้นไป หรืออาจจะเป็นการใช้สื่อในการแสดงออก เพื่อให้เกิดรสชาติในการรับสัมผัสและชื่นชมอย่างครบครัน ดังนั้นผู้ที่ จะรับรู้และชื่นชมในศิลปะสาขาศิลปะผสมนี้ จึงต้องมีประสาทสัมผัสทุกส่วนที่สมบูรณ์ รวมทั้งสามารถเข้าใจสัญลักษณ์ทางภาษาที่เป็นสื่อแสดงออกในศิลปะผสมนั้นๆ ด้วย ศิลปะสาขานี้ ได้แก่ การแสดงละคร ภาพยนตร์ หมอลำ การเต้นรำ การฟ้อนรำ เป็นต้น ซึ่งจะเห็นได้ว่า ศิลปะกลุ่มนี้มีทั้งภาพ เสียง และอาจจะมีทั้งภาษา หรือ เนื้อหาเป็นสื่อร่วมด้วย เราจึงเรียกว่า ศิลปะผสม นั่นเอง และ เกษร ธิตะจारी (ม.ป.ป.) กล่าวว่า ศิลปะที่ต้องอาศัยทั้งสายตา และหูฟัง และจินตนาการ ให้ เข้าถึงผลงานนั้นๆ เรียกว่า ผสมศิลป์ ได้แก่ ดนตรี นาฏกรรมและการแสดงต่างๆ ศิลปะเหล่านี้ต้องใช้การรับรู้เกินกว่าสองอย่างขึ้นไปและประกอบด้วยงานหลายชนิดที่ต้องอาศัยซึ่งกันและกัน

สรุปได้ว่า ศิลปะการแสดง หรือศิลปะการละคร เป็นศิลปะร่วม ที่ต้องอาศัยศิลปะ หลากหลายแขนงเป็นเครื่องมือประกอบกันขึ้นมาเพื่อที่จะสื่อสารให้แก่ผู้อื่น เนื่องจากศิลปะการแสดง

หรือศิลปะการละครประกอบของกระบวนการสร้างสรรค์ในหลากหลายส่วนไม่ว่าจะเป็นด้านบท
 ด้านการแสดง ด้านการกำกับการแสดง ด้านการออกแบบเพื่อการแสดง ฉาก เครื่องแต่งกาย แสง
 เสียง และเทคนิค ประกอบการแสดงต่างๆ ในแต่ละองค์ประกอบ จะต้องอาศัยทักษะความรู้
 ความสามารถทางด้านศิลปะที่แตกต่างกันไป อาทิเช่น ด้านวรรณศิลป์ ได้แก่ บทละคร บท
 สนทนา การกำหนดบุคลิกลักษณะของตัวละคร ด้านทัศนศิลป์ ได้แก่ การจัดองค์ประกอบของ
 ภาพ เหตุการณ์ ตำแหน่งการเคลื่อนไหว การใช้พื้นที่ของนักแสดง การออกแบบและจัดสร้าง
 เครื่องแต่งกาย ฉาก การจัดวางตำแหน่งเครื่องประกอบฉาก แสง สี ให้ได้ภาพกลมกลืนกัน
 ด้านคีตศิลป์ ได้แก่ ดนตรีและเสียงประกอบการแสดง ด้านนาฏศิลป์ ได้แก่ การสื่อสารทางด้าน
 การแสดงอารมณ์ ความรู้สึก สีหน้า ท่าทาง การเคลื่อนไหวของตัวละคร เป็นต้นสุนทรีย์และ
 คุณค่าของผลงานทางด้านศิลปะการแสดงจะเกิดขึ้นจากการรับรู้เรื่องราว มุมมองความคิด ความ
 ซาบซึ้งในอารมณ์ ความรู้สึกที่ถ่ายทอดออกมาในหลากหลายมิติ ขององค์ประกอบที่กลมกลืน
 มากกว่าเพียงแค่ส่วนใดส่วนหนึ่งเท่านั้น จากความสำคัญขององค์ประกอบต่างๆของศิลปะการ
 การแสดง นั้นนอกจากความรู้เฉพาะทางศิลปะการแสดง ศิลปะการละครที่เป็นเนื้อหาหลักของการ
 เรียนการสอนแล้ว ความรู้พื้นฐานอื่นๆ ก็ถือว่าเป็นส่วนสำคัญในการศึกษาและปฏิบัติงานด้านนี้
 เช่นกัน โดยเฉพาะความรู้พื้นฐานทางด้านศิลปะ มีความสำคัญ และจำเป็นต่อการศึกษาทางด้าน
 ศิลปะในทุกๆแขนง ตามที่ ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ (2544) ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับวิชาพื้นฐานไว้ว่า
 ความพยายามที่จะพัฒนาความรู้ให้กว้างขึ้นเพื่อทำให้ความเข้าใจในศาสตร์แต่ละสาขามี
 ความหมายและประโยชน์มากยิ่งขึ้น ต้องเข้าใจถึงกระบวนการแสวงหาควา มรู้อันเป็นพื้นฐานของ
 ศาสตร์นั้นด้วยจะทำให้เราเข้าใจศาสตร์นั้นให้ลึกซึ้งขึ้นด้วย

จากรายงานการสัมมนา การวิจารณ์ศิลปะ มหาวิทยาลัยศิลปากร (2524) กล่าวถึง
 ความสำคัญของความรู้ทางด้านศิลปะที่มีต่อกระบวนการสร้างสรรค์ละคร ว่า เทคนิคส่วนที่เหลือ
 ของละครอันได้แก่ แสง เสียง ฉาก การแต่งหน้าและแต่งกาย คือเครื่องช่วยส่งเสริมละครให้
 บรรลุจุดหมายตามที่ต้องการ ผู้กำกับการแสดงควรมีความรู้ว่า มีของแสง ฉาก และเครื่องแต่ง
 กาย จะช่วยเน้นอารมณ์ของเรื่องได้อย่างไร สีแต่ละสีให้ผลที่แตกต่างในความรู้สึกของคนดู
 อย่างไรบ้าง ลักษณะการออกแบบฉากซึ่งมีหลาย Style ก็จะเป็นเครื่องชี้แนะให้ผู้ดูเข้าใจ
 ความรู้สึกของละครมากขึ้น เช่น ถ้าต้องการสร้างความรู้สึกอึดอัด ไม่ควรใช้ฉากโล่งและสีสว่าง
 เส้นที่หักเหไปมาจะช่วยสร้างความรู้สึกสับสน หรือเส้นโค้งจะช่วยให้ความรู้สึกเบาบางลง ฯลฯ
 และควรเข้าใจอารมณ์ จินตนาการ ในดนตรีซึ่งจะช่วยเพิ่มความรู้สึกให้ละครได้อย่างแนบเนียน
 และได้ให้แนวความคิดที่น่าสนใจเป็นข้อแนะนำไว้ประการหนึ่งว่า ละครเป็นศิลปะรวม ผู้ที่ทำ
 ละครโดยเฉพาะผู้กำกับการแสดงจะรู้แต่เพียงด้านใดด้านเดียวไม่ได้ ต้องศึกษาทฤษฎีของ สี เส้น

รูปร่าง น้ำหนัก ของแสงและเงา องค์ประกอบภาพ นอกเหนือไป จากด้านการแสดงและปรัชญา ความคิดของละคร และวงการศิลปะน่าจะมีการผลิตศิลปินหรือนักสร้างสรรค์ออกไปในลักษณะที่เป็นมนุษย์ ที่มีความรู้กว้างทั้งทางสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ และควรมีคุณสมบัติที่รู้กว้างในสาขาวิชาซีพของตน เป็นต้นว่า ถ้าเรียนนาฏศิลป์ ควรต้องรู้ทางด้านอื่นด้วย เช่น ทัศนศิลป์ และวรรณศิลป์ เป็นต้น สอดคล้องกับ วิรุณ ตั้งเจริญ (2548) กล่าวว่า สำหรับทางด้านศิลปะการแสดงนั้นในกระแสโลกาภิวัตน์ก็เช่นกัน ความเข้าใจในความเป็นไปของสังคมไทยและสังคมโลก ศิลปะการแสดงจึงมีบทบาทสนับสนุนทั้งทางด้านการอนุรักษ์อย่างก้าวหน้า พร้อมกับการเปิดรับและพัฒนาตามแบบสากล ควบคู่ไปกับการสร้างความเป็นตัวของตัวเองที่แตกต่างไปจากศิลปะการแสดงในแต่ละสถาบันการศึกษา สังคมสมัยใหม่ได้เอื้อต่อการพัฒนาให้เกิดอาชีพใหม่ ศิลปะการแสดงจึงส่งผลต่อการพัฒนาองค์ความรู้และการผลิตบัณฑิตในสาขาใหม่ที่เป็นความต้องการของสังคม ในมหาวิทยาลัยต่างประเทศที่มีปรัชญาในการผสมผสานศิลปกรรมสาขาต่างๆ ไว้ในชุมชนเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นทางด้านศิลปะ ดนตรี การแสดง ฯลฯ เพื่อก่อให้เกิดเอกภาพท่ามกลางความหลากหลาย ก่อให้เกิดการเรียนรู้ เข้าใจ และซาบซึ้ง ซึ้งกันและกัน ทั้งกระบวนการเรียนการสอนโดยตรง และการซึมซับซึ่งกันและกันในทางอ้อม

ความรู้พื้นฐานทางศิลปะในภาพรวมที่นับได้ว่ามีความสำคัญต่อการศึกษาศิลปะและการสร้างสรรค์ผลงานทางด้านศิลปะไม่ว่าจะแขนงใด ได้แก่ ความรู้ทางด้านองค์ประกอบศิลป์ (Art Composition) ประวัติศาสตร์ศิลป์ (History of Arts) สุนทรียศาสตร์ (Aesthetic) และ ศิลปะวิจารณ์ (Art Criticism) ตามที่ สุชาติ เถาทอง (2539) กล่าวถึง โครงสร้างทางทัศนศิลป์ว่า โครงสร้างทางทัศนศิลป์เป็นองค์ประกอบหลักในการสร้างสรรค์และพิจารณางานศิลปะ ว่ามีความงามและความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ประกอบด้วยดุลยภาพ (Balance) สัดส่วน (Proportion) ความกลมกลืน (Harmony) ช่วงจังหวะ (Rhythm) และจุดเด่นของงานศิลปะ (Dominance) โครงสร้างทางทัศนศิลป์มีความจำเป็นสำหรับผู้เริ่มศึกษาด้านศิลปะ เพราะทำให้เข้าใจถึงการจัดภาพ และการสร้างภาพที่เหมาะสม มีความงดงาม ส่วน ดำรง วงศ์อุปราช (2524) กล่าวถึง ความสำคัญของประวัติศาสตร์ศิลป์ ว่า เป็นความรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการคิด มีแนวทางในการสร้างสรรค์งานศิลปกรรมหรือพิจารณาตัดสินงานศิลปกรรมได้อย่าง เชี่ยวชาญ นักวิชาการด้านศิลปะต่างให้ความสำคัญกับประวัติศาสตร์ศิลป์ในฐานะเป็นเครื่องมือขยายความรู้ ความเข้าใจ และความชัดเจนต่อการศึกษางานศิลปกรรมแขนงอื่นๆ และ วนิดา ขำเขียว (2543) ได้กล่าวถึง ความจำเป็นและประโยชน์ของการศึกษาวิชาประวัติศาสตร์ศิลป์ ไว้ดังนี้ 1) ทำให้รู้และเข้าใจประวัติความเป็นมาของศิลปกรรม ตลอดจนวิธีการสร้างสรรค์งาน 2) ศิลปกรรมของมนุษยชาติในสมัยต่างๆอย่างถูกต้อง 3) ทำให้เข้าใจความเชื่อถือของสังคมที่มีอิทธิพลต่อศิลปกรรม 4) ทำให้

เกิดความภาคภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรมของมนุษยชาติ เพื่อจะ ได้เก็บรักษาและอนุรักษ์ ซึ่งนำไปสู่การศึกษาต่อไป 5) ทำให้เกิดการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมที่ดั่งามเอาไว้เป็นแบบอย่าง 6) ทำให้รู้ลักษณะเด่นและข้อบกพร่องในการประกอบงานศิลปกรรม เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้ถูกต้องและเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน และประสพ ลีเหมือดภัย (2544) ได้กล่าวถึงวิชาศิลปะนิยมว่าเป็นวิชาที่ว่าด้วย สุนทรียศาสตร์ หลักการสร้างสรรค์ศิลปะ และความเป็นมาของศิลปะแขนงต่างๆ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่ดี มีทัศนคติที่ถูกต้องต่องานศิลปะร่วมกัน สอดคล้องกับ จรูญโกมุทรัตนานนท์ (2539) กล่าวว่า มีนักวิชาการของไทยที่สนใจ ด้านสุนทรียศาสตร์อยู่น้อยมาก ทั้งที่สุนทรียศาสตร์เป็นรากฐานสำคัญของศิลปะทุกแขนง และ บลูม (Bloom, 1981) ได้แสดงทัศนะว่า ผู้ที่เรียนในหลักสูตรศิลปศึกษาหรือศิลปะ มีความจำเป็นที่จะต้องเข้าใจ และซาบซึ้งถึงความงามในธรรมชาติหรืองานศิลปะเพราะบุคคลเหล่านี้มีความจำเป็นที่จะต้องสะท้อนและให้ประสบการณ์ด้านการสอนหรือปฏิบัติงานศิลปะอย่างมีสุนทรียะด้วย เช่นเดียวกับ มะลิฉัตร เอื้ออนันท์ (2545) กล่าวว่า นักวิชาการในวงการศิลปศึกษา ได้ให้ความเห็นว่า สารความรู้ในด้านของศิลปะซึ่งได้แก่แก่นสารความรู้ตามหลักเกณฑ์ของนักศิลปะอาชีพ 4 สาย คือ ศิลปิน นักวิจารณ์ศิลปะ นักประวัติศาสตร์ศิลป์ และนักสุนทรียศาสตร์ สามารถสร้างความรู้ความเข้าใจในด้านศิลปะให้แก่ผู้เรียน จึงเกิดกระแสของความสนใจซึ่งนำไปสู่เรื่องของทักษะในการรับรู้ ความรู้ด้านประวัติศาสตร์ ศิลปวิจารณ์ และความต้องการใน อันที่จะรัก ซาบซึ้งและเห็นคุณค่าศิลปะในเชิงสุนทรียศาสตร์ อีกทั้งไม่ลืมที่จะคำนึงถึงความสำคัญของการทำผลงานศิลปะ(ศิลปะปฏิบัติ) ด้วย

ดังนั้นจากการศึกษาหลักการทางด้านศิลปะการแสดง อันมีลักษณะของความเป็น ศิลปะร่วม หรือ ศิลปะผสม ประกอบกับการศึกษาความเป็นมา การจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรศิลปะการแสดง ศิลปะการละคร ระดับอุดมศึกษาในประเทศไทย และผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญและความรู้พื้นฐานศิลปะที่มีต่อการเรียนการสอนศาสตร์ทางด้านศิลปะทุกแขนง โดยเฉพาะศิลปะการแสดง ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาทัศนะของผู้เชี่ยวชาญและ ะอาจารย์สาขา ศิลปะการแสดงเกี่ยวกับวิชาพื้นฐานศิลปะในหลักสูตรศิลปศึกษา ระดับปริญญาตรี ของสถาบัน อุดมศึกษาในประเทศไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาทัศนคติของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขา ศิลปะการแสดงเกี่ยวกับวิชาพื้นฐาน ศิลปะในหลักสูตรศิลปะการแสดง ระดับปริญญาตรี ของ สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาทัศนคติของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดงเกี่ยวกับการจัดวิชาพื้นฐานศิลปะในหลักสูตรศิลปะการแสดง ระดับปริญญาตรี ของสถาบัน อุดมศึกษาในประเทศไทย โดยมีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ศึกษา วิเคราะห์วัตถุประสงค์ของหลักสูตรและเนื้อหาวิชา
2. ศึกษา วิเคราะห์เนื้อหาวิชาพื้นฐานศิลปะในหลักสูตรศิลปะการแสดง ทั้ง 6 สถาบัน ในระดับปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนในประเทศไทย ที่ปรากฏในปี การศึกษา 2550 ในการวิจัยนี้ ประกอบด้วย
 - 1) หลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปการละคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 - 2) หลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานาฏศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
 - 3) หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปะการละคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
 - 4) หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 - 5) หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปะการแสดงประยุกต์ มหาวิทยาลัยธุรกิจ บัณฑิต
 - 6) หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
3. วิเคราะห์แนวทางในการจัดวิชาพื้นฐานศิลปะในหลักสูตรศิลปะการแสดง จากการ ประมวลข้อมูลที่จากการวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร และความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ สาขาศิลปะการแสดง
4. วิเคราะห์แนวทางในการพัฒนาหลักสูตรศิลปะการแสดง จากการประมวลข้อมูลจาก ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขา ศิลปะการแสดง ตลอดจนแนวคิดของผู้วิจัยเพื่อ นำเสนอแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรศิลปะการแสดง ระดับปริญญาตรี ของสถาบันอุดมศึกษา ในอนาคต

คำถามในการวิจัย

คำถามในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. สภาพปัจจุบันของหลักสูตรศิลปะการแสดง ระดับปริญญาตรี ของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย เป็นอย่างไร แต่ละหลักสูตรมีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร ในด้านวัตถุประสงค์หลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร และเนื้อหาวิชา
2. การจัดเนื้อหาวิชาพื้นฐานศิลปะในหลักสูตรศิลปะการแสดง ระดับปริญญาตรี ของสถาบันอุดมศึกษา ในประเทศไทยเป็นอย่างไร แต่ละหลักสูตรมีความเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร ในด้านการจัด เนื้อหาวิชา
3. ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของวิชาพื้นฐานศิลปะที่มีต่อการเรียนการสอนทางด้านศิลปะการแสดงเหมือนหรือต่างกันอย่างไร
4. ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดวิชาพื้นฐานศิลปะ ในหลักสูตรศิลปะการแสดง ระดับปริญญาตรี ของสถาบันอุดมศึกษา เหมือนหรือต่างกันอย่างไร
5. ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มของตลาดแรงงานและแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรศิลปะการแสดง ระดับปริญญาตรี ของสถาบันอุดมศึกษา ในประเทศไทยอย่างไร

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีการให้นิยาม ความหมาย คำจำกัดความของการวิจัยไว้ดังนี้

ผู้เชี่ยวชาญสาขาศิลปะการแสดง หมายถึง ผู้มีทักษะ ความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์วิชาชีพทางด้านศิลปะการแสดง การละคร ทั้งทางด้านการแสดง การกำกับการแสดง การออกแบบเพื่อการแสดง การเขียนบท และงานด้านธุรกิจการแสดงเป็นที่ยอมรับของสังคม หรือเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมและเกี่ยวข้องกับหลักสูตรศิลปะการแสดงของไทย เช่น วิทยากร นักวิชาการ อาจารย์พิเศษ เป็นต้น

อาจารย์สาขาศิลปะการแสดง หมายถึง อาจารย์ผู้สอนประจำสาขาวิชา ในหลักสูตรศิลปะการแสดง ศิลปะการละคร ระดับปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษา

หลักสูตรศิลปะการแสดง หมายถึง หลักสูตรในสาขาวิชาศิลปะการแสดง ศิลปะการละครการศึกษาเกี่ยวกับการละครสมัยใหม่ มุ่งเน้นให้บัณฑิตมีความรู้ ทักษะทางด้านการแสดง

การกำกับการแสดง การออกแบบเพื่อการแสดง และการเขียนบท

วิชาพื้นฐานทางศิลปะ หมายถึง วิชาที่เป็นพื้นฐานองค์ความรู้ ในการบูรณาการศึกษาศาสตร์ทางด้านศิลปะทุกแขนง ในการวิจัยนี้ ประกอบด้วย

- 1) วิชาองค์ประกอบศิลป์ (Art Composition) หมายถึง วิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีหลักการ ของทัศนธาตุ โครงสร้างทางทัศนศิลป์ องค์ประกอบการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ
- 2) วิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ (History of Art) หมายถึง วิชาที่ศึกษาประวัติความเป็นมา วิวัฒนาการ แนวคิด รูปแบบ ลักษณะ และคุณค่าของศิลปะตะวันตก ศิลปะตะวันออก และศิลปะไทยในยุคสมัยต่างๆ
- 3) วิชาสุนทรียศาสตร์ (Aesthetics) หมายถึง วิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีทางด้านสุนทรียศาสตร์ ความซาบซึ้งและการรับรู้ในความหมาย ขอบเขต คุณค่า ความงามของผลงานศิลปะ
- 4) วิชาศิลปะวิจารณ์ (Art Criticism) หมายถึง วิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการวิเคราะห์ สังเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์ ความหมาย คุณค่าผลงานศิลปะ ตามความคิดเห็น กฎเกณฑ์ หลักการทางศิลปะและทฤษฎีการวิจารณ์

การจัดหมวดวิชา

- 1) หมวดวิชาพื้นฐานคณะ หมายถึง วิชาที่เป็นพื้นฐานของกลุ่มวิชาชีพ บัณฑิต ไว้ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและทักษะเหมือนกันในกลุ่มวิชาชีพของตน ทั้งนี้ขึ้นข้อกำหนดของแต่ละคณะที่แตกต่างออกไป
- 2) หมวดวิชาบังคับเฉพาะสาขา หมายถึง วิชาที่เป็นพื้นฐานของวิชาชีพเฉพาะ บัณฑิตไว้ เพื่อให้ผู้เรียน มีความรู้ความเข้าใจและทักษะปฏิบัติ ทางวิชาชีพเฉพาะที่เหมือนกัน ทั้งนี้ขึ้นกับข้อกำหนดของแต่ละสาขาที่แตกต่างออกไป
- 3) หมวดวิชาเลือกเฉพาะสาขา หมายถึง วิชาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียน ตามที่สนใจหรือเป็นวิชาที่ส่งเสริมทักษะความสามารถเฉพาะทาง ในสาขาวิชาชีพนั้นๆ
- 4) หมวดวิชาเลือกเสรี หมายถึง วิชาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนวิชาตามที่มีความถนัด ความสนใจ และคิดว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพในอนาคตได้นอกเหนือไปจากวิชาเฉพาะ
- 5) หมวดวิชาเสริมประสบการณ์วิชาชีพ หมายถึง วิชาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาความรู้ ทักษะและฝึกปฏิบัติ เฉพาะทางในสายวิชาชีพที่ศึกษาหรือสนใจเพิ่มเติม นอกเหนือจากหลักสูตรกำหนดให้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยครั้งนี้ คาดว่าจะได้รับประโยชน์ ดังนี้

1. เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนทางด้านศิลปะการแสดง และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง
2. เป็นแนวทางทางในการพัฒนาหลักสูตรศิลปะการแสดง ระดับปริญญาตรี ของสถาบันอุดมศึกษา และหลักสูตรสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง
3. เป็นแนวทางในการจัดทำร่างหลักสูตรศิลปะการแสดง ระดับปริญญาตรี และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องแก่สถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในงานวิจัยนี้ ดังนี้

ตอนที่ 1 ทฤษฎีและแนวคิด เกี่ยวกับหลักสูตร

1.1 ความหมายและความสำคัญของหลักสูตร

1.2 องค์ประกอบของหลักสูตร

1.3 การวิเคราะห์หลักสูตร

1.4 การพัฒนาหลักสูตร

1.5 การเลือกและจัดเนื้อหาวิชา

1.6 เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2548

ตอนที่ 2 วิชาพื้นฐานศิลปะ

ตอนที่ 3 หลักสูตรศิลปะการแสดงระดับปริญญาตรี ของสถาบันอุดมศึกษา

ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 1 ทฤษฎีและแนวคิด เกี่ยวกับหลักสูตร

1.1 ความหมายและความสำคัญของหลักสูตร

วิจัย วงษ์ใหญ่ (2525) ได้อธิบายว่า หลักสูตร คือ ประสิทธิภาพทั้งหลายที่สถาบันจัดให้แก่นักศึกษาเพื่อให้ นักศึกษาได้เรียนรู้และพัฒนา ตนเองไปในทิศทางที่สถาบัน กำหนดไว้ และหลักสูตรที่ดีควรจะ ต้องเป็นหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน อันสอดคล้องกับความต้องการของชีวิตที่เหมาะสมที่สุด

ธำรง บัวศรี (2532) ได้อธิบายว่า หลักสูตร คือ แผน ที่ออกแบบขึ้นเพื่อแสดงถึงจุดหมาย การจัดเนื้อหาสาระ กิจกรรมและมวลงประสิทธิภาพ ในแต่ละแผนของการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองให้เป็นไปตามเป้าหมายตามที่หลักสูตรกำหนด

ทิสนา แชมมณี (2535) ได้อธิบายว่า หลักสูตร หมายถึง โปรแกรมการศึกษาใดๆก็ตามที่ได้กำหนดโครงสร้างการเรียนประกอบด้วยรายวิชาต่างๆ พร้อมทั้งคำแนะนำเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนของแต่ละรายวิชานั้นด้วย

ปทีป เมธาคุณวุฒิ (2545) ได้ให้ความสำคัญว่า หลักสูตรเป็นหัวใจของการจัดการอุดมศึกษา หลักสูตรอุดมศึกษามีความหมายแตกต่างจากหลักสูตรการศึกษาพื้นฐาน หลักสูตรเป็นตัวแทนของโปรแกรมการศึกษาสามารถเป็นตัวชี้ให้เห็นถึงสภาพการดำเนินการของแต่ละสถาบัน

ทาบา (Taba, 1962) ได้อธิบายว่า หลักสูตร คือ แผนการเรียนรู้ที่ประกอบขึ้นด้วยจุดประสงค์และจุดมุ่งหมายเฉพาะ การเลือกและจัดเนื้อหา วิธีการจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล

กู๊ด (Good, 1973) ได้ให้ความหมายของคำว่าหลักสูตรไว้ 3 ประการ คือ

- 1) หลักสูตร คือ เนื้อหาวิชาที่จัดไว้เป็นระบบ ให้ผู้เรียนได้ศึกษา
- 2) หลักสูตร คือเค้าโครงทั่วไปของเนื้อหาวิชา หรือสิ่งเฉพาะที่ต้องสอนซึ่งสถานศึกษาจัดให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้มีความรู้จบชั้นหรือรับประกาศนียบัตร เพื่อให้สามารถเข้าเรียนต่อในทางอาชีพต่อไป
- 3) หลักสูตร คือ กลุ่มวิชาและการจัดประสบการณ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งผู้เรียนได้ศึกษาภายในการแนะนำของสถาบันการศึกษา

สรุปได้ว่า หลักสูตร คือ แนวทางที่สถานศึกษากำหนดและจัดขึ้นให้แก่ผู้เรียนได้เรียนรู้ และพัฒนาตนเองในด้านความรู้ ความคิด ทักษะความสามารถ ตลอดจนเจตคติที่ดี เพื่อให้บรรลุผลของตามวัตถุประสงค์ทางการศึกษาตามที่หลักสูตรกำหนดไว้

1.2 องค์ประกอบของหลักสูตร

สุมิตร คุณานุกร (2519) กล่าวว่า เมื่อพิจารณาหลักสูตรในรูปแบบขององค์ประกอบ จะมี 4 องค์ประกอบ คือ ความมุ่งหมาย (Objective) เนื้อหา (Content) การนำหลักสูตรไปใช้ (Curriculum Implementation) และ การประเมินผล (Evaluation)

ทาบา (Taba, 1962) กล่าวว่า หลักสูตรไม่ว่าจะมีรูปแบบอย่างไรก็ตาม ควรมีองค์ประกอบ 4 ประการด้วยกัน คือ

- 1) วัตถุประสงค์ทั่วไป และวัตถุประสงค์เฉพาะรายวิชา
- 2) เนื้อหาวิชาและจำนวนชั่วโมงสอนแต่ละวิชา

- 3) กระบวนการเรียนการสอน
- 4) โครงการประเมินผลตามหลักสูตร

โบแชมพ์ (Beauchamp, 1975 : อ้างใน ทินกร บัวพุด , 2535) กล่าวว่า องค์ประกอบของหลักสูตรมี 4 ประการ คือ

- 1) เนื้อหาสาระและวิธีการจัดหลักสูตร
- 2) จุดมุ่งหมายทั่วไปและจุดมุ่งหมายเฉพาะ
- 3) แนวทางการนำหลักสูตรไปใช้สอน
- 4) การประเมินผล

ส่วน อังกร บัวศรี (2532) กล่าวว่าหลักสูตรมีองค์ประกอบที่สำคัญและขาดไม่ได้อย่างน้อย 6 ประการ คือ

- 1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร (Curriculum Aim) หมายถึง ผลส่วนรวมที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนหลังจากที่เรียนจบหลักสูตรไปแล้ว
- 2) จุดประสงค์ของการเรียนการสอน (Instructional Objective) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียนหลังจากที่เรียนจบเนื้อหาสาระในวิชาที่กำหนดไว้
- 3) เนื้อหาสาระและประสบการณ์ (Content and Experiences) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และประสบการณ์ที่ต้องการให้ได้รับ
- 4) ยุทธศาสตร์การสอนการเรียน (Instructional Strategies) หมายถึง กระบวนการและวิธีการในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางความรู้และอื่นๆ ตาม จุดประสงค์และจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้
- 5) วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน (Instructional Media and Material) หมายถึง เครื่องมือเครื่องใช้ วัสดุต่างๆ รวมถึงอุปกรณ์โสตทัศนศึกษา และอื่นๆ ที่ช่วยส่งเสริมคุณภาพและประสิทธิภาพการเรียนการสอน
- 6) การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การประเมินผลหลักสูตรและการประเมินผล การเรียนการสอน

สังัด อุทรานันท์ (2527) กล่าวว่า หลักสูตรประกอบด้วย 2 ส่วนใหญ่ๆ คือ ส่วนประกอบที่จำเป็นสำหรับหลักสูตร คือ จุดมุ่งหมายทั่วไปและจุดมุ่งหมายเฉพาะ เนื้อหาสาระ และประสบการณ์การเรียนรู้ การประเมินผลส่วนประกอบอื่นที่น่าจะบรรจุไว้ในหลักสูตร ได้แก่ เหตุผลและความจำเป็นของหลักสูตร การเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอน และการเสนอแนะแนวการใช้สื่อการเรียนการสอน

วรภรณ์ ศุนาลัย (2535) ได้อธิบายองค์ประกอบต่างๆของหลักสูตรไว้ว่า ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1) วัตถุประสงค์ (Objective) วัตถุประสงค์ของการจัดหลักสูตร ควรกำหนดว่ามีความต้องการที่จะให้ผู้เรียนเป็นอย่างไร และจะให้บรรลุจุดประสงค์ที่ต้องการนั้นๆหรือไม่ ต้องมีการตั้งมาตรฐานของวัตถุประสงค์ให้ถูกต้องและชัดเจน ดังนั้นส่วนที่สำคัญของหลักสูตรจึงจำเป็นต้องวางหลักเกณฑ์ให้เหมาะสม เนื่องจากการเรียนการสอนนั้นขึ้นอยู่กับหลักสูตร ในทางตรงกันข้ามหลักสูตรก็ขึ้นอยู่กับวิธีการเรียนการสอน ดังนั้นในการจะสร้างหลักสูตรใดขึ้นมาหนึ่งต้องเน้นถึงวัตถุประสงค์ให้มากที่สุด

2) เนื้อหาวิชา (Contents) เนื้อหาวิชาของหลักสูตรจะเป็นตัวสำคัญในการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากว่าในแต่ละระดับชั้นก็มีเนื้อหาวิชาที่แตกต่างกัน จึงจำเป็นต้องเรียงลำดับความยาก-ง่ายของสารวิชานั้นๆ ตลอดจนการจัดลำดับวิชาที่มาก่อนมาหลังให้เหมาะสม และให้ผู้เรียนเรียนรู้และนำความรู้ไปพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) การนำหลักสูตรไปใช้ (Curriculum Implementation) การนำเอาหลักสูตรไปใช้นั้นเป็นหน้าที่ของผู้สอน ตลอดจนผู้มีหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารต้องเป็นผู้ดำเนินการนำโครงการของหลักสูตรไปใช้จะได้ผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้หรือไม่ ก็ขึ้นอยู่กับวิธีการจัดการเรียนการสอนของผู้สอน และการเรียนของผู้เรียน ซึ่งควรได้รับความร่วมมือจากทั้งสองฝ่าย สรุปแล้วการนำหลักสูตรไปใช้ก็คือการสอนนั่นเอง

4) การประเมินผล (Evaluation) การประเมินผลหลักสูตรที่ดีได้เราต้องคำนึงถึงตัวหลักสูตรเอง เนื่องจากการประเมินผลหลักสูตรเป็นงานที่ต้องอาศัยความละเอียด ถี่ถ้วนจึงจำเป็นต้องมีผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ตรวจสอบและประเมินหลักสูตร ว่า หลักสูตรที่ใช้มามีผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่ ถ้าไม่ประสบผลสำเร็จก็ต้องติดตามค้นหาสาเหตุว่า หลักสูตรนั้นวางวัตถุประสงค์นั้นสูงเกินไปหรือไป เนื้อหาสาระสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ การเรียนการสอนสอดคล้องกับเนื้อหาหรือไม่ สื่ออุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนเพียงพอหรือไม่ เป็นต้น สรุปได้ว่า องค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตร ได้แก่ วัตถุประสงค์ เนื้อหาวิชา การนำหลักสูตรไปใช้ และ การประเมินผล

1.3 การวิเคราะห์หลักสูตร

รูปแบบการวิเคราะห์หลักสูตร

Siriporn Boonyananta (1979) ได้แบ่งการวิเคราะห์หลักสูตรออกเป็น 2 ประเภท คือ

- 1) การวิเคราะห์หลักสูตร เพื่ออธิบายลักษณะส่วนประกอบต่างๆของหลักสูตรว่าเป็นอย่างไร เช่น หลักการเป็นอย่างไร จุดประสงค์ว่าอย่างไร เนื้อหาวิชามุ่งเน้นอะไร สื่อการเรียนมีอะไรบ้าง
- 2) วิเคราะห์หลักสูตรเพื่อตัดสิน ว่าหลักสูตรมีคุณภาพดีเหมาะสมกับการนำไปใช้หรือไม่มีข้อดีหรือข้อเสียที่ควรแก้ไขปรับปรุงอย่างไร

ในการวิเคราะห์หลักสูตร ไม่จำเป็นเสมอไปว่าจะต้องมีข้อมูลจากการนำหลักสูตรไปใช้เพราะผู้วิเคราะห์สามารถวิเคราะห์จากเอกสารหลักสูตรเพียงอย่างเดียวได้ ดังนั้นการวิเคราะห์หลักสูตรจึงทำได้กับหลักสูตรที่ยังกว้างเสร็จใหม่ๆ ยังไม่ได้ออกใช้ หรือ กับหลักสูตรที่กำลังใช้อยู่ในปัจจุบัน

การวิเคราะห์หลักสูตรของ กาว The Gow Model : The Intrinsic Analysis Model ได้ให้รูปแบบการวิเคราะห์เป็น 3 ประการคือ

- 1) การวิเคราะห์ตัวเอกสารหลักสูตร โดยวิเคราะห์โครงสร้างหลักสูตร การเรียนรู้ สิ่งเร้า และสภาพการเรียนการสอน
- 2) การวิเคราะห์กระบวนการ โดยวิเคราะห์โครงสร้างจุดประสงค์เฉพาะการเปิดโอกาส ให้ผู้เรียนทำกิจกรรม ครูและนักเรียนพอใจในการเรียนการสอนมีปะทะสัมพันธ์มีอิสระในการเรียนรู้ด้วยตนเอง
- 3) วิเคราะห์รูปแบบของหลักสูตร โดยวิเคราะห์ส่วนประกอบเอกสาร สนับสนุนวิธีจัดประสบการณ์ หน่วยงานที่ช่วยในการจัดประสบการณ์

พอสเนอร์ (Posner ,1979) ได้วางกรอบการวิเคราะห์หลักสูตรโดยดูจากวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษา ผลการเรียนรู้ ความชัดเจนของวัตถุประสงค์เฉพาะซึ่งดูจากแผนการสอน โครงสร้างหลักสูตร การวัดและประเมินผล การวิเคราะห์หลักสูตรพิจารณาได้จาก

- 1) เอกสารหลักสูตร ลักษณะของหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร
- 2) หลักสูตรเฉพาะ ศึกษาจุดประสงค์ เนื้อหาของหลักสูตร ส่วนประกอบของหลักสูตร
- 3) การนำหลักสูตรไปใช้ ศึกษาวิธีการนำหลักสูตรไปใช้ สิ่งที่ได้จากการเรียนรู้จากหลักสูตร โดยได้จากการวัดและประเมินผล

4) การวิเคราะห์หลักสูตร สามารถวิเคราะห์หลักสูตรได้ว่า มีจุดอ่อนหรือจุดแข็งสามารถนำไปใช้โดยหลีกเลี่ยงอันตรายจากความไม่เข้าใจ และดัดแปลงการใช้หลักสูตรให้เกิดประโยชน์สูงสุด และให้มีข้อจำกัดให้น้อยที่สุด

จากแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีหลักสูตรและการวิเคราะห์หลักสูตรของนักการศึกษา ดังได้กล่าวมาแล้วเห็นว่า การวิเคราะห์หลักสูตร เพื่ออธิบายว่า หลักสูตรมีลักษณะอย่างไร เป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบของหลักสูตร โดยการศึกษาจากเอกสารหลักสูตรเพื่อทราบลักษณะของหลักสูตรและอาศัยทฤษฎีทางการศึกษาเป็นพื้นฐานสำคัญ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงกำหนดจะวิเคราะห์ เอกสารหลักสูตรในด้านองค์ประกอบของหลักสูตร 3 ส่วน คือ ความมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร และเนื้อหาวิชา

1.4 การพัฒนาหลักสูตร

แนวทางในการพัฒนาหลักสูตร (ปทีป เมธาคุณวุฒิ, 2545)

การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน การพัฒนาอาจจะทำได้โดยผู้สอนในรายวิชานั้นๆหรืออาจจะเป็นการดำเนินงานของสถาบัน

การพัฒนาหลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวกับการเรียน ผู้สอนสามารถทำได้ในทุกภาคการศึกษา และทุกวิชาที่สอน แนวคิดในการพัฒนานั้นเริ่มต้นจากคำถามพื้นฐาน 4 คำถาม ดังต่อไปนี้

- 1) จุดมุ่งหมายอะไรบ้างที่สถาบันการศึกษาต้องการ
- 2) ประสบการณ์ทางการศึกษาอะไรบ้างที่สามารถจัดได้และสนองตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้
- 3) ประสบการณ์ทางการศึกษาเหล่านั้นจะจัดให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร
- 4) จะประเมินได้อย่างไรว่าประสบการณ์การศึกษาที่จัดให้ นั้นได้บรรลุผลตาม

จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

จากคำถามเหล่านี้พอจะประมวลได้ว่าผู้พัฒนา หลักสูตรจะต้องคำนึงถึงจุดมุ่งหมายในการให้การศึกษานี้เนื้อหาวิชากระบวนการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนการสอน

สำหรับขั้นตอนในการพัฒนาหลักสูตรควรประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

- 1) วิเคราะห์ความต้องการและภูมิหลังของผู้เรียน
- 2) กำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
- 3) เลือกเนื้อหาที่จะบรรจุไว้ในหลักสูตร
- 4) จัดเนื้อหาวิชา

- 5) เลือกประสบการณ์การเรียนรู้
- 6) จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน
- 7) กำหนดวิธีการประเมินผล

การพัฒนาหลักสูตรเป็นขบวนการที่ต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาหลักสูตรในส่วนย่อยซึ่งเกี่ยวกับวิชาต่างๆเป็นรายวิชาไป ส่วนการพัฒนา หลักสูตรในส่วนใหญ่ซึ่งเกี่ยวข้องกับ การจัดส่วนหมวดวิชานั้น การพัฒนาเปลี่ยนแปลงอาจเกิดขึ้นใน 4 รูปแบบดังนี้

แบบที่ 1 ตั้งสถาบันใหม่ขึ้นใช้กับหลักสูตรใหม่

แบบที่ 2 ตั้งหน่วยงานใหม่ที่จะทดลองใช้หลักสูตรใหม่

แบบที่ 3 ทดลองใช้หลักสูตรใหม่ในสถาบันเดิม โดยดำเนินงานควบคู่ไปกับหลักสูตรเดิม

แบบที่ 4 เปลี่ยนแปลงในส่วนย่อยของหลักสูตร เช่น การยุบเลิกวิชา การตั้งวิชาใหม่ หรือ การปรับปรุงในแต่ละรายวิชา การเปลี่ยนแปลงในแบบนี้ที่ละเล็กละน้อย จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในแบบที่ 3

แนวคิดประการสุดท้ายที่คณะกรรมการหรือตัวอาจารย์ที่ ะพัฒนาหลักสูตรควรจะคำนึงถึงก็คือ การพิจารณาถึงความต่อเนื่องและความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรของการศึกษาแต่ละระดับและสภาพความเป็นจริง ซึ่งจะแจ่มแจ้งออกมาให้เห็นเด่นชัดได้เช่น

- 1) อุดมคติแห่งการศึกษาในสังคมไทย
- 2) ความต้องการของนักวิชาการในการผลิตบัณฑิต
- 3) ความต้องการของหน่วยงานที่ใช้บัณฑิตในทัศนะของหน่วยงานเอง
- 4) ความต้องการของหน่วยงานที่มหาวิทยาลัยมองเห็น
- 5) ความต้องการของชุมชนที่ประชาชนรู้สึกเอง
- 6) ความต้องการของชุมชนที่มองเห็นโดยผู้วางแผนการศึกษา
- 7) ความต้องการของนิสิตนักศึกษา

1.5 การเลือกและจัดเนื้อหาวิชา

การจัดเนื้อหาวิชาเป็นเครื่องมือนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2544) กล่าวว่า ผู้สอนควรศึกษาหลักสูตรฉบับสมบูรณ์ เพื่อให้เข้าใจจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่าง กระฉับกระเฉง และเห็นความสอดคล้อง องต่อเนื่องของ โปรแกรมการศึกษาว่ารายวิชาที่อาจารย์รับผิดชอบเป็นส่วนใดของหลักสูตร ซึ่งโดยทั่วไปหลักสูตร

จะกำหนดจำนวนหน่วยกิต ตลอดหลักสูตรไว้ประมาณ 120–150 หน่วยกิต และแบ่งโครงสร้างของหลักสูตร ออกเป็นหมวดวิชา ประกอบด้วย

1) หมวดวิชาการศึกษาทั่วไป ซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจ ที่เป็นพื้นฐานของการมีคุณภาพชีวิตที่สมบูรณ์ เช่น ให้มีพื้นฐานความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ให้มีความรู้ทางภาษา เพื่อเป็นเครื่องมือสื่อความเข้าใจในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขในอนาคต เรื่องของมนุษย์ อารยธรรม วิวัฒนาการของมนุษย์ เข้าใจสังคมการอยู่ร่วมกัน ในระบบระเบียบของสังคม

2) หมวดวิชาแกน บางศาสตร์สาขาวิชาจะกำหนดวิชาที่เป็นพื้นฐานของวิชาชีพบังคับไว้ เพื่อให้มีลักษณะทางวิชาชีพเหมือนกัน เช่น สาขาครุศาสตร์จะมีหมวดวิชาชีพครูเป็นต้น หมวดวิชาแกนจะเป็นพื้นฐานของวิชาชีพ ซึ่งบางสาขาอาจจะไม่ได้กำหนดวิชากลางของคณะไว้ก็แล้วแต่ข้อกำหนดของแต่ละคณะที่แตกต่างออกไป

3) หมวดวิชาเฉพาะหรือหมวดวิชาเอก และหมวดวิชาโท บางสาขาวิชาอาจจะไม่มีการกำหนดหมวดวิชาโทไว้ มีแต่หมวดวิชาเอกเท่านั้น ในหมวดนี้คือ ศาสตร์เฉพาะ ทางของสาขาย่อยในคณะวิชานั้นๆที่กำหนดให้ผู้เรียนเลือกในหมวดที่ตนเองถนัดและสนใจโดยเฉพาะ เมื่อศึกษาสำเร็จแล้ว รายวิชาในหมวดวิชาเอกหรือหมวดวิชาโทเหล่านี้จะเป็นฐานความรู้ในการประกอบวิชาชีพ

4) หมวดวิชาเลือกเสรี ในหลักสูตรทั่วไปจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนวิชาตามที่มี ความถนัดและสนใจนอกเหนือไปจากวิชาเฉพาะที่ผู้เรียนเลือกเพื่อการประกอบวิชาชีพ เมื่อสำเร็จการศึกษาหมวดวิชาเลือกเสรี อาจจะเป็นวิชาที่ผู้เรียนคิดว่าน่าจะเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพในอนาคตก็ได้

ทาบ (Taba, 1962) ได้แบ่งโครงสร้างและระดับของเนื้อหาวิชา ไว้ 4 ระดับดังนี้

- 1) เนื้อหาที่เป็นข้อมูลแสดงกระบวนการและทักษะ (Specific Fact and Processes) การเรียนการสอนที่ต้องอาศัยการบรรยาย การบอก การท่องจำ เพื่อให้ผู้เรียนจดจำเนื้อหาได้มากที่สุด
- 2) เนื้อหาที่เป็นความคิดและหลักการเบื้องต้น (Basic Idea) เมื่อผู้เรียนเกิดความเข้าใจมีความคิด ความสัมพันธ์กับเรื่องใดเรื่องหนึ่งแล้วสามารถนำความเข้าใจและหลักการดังกล่าว มาอธิบายหลักการหรือสถานการณ์อื่นๆได้
- 3) เนื้อหาความคิดรวบยอด (Concepts) ความเข้าใจของแต่ละบุคคลในลักษณะร่วมของสิ่งต่างๆ ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม สามารถแสดงความเข้าใจต่อสิ่งนั้นออกมาอย่างถูกต้อง

4) เนื้อหาระบบความคิด (Thought System) ระบบของความคิดและวิธีการที่จะแสวงหาความรู้ในศาสตร์ต่างๆ ด้วยตนเองโดยอาศัยความรู้ทั้ง 3 ระดับมาเป็นพื้นฐานที่จะนำไปสู่ระบบความคิด

ส่วน สมิธ, สแตนเลย์ และชอร์ (Smith , Stanlay and Shores, 1950) ได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1) เนื้อหาวิชาทั่วไป (General Subject Matter) หมายถึง เนื้อหาที่ผู้เรียนในสังคมต้องเรียน เป็นสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างไม่เป็นทางการในครอบครัวหรือสังคมเพื่อให้มีชีวิตอยู่ร่วมกันได้ แต่ต่อมาสังคมมีความเจริญและซับซ้อนมากขึ้น จึงต้องจัดสอนในระบบสถานศึกษา

2) เนื้อหาวิชาที่ต้องการความเชี่ยวชาญเฉพาะหรือเนื้อหาวิชาเฉพาะ (Specific Subject Mater) หมายถึง เนื้อหาวิชาที่มีความจำเป็นต่อชีวิตมนุษย์ เป็นเนื้อหาที่ ต้องการความเชี่ยวชาญพิเศษหรือเทคนิคเฉพาะเพื่อประกอบอาชีพทั่วไป

3) เนื้อหาวิชาเชิงพรรณนา (descriptive Subject Matter) หมายถึง เนื้อหาวิชาที่เป็นข้อเท็จจริงและหลักการ เช่น เนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เป็นต้น

4) เนื้อหาวิชาเชิงค่านิยม (Normative Subject Matter) หมายถึง เนื้อหาวิชาเกี่ยวกับกฎกติกาต่างๆ ค่านิยมหรือมาตรฐานที่สังคมยึดถือ เช่น ศีลธรรมจรรยาของคน การตัดสินคุณค่าของงานศิลปะ เป็นต้น

ถาวร บัวศรี (2532) ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกเนื้อหาวิชาไว้ ว่า เนื้อหาจะต้องมีประโยชน์ต่อผู้เรียน ทั้งในปัจจุบันและอนาคต สอดคล้องกับวุฒิภาวะและประสบการณ์ มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในระดับการศึกษานั้น เนื้อหาเชื่อถือได้และเป็นแก่นสาร ingsความรู้ในสาขาวิชานั้นๆ ตลอดจนสอดคล้องกับปัญหา ความต้องการของสังคมและครอบคลุมความรู้หลายๆด้านด้วย สอดคล้องกับแนวคิดการเลือกเนื้อหาวิชาของ ทาบ (Taba, 1962) ที่กล่าวว่า การเลือกเนื้อหาวิชาต้องมีความน่าเชื่อถือและมีความสำคัญ สอดคล้องกับความเป็นจริงในสังคม สมดุลย์ในความกว้างและความลึก สนองความต้องการของความมุ่งหมายได้หลายๆด้าน สอดคล้องกับประสบการณ์ ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน

บุญชม ศรีสะอาด (2541) ได้กล่าวถึง ลักษณะหลักการจัดเนื้อหาวิชา ไว้ดังนี้

- 1) จัดลำดับเนื้อหาโดยยึดหลักตรรกและจิตวิทยา คือ จัดลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก
- 2) จัดลำดับจากเนื้อหาพื้นฐานที่จำเป็น จัดตามลำดับจากส่วนรวมสู่ส่วนย่อย และ จัดตามลำดับเหตุการณ์
- 3) จัดเนื้อหาวิชาให้มีความต่อเนื่อง เพื่อเชื้อประโยชน์ต่อการสะสมความรู้ ที่มั่นคงและเพียงพอสำหรับการที่จะเรียนรู้ในระดับต่อไป

4) จัดเนื้อหาวิชาให้มีความสัมพันธ์กัน เพื่อมุ่งให้เกิดบูรณาการของความรู้ และการถ่านโอนความรู้จากวิชาหนึ่งสู่อีกวิชาหนึ่ง ความสัมพันธ์ในนี้หมายถึงความสัมพันธ์ระหว่างวิชา และความสัมพันธ์ ที่เกิดขึ้นภายในตัวผู้เรียน

ส่วน ทาบา (Taba, 1962 อ้างถึงใน กาญจนา คุณารักษ์ ,2543) ได้ให้ความคิดเห็นในการเลือกเนื้อหาวิชาไว้ 6 ประการ คือ

1) เนื้อหาที่มีความน่าเชื่อถือและได้แก่นสารของความรู้ในแต่ละวิชา (Validity and Significance of Content) หมายถึงความทันสมัยและถูกต้องของเนื้อหา

2) เนื้อหาที่มีความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงในสังคม (Consistency With Social Reality) เพื่อลดช่องว่างระหว่างผู้เรียนกับสภาพความเป็นจริงของสังคม

3) เนื้อหาที่มีความสมดุลระหว่างความกว้างขวางและความลึกซึ้งของเนื้อหา (Balance of Breadth and Depth) เนื้อหาวิชาที่นำมาบรรจุในหลักสูตรควรจะมีทั้งความกว้างขวางและความลึกซึ้งที่ได้สัดส่วนกัน

4) เนื้อหาที่มีความครอบคลุมจุดประสงค์ (Provision for Wide Range of Objective)

5) เนื้อหาวิชาควรจัดเตรียม เพื่อให้ครอบคลุมการประสบความสำเร็จของผู้เรียนตามจุดประสงค์

6) เนื้อหาสอดคล้องกับความสามารถในการเรียนรู้และการปรับประสบการณ์ของผู้เรียน (Learn ability and Adapt ability to Experience of Student) เนื้อหาวิชาควรจะเป็นเนื้อหาวิชาที่ผู้เรียนสามารถที่จะเรียน ละสามารถที่จะปรับประสบการณ์ได้ด้วย ทักษะ ความคิด ความเข้าใจ ที่ต้องการให้เด็กเรียนหรือรอบรู้

7) เนื้อหาวิชาเหมาะสมกับความต้องการจำเป็นและความสนใจของผู้เรียน (Appropriateness to the Needs and Interests of the Students) ความต้องการจำเป็นของผู้เรียนมี 3 ด้าน คือ ในด้านตัวผู้เรียนควรคำนึงถึงความต้องการทางจิตใจ สังคม และความสมบูรณ์ของบุคคล ในด้านความต้องการจำเป็นที่เกิดจากสังคม ในด้านความต้องการทางการศึกษา

กาเย (Gagne,1974) ได้ให้ความคิดเห็นในการเลือกเนื้อหาวิชาว่า การเลือกเนื้อหาวิชาควรอาศัยเกณฑ์4 ประการ ดังนี้

1) เกณฑ์ความรู้จากผู้เชี่ยวชาญ (Disciplined Inquiry) หมายถึง ในการเลือกเนื้อหาวิชาใดนั้น ควรจะได้มีการพัฒนาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้นเป็นสำคัญเกณฑ์ตัวแทนของเนื้อหาสาระ (Representative) หมายถึง เนื้อหาที่เลือกมานั้นควรเป็นความรู้สำคัญที่เป็นแก่นสาระสำคัญ หรือเป็นตัวแทนของเนื้อหาความรู้ในเรื่องนั้นๆทั้งหมดเกณฑ์ความรู้ที่ช่วยกระตุ้น

จินตนาการ (Arouse Imagination) หมายถึงการเลือกเนื้อหาสาระที่มีส่วนช่วยเสริมสร้างและกระตุ้นจินตนาการของผู้เรียน ซึ่งก่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน

2) เกณฑ์ความรู้ที่เป็นกระบวนการสืบค้น (Method of Inquiry) หมายถึงการเลือกเนื้อหาที่มีส่วนช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนากระบวนการคิดแบบสืบสวน

วิชัย ดิสสระ (2535) กล่าวถึงความสำคัญของการเลือกเนื้อหาในหลักสูตรว่า เนื่องจากสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เนื้อหาที่ใช้ในหลักสูตร จำเป็นต้องมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปด้วย และการจะเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนานั้นก็คือการพิจารณาเลือกสรรเนื้อหาวิชาให้เหมาะสมกับหลักสูตรนั้นๆ การเลือกเนื้อหาวิชาโดยบรรจุลงในหลักสูตรจำเป็นต้องมีการพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบ เพราะจะมีผลทำให้เนื้อหาวิชาหรือหลักสูตรอาจไม่เหมาะสมหรือไม่สนองตอบตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ก็เป็นได้

อุทัย บุญประเสริฐ (2535) ได้กล่าวถึง วิธีการกำหนดบทบาทและทิศทางวิชาการของภาควิชาไว้หลายวิธีการ ซึ่งการกำหนดบทบาทและทิศทางทางวิชาการ โดยการศึกษาเปรียบเทียบจากภาควิชาประเภทเดียวกันในสถาบันศึกษาอื่นๆ เป็นวิธีการที่เน้นในเรื่องความทันสมัยทางวิชาการ เน้นความทันกับการเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าทางวิชาการในสาขาของตน โดยเฉพาะ วิธีการดำเนินการที่ง่ายที่สุดก็คือการเก็บรวบรวมแคตตาล็อกฉบับล่าสุด ของภาควิชาที่เป็นสาขาวิชาเดียวกับตน ในสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ (อาจจะทั้งจากภายในประเทศและจากต่างประเทศ) เก็บมาให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ หรืออาจใช้วิธีเลือกเฉพาะจากสถาบันที่ได้รับการยกย่องว่าก้าวหน้า มีความสมบูรณ์หรือมีความเป็นเลิศทางวิชาการในสาขานั้นๆ โดยเฉพาะ เมื่อเก็บรวบรวมได้แล้วก็นำมาวิเคราะห์หลักสูตร ตรวจสอบโครงสร้าง วิธีการและแนวทาง (Approach) จุดเด่นจุดด้อย ข้อเสียหรือจุดอ่อน จุดสำคัญด้านต่างๆที่ภาควิชาตัวอย่างเหล่านั้นเน้นเป็นสำคัญ และอีกหนึ่งวิธีที่น่าสนใจก็คือ การกำหนดบทบาทและทิศทางทางวิชาการของภาควิชาด้วยการอาศัยผลการทำนายการเปลี่ยนแปลงของสาขาวิชานั้นในอนาคต โดยผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง ซึ่งวิธีการที่ใช้ในกรณีนี้ยังไม่เป็นที่รู้จักแพร่หลายมากนัก โดยเฉพาะในสังคม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าทางวิชาการ ตลอดจนเทคโนโลยีด้านต่างๆขาดรากฐานที่มั่นคง ขาดแคลนนักวิชาการ ผู้รู้และผู้เชี่ยวชาญจริงๆ ในแต่ละสาขาโดยเฉพาะมีไม่มากนัก การใช้วิธีนี้อาจไม่ได้ผลดี อาจไม่ได้รับความเชื่อถือถึงขั้นนำไปปฏิบัติจริงจัง แนวคิดสำหรับวิธีการนี้ในแบบง่ายๆก็คือ การขอให้ผู้เชี่ยวชาญ ผู้มีประสบการณ์ ผู้รู้ โดยเฉพาะสาขาที่พอจะคาดคะเนสภาพในอนาคต ซึ่งประมวลมาจากประสบการณ์ จากความรู้ ความเชี่ยวชาญ และพัฒนาการของสาขาวิชาที่ตนเกี่ยวข้องอยู่ว่าในอนาคตสาขาวิชานั้นควรจะก้าวหน้า คลี่คลายหรือเปลี่ยนแปลงไปสู่สภาพใด การทำนายโดยผู้เชี่ยวชาญจริงๆในสาขาวิชานั้นๆ

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539) ได้ให้หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกเนื้อหาวิชา ไว้ว่า ในการพิจารณาคัดเลือกเนื้อหาวิชานั้น ก่อนอื่นนักพัฒนาหลักสูตรควรจะต้องวิเคราะห์จุดประสงค์ในแต่ละข้อว่าควรประกอบด้วยเนื้อหาอะไร ซึ่งเนื้อหาดังกล่าวควรจะให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จะพัฒนาระบบความคิด และเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่กำหนดไว้ในจุดประสงค์ อย่างไรก็ตาม นักพัฒนาหลักสูตรพึงต้องระวังด้วยว่ามีเนื้อหาต่าง ๆ มากมายที่สามารถบรรลุตามจุดประสงค์ในข้อหนึ่ง ๆ โดยเฉพาะในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็วทั้งในเรื่องข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยี ดังนั้น หากนักพัฒนาหลักสูตรไม่มีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกเนื้อหา ก็อาจจะบรรจุเนื้อหาที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน หรือเรียนรู้ได้ผิวเผินไม่ลึกซึ้ง และอาจสอนไม่ทันได้ในที่สุด ซึ่งจะเป็นผลเสียทั้งต่อผู้สอนและผู้เรียน

ในเรื่องหลักเกณฑ์ของการเลือก เนื้อหาวิชา มีนักการศึกษาเสนอแนวทางไว้หลายท่าน ในที่นี้จะขอสรุปหลักเกณฑ์ที่สำคัญที่นักพัฒนาหลักสูตรจำเป็นต้องคำนึงถึงในการเลือกเนื้อหาวิชา ทั้งในระดับหลักสูตร ระดับชั้นเรียน และระดับรายวิชาดังนี้

- 1) มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ (Significance) นักพัฒนาหลักสูตร ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้ ทักษะพื้นฐานที่จำเป็น และเจตคติที่ดีในการเรียนวิชานั้น ๆ หรือวิชาอื่น ๆ ในระดับชั้นสูงขึ้นไป หรือประกอบอาชีพต่อไปได้
- 2) มีความถูกต้องทันสมัย (Validity) เนื้อหาวิชาควรมีความถูกต้อง ทันสมัย เนื่องจากความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ประกอบกับการศึกษาวิจัยเพื่อหาองค์ความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ มีมากขึ้น ทำให้ความรู้ใหม่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ความรู้ที่เคยคิดว่าถูกต้องและดีในสมัยหนึ่ง อาจจะเป็นเรื่องล้าสมัยในระยะต่อมาได้ นักพัฒนาหลักสูตรจึงต้องพิจารณาเลือกเนื้อหาวิชาที่ถูกต้องและทันสมัยด้วย
- 3) มีความน่าสนใจ (Interest) เนื้อหาวิชาควรมีความรู้หลาย ๆ ประเภท มีความสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการแสวงหาความรู้และสร้างความเข้าใจในการเรียนมากขึ้น นักพัฒนาหลักสูตรยังควรเลือกเนื้อหาวิชาที่มีความหมายต่อผู้เรียน กล่าวคือ ควรให้ผู้เรียนได้เห็นถึงประโยชน์และความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาวิชาต่างๆ ด้วย ผู้เรียนจะได้เกิดความสนใจในสิ่งที่เรียนรู้มากขึ้น
- 4) เป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้ (Learnability) นักพัฒนาหลักสูตรควรกำหนดเนื้อหาวิชาที่มีความยากง่ายและสอดคล้องเหมาะสมกับวัยหรือลำดับขั้นของการพัฒนาการทั้งทางร่างกาย สมอง และจิตใจ รวมทั้งประสบการณ์เดิมของผู้เรียน เพื่อให้เกิดความสามารถของผู้เรียน และส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการพัฒนาทุกด้านอย่างเต็มที่และต่อเนื่อง ซึ่งจะทำให้ประหยัดเวลาเรียนได้ด้วย

สอดคล้องกับจุดประสงค์ (Appropriateness to Objectives) เนื้อหาวิชาควรมีความสอดคล้อง และตอบสนองจุดประสงค์

5) เป็นสิ่งที่มีประโยชน์แก่ผู้เรียน (Usefulness) เนื้อหาวิชาควรมีประโยชน์ที่จะนำมาใช้ ในชีวิตประจำวัน มีประโยชน์ต่อผู้เรียนและพัฒนาสังคมทั้งในปัจจุบันและอนาคต เช่น ในยุคโลกาภิวัตน์ วิชาคอมพิวเตอร์อาจเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนในการประกอบอาชีพต่อไปข้างหน้า เป็นต้น เป็นสิ่งที่สามารถจัดให้ผู้เรียนได้ (Feasibility) นักพัฒนาหลักสูตรควรเลือกเนื้อหาที่สามารถจัดให้ผู้เรียนได้เมื่อพิจารณาในแง่ของความพร้อมด้านเวลา บุคลากรผู้สอน วัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ

สรุปได้ว่า การเลือกและจัดเนื้อหาวิชานั้นว่าเป็นเครื่องมือสำคัญที่นำไปสู่การบรรลุ เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ในกระบวนการจัดทำหลักสูตรตลอดจนการประเมินและ พัฒนาหลักสูตรควรให้ความสำคัญ ในกระบวนการนี้เป็นอย่างมาก เพื่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุด แก่ผู้เรียน ตามที่ ไพฑูริย์ สินสวรัตน์ (2524) กล่าวว่า เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับคุณสมบัติและความต้องการตามคุณสมบัติของผู้สำเร็จการศึกษา คือให้เป็นผู้มีความรู้ดี มีคุณธรรม มีรสนิยมในการเลือก แยกพิจารณาออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

1) เรื่องของวิชาชีพ (Professional Education) เป็นเนื้อหาความรู้และกิจกรรมต่างๆ ที่สถาบันอุดมศึกษาจัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และทำความเข้าใจ ปฏิบัติวิชาชีพใดวิชาหนึ่ง

2) เรื่องของการศึกษาทั่วไป (General Education) เป็นเนื้อหาความรู้รวมทั้งกิจกรรมต่างๆ ที่สถาบันอุดมศึกษาจัดขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้มีทัศนคติและบุคลิกที่กว้างขวาง ไม่คิดแคบ เฉพาะวิชาชีพของตน มีความรับผิดชอบสร้างเสริมคุณธรรมด้านต่างๆ ประกอบวิชาชีพของตนได้ดี และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3) หลักสูตรวิชาเลือก (Elective Courses) ในระดับอุดมศึกษาถือได้ว่าวิชาเลือกเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่ง เพราะเป็นการให้โอกาสแก่ความสนใจที่กว้างขวางและแตกต่างกันของผู้เรียน โดยทั่วไปวิชาเลือกมักมีในหลักสูตรวิชาชีพและวิชาศึกษาทั่วไปอยู่แล้ว ในบางสาขาจะเปิดสอนในวิชาเลือกอื่นๆ เพิ่มเติมนอกเหนือไปจากสาขาเฉพาะ

1.6 เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2548 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548)

1) ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มุ่งให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแผนพัฒนา การศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติ ปรัชญาของการอุดมศึกษา ปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษา มาตรฐานวิชาการและวิชาชีพของสาขานั้นๆ โดยมุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ทั้ง ภาคนทฤษฎีและภาคปฏิบัติ สามารถไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม มีความสามารถในการคิด

วิเคราะห์ สังเคราะห์อย่างเป็นระบบ หมั่นแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและสามารถติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี รวมทั้งให้เป็นนผู้มีคุณธรรมและจริยธรรม

2) การจัดระบบการศึกษา ใช้ระบบทวิภาค โดย 1 ปีการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ภาคการศึกษาปกติ 1 ภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดการศึกษาภาคฤดูร้อน ให้กำหนดระยะเวลาศึกษาและจำนวนหน่วยกิตโดยมีสัดส่วนเทียบเคียงกันได้กับการศึกษาภาคปกติ

3) การคิดหน่วยกิต

3.1) รายวิชาภาคทฤษฎี ที่ใช้เวลาบรรยายหรืออภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่า 1 ชั่วโมง ต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตในระบบทวิภาค

3.2) รายวิชาภาคปฏิบัติ ที่ใช้เวลาฝึกปฏิบัติหรือทดลองไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมง ต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตในระบบทวิภาค

3.3) การฝึกงานหรือฝึกภาคสนาม ที่ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมง ต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตในระบบทวิภาค

3.4) การทำโครงการหรือกิจกรรมการเรียนอื่นใดตามที่ ได้รับมอบหมาย ที่ใช้เวลาทำโครงการหรือกิจกรรมนั้นๆ ไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมง ต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตในระบบทวิภาค

4) จำนวนหน่วยกิตรวมและระยะเวลาการศึกษา

หลักสูตรปริญญาตรี (4 ปี) ให้มีหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 120 หน่วยกิต ใช้เวลาการศึกษาไม่เกิน 8 ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่เกิน 12 ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

5) โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วย หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรี โดยมีสัดส่วนจำนวนหน่วยกิตของแต่ละหมวดวิชาดังนี้

5.1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมายถึง วิชาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์กว้างไกล มีความเข้าใจธรรม ๙ ตี ตนเอง ผู้อื่น และสังคม เป็นผู้ใฝ่รู้ สามารถคิดอย่างมีเหตุผล สามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อความหมายได้ดี มีคุณธรรม ตระหนักในคุณค่าของศิลปะและวัฒนธรรมของไทยและของประชาคมนานาชาติ สามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตและดำรงตนอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี

สถาบันอุดมศึกษาอาจจัดวิชาศึกษาทั่วไปในลักษณะจำแนกเป็นรายละเอียดวิชาหรือลักษณะบูรณาการใดๆ ก็ได้ โดยผสมผสานเนื้อหาวิชาที่ครอบคลุมสาระของกลุ่มวิชาสังคม วิทยาศาสตร์

มนุษยศาสตร์ ภาษา และกลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์กับวิทยาศาสตร์ ในสัดส่วนที่เหมาะสม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของวิชาศึกษาทั่วไป โดยให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต

5.2) หมวดวิชาเฉพาะ หมายถึง วิชาแกน วิชาเฉพาะด้าน วิชาพื้นฐานวิชาชีพ และวิชาชีพ ที่มุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจและปฏิบัติงานได้ โดยหลักสูตรปริญญาตรี (4ปี) ให้มีจำนวนหน่วยกิต หมวดวิชาเฉพาะรวมไม่น้อยกว่า 84 หน่วยกิต

5.3) หมวดวิชาเลือกเสรีหมายถึง วิชาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ ตามที่ตนถนัด หรือสนใจ โดยเปิดโอกาสให้ผู้ เรียนเลือกเรียนวิชาใดๆ ในหลักสูตรระดับปริญญาตรีโดยให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

ตอนที่ 2 วิชาพื้นฐานศิลปะ

ประยูรย์ ปยุตโต (2532) กล่าวว่า วิชาพื้นฐานสำหรับไปศึกษาในวิชาเฉพาะวิชาชีพ ต่างๆ ไม่ได้หมายความว่า เป็นวิชาเบื้องต้น สำหรับไปศึกษาต่อในวิชาอื่นที่สูงขึ้น แต่ยังเป็น วิชาพื้นฐานสำหรับไปเรียนวิชาชีพและวิชาเฉพาะ เป็นวิชาที่ทำให้บุคคลมีความพร้อมและมีท่าทีที่ ถูกต้อง ในการที่จะเรียนวิชาการอื่นๆ ให้ได้ผลดีตามวัตถุประสงค์ และสามารถที่จะปฏิบัติอย่าง ถูกต้องต่อประสบการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตด้วย

ไพฑูรย์ ลินลาวัฒน์ (2544) ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับวิชาพื้นฐานไว้ว่าความพยายามที่จะ พัฒนาความรู้ให้กว้างขึ้นเพื่อทำให้ความเข้าใจในศาสตร์แต่ละสาขามีความหมายและประโยชน์ มากยิ่งขึ้น ต้องเข้าใจถึงกระบวนการแสวงหาความรู้อันเป็นพื้นฐานของศาสตร์นั้นด้ วยจะทำให้เรา เข้าใจศาสตร์นั้นให้ลึกซึ้งขึ้นด้วย

สรุป วิชาพื้นฐาน เป็นวิชาที่ปูพื้นฐานความพร้อมให้กับผู้เรียนเพื่อที่จะพัฒนาต่อยอด ความรู้ให้กว้างและลึกซึ้งมากยิ่งขึ้นในศาสตร์นั้นๆ

ผลงานศิลปกรรมทุกชิ้นมีมีความคล้ายคลึงกันซึ่งเป็นคุณสมบัติสากลร่วมกันอยู่ คุณ สมบัติสากลดังกล่าวหมายถึง คุณสมบัติของความเป็นศิลปะ (Artistic quality) ที่ผลงานศิลปะ ทุกชิ้นทุกแขนงมีต่ออารมณ์และความรู้สึกของผู้รับรู้ เป็นคุณสมบัติเชิงนามธรรม แฝงอยู่ใน องค์ประกอบของส่วนที่เป็นเนื้อหา คุณสมบัตินี้คือ คุณค่าทางสุนทรียะ (Aesthetic Value) เป็น คุณค่าที่เราได้รับขณะที่มีประสบการณ์ในผลงานศิลปกรรม เป็นช่วงเวลา ศิลปะให้ความสนุก เพลิดเพลิน ชวนใจ กระตุ้นความรู้สึกหรือรบกวนความรู้สึกของเรา นอกจากนี้ศิลปะยังมี องค์ประกอบที่เป็นคุณสมบัติเชิงวัตถุหรือเชิงกายภาพอยู่อีกส่วนหนึ่งที่เรามาสามารถรับรู้ได้ด้วย เหตุ

และผล ซึ่งศิลปินสร้างขึ้นมาจากวัสดุและเทคนิคต่างๆ ตามความถนัดและความสนใจของตนเอง (พีระพงษ์ กุลพิศาล, 2546)

แลนซิง (Lansing, 1976) ได้จำแนกพฤติกรรมการเรียนรู้ทางศิลปะไว้ ดังนี้

1) ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive domain) เป็นองค์ความรู้ในทางศิลปะมี 4 ด้านคือ

1.1) ความรู้ทฤษฎีทางศิลปะ โดยเฉพาะความรู้ด้านประสบการณ์ สุนทรียภาพ ซึ่งหากผู้เรียนขาดความรู้หรือจินตนาการในด้านนี้แล้ว ความรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบศิลปะนับเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่ว่าด้วยเรื่องของการจัดหรือการประกอบกันของทัศนธาตุ เพื่อให้ได้องค์ประกอบที่เหมาะสมนอกจากนี้ยังเป็นสิ่งที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถตัดสินใจเกี่ยวกับงานของเขาหรืองานของผู้อื่นได้อย่างมีระบบ

1.2) ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการทำ เป็นสิ่งสำคัญสำหรับศิลปินหรือผู้เชี่ยวชาญที่จะต้องรู้ว่างานศิลปะ เป็นความรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความคิดและช่วยให้เขาทำงานศิลปะและพิจารณาตัดสินใจเกี่ยวกับศิลปะได้อย่างเหมาะสม

1.3) ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ศิลปะ เป็นความรู้เกี่ยวกับการทำงานศิลปะและเข้าถึงงานศิลปะ เป็นความรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความคิดและช่วยให้เขาทำงานศิลปะและพิจารณาตัดสินใจเกี่ยวกับศิลปะได้อย่างชำนาญ

1.4) ความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติของศิลปะ คุณค่าของศิลปะ และธรรมชาติของประสบการณ์สุนทรีย เป็นความรู้ความเข้าใจที่จะนำไปสู่การพิจารณาตัดสินใจ สัญลักษณ์ทางการเห็นที่มีอยู่ในงานศิลปะ ความรู้ต่างๆ เหล่านี้จะไม่แสดงเป็นคำพูดแต่จะถูกถ่ายทอดในลักษณะของรสนิยม

2) ด้านจิตพิสัย (Affective domain) เป็นทัศนคติไปนำไปสู่การสร้างงานศิลปะและเข้าถึงงานศิลปะมี 3 ด้านคือ

2.1) ความสนใจไปประสบการณ์สุนทรีย เป็นความสนใจหรือความโน้มเอียง อันเป็นความปรารถนาส่วนตัว เมื่อถูกชี้แนะให้รับรู้เกี่ยวกับลักษณะ ความหมายและความสัมพันธ์ของประสบการณ์

2.2) ความมั่นใจในการทำงานศิลปะและประเมินผลงานศิลปะ หากผู้เรียนปราศจากความมั่นใจในเนื้อหาที่เรียน เขาก็จะไม่ชอบที่จะเข้าร่วมกิจกรรมนั้น

2.3) ความเป็นผู้มีใจกว้างยอมรับความแตกต่างของรูปทรง หรือลักษณะแบบอย่างในศิลปะ หากมีใจคับแคบที่จะรับรู้เกี่ยวกับรูปทรง ลักษณะแบบอย่าง รูปร่างหรือเทคนิคที่ประกอบอยู่เป็นพิเศษในงานศิลปะ ก็จะไม่สามารถเข้าถึงสุนทรียภาพในงานชิ้นนั้นได้

2.4) ความขยันเอาใจและความตั้งใจ จนกระทั่งงานที่ทำหรือที่ได้รับมอบหมายสำเร็จลง ความขยันเอาใจใฝ่มีความสำคัญ โดยเฉพาะต่อการพัฒนา องค์ทักษะในด้านการจัดวัสดุศิลปะ ซึ่ง เป็นผลให้การเสนอความหมายของประสบการณ์สุนทรีย์ความเหมาะสม

3) ทักษะพิสัย (Psychomotor domain) เป็นทักษะในงานศิลปะ การประสานกันของ มือกับตา ในการใช้เครื่องมือและวัสดุได้อย่างมีประสิทธิภาพ แม้ว่ายังไม่เป็นที่ยุติว่า ความสามารถในการใช้เครื่องมือ และวัสดุจะเกี่ยวเนื่องกับศิลปะ แต่การมีความสามารถหลายๆ ด้านเป็นสิ่งที่ช่วยเสริมสร้างโอกาสสำหรับการแสดงออก

จากการจำแนกพฤติกรรมการเรียนรู้ศิลปะของแลนซิง สรุปได้ว่าผู้เรียนทางศิลปะควรมี ความรู้ความเข้าใจในด้านต่างๆ ประกอบกัน เพื่อให้บรรลุผลทางการศึกษาทางด้านศิลปะของ ผู้เรียน ดังนี้ ความรู้ทางด้านองค์ประกอบศิลป์ เป็นพื้นฐานเรื่องการจัดหรือการประกอบกันของทัศน ะธาตุ การเลือกใช้สี วัสดุ เครื่องมือที่ทำให้เกิดผลงานศิลปะ ความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์ศิลป์ เป็นพื้นฐานในการสร้างความเข้าใจที่มา วิวัฒนาการคุณค่าของผลงานศิลปะ ความรู้ทางด้าน สุนทรีย์ภาพและประสบการณ์สุนทรีย์ เป็นพื้นฐานทำให้เกิดความเข้าใจธรรมชาติของ ความหมาย ความงาม รสนิยม และความสัมพันธ์ของการถ่ายทอดผลงานศิลปะ ความรู้ทางด้าน การวิจารณ์ เป็นพื้นฐานด้านการตัดสิน ประเมินผลงาน รวมถึงการเป็นผู้มีใจกว้าง ยอมรับในความ แตกต่างของงานศิลปะ และความรู้ทางด้านทักษะปฏิบัติ การสร้างสรรค์ผลงานของศิลปะในแต่ละ แขนงที่ศึกษาด้วย

วิชาองค์ประกอบศิลป์

พจนานุกรมศัพท์ศิลปะ อังกฤษ- ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2541) ได้ให้ความหมาย ของ คำว่า Composition หรือ องค์ประกอบ หมายถึง สิ่งที่เกี่ยวข้องกับรูปขึ้นเป็นหน่วยใหญ่หน่วย เดียวจากหน่วยย่อยๆ หลายๆ หน่วยที่นำมารวมกันหรือประกอบกันขึ้น ในทางศิลปกรรม องค์ประกอบคือผลของการนำมูลฐานต่างๆ อาทิเช่น เส้น รูปว่าง วรรณะสี พื้นผิว เป็นต้น มา ประกอบขึ้นโดยการจัดวาง เรียบเรียง ประูแต่ง ให้ส่วน ประกอบเหล่านั้นรวมตัวเกิดความสัมพันธ์ อันดีต่อกัน

สุชาติ เกาทอง (2539) ได้กล่าวถึง โครงสร้างทางทัศนศิลป์ ว่า ทัศนธาตุเป็นหรือ ส่วนประกอบของการเห็น ได้แก่ จุด (dot) เส้น(line) น้ำหนัก(tone) สี(color) พื้นผิว(texture) รูปว่างและรูปทรง (shape and form) และ พื้นที่(space) เป็นปฐมธาตุเบื้องต้นทางทัศนศิลป์ เป็น เครื่องมือ หรือสื่อที่จะใช้ประกอบการถ่ายทอดให้ปรากฏเป็นภาพ และใช้โครงสร้างทางทัศนศิลป์

เป็นองค์ประกอบหลักในการสร้างสรรค์และพิจารณางานศิลปะ ประกอบด้วย จุดเด่น (dominance) สัดส่วน (proportion) จังหวะ (rhythm) ดุลยภาพ (balance) และความกลมกลืน (harmony) แต่หลักการเหล่านี้ไม่ได้มีข้อกำหนดตายตัวที่จะต้องปฏิบัติตามทุกกรณี เพราะการจัดการและการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ เป็นการแก้ปัญหาซึ่งอาจต้องดัดแปลงปรับปรุงเพื่อให้งานนั้นเกิดเอกภาพ (unity) มากที่สุด

ชะลูด นิยมเสมอ (2544) ได้ให้ความหมายขององค์ประกอบของศิลปะ ว่า ประกอบด้วย รูปแบบ (form) หรือองค์ประกอบที่เป็นรูปธรรม ได้แก่ สิ่งที่มองเห็นได้ในทัศนศิลป์ ทัศนธาตุที่รวมตัวกัน และเนื้อหา (content) หรือองค์ประกอบนามธรรม คือโครงสร้างทางจิต หรือผลที่ได้รับจากงานศิลปะ

พีระพงษ์ ฤ ลพิศาล (2546) ได้กล่าวถึงหลักการสร้างสรรค์งานของศิลปิน ว่า ศิลปินสร้างสรรค์ผลงานด้วยสื่อและแบบอย่างต่างกัน ศิลปินผู้มีความชำนาญจะนำเอาส่วนประกอบต่างๆ มาสร้างสรรค์เป็นภาพลักษณะขึ้น ส่วนประกอบนี้ เรียกว่า ส่วนประกอบของศิลปะ หรือ ส่วนประกอบของการมองเห็น (visual element) หรือทัศนธาตุ ศิลปินจะนำส่วนประกอบมาจัดเข้าด้วยกันตามหลักศิลปะจนเกิดเป็นภาพรวมที่มีเอกภาพขึ้นมา และเอกภาพนี้จะสื่อวารความคิดและความรู้สึกของศิลปินต่อผู้ชม

สรุป วิชาองค์ประกอบศิลป์ (Art Composition) หมายถึง วิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีหลักการ ของทัศนธาตุ โครงสร้างทางทัศนศิลป์ องค์ประกอบการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ ความสำคัญของทักษะ ความรู้ความเข้าใจทางด้านองค์ประกอบศิลป์ที่มีต่องานศิลปะการแสดง การละคร ในด้านของภาพรวมที่เกิดขึ้นบนเวที ซึ่งกิดบทละคร จากการตีความเลือกสรรของผู้กำกับการแสดง การสร้างภาพของนักออกแบบฝ่ายๆต่าง และการแสดงที่ปรากฏขึ้นบนเวทีทั้งหมดประกอบด้วยกัน ตามที่ ฤทธิรงค์ จิวากานนท์ (2550) ได้กล่าวว่า การสร้างภาพรวมบนเวทีมีกระบวนการเชื่อมโยงกันกับการสร้างงานทัศนศิลป์ (Visual Arts) อื่นๆ คือการนำเอาแต่ละองค์ประกอบศิลป์มาประกอบเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดภาพในการสื่อความหมาย ทุกอย่างที่ปรากฏขึ้นบนเวทีจะปรากฏอย่างมีจุดประสงค์ ได้รับการคัดสรรและมีการวางแผนอย่างละเอียด สิ่งเหล่านี้จะมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อ ได้แสดงถึงความคิด ความรู้สึก ความหมายและความสวยงามอย่างเหมาะสม ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการเรียนรู้เรื่องทฤษฎีการสร้างภาพ ให้ความสำคัญในด้านการสร้างจุดสนใจ (emphasis) ความสมดุล (balance) องค์ประกอบ (composition) และการจัดภาพ (picturization) เป็นอย่างยิ่ง

วิชาประวัติศาสตร์ศิลป์

สุภัทรดิศ ดิศกุล (อ้างถึงใน กรมศิลปากร, 2525) ได้กล่าวถึงประวัติศาสตร์ศิลป์ว่าเป็นวิชาค้นคว้าเกี่ยวกับที่มา วิวัฒนาการและความสัมพันธ์กับศิลปะต่างๆ โดยเฉพาะเกี่ยวกับการกำหนดอายุวัตถุโบราณ หรือโบราณสถาน

ศักดิ์ชัย สายสิงห์ (อ้างถึงใน สารคดี เล็กบุตกร , 2543) กล่าวถึงประวัติศาสตร์ศิลป์ว่าเป็นวิชาที่มุ่งศึกษาความเป็นจริงของสังคม สภาพแวดล้อม วัฒนธรรมประเพณี แนวความคิดความเชื่อของศิลปินหรือช่างผู้สร้างงาน ที่แปรเปลี่ยนไปตามแต่ละยุคสมัย โดยใช้งานศิลปกรรมอันได้แก่ จิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์และสถาปัตยกรรม ที่มนุษย์ได้สร้างสรรค์ขึ้นเป็นหลักในการศึกษาค้นคว้า เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงของอดีต

วนิดา ขำเขียว (2543) ได้ให้คำจำกัดความของประวัติศาสตร์ศิลป์ไว้ว่าประวัติศาสตร์ศิลป์คือ วิชาที่ว่าด้วยเรื่องราวในอดีตจนถึงปัจจุบันที่เกี่ยวกับการแสดงออกซึ่งความคิดและการสร้างสรรค์ของมนุษยชาติ ประวัติศาสตร์ศิลป์ยังช่วยให้เราเข้าใจประวัติความเป็นมาของ งานศิลปกรรม ตลอดจนวิธีการสร้างงานศิลปกรรมในสมัยต่างๆ ทำให้ทราบข้อบกพร่องและลักษณะเด่นในการสร้างงาน เพื่อจะได้นำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพสังคม ความภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรมของมนุษยชาติ อันนำมาซึ่งการส่งเสริม เก็บรักษาและอนุรักษ์ ศิลปะและวัฒนธรรมที่ดีงามไว้สืบไป

จิรพันธ์ สมประสงค์ (2533) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญของประวัติศาสตร์ศิลป์ว่า 1) เป็นที่รวมเรื่องราวที่เป็นหลักฐานของศิลปกรรมทุกแขนง 2) มุ่งให้ผู้ศึกษามีความเข้าใจถึงเรื่องราวประวัติศาสตร์ความเป็นมาของศิลปะอันเป็นผลงานที่มนุษย์สร้างขึ้น 3) ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ศิลป์ไม่จำเป็นต้องมีข้อสรุป บางข้อมูลเป็นเพียงข้อสันนิษฐาน ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับหลักฐานที่นำมาอ้างอิง และข้อค้นพบที่ใช้เป็นแนวทาง 4) ประวัติศาสตร์ศิลป์เป็นความรู้ที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กับศาสตร์อื่นอีกหลายสาขา เช่น ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี มานุษยวิทยา สังคมวิทยา ปรัชญา จิตวิทยา เป็นต้น เช่นเดียวกับ นิพนธ์ ทวีกาญจน์ (2529) ได้กล่าวว่า การศึกษาเรื่องราวศิลปะในอดีต เป็นพื้นฐานสำคัญของการศึกษาศิลปะในปัจจุบันเพราะช่วยให้เราเข้าใจความเป็นมาของงานศิลปกรรม ว่าเกิดขึ้นและพัฒนาอย่างไร มี สิ่งใดเป็นแรงผลักดันหรือเป็นอิทธิพลต่อกัน รูปแบบที่แตกต่างนั้นมีปัจจัยอะไรที่เป็นตัวบ่งชี้ ซึ่งทำให้เราเรียนรู้ความเปลี่ยนแปลงของงานศิลปกรรมอย่างมีระบบ ก่อให้เกิดความเข้าใจในงานศิลปกรรมได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น

สรุป วิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ(History of Art) หมายถึง วิชาที่ศึกษาประวัติความเป็นมา วิวัฒนาการ แนวคิด รูปแบบ ลักษณะ ความสัมพันธ์และคุณค่าของศิลปะตะวันตก ศิลปะ ตะวันออก และศิลปะไทยในยุคสมัยต่างๆ ความสำคัญของความรู้ความเข้าใจทางด้าน ประวัติศาสตร์ศิลป์ที่มีต่องานศิลปะการแสดง การละคร ในด้านความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับความเป็นมา ความคิด ความเชื่อ ความจริงของสังคม สภาพแวดล้อม วัฒนธรรมประเพณี อันเป็นปัจจัย ที่ผลักดันและมีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์งานศิลปะในยุคสมัยต่างๆ เช่นเดียวกับที่ เด่นพวง พุ่มศิริ (ม.ป.ป.) ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับการศึกษาประวัติศาสตร์กับการละคร ว่า ละครเป็นการสะท้อน ภาพชีวิตของมนุษย์ จะเป็นการทำให้เราเข้าใจยุคสมัยแห่งประวัติศาสตร์ของมวลมนุษย์ ชีวิต มนุษย์ตามธรรมชาติ ทัศนทางสังคมของบุคคลในแต่ละยุคสมัย ความคิด ความเชื่อ ศิลธรรม ค่านิยม ของบุคคล ของสังคมแต่ละยุคสมัย ความรู้เรื่องดังกล่าวมีคุณประโยชน์อย่างกว้างขวางต่อ การศึกษาด้วย

วิชาสุนทรียศาสตร์

วีรพันธ์ พิชญไพบูลย์ (2524) ได้ให้คำอธิบายความหมายของสุนทรียศึกษา (Aesthetic Education) เป็นการศึกษเกี่ยวกับหลักการของความงามศิลปนิยมและการสร้างสรรค์งานศิลปะ เพื่อคุณค่าทางความงาม และพัฒนาการของบุคคล

อารี สุทธิพันธ์ (2533) กล่าวว่า ประสบการณ์เป็นคำที่ใช้เรียกการรับรู้ที่เกิดขึ้นแก่เรา เมื่อ เราสัมผัสหรือปะทะกับโลกภายนอก โดยจะได้รับการสั่งสมไว้ตามประสิทธิภาพของอวัยวะรับ สัมผัสของแต่ละคน ประสบการณ์สุนทรีย์จะเมื่อเกิดแก่เราทำให้เราเกิดความเพลิดเพลิน ฟังพอใจ เกิดความอิมใจ โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน เช่น การไปชมนิทรรศการ การไปเดินเล่น การไปชม ภาพยนตร์ การไปฟังเพลง ฯลฯ

พีรพงษ์ เสนไสย (2546) ได้ให้ความคำจำกัดความของสุนทรียศาสตร์ว่า เป็นเนื้อหาวิชา ที่ว่าด้วยการศึกษาเรื่องความงามในเชิงทฤษฎีอันเกี่ยวกับประสบการณ์ทาง สุนทรียภาพของ กฎเกณฑ์ศิลปะ ในเชิงปรัชญาสุนทรียศาสตร์ว่าด้วยความงามละสิ่งทั้งงามทั้งในงานศิลปะและใน ธรรมชาติ และในปัจจุบัน สุนทรียศาสตร์ มีความหมายที่มีขอบเขตอิสระมากขึ้น ความหมายในทาง วิชาการคือเป็นวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาแขนงต่างๆ หลักการของศิลปะ กระบวนการ สร้างสรรค์ศิลปะ ประสบการณ์ทางศิลปะ และความรู้ความสามรถในการพิจารณาคุณค่าของงาน ศิลปะ นอกจากนี้ขอขยายความหมายครอบคลุมถึงศิลปะกับชีวิตและสังคมด้วย

สุนทรียศึกษา (Aesthetic Education) เป็นพื้นฐานต่อความสัมพันธ์ทางทักษะความรู้ และอารมณ์ เป็นความสามารถในการวิเคราะห์สิ่งที่แลเห็น ได้ยิน สัมผัสทั้งต่อผลงานศิลปะและการกระทำด้านศิลปะทุกแขนง เช่น นาฏศิลป์ การละคร ทัศนศิลป์ วรรณกรรม และดนตรี ผลกระทบจากสุนทรียศึกษาจะช่วยให้พัฒนาความสามารถเฉพาะตัวต่อศิลปะสูงขึ้น (Silverstein,1981 อ้างถึงใน ธัชชัย ยอดพิชัย ,2543)

พระพงษ์ กุลพิศาล (2544) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้สุนทรียศาสตร์สามารถเรียนรู้ได้ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ทางทฤษฎีเป็นการเรียนรู้ค่าความงามทางอ้อม มุ่งหาความรู้จากความคิดต่างๆทางสุนทรียศาสตร์ซึ่งจะมีเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาต่างๆทางศิลปะ เช่น ความหมายของศิลปะ การสร้างสรรค์ ศิลปะ รวมถึงความสัมพันธ์ของศิลปะกับสังคมและประวัติศาสตร์ บทบาทของศิลปะที่มีต่อคนและชุมชนศิลปะกับความเพลิดเพลิน ความรู้สึกแสดงออกและอื่นๆ สำหรับการเรียนรู้ทางปฏิบัติจะมีเนื้อหาเกี่ยวกับการรับรู้โดยตรงของประสบการณ์ทางสุนทรียศาสตร์ว่าเกิดขึ้นได้อย่างไร

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2529) กล่าวว่า ความรู้สึกซาบซึ้งในความงามทางศิลปะ เป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับความเข้าใจความงามเชิงสุนทรียศาสตร์ ซึ่งมีคุณค่าทั้งต่อบุคคลและสังคมคุณค่าที่มีต่อบุคคลคือคุณค่าของศิลปะที่มุ่งส่งเสริมให้บุคคลเจริญในทางศิลปนิยม การสร้างสรรค์และพัฒนาในด้านต่างๆ ส่วนคุณค่าของศิลปะต่อสังคม คือช่วยส่งเสริมพัฒนาการบุคคลให้เหมาะสมกับปัญหาของสังคมไทยในปัจจุบัน เพื่อจะเป็นกำลังที่สามารถช่วยกันสร้างสังคมให้งดงาม การพัฒนาผู้เรียนให้สามารถสัมผัสความงามได้ จึงเป็นสิ่งสำคัญที่เป็นสิ่งจำเป็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ตลอดจนเป็นเป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษาศิลปะ

สรุป วิชาสุนทรียศาสตร์ (Aesthetics) หมายถึง วิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี ทางด้านสุนทรียศาสตร์ ความซาบซึ้งและการรับรู้ในความหมาย ขอบเขต คุณค่า ความงามของ ผลงานศิลปะ โดยความรู้ความเข้าใจทางด้านสุนทรียศาสตร์ที่มีต่องานศิลปะการแสดง การละคร . ในด้านหลักการความงาม การสร้างสรรค์ คุณค่าของผลงาน ตลอดจนการนำไปสู่ความซาบซึ้ง การถ่ายทอด การรับรู้ชื่นชมในผลงานศิลปะการแสดงจากผู้สร้างงานสู่ผู้ชม ดังชนที่ สดใส พันธุมโกมล (2538) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการละคร เพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ใน 3 ระดับ คือ 1) ระดับอารมณ์ ละครทุกรูปแบบมีจุดมุ่งหมายให้ความบันเทิงแก่มนุษย์ และผู้ชมส่วนใหญ่ก็ไปดูละครเพื่อความสนุกเพลิดเพลิน เป็นการพักผ่อนหย่อนใจ ผ่อนคลายความตึงเครียดของอารมณ์ หรือเพื่อความตื่นเต้น กระตุ้นอารมณ์ 2) ระดับสมอง ละครมีคุณค่าในด้านสติปัญญา ให้แง่คิดความเห็น ทำให้ผู้ชมกลับไปคิดพิจารณาปัญหาต่างๆเกี่ยวกับตนเอง เกี่ยวกับสังคม หรือมนุษยชาติโดยส่วนรวม 3) ระดับจิตใจ ทางการละครถือกันว่าอยู่ในระดับสูงสุดในเชิงศิลปะและ

วรรณกรรมยังจะต้องมีคุณค่าในแง่ของจิตใจอีกด้วย และเมื่อใดก็ตามที่ละครสามารถให้ความบันเทิงที่มีคุณค่าทางศิลปะ ความคิด และจิตใจแก่นุชชย์ เมื่อนั้นละครก็ได้ทำหน้าที่อันสมบูรณ์ของศิลปะแขนงนี้

วิชาศิลปะวิจารณ์

พจนานุกรมพจนานุกรมศัพท์ศิลปะฉบับราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายว่า ศิลปะวิจารณ์ คือการวิพากษ์วิจารณ์ผลงานทางศิลปะซึ่งศิลปินได้สร้างสรรค์ไว้ โดยให้ความเห็นตามกฎเกณฑ์ และหลักการของศิลปะแต่ละสาขา ทั้งทางด้านสุนทรียศาสตร์ และปรัชญาสาขาอื่น ๆ หรือความคิดเห็น หรือการตัดสินที่กล่าว และเขียนเกี่ยวกับงานศิลปะ การชี้ให้เห็นขอบกว้างหรือคุณค่าของงานศิลปะ

ศิลป์ พีระศรี (อ้างถึงในสุชาติ ทองสิมา, 2544) กล่าวถึงความหมายของการวิจารณ์ว่า การวิจารณ์ (Criticism) คือการให้ความเห็นของตนในเรื่องค่าทางศิลปะของศิลปกรรมใดๆ เป็นเรื่องเกี่ยวกับคนทุกคนเพราะทุกคนมีสิทธิจะติชมหรือให้คำวิจารณ์ ตามข้อวินิจฉัยของตนเองได้ แต่ข้อวินิจฉัยนี้อาจจะผิดไปก็ได้

สุชาติ เกาทอง (2537) กล่าวถึงความหมายของศิลปะวิจารณ์ว่า หมายถึงการแสดงออกของความคิดของนักวิจารณ์ในรูปแบบของการพูด การบรรยาย อธิบาย หรือการเขียนเป็นภาษาหนังสือเพื่อให้คนดูทั่วไปได้รับรู้หรือได้เข้าใจในงานศิลปะนั้นๆ ประการหนึ่ง และอีกประการหนึ่ง เป็นการพูดการเขียนของนักวิจารณ์เพื่อที่จะตัดสินคุณค่าในงานศิลปะ

ทวีเกียรติ ไชยงยศ (2538) ได้กล่าวถึงความหมายของศิลปะวิจารณ์ไว้ว่า หมายถึงการแสดงความคิดเห็นต่อผลงานศิลปะนั้นๆ ศิลปะวิจารณ์มีอยู่หลายระดับตั้งแต่ระดับห้องเรียนจนถึงระดับอาชีพ

อารี สุทธิพันธุ์ (2535) กล่าวถึง การวิจารณ์ผลงานศิลปะ ว่า เป็นการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับศิลปะที่มองเห็นหรือทัศนศิลป์โดยตรง ซึ่งตามความหมายของศิลปกรรมแล้วเป็นศิลปกรรมสำหรับให้คนดูไม่ใช่ให้คนอธิบายแต่การอธิบายก็ยังมีประโยชน์เพราะเท่ากับเป็นการเสนอให้ผู้ดูรู้จักเลือกดู รู้จักบางสิ่งบางอย่างที่อาจหลงหูหลงตาไปได้

สมโภชน์ ทองแดง (2536) ได้ให้ความหมายว่า การวิจารณ์ศิลปะเป็นการแสดงทัศนะความรู้ ความเข้าใจ เป็นการพิจารณาถึงรายละเอียดและส่วนประกอบของศิลปะ ด้วยการวิเคราะห์แยกแยะ เป็นการสร้างความเข้าใจในตัวคุณค่าของศิลปะด้วยการมอง ควบคู่กับการคิด เพื่อความรู้ความเข้าใจ ทั้งผู้วิจารณ์ ผู้ถูกวิจารณ์ (หรือสิ่งที่เรากำลังวิจารณ์) และผู้รับฟังคำ

วิจารณ์ เป้าหมายหลักของการวิจารณ์จะมุ่งเน้นไปในทางสร้างสรรค์ซึ่งการวิจารณ์ถ้าไม่ไปในทางสร้างสรรค์หรือในทางที่ดีแล้ว อาจจะถูกกลายเป็นการประจานมากกว่าวิจารณ์ ซึ่งต้องพิจารณาให้ลึกซึ้งถึงวัตถุประสงค์ของผู้วิจารณ์ และผลกระทบจากการวิจารณ์เป็นสำคัญ

สรุป วิชาศิลปวิจารณ์ (Art Criticism) หมายถึง วิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการวิเคราะห์ สังเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ ความหมาย คุณค่าผลงานศิลปะ ตามความคิดเห็น กฎเกณฑ์หลักการทางศิลปะและทฤษฎีการวิจารณ์ โดยความรู้ความเข้าใจทางด้านศิลปวิจารณ์ที่มีต่องานศิลปะการแสดง การละคร ในด้านการประเมิน ตัดสินคุณค่า การยอมรับข้อคิดเห็นที่แตกต่าง และการพัฒนาผลงานต่อไป ตามที่ พนิดา ฐูปนางกูร (2549) ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับความสำคัญของการวิจารณ์ในสาขาศิลปะการแสดงไว้ว่า ศิลปะการละครให้ความสำคัญต่อการวิจารณ์ทั้งที่เป็นระบบมุขปาถะและการวิจารณ์ที่เป็นลายลักษณ์อักษรอย่างมาก เห็นความสำคัญของการวิจารณ์ในฐานะเป็นกระจกสะท้อนผลงานสร้างสรรค์ของตน อีกทั้งยังเป็นบันทึกทางประวัติศาสตร์ให้กับผลงานสร้างสรรค์แต่ละเรื่องด้วย และบทวิจารณ์เป็นคลังความรู้อีกส่วนหนึ่งนอกเหนือตำราและเป็นตัวช่วยในการวิเคราะห์และตรวจสอบความคิดเห็นของแต่ละคนที่มีต่อละครหรือบทละครที่ได้ศึกษามา นอกจากนี้ กิจกรรมต่างๆของสาขาศิลปะการละครจะเอื้อให้เกิดการสร้างเครือข่ายและความร่วมมือของบุคคลในวงการแล้ว ยังเอื้อให้เกิดการสร้างเวทีพบปะสานความสัมพันธ์แลกเปลี่ยนทัศนะระหว่างกลุ่มบุคคลต่างๆทั้งที่เป็นนักวิชาการ ศิลปินผู้สร้าง ผู้แสดง และนักวิจารณ์ เพื่อให้เกิดการพัฒนาการที่ดีขึ้นในวงการศิลปะการละคร

ตอนที่ 3 หลักสูตรศิลปการแสดง ระดับปริญญาตรี ของสถาบันอุดมศึกษา

หลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปการละคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การเรียนการสอนด้านศิลปการแสดงและการละครระดับปริญญาตรีนี้ ได้รับการจัดตั้งขึ้นในประเทศไทยที่คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นแห่งแรก โดย อาจารย์ สดใส พันธุโกมล ผู้ได้รับมอบหมายจากคณะอักษรศาสตร์ให้เป็นผู้ยกร่างหลักสูตรวิชาศิลปการละคร ในปี พ.ศ. 2507 และทำการเปิดแผนกวิชาการละครขึ้นในปี พ.ศ. 2508 มีการละครเป็นวิชาเอกวิชาหนึ่งของคณะ (สดใส พันธุโกมล, 2537) แนวการศึกษาในด้านการละครนั้น มุ่งเน้น ให้รู้จักศิลปะการละครตามแบบสากลอย่างละเอียดและลุ่มลึก ตั้งแต่ประวัติการละคร ประเภทการละคร การเขียนบท การแสดง การกำกับการแสดง ตลอดจนองค์ประกอบอื่นๆ ของการละคร และยังมีละครวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาเป็นวิชาบังคับอยู่ในหลักสูตร การแสดงละครวิทยานิพนธ์ได้เปิดให้นักศึกษาทั่วไปได้เข้ามาชมกัน ทำให้การละครตะวันตกเริ่มแพร่หลายเป็นที่รู้จักในหมู่นักศึกษา

มหาวิทยาลัย และต่อมาก็แพร่ไปสาธารณชน เมื่อแผนกวิชาได้จัดการแสดงละครเรื่องตุ๊กตาแก้ว ของเทเนตส์ วิลเลียมส์ ขึ้นที่หอประชุมเอยูเอ เมื่อพ.ศ.2513 (กอบกุล อิงคุทานนท์, 2543) นำโดยอาจารย์สไตส์ พันธุมโกมล โดยภาพรวมแล้วละครวิทยานิพนธ์ หรือละครของภาควิชาจะแสดงในรั้วมหาวิทยาลัยเป็นส่วนใหญ่ เช่น ห้องละครของภาควิชา โรงละครของคณะ และ บางครั้งก็แสดงในบริเวณลานของคณะและหอประชุมของมหาวิทยาลัย และจำหน่ายบัตรให้กับสาธารณชนโดยทั่วไปด้วย ทำให้ละครเวทีแนวตะวันตกหรือสากลเป็นที่รู้จักกันดีในหมู่นักศึกษา และสาธารณชนในเวลาต่อมา

นับตั้งแต่มีการสอนศิลปการละครในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้า เปรมบุรุษจัดทรงเป็นกำลังสำคัญในการจัดตั้งหน่วยวิชาศิลปการละครในแผนกวิชาภาษาอังกฤษระหว่างนั้นมีการจัดแสดงละครเป็นภาษาอังกฤษเพื่อให้นิสิตได้ฝึกฝนความรู้ด้านภาษาและศิลปการละคร โดยมีรองศาสตราจารย์สไตส์ พันธุมโกมลเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบในการจัดทำหลักสูตรศิลปการละคร และกำกับการแสดงละครเรื่องต่างๆ กิจกรรมดังกล่าวได้ก้าวหน้าเป็นลำดับจนสามารถดำเนินการจัดตั้งเป็นภาควิชาศิลปการละครได้เมื่อพ.ศ. 2514 ปัจจุบันภาควิชาศิลปการละครมีคณาจารย์ประจำ 10 คน รวมทั้งมีอาจารย์พิเศษและศิลปินรับเชิญชาวต่างประเทศด้วย เปิดสอนรายวิชาเกี่ยวกับวรรณกรรมการละคร การเขียนบทละคร การแสดง การกำกับการแสดง การออกแบบ ตลอดจนงานฝ่ายเทคนิคต่าง ๆ นอกจากนี้คณาจารย์ของภาควิชา ยังให้บริการทางวิชาการแก่สังคมในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เขียนตำราให้กับสถาบันการศึกษา บรรยายพิเศษและจัดอบรมความรู้เฉพาะสาขา เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ตลอดจนเป็นกำลังสำคัญในการจัดการแสดงทางเวทีและโทรทัศน์ บัณฑิตของภาควิชาได้ออกไปเป็นกำลังสำคัญในการจัดตั้งภาควิชาการละครในมหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษาทั่วประเทศ บัณฑิตหลายคนได้สร้างชื่อเสียงในฐานะนักวิชาการ นักแสดง ผู้กำกับการแสดง นักออกแบบ นักเขียนบทนักโฆษณา ผู้สร้างสรรค์งานศิลปการละครด้านต่างๆและอื่นๆอีกมากมาย

ตลอดระยะเวลา 30 ปีที่ผ่านมา ภาควิชาศิลปการละครได้นำเสนอละครประจำปีในแนวต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ภาควิชา ยังได้จัดแสดงละครสำหรับเด็ก ละครเวทีเพื่อชุมชน ละครในโครงการบทละครใหม่ และละครวิทยานิพนธ์ของนิสิตชั้นปีที่ 4 โดยมีวัตถุประสงค์ให้นิสิตที่ศึกษาในรายวิชาต่าง ๆ ได้มีโอกาสฝึกงานภาคปฏิบัติซึ่งจะนำไปสู่ความเข้าใจในศิลปการละครอย่างลึกซึ้ง นอกเหนือไปจากประโยชน์ทางการศึกษาของนิสิตเป็นสำคัญแล้ว ภาควิชา ยังได้คำนึงถึงประโยชน์ที่ประชาชนทั่วไปจะได้รับจากการชมละครแนวต่าง ๆ อีกด้วย และตั้งแต่วัยการศึกษา 2546 ภาควิชาได้เปิดสอนหลักสูตรใหม่ในระดับปริญญาตรีที่เน้นการฝึกทักษะอย่างเข้มข้นควบคู่ไปกับภาคทฤษฎีที่ลึกซึ้งในทุกแขนงวิชา เพื่อให้บัณฑิตของภาควิชา ถึงพร้อมซึ่ง

ศักยภาพที่จะไปประกอบอาชีพต่างๆ ในวงการได้ทันทีเมื่อจบการศึกษา รวมถึงสามารถไปศึกษาต่อในระดับปริญญาชั้นสูงทั้งในมหาวิทยาลัยชั้นนำของต่างประเทศ และในหลักสูตรมหาบัณฑิต ศิลปการละครที่ภาควิชา จะเปิดสอนในปีการศึกษา 2549

วัตถุประสงค์หลักสูตรหลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปการละคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วัตถุประสงค์หลักสูตร (เดิม)

เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้ความชำนาญอย่างกว้างขวางและลึกซึ้งเกี่ยวกับศิลปการละครในฐานะที่เป็นศิลปะร่วมซึ่งประกอบด้วยวรรณคดีการละคร การแสดง การกำกับการแสดง การเขียนบท การปฏิบัติงานหลังเวที ทั้งทางภาคทฤษฎีและปฏิบัติ เพื่อให้สามารถนำความรู้ความชำนาญไปประกอบอาชีพได้อย่างกว้างขวาง

วัตถุประสงค์หลักสูตร (ปรับปรุง พ.ศ.2546)

- 1) เพื่อผลิตบัณฑิตที่รอบรู้และมีความสามารถในวิชาศิลปการละครด้านต่างๆ ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ
- 2) เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้านในทางการกำกับการแสดง การแสดง การเขียนบทละคร วรรณกรรมวิจารณ์ การออกแบบ และเทคนิคสำหรับละคร
- 3) เพื่อสร้างสรรค์และเผยแพร่งานละครที่มีมาตรฐานและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับในระดับสากล

โครงสร้างหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปการละคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หลักสูตร 4 ปี ประกอบด้วย หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 30 หน่วยกิต หมวดวิชาพื้นฐานคณะอักษรศาสตร์ 40 หน่วยกิต หมวดวิชาเฉพาะสาขา 71 หน่วยกิต หมวดวิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต รวมตลอดหลักสูตร 147 หน่วยกิต โดยในหมวดวิชาเฉพาะสาขา 71 หน่วยกิต จะแบ่งเป็น หมวดวิชาบังคับสาขาศิลปการละคร 28 หน่วยกิต หมวดวิชาเลือกในสาขา วิชาศิลปการละคร 23 หน่วยกิต และหมวดวิชาเลือกนอกสาขา 20 หน่วยกิต โดยจะให้เลือกเรียนเฉพาะในรายวิชาที่สาขาและคณะกำหนดให้ (ภาคผนวก ข)

หลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานาฏศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาควิชานาฏยสังคีตเริ่มเปิดสอนพร้อมกับการก่อตั้งคณะอักษรศาสตร์ โดยเปิดเป็นสาขาวิชาให้นักศึกษาเลือกเรียนในระดับต้นตั้งตั้งแต่ปี พ .ศ. 2511 (กอบกุล อิงคุทานนท์, 2543) ต่อมาได้ขยายเป็นหมวดวิชาชื่อว่า“หมวดวิชานาฏศาสตร์ และนาฏยสังคีต” แบ่งการเรียนการสอนออกเป็น 2 สาขาวิชาด้วยกันคือ สาขานาฏศาสตร์ (ศิลปการละคร) และสาขาสังคีตศิลป์ (ดนตรี) โดยได้เปิด

สอนสาขานาฏศาสตร์เป็นวิชาโทในปีการศึกษา 2514 และมีนักศึกษาวิชาโทนาฏศาสตร์เป็นรุ่นแรก ในปีการศึกษา 2515 จำนวน 6 คน ต่อมาในปีการศึกษา 2526 ได้เริ่มขยายงานของหมวดวิชาขึ้น เป็นภาควิชาที่มีชื่อว่า “ภาควิชานาฏยสังคีต” เปิดสอนสาขานาฏศาสตร์(ศิลปะการละคร) เป็นวิชาเอก และสาขาสังคีตศิลป์เป็นวิชาโท โครงการขยายภาควิชาและหลักสูตรดังกล่าวได้รับอนุมัติ เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2527 และเปิดรับนักศึกษาวิชาเอกในปีการศึกษา 2528 มีนักศึกษาที่สำเร็จ การศึกษาวิชาเอกนาฏศาสตร์(ศิลปะการละคร) เป็นรุ่นแรกในปีการศึกษา 2529 แนวการศึกษา นั้น คล้ายคลึงกับของจุฬาลงกรณ์ มีการทำละครวิทยานิพนธ์ด้วยเช่นกันแต่ก็อยู่ในรั้วของมหาวิทยาลัย ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ในวิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ ภาควิชานาฏยสังคีต คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร (วิทยาเขตทับแก้ว) มี อาจารย์เด่นดวง พุ่มศิริ เป็นผู้ก่อตั้ง ในระยะแรกเริ่มมี ผลงานเป็นละครแปลกจากตะวันตก และละครพระราชานิพนธ์ของรัชกาลที่ 6 บทละครซึ่งนำมาเสนอ ในละครวิทยานิพนธ์หรือของคณะนั้น มีหลากหลายนับตั้งแต่ประพันธ์บทละครขึ้นเอง ใช้บทละคร ของรัชกาลที่ 6 บทแปลและแปลงจากบทละครต่างประเทศ นวนิยายต่าง ประเทศ และบางครั้งก็ นำนวนิยายไทยมาดัดแปลงในการปรับปรุงหลักสูตรคณะอักษรศาสตร์ปีการศึกษา 2536 ภาควิชา นาฏยสังคีตได้ขยาย งานการสอนโดยเปิดสอนสาขาสังคีตศิลป์เป็นวิชาเอกเพิ่มเติม ปัจจุบัน ภาควิชานาฏยสังคีตเปิดสอนหลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต สาขานาฏยสังคีต (สาขานาฏศาสตร์ และสาขาสังคีตศิลป์) โดยการเรียนการสอนมุ่งเน้นทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ เพื่อให้นักศึกษาได้ เข้าใจถึงศิลปะการละคร และดนตรีไทยในฐานะศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์อย่างลึกซึ้งกับ สังคม สิ่งแวดล้อม และชีวิตมนุษย์ อีกทั้งยังมุ่งที่จะสร้างดุลยภาพ แห่งชีวิตให้เกิดความสมดุล ระหว่างวัตถุและจิตใจ และเพื่ออ้าวงไว้ซึ่งวัฒนธรรมอันดีงามของสังคมไทย

วัตถุประสงค์หลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานาฏศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
วัตถุประสงค์หลักสูตร (เดิม)

- 1) ผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้รอบรู้ทั้งทางด้านวิชาการและทักษะที่สามารถสื่อความรู้ที่นึกคิด ออกมาเป็นผลงานสร้างสรรค์ที่มีความดีความงาม อันจะเป็นการส่งเสริมสนิยมและสร้าง ประเพณีนิยมละครและดนตรีขึ้นในสังคมไทย
- 2) ผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้มีพื้นฐานความรู้ และความเข้าใจศิลปะการละคร และดนตรี จน สามารถวิพากษ์วิจารณ์ได้
- 3) ผลิตบัณฑิตที่สามารถประกอบวิชาชีพทางด้านศิลปะการละครและดนตรีไทย โดยตรง หรือสามารถประยุกต์ความรู้ที่ได้เพื่อใช้ส่งเสริมการประกอบอาชีพในสาขาอื่น ๆ ให้ดียิ่งขึ้น
- 4) เพื่อสร้างแนวทางในการเข้าใจชีวิตให้แก่บัณฑิต

วัตถุประสงค์หลักสูตร (ปรับปรุง พ.ศ.2545)

- 1) เพื่อเป็นพื้นฐานความรู้ และความเข้าใจศิลปะการละครจนสามารถวิพากษ์วิจารณ์ได้
- 2) เพื่อผลิตนักวิชาการทางด้านศิลปะการละคร
- 3) เพื่อเป็นแนวทางให้เข้าถึงความจริงของชีวิต
- 4) เพื่อสร้างความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในการแสดง ตลอดจนการจักการ
แสดงรูปแบบต่างๆ
- 5) เพื่อเป็นทางนำไปประกอบวิชาชีพโดยตรง หรือเป็นส่วนส่งเสริมการประกอบวิชาชีพ
ให้ดีขึ้น
- 6) เพื่อให้สามารถสื่อความรู้สึกนึกคิดออกมาเป็นผลงานสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมประเพณี
นิยมละครและดนตรีในสังคมไทย

โครงสร้างหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต สาขานาฏศาสตร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ศิลปากร หลักสูตร 4 ปี ประกอบด้วย หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 31 หน่วยกิต หมวดวิชาวิชา
พื้นฐานคณะอักษรศาสตร์ (วิชาการระดับต้น) 24 หน่วยกิต หมวดวิชาเฉพาะสาขา 54 หน่วยกิต (วิชา
ระดับปลาย) หมวดวิชาโท 22 หน่วยกิต และ หมวดวิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต รวมตลอดหลักสูตร
140 หน่วยกิต (ภาคผนวก ข)

หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปะการละคร มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้เริ่มทำละครสมัยใหม่ตั้งแต่ยังไม่มีแผนกวิชาการละคร
นำโดย อาจารย์มัทนี รัตตินิ ได้อำนวยความสะดวกสร้าง กำกับการแสดง ดัดแปลง แล ะประพันธ์บท
ละครหลายเรื่องสำหรับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยยึดถือทัศนคติที่ว่า ละครคือศิลปะบันเทิง
จึงควรให้ความบันเทิงทั้งในด้านปัญญา ความรู้สึกนึกคิดและอารมณ์สุนทรีย์ ละครที่จัดแสดง
ของวิชาการละครมหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์จึงมีหลายรูปแบบทั้งไทยและสากล นาฏศิลป์ ละครพูด
ละครเพลง และละครประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และเปิดสาขาการละครขึ้น เมื่อ
ปี พ.ศ.2515 ในคณะศิลปศาสตร์ โดยมี ศาสตราจารย์ ดร. มัทนี รัตตินิ เป็นผู้ดูแลหลักสูตรการ
เรียนการสอน โดยเริ่มจากวรรณกรรมบทละครตะวันตกและตะวันออก ในวิชาพื้นฐาน านด้าน
มนุษยศาสตร์ คือ “วิชามนุษย์กับวรรณกรรมเอกของโลก ” ซึ่งเป็นวิชาหนึ่งที่นักศึกษาปีที่ 1 ทุกคน
สามารถเลือกเรียนได้ ใน พ .ศ. 2509 มีการเปิดหลักสูตรปริญญาตรี สาขาภาษาและวรรณคดี
อังกฤษ คณะศิลปศาสตร์ มีวิชาบทละครของเชกสเปียร์ บทละครอังกฤษสมัยต่างๆ ในวิชา
พัฒนาการของวรรณคดีอังกฤษ วิชาบทละครสมัยใหม่ของตะวันตก และวรรณกรรมเอกของ
เอเชีย ซึ่งรวมวรรณกรรมบทละครเข้าไปด้วย ตั้งแต่ พ .ศ. 2514 เป็นต้นมาได้เปิดสอนวิชาการ

แสดงและกำกับการแสดงใช้แนวสอนสมัยใหม่ ระบบของสถานิสลาฟก็เป็นสำคัญ พ .ศ. 2518 เปิดหลักสูตรวิชาโทการละคร และเมื่อพ.ศ. 2529 เปิดหลักสูตรสาขาการละครอนเป็นวิชาเอกอยู่ในคณะศิลปศาสตร์ จนในปีพ.ศ. 2538 ตั้งโครงการจัดตั้งคณะศิลปกรรมศาสตร์ จึงย้ายสาขาการละครอนมาสังกัดในคณะนี้ (มัทนี รัตนิน , 2546) โดยมีจุดมุ่งหมายให้นักศึกษาได้มีความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการละครอน วรรณกรรมการละครอนของไทย ตะวันตก และตะวันออก เพื่อส่งเสริมแนวความคิดและวิจารณ์งานอันเป็นประโยชน์ต่อความเข้าใจ และการวิเคราะห์ วิจารณ์การแสดง หรือละครประเภทต่างๆ ทั้งละครเวที ละครโทรทัศน์ ละครเพื่อการศึกษ ละครสำหรับเด็กและเยาวชน การแสดงพื้นบ้านและอื่นๆ มีการปฏิบัติฝึกฝนในศิลปะการสร้างละครอนแขนงต่างๆ ได้แก่ การแสดง การกำกับการแสดง การใช้เสียง การเคลื่อนไหวร่างกาย การแต่งหน้า การเขียนบท การออกแบบและสร้างฉาก เครื่องแต่งกาย การออกแบบและควบคุมแสง เสียง เทคนิคอื่นๆ เพื่อเสริมสร้างพื้นฐานทักษะและบุคลิก ภาพที่จำเป็นต่อการสร้างเสริมประสิทธิภาพของงาน การแสดงละครอน และงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง สามารถนำความรู้ทางศิลปะการละครอนไปประยุกต์ใช้ในงานพัฒนาสังคม เยาวชน และการศึกษาได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงของสังคม ตลอดจนสามารถเข้าใจหลักการบริหารจัดการ การเงิน การตลาดและการขาย อันจะนำไปสู่ความพร้อมในการออกไปสู่สายวิชาชีพที่ตนถนัด

วัตถุประสงค์หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปะการละครอน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

วัตถุประสงค์เดิม (หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต พ.ศ.2533)

1) ให้นักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการละคร วรรณกรรมการละครตะวันตก ตะวันออกและไทย เพื่อส่งเสริมแนวความคิดและวิจารณ์งาน อันเป็นประโยชน์ต่อความเข้าใจและการวิเคราะห์ วิจารณ์การแสดงหรือละครประเภทต่างๆ ทั้งละครเวที ละครสำหรับเด็กและเยาวชน การแสดงพื้นบ้านและอื่นๆ

2) ให้นักศึกษาได้ปฏิบัติฝึกฝนในศิลปะการสร้างละครแขนงต่างๆ ได้แก่ การแสดง การกำกับการแสดง การออกแบบและสร้างฉาก เครื่องแต่งกาย การออกแบบและควบคุมแสงเสียง และเทคนิคอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมพื้นฐานทักษะ และบุคลิกภาพที่จำเป็นต่อการสร้างเสริมประสิทธิภาพของงานการแสดงละครและงานอาชีพอื่นที่เกี่ยวข้อง

3) ให้นักศึกษามีแนวทางที่จะนำความรู้ทางศิลปะการละครไปประยุกต์ใช้ในงานพัฒนาสังคม เยาวชน และการศึกษาตลอดจนการประกอบอาชีพ ตามสายงานของตนเองต่อไป

วัตถุประสงค์หลักสูตร (หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต ปรับปรุง พ.ศ.2547)

- 1) เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถ และทักษะพื้นฐานทางศิลปะการละครคอนทได้มาตรฐานสากล
- 2) เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถผลิตและประยุกต์งานการแสดงที่มีคุณภาพทั้งของไทย ตะวันตกและตะวันออก
- 3) เพื่อผลิตบัณฑิตที่สามารถใช้ความรู้ทางทฤษฎีและปฏิบัติเพื่อประโยชน์ทางการอนุรักษ์ พัฒนา ประยุกต์ และสืบทอดศิลปะการละครคอนและการแสดงที่มีคุณค่าของไทยให้ทัดเทียมนานาชาติ
- 4) เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถด้านการวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ รวมทั้งมีความสามารถในการเรียบเรียง และการนำเสนอรายงานหรือผลงานการศึกษาอย่างสมเหตุสมผล
- 5) เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความสามารถเป็นผู้ประกอบการในวงการอุตสาหกรรมบันเทิง

โครงสร้างหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาการละคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หลักสูตร 4 ปี ประกอบด้วย หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 30 หน่วยกิต หมวดวิชาพื้นฐานคณะศิลปกรรมศาสตร์ 10 หน่วยกิต หมวดวิชาเฉพาะสาขา 75 หน่วยกิต หมวดวิชาโทหรือวิชาเลือก 24 หน่วยกิต และหมวดวิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต รวมตลอดหลักสูตร 145 หน่วยกิต โดยในหมวดวิชาเฉพาะสาขา 75 หน่วยกิต จะแบ่งเป็น หมวดวิชาบังคับสาขาวิชาการละคร 54 หน่วยกิต หมวดวิชาเลือกในสาขาวิชาการละคร 15 หน่วยกิต และหมวดวิชาบังคับเลือกในสาขา 6 หน่วยกิต โดยจะให้เลือกเรียนเฉพาะในรายวิชาที่กำหนดให้ (ภาคผนวก ข)

หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สาขาวิชาศิลปะการแสดงเป็นหนึ่งในสาขาวิชาของคณะศิลปกรรมศาสตร์ ซึ่งพัฒนามาจากภาควิชาศิลปะการแสดงที่เกิดขึ้นเมื่อปีพ .ศ. 2536 พร้อมกับการก่อตั้งคณะศิลปกรรมศาสตร์ ภาควิชา ศิลปะการแสดงเปิดรับนิสิตระดับปริญญาตรีครั้งแรกในปีการศึกษา 2537 เพียง 2 สาขาวิชาคือสาขาวิชานาฏศิลป์ไทยและสาขาวิชาการออกแบบเพื่อการแสดง โดย เป็นการสอบคัดเลือกผ่านทบวงมหาวิทยาลัย ต่อมาในปีการศึกษา 2538 ภาควิชาศิลปะการแสดงได้เปลี่ยนการสอบคัดเลือกรับนิสิตมาเป็นการสอบตรงซึ่งดำเนินการโดยมหาวิทยาลัย และในปีการศึกษา 2539 ได้เปิดสาขาวิชานาฏศิลป์สากล และในปีการศึกษา 2540 ได้เปิดสาขาวิชาการแสดงและกำกับการแสดง ต่อมาภาควิชาได้แบ่งการบริหารตามนโยบายการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารของคณะศิลปกรรมศาสตร์เป็น 2 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชานาฏศิลป์ และ สาขาวิชา

ศิลปะการแสดง ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2543 เป็นต้นมา ปัจจุบันสาขาวิชาศิลปะการแสดงมีหน้าที่ผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาจำนวน 2 วิชาเอก คือวิชาเอกการแสดงและการกำกับการแสดง และการออกแบบเพื่อการแสดง อีกทั้งยังเปิดสอนวิชาโทให้แก่บัณฑิตในมหาวิทยาลัยด้วย (คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ,2545) วิชาเอกการแสดงและการกำกับการแสดงมีเป้าหมายในการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถเข้าใจหลักการของงานแสดงและงานกำกับการแสดง ทั้งการแสดงละครเวทีหรือการแสดงผ่านสื่อ ตลอดจนกระบวนการสร้างสรรค์งานด้านการแสดง โดยมุ่งเน้นการปฏิบัติงานบนพื้นฐานของความคิดสร้างสรรค์ ทันสมัย และสามารถประยุกต์ใช้กับการทำงานได้ ส่วนวิชาเอกการออกแบบเพื่อการแสดงจะมุ่งเน้นพัฒนาบัณฑิตให้มีความรู้ที่เกี่ยวกับงานออกแบบเพื่อการแสดง อันเกี่ยวข้องกับงานด้านการออกแบบและจัดสร้างฉาก เครื่องแต่งกาย งานแต่งหน้า การจัดเวที แสง สี และเทคนิคประกอบอื่นๆ โดยให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานจริงเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจในกระบวนการทำงาน ปัญหาอุปสรรค ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการนำความรู้ และประสบการณ์ที่ได้ไปใช้ในการประกอบวิชาชีพต่อไป ภายใต้หลักปรัชญาของคณะศิลปกรรมศาสตร์และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเป็นแนวทางจัดการศึกษามุ่งผลิตบัณฑิตสาขาวิชาศิลปะการแสดงที่มีความรู้ ความคิด ทักษะและจริยธรรม ภายใต้วิสัยทัศน์ว่า “ศิลปะการแสดงในบริบทสังคมไทยเป็นการประยุกต์ความรู้ ความคิดอันเป็นสากลผสมผสานกับลักษณะประจำชาติ ” การดำเนินการของสาขาวิชาศิลปะการแสดงที่ผ่านมาขึ้นอยู่กับในเกณฑ์ที่น่าพอใจการผลิตบัณฑิตออกสู่ตลาด แรงงานได้งานในสายที่ตรงตามความรู้ที่ได้ศึกษา เช่น ผู้กำกับศิลป์ นักออกแบบฝ่ายต่างๆ ผู้เขียนบท นักแสดง งานกำกับการแสดง ตลอดจนทีมงานฝ่ายผลิตละครเวที รายการโทรทัศน์ งานโฆษณา และการผลิตงานแสดงต่างๆ ปัจจุบันสาขาวิชาศิลปะการแสดงยังคงอยู่ในภาวะของการพัฒนาองค์กรในหลายๆด้าน ได้แก่การพัฒนาบุคลากร คณาจารย์จำนวนหนึ่งกำลังศึกษาต่อทั้งภายในและต่างประเทศ การเร่งผลิตผลงานทางวิชาการ และงานวิจัย มีการทบทวนปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยและสอดคล้องกับโลกความเป็นจริงในสังคมไทย พยายามที่จะปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมเสริม เพื่อการพัฒนานิสิตให้เป็นบัณฑิต ผู้ที่พร้อมด้วยความสามารถเชิงทักษะ กระบวนการคิด ความพร้อมทางด้านปัญญาและอารมณ์ มีบุคลิกที่พึงประสงค์ของสังคมปัจจุบัน

วัตถุประสงค์หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1) เพื่อผลิตบัณฑิตศิลปะการแสดงให้มีความรู้ความสามารถ เพื่อพัฒนาศิลปะการแสดงในสังคม

- 2) เพื่อผลิตบัณฑิตศิลปะการแสดงให้มีความรู้ความสามารถในการค้นคว้าทางด้านศิลปะการแสดง
- 3) เพื่อผลิตบัณฑิตศิลปะการแสดงให้มีลักษณะเป็นผู้นำ มีวัฒนธรรม มีคุณธรรมและมีความสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม
- 4) เพื่อผลิตบัณฑิตศิลปะการแสดงให้มีรสนิยมและพฤติกรรมการสร้างสรรคเพื่อการอนุรักษ์และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ

โครงสร้างหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต วิชาเอกการแสดงและการกำกับการแสดง สาขาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หลักสูตร 4 ปี ประกอบด้วย หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 30 หน่วยกิต หมวดวิชาเฉพาะสาขา 85 หน่วยกิต หมวดวิชาโท 18 หน่วยกิต และหมวดวิชาเลือกเสรี 9 หน่วยกิต รวมตลอดหลักสูตร 142 หน่วยกิต โดยในหมวดวิชาเฉพาะสาขา 85 หน่วยกิต จะแบ่งเป็น หมวดวิชาพื้นฐานสาขาวิชาศิลปะการแสดง 27 หน่วยกิต หมวดวิชาบังคับสาขาศิลปะการแสดง 18 หน่วยกิต และ หมวดวิชาเลือกวิชาเอกการแสดงและการกำกับการแสดง 40 หน่วยกิต ส่วนโครงสร้างหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต วิชาเอกการออกแบบเพื่อการแสดง สาขาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หลักสูตร 4 ปี ประกอบด้วย หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 30 หน่วยกิต หมวดวิชาเฉพาะสาขา 85 หน่วยกิต หมวดวิชาโท 18 หน่วยกิต และหมวดวิชาเลือกเสรี 9 หน่วยกิต รวมตลอดหลักสูตร 142 หน่วยกิต โดยในหมวดวิชาเฉพาะสาขา 85 หน่วยกิต จะแบ่งเป็น หมวดวิชาพื้นฐานเฉพาะสาขาวิชาศิลปะการแสดง 27 หน่วยกิต หมวดวิชาบังคับสาขาศิลปะการแสดง 18 หน่วยกิต และ หมวดวิชาเลือกวิชาเอกการออกแบบเพื่อการแสดง 40 หน่วยกิต (ภาคผนวก ข)

หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปะการแสดงประยุกต์ มหาวิทยาลัย ธุรกิจบัณฑิต

สาขาวิชาศิลปะการแสดงประยุกต์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ ดำเนินการจัดการการศึกษา ระดับปริญญาตรี ตั้งแต่ปีการศึกษา 2547 โดยมุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพทางวิชาการ ทั้งศาสตร์และศิลป์ ผสมผสานกับความรู้ทางด้านธุรกิจรวมทั้งประสบการณ์จากการปฏิบัติงานจริงตามสาขาที่เรียน เพื่อที่จะได้เป็นบัณฑิตที่มีความพร้อม สามารถเข้าสู่วิชาชีพได้ทันทีที่สำเร็จการศึกษา มุ่งสอนพื้นฐานการแสดงละครเวที ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการแสดงทุกประเภทตามมาตรฐานสากล ครอบคลุมกลุ่มวิชาทั้งเบื้องหน้าและเบื้องหลัง อาทิ กลุ่มวิชาการแสดง การใช้เสียง การกำกับการเวที การกำกับการแสดง กลุ่มวิชาการเขียนบท วรรณกรรมละคร กลุ่มวิชาการออกแบบการแต่งกาย แต่งหน้า แสงเสียง และฉากเวทีผสมผสานแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการด้าน

ธุรกิจ ด้วยบรรยากาศการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียน ห้องฝึกปฏิบัติและโรงละครของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ ผู้เรียนสามารถนำเสนอ ทักษะจากภาคทฤษฎีและฝึกปฏิบัติ ไปปรับใช้ให้เข้ากับวิชาชีพในแวดวง ธุรกิจการแสดงและอุตสาหกรรมบันเทิงได้หลากหลาย ภายใต้การดูแลอย่างใกล้ชิดของคณาจารย์ ผู้ทรงคุณวุฒิ อาจารย์พิเศษผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น นักแสดง ผู้กำกับการแสดง นักเขียนบท ละครมืออาชีพและอาจารย์รับเชิญจากต่างประเทศ เป็นต้น

วัตถุประสงค์หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปะการแสดงประยุกต์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

- 1) เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพสาขาศิลปะการแสดง
- 2) เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความสามารถนำความรู้ทางศิลปะการแสดงไปประกอบอาชีพได้
- 3) เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คุณธรรมเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของประเทศ
- 4) เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้พื้นฐานด้านการประกอบธุรกิจตามแนวทางวิชาชีพ

โครงสร้างหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปะการแสดงประยุกต์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต หลักสูตร 4 ปี ประกอบด้วย หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 30 หน่วยกิต หมวดวิชาพื้นฐานคณะศิลปกรรมศาสตร์ 39 หน่วยกิต หมวดวิชาเฉพาะสาขา 60 หน่วยกิต และหมวดวิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต รวมตลอดหลักสูตร 135 หน่วยกิต โดยในหมวดวิชาเฉพาะสาขา 60 หน่วยกิต จะแบ่งเป็น หมวดวิชาบังคับสาขาศิลปะการแสดงประยุกต์ 45 หน่วยกิต หมวดวิชาเลือกในสาขาวิชาศิลปะการแสดงประยุกต์ 15 หน่วยกิต (ภาคผนวก ข)

หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

ภาควิชาศิลปะการแสดง คณะนิเทศศาสตร์ เริ่มเปิดเมื่อ พ .ศ.2532 เป็นภาควิชาแรกของ มหาวิทยาลัยเอกชนในประเทศไทยที่เปิดหลักสูตรศิลปะการแสดงระดับปริญญาตรี (มัทินี รัตตินัน, 2546) เอกลักษณะสำคัญของสาขาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ คือ การเรียนที่เน้น ทักษะปฏิบัติของนักศึกษามศมสผ่านทฤษฎีและสุนทรียะ มุ่งสร้างบุคคลากรที่รอบรู้และเชี่ยวชาญ ในสายงานการแสดงด้านต่างๆเพื่อเป็นกำลังสำคัญของวงการศิลปะบันเทิง เนื้อหาและวิธีการสอน ในแต่ละวิชาได้รับการพัฒนาเพื่อให้นักศึกษาได้รับประโยชน์สูงสุด (มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ,2551) โดยที่ภาควิชาศิลปะการแสดงคัดเลือกนักศึกษาที่มีความสนใจเข้าศึกษา โดยผ่านการคัดเลือก (Audition) นักศึกษาที่สนใจจะได้รับการอบรมเรื่องการแสดง การเคลื่อนไหวจากภาควิชาก่อนการ สอบคัดเลือก ภาควิชาจะพิจารณาคัดเลือกนักศึกษาที่มีความตั้งใจจริง มีความคิดสร้างสรรค์ พร้อมทั้งจะทุ่มเทให้กับการเรียนและการฝึกฝน ทั้งนี้เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเองให้พร้อมกับการ เป็นบุคลากรด้านศิลปะการแสดงที่มีคุณภาพ นักศึกษาที่สนใจสามารถเลือกเน้นความชำนาญ

เฉพาะด้านได้จาก 2 สาขาวิชา คือ วิชาเอกการแสดงและการกำกับการแสดง และวิชาเอกการเขียนบท โดยเน้นการศึกษาทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ นักศึกษาจะได้สร้างสรรค์อย่างเสรีตลอดระยะเวลาการศึกษา โดยมีอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ ทั้งอาจารย์ประจำและอาจารย์พิเศษ ตลอดจนศิลปินรับเชิญที่มีความสามารถทั้งจากในและต่างประเทศร่วมดูแลให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด นักศึกษาจะผ่านการค้นหาความสามารถเฉพาะตัวจากรายวิชาด้านการแสดง การกำกับการแสดง การเขียนบทละคร หรือรายวิชาที่กระตุ้นความคิดเชิงวิเคราะห์เพื่อความเข้าใจอันละเอียดอ่อนต่อมนุษยชาติ เช่น วรรณกรรมการละคร ทฤษฎีวิจารณ์ รวมทั้งรายวิชาที่เน้นทักษะความชำนาญเฉพาะด้าน เช่น งานสร้างฉาก การออกแบบฉาก การออกแบบเครื่องแต่งกายและแต่งหน้าสำหรับการแสดง โดยมีกิจกรรมของภาควิชาศิลปะการแสดงเป็นการนำเสนองานด้านการแสดงที่มีคุณภาพออกสู่สายตาสาธารณชนอันได้แก่โครงการละครประจำปีภาควิชาศิลปะการแสดง โครงการเทศกาลละครจากการกำกับการแสดงของนักศึกษา โครงการละครสัญจร โครงการละครบทใหม่ โครงการนิทานสัญจร

ปัจจุบันภาควิชาศิลปะการแสดง คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ถือเป็นผู้นำทางด้านศิลปะการแสดงในอันดับต้นของประเทศ ดังจะเห็นได้จากบัณฑิตของภาควิชา ที่เป็นกำลังสำคัญในสายงานอาชีพด้านศิลปะบันเทิงในปัจจุบัน ทั้งในฐานะนักแสดง ผู้เขียนบท ผู้กำกับการแสดง และผู้ทำงานเบื้องหลังฝ่ายต่างๆ ทั้งนี้เพราะหลักสูตรของภาควิชาฯ มี ลักษณะการเรียนการสอนเพื่อความชำนาญในสาขาอาชีพ (Professional School) ที่เน้นแนวทางการฝึกปฏิบัติอย่างเข้มข้น ควบคู่ไปกับทฤษฎี สุนทรียะ และจริยธรรมของศิลปะการแสดง นักศึกษาจะได้ฝึกปฏิบัติงานจริงและได้รับการดูแล ให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิดจากคณาจารย์ประจำ คณาจารย์พิเศษ ศิลปินรับเชิญที่ คัดสรรจากนักวิชาการละครผู้ทรงคุณวุฒิ และศิลปินที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ นอกจากนี้ ภาควิชาฯ ยังมุ่งสู่ความเป็นสากลด้วยการสร้างสรรค์ผลงานละครเวทีที่มีคุณค่าและได้มาตรฐานเป็นประจำ ผลงานของภาควิชาฯ ได้เปิดการแสดงมาแล้วทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทั้งในเอเชียและยุโรป

วัตถุประสงค์หลักสูตรนิเทศศาสตร์บัณฑิต สาขาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

- 1) เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพ นิเทศศาสตร์ สาขาศิลปะการแสดง
- 2) เพื่อให้บัณฑิตได้นำความรู้และประสบการณ์ในสาขาศิลปะการแสดง ไปใช้ประโยชน์ในงานด้านการสื่อสาร อันจะช่วยในการพัฒนาประเทศ
- 3) เพื่อผลิตบัณฑิตออกไปประกอบอาชีพ อันชอบธรรมและมีความรับผิดชอบต่อสังคม

โครงสร้างหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์บัณฑิต วิชาเอกการแสดงและการกำกับการแสดง สาขาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ หลักสูตร 4 ปี ประกอบด้วย หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 30 หน่วยกิต หมวดวิชาพื้นฐานคณะนิเทศศาสตร์ 36 หน่วยกิต หมวดวิชาเฉพาะสาขา 45 หน่วยกิต หมวดวิชาโท 15 หน่วยกิต และหมวดวิชาเลือกเสรี 9 หน่วยกิต รวมตลอดหลักสูตร 135 หน่วยกิต โดยในหมวดวิชาเฉพาะสาขา 45 หน่วยกิต จะแบ่งเป็น หมวด วิชาบังคับสาขา ศิลปะการแสดง 30 หน่วยกิต หมวดวิชาเลือกในวิชาเอกการแสดงและการกำกับการแสดง 15 หน่วยกิต และหมวดวิชาเลือกเสรี จะเลือกเรียนจากรายวิชาที่สาขาหรือคณะกำหนดให้ ส่วนโครงสร้างหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์บัณฑิต วิชาเอกการเขียนบท สาขาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ หลักสูตร 4 ปี ประกอบด้วย หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 30 หน่วยกิต หมวดวิชาพื้นฐานคณะนิเทศศาสตร์ 36 หน่วยกิต หมวดวิชาเฉพาะสาขา 45 หน่วยกิต กลุ่มวิชาโท 15 หน่วยกิต และหมวดวิชาเลือกเสรี 9 หน่วยกิต รวมตลอดหลักสูตร 135 หน่วยกิต โดยในหมวดวิชาเฉพาะสาขา 45 หน่วยกิต จะแบ่งเป็น หมวดวิชาบังคับสาขา ศิลปะการแสดง 30 หน่วยกิต หมวดวิชาเลือกในวิชาเอกการเขียนบท 15 หน่วยกิต และหมวดวิชาเลือกเสรี จะเลือกเรียนจากรายวิชาที่สาขาหรือคณะกำหนดให้ (ภาคผนวก ข)

เมื่อพิจารณาประวัติความเป็นมาของหลักสูตรศิลปะการแสดงระดับปริญญาตรี ในประเทศไทยนั้น มีความแตกต่างทางด้านความเป็นมาของหลักสูตร ได้แก่

- 1) หลักสูตรที่มีพื้นฐานจากวิชาการทางด้านอักษรศาสตร์หรือศิลปศาสตร์ ได้แก่ หลักสูตรหลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปะการละคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , หลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานาฏ ศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปะการละคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (เดิม)
- 2) หลักสูตรที่มีพื้นฐานจากวิชาการทางด้านนิเทศศาสตร์ ได้แก่ หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
- 3) หลักสูตรที่มีพื้นฐานจาก วิชาการทางด้านศิลปกรรมศาสตร์ ได้แก่ หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปะการละคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปะการแสดงประยุกต์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

เมื่อพิจารณาในด้านวัตถุประสงค์ของ หลักสูตรศิลปะการแสดงนั้นจะมีรูปแบบแนวทางที่คล้ายคลึงกันกล่าวคือ จาก การวิจัยเรื่องการวิเคราะห์หลักสูตรนาฏศิลป์ ระดับปริญญาตรี ของ สถาบันอุดมศึกษา สรุปว่าแต่ละสถาบันมีการจัดการและบริหารหลักสูตรเป็นของตนเอง มีรูปแบบ

ที่ต่างกันไป บ้างหลักสูตรก็มีเนื้อหาที่คล้ายคลึงกัน รูปแบบของหลักสูตรสามารถแบ่งได้เป็น 4 รูปแบบ ได้แก่ หลักสูตรที่เน้นทางด้านนาฏศิลป์ หลักสูตรที่เน้นทางการละครหรือศิลปะการละคร หลักสูตรที่เน้นทางด้านศิลปะการแสดงและหลักสูตรที่เน้นทางการสื่อสาร (วรพรรณ กิรานนท์, 2540)

รูปแบบของหลักสูตรที่เน้นทางด้านศิลปะการแสดงหรือศิลปะการละคร ได้แก่ หลักสูตรหลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปะการละคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย , หลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานาฏศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปะการละคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปะการแสดงประยุกต์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ เป็นหลักสูตรที่เน้นศึกษาทฤษฎีและฝึกทักษะปฏิบัติการทางการละคร การละครเวทีและศิลปะการแสดงควบคู่กันไป

หลักสูตรหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (ศิลปะการละคร) มหาวิทยาลัยแห่งรัฐแคลิฟอร์เนีย ลอนบีช : Bachelor of Arts (Theatre Art), California State University, Long Beach

สาขาศิลปะการละครและนาฏศิลป์ (Theatre and Dance) มหาวิทยาลัยแห่งรัฐแคลิฟอร์เนีย มีหลักสูตรสาขาวิชาศิลปะการละคร สำหรับผู้เรียนทางการแสดงและเทคนิคของการละคร (ฉากละคร / เครื่องแต่งกาย / แสง / การออกแบบ) โดยหลักสูตรมีความมุ่งหมายการศึกษาแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ 1) การสร้างพื้นฐานทางด้านศิลปศาสตร์ 2) พัฒนาทักษะและความสนใจทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติในศิลปะการละคร 3) สร้างความชำนาญความเป็นมืออาชีพในงานละครชุมชน ละครเพื่อการศึกษา ละครเพื่อการบันเทิง และละครเพื่อเป็นวิชาชีพ การจัดรายวิชาครอบคลุมการศิลปะการละครทั้งในมุมมองของการละครและวรรณกรรมการละคร และผู้เรียนต้องเข้าร่วมในโปรแกรมการฝึกปฏิบัติงาน การผลิตละครของภาควิชา โดยการคัดเลือกเป็นนักแสดง หรือทีมงานเทคนิคฝ่ายต่างๆด้วย

โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วย วิชาบังคับการแสดงผลงานในแต่ละภาคการศึกษาโดยไม่นับหน่วยกิต หมวดวิชาบังคับ ได้แก่ วิชาพื้นฐานสาขาศิลปะการละครและนาฏศิลป์ 15 หน่วยกิต วิชาพื้นฐานสาขาวิชาศิลปะการละคร 21 หน่วยกิต และ หมวดวิชาเลือก ได้แก่ วิชาเลือกการฝึกปฏิบัติงาน 3 หน่วยกิต วิชาเลือกสาขาวิชาศิลปะการละคร 21 หน่วยกิต สำหรับวิชาเอกการแสดง (Option in Performance: Acting) แบ่งเป็น วิชาบังคับเอกการแสดง 12 หน่วยกิต วิชา

เลือกเอกการแสดง 9 หน่วยกิต หรือ วิชาเอกเทคนิคการละคร : ฉากละคร/เครื่องแต่งกาย/การออกแบบแสง [Option in Technical Theatre: Scenery/Costume/Lighting Design] แบ่งเป็น วิชาบังคับเอกเทคนิคการละคร 6 หน่วยกิต วิชาเลือกเอกเทคนิคการละคร 15 หน่วยกิต จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 120 หน่วยกิต (ภาคผนวก ข)

หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต (การละคร) มหาวิทยาลัยนิวยอร์ก : Bachelor of Fine Arts Degree (Drama), New York University

หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต (การละคร) ของภาควิชาการละคร, ปรินซ์ตัน มหาวิทยาลัยนิวยอร์ก ออกแบบมาโดยรวบรวมศาสตร์การศึกษาด้านการละครและศิลปศาสตร์ไว้ด้วยกัน โดยกล่าวถึงวัฒนธรรมที่มีลักษณะเฉพาะของเมืองนิวยอร์ก อันถือว่าเป็น เมืองหลวงแห่งละครของโลกด้วย การเรียนการสอน จะเป็นการรวมของอาจารย์ในภาควิชา นักประวัติศาสตร์ นักทฤษฎี รวมถึงผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งคือผู้มีชื่อเสียงโด่งดังในสตูดิโอของนิวยอร์ก ส่วนทางด้านเทคนิคจะเป็นการเรียนเทคนิคที่ใช้จริงของผู้เชี่ยวชาญด้วย จากการรวมของศาสตร์ทางการละคร การศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ และศิลปศาสตร์ จากสาขาวิชาศิลปะของมหาวิทยาลัยนิวยอร์ก จึงมีผลให้การศึกษามีทั้งทักษะและพื้นฐานที่สำคัญกับการก้าวสู่การเป็นผู้เชี่ยวชาญหรือต่อเนื่องสำหรับปริญญาโท

โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วย หมวดวิชาบังคับได้แก่ วิชาพื้นฐานบังคับ 48 หน่วยกิต วิชาบังคับศิลปศาสตร์: สำหรับนักศึกษาระหว่างประเทศ 32 หน่วยกิต วิชาบังคับสาขาการละคร 28 หน่วยกิต หมวดวิชาเลือก ซึ่งแบ่งเป็นวิชาเลือกกลุ่มวิชาเกี่ยวกับรูปแบบการละคร 12 หน่วยกิต วิชาเลือกกลุ่มวิชาการละครระหว่างประเทศและประวัติศาสตร์การละคร 8 หน่วยกิต และวิชาเลือกสาขาวิชาการละคร 20 หน่วยกิตจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 128 หน่วยกิต (ภาคผนวก ข)

หลักสูตรหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (การละคร) มหาวิทยาลัยเอกซ์เตออร์ : Bachelor of Arts (Drama), University of Exeter, UK

การศึกษาในหลักสูตรการละคร ของมหาวิทยาลัยเอกซ์เตออร์ มีการวางพื้นฐานเบื้องต้นของการละคร ในหลายวิชา ซึ่งเปิดให้นักศึกษาในมหาวิทยาลัยเข้าร่วมฟัง บางครั้งเปิดให้สาธารณชนเข้าร่วมด้วย ในช่วงระยะแรกของการศึกษา ทางด้านการเรียนจะเน้นทักษะด้านการทำงานเป็นกลุ่ม ซึ่งเมื่อศึกษาในระดับที่ต่อเนื่องขึ้นไป การทำงานเป็นกลุ่มถือเป็นพื้นฐานของการพัฒนาทักษะและความสนใจของแต่ละบุคคล ตลอดระยะเวลาที่ศึกษามีการเปิดโอกาสอย่างเท่า

เทียมกันและทำท่ายสำหรับนักศึกษาทุกคน เพื่อการสร้างสรรค์งานการแสดง การกำกับการแสดง และการเขียนบท รวมถึงการจัดการแสดงละครรูปแบบต่างๆ ซึ่งการศึกษาของแต่ละบุคคลจะสร้างโอกาสและฝึกฝนในตลอดระยะเวลาการศึกษา เพื่อในปีสุดท้ายของการเรียน จะต้องสร้างสรรค์ผลงาน และรับการประเมินซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของเงื่อนไขในการจบหลักสูตร อันเป็นการสร้างสรรค์ของนักศึกษาเองทั้งหมด เพื่อแสดงให้เห็นแก่กลุ่มผู้ชมที่สนใจ การศึกษาจะประกอบด้วย วิชาบังคับ และวิชาเลือกซึ่งนอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในที่นี้จะสามารถเลือกได้จากรายวิชาที่ประกาศเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษา

โครงสร้างหลักสูตรประกอบด้วย หมวดวิชาบังคับ วิชาพื้นฐานสาขาวิชาการละคร จำนวน/ 240 หน่วยกิต และหมวดวิชาเลือก วิชาเลือกสาขาวิชาการละคร 120 หน่วยกิต รวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 360 หน่วยกิต (ภาคผนวก ข)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ทินกร บัวพลู (2535) ได้ทำการวิจัยเรื่องวิวัฒนาการหลักสูตรศิลปศึกษาระดับปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย การวิจัยครั้งนี้มีเพื่อศึกษาวิวัฒนาการหลักสูตรศิลปศึกษา ระดับปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยตั้งแต่พ .ศ.2511-2533 ได้แก่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในด้านโครงสร้างหลักสูตร วัตถุประสงค์หลักสูตร ภาระเรียนการสอน เป้า นกวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เอกสารและการสัมภาษณ์บุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำหลักสูตร ผลการ วิจัยพบว่า วิวัฒนาการทางด้านโครงสร้างหลักสูตรของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีความคล้ายคลึงกันคือให้ความสำคัญต่อวิชา เฉพาะทางศิลปะมากขึ้น เป็นลำดับ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ให้ความสำคัญกับวิชาเฉพาะศิลปะน้อยลง ด้านวัตถุประสงค์ หลักสูตร ทั้ง 3 สถาบันมีวิวัฒนาการคล้ายกัน คือในช่วงแรกที่เปิดหลักสูตรมีเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหาของการขาดครูศิลปศึกษาทั้งปริมาณและคุณภาพ ในช่วงหลังเพิ่มเป้าห หมายด้านวิชาชีพ ที่เกี่ยวข้องกับการศิลปะ ควบคู่กับวัตถุประสงค์ด้านการผลิตครูศิลปศึกษา สำหรับจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยแลมหาวิทยาลัยขอนแก่นเพิ่มเป้าหมายเรื่องการศึกษาต่อในอนาคต นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและมหาวิทยาลัยขอนแก่นได้เน้นพัฒนาทางด้านความรู้ลึกซึ้งขึ้น และเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม ทางด้านการเรียนการสอน ในส่วนเนื้อหาหลักสูตรของ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีความเปลี่ยนแปลงค่อนข้างน้อย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ส่วนมหาวิทยาลัย ขอนแก่นยังอยู่ในระยะเริ่มแรกของการเปิดหลักสูตร อยู่ ในส่วนของการเรียนการสอนและการประเมินผล มีการปรับปรุงให้ชัดเจนและครอบคลุมตาม การขยายตัวของสถาบัน ในด้านวิธีการสอนมีการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างน้อย สิ่งสนับสนุนหลักสูตร มีการบริการที่เหมาะสมและมากขึ้น เครื่องมือโสตทัศนูปกรณ์มีความทันสมัยขึ้น เอกสารและ หนังสือมีอัตราการเมค่อนข้างสม่ำเสมอ

วรพรรณ กิรานนท์ (2540) ได้ทำการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์หลักสูตรนาฏศิลป์ ระดับปริญญาตรี ของสถาบันอุดมศึกษาศึกษาหลักสูตรนาฏศิลป์ระดับปริญญาตรีของ สถาบันอุดมศึกษา พร้อมทั้งวิเคราะห์และเปรียบเทียบองค์ประกอบทั้ง 3 ด้านของหลักสูตร และ นำเสนอแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรนาฏศิลป์ระดับปริญญาตรี ผลวิจัยพบว่า 1)หลักสูตร นาฏศิลป์ระดับปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษา ทั้ง 8 สถาบัน จำนวน 12 หลักสูตร เป็นหลักสูตร ระดับปริญญาตรี (4 ปี) จำนวน 10 หลักสูตร และหลักสูตรระดับปริญญาตรี (ต่อเนื่อง 2 ปี) จำนวน 2 หลักสูตร แบ่งเป็นปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต 1 หลักสูตร อักษรศาสตรบัณฑิต 2 หลักสูตร ศิลปศาสตรบัณฑิต 4 หลักสูตร นิเทศศาสตรบัณฑิต 2 หลักสูตร ศึกษาศาสตรบัณฑิต 1 หลักสูตร และครุศาสตรบัณฑิต 2 หลักสูตร 2) องค์ประกอบของหลักสูตรทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้าน ความมุ่งหมายของหลักสูตร พบว่า ทุกหลักสูตร ได้ระบุพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัยและทักษะ พิสัยไว้ครบถ้วน ด้านโครงสร้างของหลักสูตร พบว่า ทุกหลักสูตรสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตรระดับปริญญาตรี ของทบวงมหาวิทยาลัย พ .ศ. 2532 โดยมีการแบ่งเป็นหมวดวิชา พื้นฐานทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะ และหมวดวิชาเลือกเสรี จำนวนหน่วยกิต รวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 120 หน่วยกิต หลักสูตรโปรแกรมวิชานาฏศิลป์ สถาบันราชภัฏ มีจำนวนหน่วยกิตมากที่สุด 145 หน่วยกิต และหลักสูตรสาขาวิชานาฏศิลป์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีจำนวนหน่วยกิตน้อยที่สุด คือ 135 หน่วยกิต ด้านเนื้อหาวิชาในหมวดวิชาเฉพาะ พบว่า จำนวนรายวิชามีความแตกต่างกันตามลักษณะของหลักสูตร ประมวลได้เป็น 4 รูปแบบ คือ หลักสูตรที่เน้นทางด้าน นาฏศิลป์ หลักสูตรที่เน้นทางด้านวรรณคดีและการละครตะวันตก หลักสูตรที่เน้นด้าน ศิลปะการแสดง และหลักสูตรที่เน้นทางการสื่อสาร 3) แนวทางในการพัฒนาหลักสูตร นาฏศิลป์ระดับปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษาในอนาคต แต่ละสถาบันควรกำหนดแนวทางการผลิตบัณฑิตให้เด่นชัดว่า จะให้ไปประกอบอาชีพใด หลักสูตรควรจัดให้สอดคล้อง โดยเฉพาะควร มุ่งผลิตบัณฑิตที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ผลิตผลงานด้านนาฏศิลป์ สนองความดี งามของของ สังคม เน้นความสามารถทางวิชาการ และความรู้ทางภาษาอังกฤษในวิชาชีพให้มากขึ้น เพื่อ พัฒนาหลักสูตรสู่ความเป็นมาตรฐานสากล และเนื้อหาในหลักสูตร ควรให้ความสำคัญกับ

ศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่น และเพิ่มความรู้ทางด้านการบริหาร การจัดการธุรกิจ มุ่งให้บัณฑิตสามารถประกอบอาชีพได้อย่างหลากหลาย

รัชชัย ยอดพิชัย (2543) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาสุนทรียศาสตร์ในหลักสูตรศิลปศึกษา ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยพัฒนาการเรียนการสอนวิชาสุนทรียศาสตร์ในหลักสูตรศิลปศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย การดำเนินการวิจัย เป็นการวิจัยอนาคตโดยใช้เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EDFR ในรูปแบบที่เรียกว่า Mini EDFR กลุ่มประชากรคือผู้เชี่ยวชาญจำนวน 11 ท่าน ผู้วิจัยเลือกแบบเฉพาะเจาะจง จากนักวิชาการด้านศิลปศึกษา นักวิชาการด้านสุนทรียศาสตร์ และคณาจารย์ที่สอนวิชาสุนทรียศาสตร์ในหลักสูตรศิลปศึกษาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างและแบบสอบถามการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ดำเนินการรวบรวม 2 รอบ โดยรอบที่ 1 ใช้การสัมภาษณ์เพื่อทราบความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวคิดการ พัฒนาการเรียนการสอนวิชาสุนทรียศาสตร์ในหลักสูตรศิลปศึกษา นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาสร้างแบบสอบถามชนิดประเมินค่า 5 ช่วงคะแนน โดยครอบคลุมประเด็นดังนี้ จุดประสงค์การเรียนการสอน เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล และแนวคิดในการเสริมการพัฒนา เพื่อให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแสดงความคิดเห็นในรอบที่ 2 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามในรอบที่ 2 ผู้วิจัยนำมาคำนวณหาค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ โดยพิจารณาแนวคิดการพัฒนาที่มีค่าตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อสรุปข้อมูลและอภิปรายผลการวิจัย ผลการวิจัย ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาสุนทรียศาสตร์ในหลักสูตรศิลปศึกษา ตามที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญระบุและพิจารณาไว้ในหลายประเด็น อาทิ ด้านจุดประสงค์การเรียนการสอน เน้นให้เห็นความสำคัญของคุณค่าทางสุนทรียภาพ ส่วนในด้านเนื้อหาที่มีความสำคัญ ได้แก่ ประสบการณ์ทางสุนทรียะ ทฤษฎีสุนทรียศึกษา กิจกรรมการเรียนการสอนจะมุ่งให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง ได้รับประสบการณ์จริง และให้ผู้เรียนสำคัญที่สุด สื่อการเรียนการสอนควรมีความกว้างหลากหลายและทันสมัย การวัดผลและประเมินผลมีหลักการและทฤษฎีที่ชัดเจนในการกำหนดเกณฑ์การประเมิน สำหรับแนวคิดในการเสริมพัฒนาการเรียนการสอนกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะให้ พัฒนาและผลิตหนังสือและตำราเรียนสุนทรียศาสตร์ หรือสุนทรียศึกษาให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ทางศิลปศึกษา

พฤทธิ ศุภเศรษฐศิริ (2544) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาทัศนะต่อลักษณะอันพึงประสงค์ของนักแสดงและผู้กำกับการแสดงละครโทรทัศน์ การศึกษาวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาทัศนะต่อลักษณะอันพึงประสงค์ของนักแสดงและผู้กำกับการแสดงละครโทรทัศน์ และศึกษาเปรียบเทียบทัศนะต่อลักษณะอันพึงประสงค์ของนักแสดงและผู้กำกับการแสดงละครโทรทัศน์

ระหว่าง กลุ่มงานการแสดงและกำกับการแสดง กลุ่มงานออกแบบเพื่อการแสดง และกลุ่มงาน กำกับเวที กำกับรายการและงานการจัดการ เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ชนิดประเมินค่า ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะอันพึงประสงค์ของนักแสดงละครโทรทัศน์ ที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุดห้าอันดับแรก ได้แก่ เป็นคนตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ภาระงาน ของตน มีความอดทนรักงานแสดง มีสำนึกที่ดีต่อวิชาชีพการแสดง เป็นผู้มีความตั้งใจและ ขยันหมั่นเพียร ขณะที่ลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้กำกับการแสดงละครโทรทัศน์ ที่มีค่าเฉลี่ย สูงสุดห้าอันดับแรก ได้แก่ มีความสนใจแลกระตือรือร้นและสนใจในบทละครที่จะกำกับอย่าง จริงจัง มีความรู้เกี่ยวกับบทละครและเรื่องที่จะกำกับเป็นอย่างดี มีความคิดริเริ่มและจินตนาการ และฉับไวในการแก้ปัญหา เป็นผู้วางแผนการทำงานล่วงหน้าอย่างสม่ำเสมอ สามารถทำงาน ร่วมกับผู้อื่นได้ และเมื่อศึกษา เปรียบเทียบทัศนคติต่อลักษณะอันพึงประสงค์ของนักแสดงและผู้ กำกับการแสดงละครโทรทัศน์ พบว่า กลุ่มบุคคลที่ทำงานแตกต่างกัน จะแสดงทัศนคติต่อลักษณะอัน พึงประสงค์ของนักแสดงละครโทรทัศน์และทัศนคติต่อผู้กำกับการแสดงละครโทรทัศน์ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สุรชาติ ทองสิมา (2544) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาการจัดการเรียนการสอนวิชาศิลปะ วิจารณ์ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ การศึกษาการจัดการเรียนการสอนวิชาศิลปะวิจารณ์ ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวง วิทยาลัย กลุ่มประชากร ภาที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่อาจารย์ผู้สอน วิชาศิลปะวิจารณ์จำนวน 7 คน นักศึกษาผู้เรียนวิชาศิลปะวิจารณ์จำนวน 270 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะวิจารณ์จำนวน 6 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามสำหรับอาจารย์ผู้สอน แบบสอบถามสำหรับ ผู้เรียนวิชาศิลปะวิจารณ์และแบบสอบถามสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผลวิจัยพบว่าความคิดเห็นของ อาจารย์ผู้สอน นักศึกษา และผู้เชี่ยวชาญมีดังนี้ อาจารย์ผู้สอนมีความคิดเห็นในขั้นเตรียมการ สอนทุกด้านอยู่ในระดับมาก ขั้นดำเนินการสอน ด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหาวิชาและด้านกิจกรรม การเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ส่วนความคิดเห็นในด้านสื่อการสอนและด้านประเมินผลอยู่ใน ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการใช้เนื้อหาใน การสอนที่มีความสัมพันธ์กับวิชาสุนทรียศาสตร์ ผู้เรียนมีความคิดเห็นในด้านเนื้อหาและการให้ ข้อมูลเกี่ยวกับ การปฏิบัติกิจกรรมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านวิธีสอน การใช้สื่อประกอบการสอน และการประเมินผลการสอนอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าความคิดเห็นที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือให้เห็นหรือรับรู้งานศิลปะหลายรูปแบบและสามารถวิจารณ์โดยบรรยายถึง เรื่องราวหรือเนื้อหาสาระที่ปรากฏในผลงาน ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเห็นว่าวิชาศิลปะวิจารณ์มีความ จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการเรียนการสอนในระดับอุดม ศึกษาเพราะเป็นวิชาที่ช่วยเสริมสร้าง

ศักยภาพเชิงวิเคราะห์ให้แก่ผู้เรียนเป็นอย่างสูง วัตถุประสงค์ของการสอนวิชาศิลปวิจารณ์ คือ เพื่อให้ผู้เรียน สามารถพิจารณางานศิลปะในเบื้องต้นได้ หลักในการสอนคือควรดำเนินการสอนอย่างมีหลักเกณฑ์ และทฤษฎี เนื้อหาในการสอนควรให้เกี่ยวข้องกับวิชาสุนทรียศาสตร์มากที่สุด กิจกรรมการเรียนการสอนควรเน้นการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น วิธีสอนควรให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สื่อ ที่นำมาใช้คือผลงานจริงและบทวิจารณ์ และควรประเมินผลโดยเน้นความรู้ในเนื้อหาและทฤษฎีเป็นหลัก นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญยังเห็นว่าวิชาศิลปวิจารณ์ควรจัดเป็นวิชาบังคับให้แก่ผู้เรียนในทุกสาขาวิชาทางด้านศิลปะ แนวโน้มของการเรียนการสอนศิลปวิจารณ์ในอนาคตจะยังคงดำเนินไปอยู่ ว่างยากลำบากดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ทั้งยังได้เสนอแนะว่าควรนำความรู้ในศาสตร์สาขาอื่นมาใช้ในการเรียนการสอนในรายวิชานี้ด้วย

ศิรินทร์พร ศรีใส (2545) ได้ทำการวิจัยเรื่องจินตทัศน์ในกระบวนการสื่อสารการแสดงของคณะละครเวทีสมัยใหม่จินตทัศน์ในกระบวนการสื่อสารการแสดงของคณะละครเวทีสมัยใหม่ เป็นงานวิจัยที่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างและการดำเนินงาน รวมถึงลักษณะของงานสื่อสารการแสดงของคณะละครเวทีสมัยใหม่ เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงทัศนะของผู้สร้างสรรค์งานและการดำรงอยู่ของคณะละครเวทีในปัจจุบัน รวมถึงแสดงให้เห็นถึงลักษณะของงานที่สร้างสรรค์โดยคณะละคร ซึ่งผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการ หรือตัวแทนของคณะละครจำนวน 25 คณะ และรวบรวมผลงานในรูปแบบละคร วิดีทัศน์บันทึกภาพการแสดง สื่อประชาสัมพันธ์ บทความที่เกี่ยวข้องกับงานละครของกลุ่มตัวอย่าง รวมถึงเข้าชมการแสดงสดด้วยตัวเอง รวมทั้งสิ้น 144 เรื่อง ผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานของคณะละครที่มีอยู่ในปัจจุบันสามารถจำแนกได้เป็น คณะละครถาวร และคณะละครเฉพาะกิจ ซึ่งปริมาณคณะละครที่มีมากกว่า คือคณะละครเฉพาะกิจ โดยเฉพาะที่มีอายุไม่เกิน 10 ปี โดยที่จำนวนสมาชิกของคณะละครจะมีตั้งแต่ 1-11 คนเป็นหลัก ซึ่งส่วนใหญ่ไม่ได้จบการศึกษาด้านการละครมาโดยตรง แต่มีประสบการณ์ทางสุนทรียะผ่านกิจกรรมในมหาวิทยาลัย หรือการร่วมงานกับคณะละครอื่นๆ โครงสร้างในการดำเนินงานเมื่อแบ่งตามลักษณะงานจะแบ่งได้เป็นฝ่ายบริหารและฝ่ายผลิตแต่เมื่อ ปฏิบัติงานจริงมักไม่ได้มีการแยกกันอย่างชัดเจน และมักจะพบปัญหาการขาดแคลนบุคลากรในฝ่ายบริหาร ทำให้การวางแผนในส่วนการจัดการมีอุปสรรค ในส่วนของลักษณะของคณะละครนั้นสามารถแบ่งประเภทของแนวคิดในการทำละครได้เป็น 5 กลุ่มได้แก่ ละครเพื่อการละคร ละครเพื่อศิลปะการแสดง ละครเพื่อความบันเทิงใจ ละครเพื่อการพัฒนา และละครเพื่อสังคมและการเมือง ละครเพื่อการพัฒนา มีกลุ่มผู้ชมเป้าหมายที่ชัดเจนคือเด็ก และเยาวชน ละครประเภทอื่นๆ ไม่ได้มีการกำหนดกลุ่มผู้ชมเป้าหมายไว้อย่างชัดเจน คณะละครทุกประเภทล้วนมีความพยายามที่จะขยายฐานผู้ชมให้กว้างขวางขึ้น

บุปผาชาติ อุปถัมภ์นรากร (2546) ได้ทำการวิจัยเรื่องการจัดการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์และการละคร ในหลักสูตรปริญญาตรี ของสถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ ตามทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาคำวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาทัศนะของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์และการละคร ในหลักสูตรปริญญาตรี ของสถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ ใน5ด้านคือด้านการจัดหลักสูตร ด้านการจัดผู้สอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านอาคารสถานที่และสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดประเมินผล 2) เปรียบเทียบทัศนะของอาจารย์ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์และการละครโดยภาพรวมและในแต่ละด้าน 3) เปรียบเทียบทัศนะของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์และการละครโดยภาพรวมและในแต่ละด้าน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย อาจารย์ 19 คน และนักศึกษา 282 คน ในปีการศึกษา 2545 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1) อาจารย์มีทัศนะต่อการจัดการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์และการละคร ในหลักสูตรปริญญาตรี ของสถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ โดยรวมทั้ง 5 ด้าน ว่ามีความเหมาะสมระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการจัดผู้สอน ด้านวิธีสอน และกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดประเมินผล มีความเหมาะสมระดับมาก ส่วนด้านการจัดหลักสูตร และด้านอาคารสถานที่และสื่อการเรียนการสอน มีความเหมาะสมระดับปานกลาง 2) นักศึกษามีทัศนะต่อการจัดการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์และการละคร ในหลักสูตรปริญญาตรี ของสถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ โดยรวมทั้ง 5 ด้าน ว่ามีความเหมาะสมระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการจัดหลักสูตร ด้านการจัดผู้สอน ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดประเมินผล มีความเหมาะสมระดับมาก ส่วนด้านการจัดหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่และสื่อการเรียนการสอน มีความเหมาะสมระดับปานกลาง 3) อาจารย์ที่มีประสบการณ์สอนต่างกัน มีทัศนะต่อการจัดการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์และการละครโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน และ อาจารย์ที่สอนในสถาบันต่างกัน มีทัศนะต่อการจัดการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์และการละครโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน 4) นักศึกษาในระดับชั้นปีที่แตกต่างกัน มีทัศนะต่อการจัดการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์และการละครโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ พบว่า ด้านการจัดหลักสูตร นักศึกษาปีที่ 1 มีทัศนะแตกต่างจากนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และ4 ด้านการจัดผู้สอน นักศึกษาปีที่ 1 มีทัศนะแตกต่างจากนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และ4 และนักศึกษาปีที่ 2 มีทัศนะแตกต่างจากนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ4 ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน นักศึกษาปีที่ 1 มีทัศนะแตกต่างจากนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ4 ด้านการวัดและประเมินผล นักศึกษาปีที่ 1 มีทัศนะแตกต่างจากนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ปาริชาติ จิ่งวัฒนาภรณ์ (2547) ได้ทำการวิจัยเรื่อง พลังการวิจารณ์ : ศิลปะการละคร การวิจัยในฐานะพลังทางปัญญาของสังคมร่วมสมัย โดยมีวัตถุประสงค์ที่ จะสร้างองค์ความรู้ด้าน การวิจารณ์ใน 4 สาขาคือวรรณศิลป์ ทศนศิลป์ ศิลปะการละคร และสังคีตศิลป์ สำหรับการวิจัย นั้น ใช้การรวบรวม วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลเอกสาร การสัมภาษณ์ผู้รู้ การทดลองสอนใน ระดับต่างๆ การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ อันรวมถึงการฝึกฝนการ วิจารณ์จากการสัมผัสกับตัวงาน ศิลปะต้นแบบ และการสร้างและเผยแพร่งานวิจารณ์โดยร่วมมือกับสื่อแขนงต่างๆ ผลการวิจัย การวิจารณ์ในฐานะพลังทางปัญญาของสังคมร่วมสมัย (ศิลปะการละคร) ปรากฏว่า การวิจารณ์ ละครเวทีแบบลายลักษณ์อักษรนั้นมิพัฒนาการตามการเปลี่ยนแปลงทางการ เมือง สังคม วัฒนธรรม และค่านิยม การเขียนบทวิจารณ์ละครเวทีในสังคมไทยเกิดขึ้นพร้อมกับการเรียนการ สอนละครคนตะวันตกในมหาวิทยาลัย ในขณะที่บทวิจารณ์ละครเวทีที่ปรากฏมากขึ้นตามพัฒนาการ ของละครเวที แต่การวิจารณ์ละครไทยหรือนาฏศิลป์ไทยแบบประเพณีนั้นแทบไม่มีเลย หากมีก็ จะพบในวัฒนธรรมมุขปาฐะเช่นการสัมมนาเชิงวิชาการหรือการสัมภาษณ์ อีกทั้งยังไม่มีทำให้ ความสนใจอย่างจริงจังต่อศิลปะการแสดงที่เกิดขึ้นในภูมิภาคต่างๆ ผลจากการสัมภาษณ์และการ สัมมนาสะท้อนว่าการวิจารณ์ละครในสังคมไทยยังเป็นวัฒนธรรมมุขปาฐะมากกว่าลายลักษณ์ ผู้สร้างงานนิยมฟังทัศนะวิจารณ์อย่างไม่เป็นทางการในระดับของบุคคลมากกว่ามากกว่าที่จะเป็น กิจสาธารณะ และวัฒนธรรมในการรับฟังการวิจารณ์ยังเป็นสิ่งที่สังคมไทยยังคงต้องใช้เวลาในการ สร้างความคุ้นเคย แม้แต่สถาบันการศึกษาก็ไม่ได้เน้นในเรื่องของการสร้างนักวิจารณ์ การวิจารณ์ ละครจึง เป็นเพียงกิจกรรมริมขอบของกลุ่มบุคคลเพียงกลุ่มเล็กๆนอกจากนี้ การวิจารณ์ละคร มักจะถูกกำหนดด้วยลักษณะเฉพาะตัวของสื่อพิมพ์ที่นั้นๆซึ่งกลายมาเป็นข้อจำกัดในการทำงาน วิจารณ์ ทำให้นักวิจารณ์บางคนไม่สามารถเขียนบทวิจารณ์ที่มีสาระทางวิชาการตามที่ใจต้องการ ได้ นอกจากนี้อิทธิพลทางการตลาดยังส่งผลให้ผู้เขียนคอลัมน์วิจารณ์บางคนต้องเขียนในลักษณะ ของรายงานวัฒนธรรมหรือประชาสัมพันธ์มากกว่าที่จะเป็นการเขียนวิจารณ์จริงๆผลงานวิจัยครั้ง นี้ น่าจะมีส่วนช่วยให้ผู้สนใจได้เกิดความเข้าใจภาพรวมของพัฒนาการด้านการละครและ พัฒนาการด้านการวิจารณ์ละครในประเทศไทย นอกจากนี้ยังมีประโยชน์ในการนำไปบูรณาการ เข้ากับการเรียนการสอนละครในสถาบันต่างๆด้วย

สาวิตรี บุตรเล็ก (2547) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับ ทรรศนะของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการสอน ประวัติศาสตร์ศิลป์ ตามแนวคิดแบบวิจารณ์ญาณ ในสาขาทัศนศิลป์ ของสถาบันอู ดมศึกษาของ รัฐการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับการสอน ประวัติศาสตร์ศิลป์ ตามแนวความคิดแบบวิจารณ์ญาณ ประกอบด้วย ด้านวัตถุประสงค์การสอน ด้านกรอบเนื้อหาสาระที่ครอบคลุม ด้านวิธีการสอน และ ด้านการประเมินผล ในสาขาทัศนศิลป์

ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ กลุ่มตัวอย่างประชากรประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญระดับสูงจำนวน 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถาม จำนวน 3 รอบ ตามเทคนิคเดลฟาย วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่ามัธยฐาน ความต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้เชี่ยวชาญมีทรรศนะต่อการสอนประวัติศาสตร์ศิลป์ ตามแนวความคิดแบบวิจารณ์ญาณ ดังนี้ 1) ด้านวัตถุประสงค์การสอน : มุ่งให้ผู้เรียนสามารถนำศาสตร์ความรู้สาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง มาประกอบการวิเคราะห์ และสรุปข้อมูลทางประวัติศาสตร์ศิลป์ในเชิงบูรณาการ 2) ด้านกรอบเนื้อหาสาระที่ครอบคลุม : 1. ประวัติความเป็นมาและผลงานศิลปกรรมในเรื่องรูปแบบองค์ประกอบ โครงสร้าง 2. อิทธิพลหรือปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการสร้างงานศิลปกรรม ซึ่งเรื่องวัฒนธรรมถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ควรคำนึงเป็นอันดับแรก 3. ความสำคัญของประวัติศาสตร์ศิลป์ ในเรื่องความสำคัญกับศาสตร์ความรู้สาขาอื่น 3) ด้านวิธีการสอน : 1.วิธีการสังเกตและตั้งประเด็นคำถามหรือปัจจัยอย่างมีหลักการและเหตุผลจากงานศิลปกรรมจริง 2.วิธีการพิจารณาแหล่งข้อมูลทางประวัติศาสตร์ศิลป์ที่เชื่อถือได้ จากการศึกษาค้นคว้า หรือวิจัย 3.วิธีการวิเคราะห์ ข้อมูลทางประวัติศาสตร์ศิลป์และกรอบสาระข้อมูลที่ต้องวิเคราะห์ โดยวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางด้านรูปทรง ได้แก่ องค์ประกอบ โครงสร้าง รูปแบบ เทคนิควิธีการ และทางด้านเนื้อหา ได้แก่ แนวคิด คติความเชื่อ 4. วิธีการสรุปความสัมพันธ์ของข้อมูลหรือประเด็นปัญหาทางประวัติศาสตร์ศิลป์อย่างมีหลักการและเหตุผล โดยอ้างอิงจากสาเหตุหรืออิทธิพลที่นำไปสู่การสร้างงานศิลปกรรมนั้น 4) ด้านการประเมินผล : 1. ประเมินความรู้ความสามารถในการตั้งประเด็นคำถามหรือปัญหา 2. ประเมิน ความสามารถในการสรุปความสัมพันธ์ของข้อมูลอย่างมีหลักการและเหตุผล

ชูศรี สะพรั่ง (2549) ได้ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1)ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของคณะศิลปกรรม มหาวิทยาลัยบูรพาใน 6 ด้าน ได้แก่ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านวิธีการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านอาคารสถานที่ สื่อและอุปกรณ์การสอนและด้านการวัดและประเมินผล 2)เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของคณะศิลปกรรม มหาวิทยาลัยบูรพา โดยรวมในแต่ละด้านจำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาและประสบการณ์สอนและ 3)เปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของคณะศิลปกรรม มหาวิทยาลัยบูรพา ประกอบด้วยอาจารย์ 21 คนและนิสิต 502คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผลการวิจัยพบว่า 1) อาจารย์มีความเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนของคณะศิลปกรรมมหาวิทยาลัยบูรพาโดยรวมว่ามีความเหมาะสมอยู่

ในระดับมาก ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านวิธีการสอนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านการวัดและประเมินผล มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ส่วนด้านอาคารสถานที่สื่อและอุปกรณ์การสอน มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ส่วนด้านอาคารสถานที่สื่อและอุปกรณ์การสอน มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง 2) นิสิตมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนของคณะศิลปกรรมมหาวิทยาลัยบูรพา โดยรวมว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ด้านหลักสูตร ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านวิธีการสอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมในระดับมาก ส่วนด้านอาคารสถานที่ สื่ออุปกรณ์การสอนมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง 3) อาจารย์ที่สอนในกลุ่มสาขา วิชาทัศนศิลป์ กลุ่มสาขาออกแบบและกลุ่มสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนของคณะศิลปกรรมมหาวิทยาลัยบูรพา โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน 4) อาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนต่ำกว่า 10 ปี และมากกว่า 10 ปีมีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนของคณะศิลปกรรมมหาวิทยาลัยบูรพา โดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน 5) นิสิตชายและนิสิตหญิง มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนของคณะศิลปกรรมมหาวิทยาลัยบูรพา โดยรวมแล้วในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน 6) นิสิตที่ศึกษาในสาขาวิชานิเทศศิลป์มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนของคณะศิลปกรรมมหาวิทยาลัยบูรพา โดยรวมแตกต่างจากนิสิตที่ศึกษาในสาขาวิชาจิตรกรรมสาขาวิชาภาพพิมพ์ สาขาวิชาเซรามิกส์ สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ (ดนตรีไทย) ดุริยางคศิลป์ (ดนตรีสากล) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นิสิตที่ศึกษาในสาขาวิชานิเทศศิลป์มีความคิดเห็นแตกต่างจากนิสิตที่ศึกษาในสาขาวิชาจิตรกรรม สาขาภาพพิมพ์ สาขาวิชาเซรามิกส์ สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ (ดนตรีไทย) และสาขาวิชาดุริยางคศิลป์ (ดนตรีสากล) ในด้านอาจารย์ผู้สอนและด้านจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกจากนี้ นิสิตที่ศึกษาในสาขาวิชานิเทศศิลป์ มีความคิดเห็นแตกต่างจากนิสิตที่ศึกษาในสาขาวิชาภาพพิมพ์ สาขาวิชาเซรามิกส์ สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ (ดนตรีไทย) สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ (ดนตรีสากล) ในด้านวิธี สอน ที่ศึกษาในสาขาวิชาจิตรกรรม มีความแตกต่างจากนิสิตที่ศึกษาในสาขาวิชาจิตรกรรมมีความคิดเห็นที่แตกต่างจากนิสิตที่ศึกษาในสาขาวิชาภาพพิมพ์ สาขาวิชาเซรามิกส์ สาขาวิชานิเทศศิลป์ สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ (ดนตรีไทย) สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ (ดนตรีสากล) ในด้านอาคารสถานที่ สื่อ และอุปกรณ์การสอน 7) นิสิตชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 4 มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนของคณะศิลปกรรมมหาวิทยาลัยบูรพา โดยรวมไม่ต่างกัน 8) นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนของคณะศิลปกรรมมหาวิทยาลัยบูรพา โดยรวมแตกต่างจากนิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง และสูงในด้านอาจารย์ผู้สอนและด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

งานวิจัยต่างประเทศ

บาร์บารา ปารีซี (Parisi, Barabra,1991) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสถาบันด้าน ศิลปะและการละคร ที่เป็นที่รู้จักกันดีที่สุดใน 3 แห่ง ใน บรูคลิน ได้แก่ สถาบันการศึกษาด้านดนตรี แห่งบรูคลิน ศูนย์ศิลปะการละครแห่งมหาวิทยาลัยบรูคลิน และศูนย์เซ็นแอร์เพื่อศิลปะและการ บูรณะการวิจัยแบ่งเป็น 3 ส่วนใหญ่ๆคือสถาบัน 3 แห่งดังกล่าว ประวัติวัฒนธรรมและสาระด้าน สังคมที่สถาบันทั้ง 3 มีการพัฒนาออกมาไปตามลำดับเวลา (สถาบันหรือศูนย์ศิลปะ , การละครนี้ อาจให้คำนิยามได้ว่าเป็นองค์กรที่ไม่ได้รับผลประโยชน์ใดๆซึ่งเป็นผู้ผลิตดนตรี การรำ ละคร หรือ การแสดงในรูปแบบที่เป็นศิลปะหรืออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ผลิตเหล่านั้นโดยได้รับอุปการะ และใช้ชื่อของสถาบัน) ประวัติแห่งภูมิหลังในการก่อตั้งสถาบันเหล่านี้รวมทั้ง การดำเนินการตาม โปรแกรมและการจัดการ , สถาปัตยกรรม , การออกแบบและการก่อสร้าง อีกทั้ง การปฏิสังขรณ์ ล้วนแล้วแต่ได้รับจารึกไว้ นอกจากนี้ยังมีการเสนอวิสัยทัศน์ทางศิลปะเกี่ยวกับการดำเนินงานที่ เปลี่ยนแปลงไปของสถาบันซึ่งเป็นการเปลี่ยนรายการของการละคร ดนตรี และการรำด้วย อนาคตจะเป็น การแสดงถึงวิสัยทัศน์แห่งการแสดงของเผ่าพันธุ์อันหลากหลายในเมืองที่มีการ เปลี่ยนแปลงนี้ ในปัจจุบันศูนย์ศิลปะการละครแห่งวิทยาลัยบรูคลินได้เสนอการแสดงเกี่ยวกับ ประเทศต่างๆในขณะที่สถาบันการศึกษาด้านดนตรีแห่งบรูคลินและเซนต์แอนต้องตาต้องใจกับ ผู้ชมรุ่นใหม่และผู้ชมที่มีวัฒนธรรมหลากหลาย

วิลลิส ฟิทเชอร์ และลินดา มาเรีย (Fisher, Willis and Marie, Linda,1991) ได้ทำวิจัย เรื่องการสำรวจการรวมวิชาสุนทรียศาสตร์ (aesthetic) วิชาศิลปะวิจารณ์ (art criticism) วิชา ประวัติศาสตร์ศิลป์ (art history) และวิชาศิลปะปฏิบัติ (art production) เข้าไว้ในหลักสูตรฝึกหัด ครูสอนศิลปะ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับ 1) เนื้อหาของหลักสูตรเตรียมฝึกหัดครู สอนศิลปะ 2) ขอบเขตของวิธีสอนด้านสุนทรียศาสตร์ ศิลปะวิจารณ์ ประวัติศาสตร์ศิลป์และการ ผลิตงานศิลปะที่นำมาใช้ในหลักสูตร 3) ความคิดเห็นของนัก การศึกษาด้านศิลปะเกี่ยวกับ องค์ประกอบที่จำเป็นสำหรับหลักสูตรการเตรียมฝึกหัดครูสองศิลปะที่มีคุณภาพ 4) ทิศทางของ หลักสูตรในปัจจุบันและการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาหลักสูตรในอนาคต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้คือประชากรของสถาบันที่มีหลักสูตรการเตรียมการฝึกหัด ครูสอนศิลปะซึ่งได้รับการรับรอง จากรัฐ ซึ่งใช้การสุ่มแบบมีชั้นภูมิ สถิติที่ใช้ในการวิ จัยครั้งนี้คือสถิติเชิงบรรยาย (descriptive statistics) ข้อมูลที่ได้จะถูกนำไปคำนวณหาค่าความถี่ ร้อยละและค่าเฉลี่ย ซึ่งจะนำเสนอออกมา ในรูปของตาราง ศิลปะปฏิบัติเป็นเนื้อหาหลักอันหนึ่งของหลักสูตรเตรียมฝึกหัดครูสอนศิลปะโดย ในแต่ละภาคการศึกษาจะมีการเรียนการสอนในหัวข้อนี้โดยเฉลี่ย 36 ชั่วโมง ขณะที่ประวัติศาสตร์

ศิลป์มีการเรียนการสอน 9 ชั่วโมง โดยที่ 40% และ 25% ของสถาบันที่ทำการสำรวจจะมีวิชาสำหรับเรื่องสุนทรียศาสตร์ และศิลปวิจารณ์ แยกออกไปต่างหากตามลำดับ หลักสูตรการเรียนการสอนในสถาบันต่างๆส่วนใหญ่ (ไม่ว่าหลักสูตรนั้นๆจะมีขนาดแค่ไหนก็ตาม) จะให้เวลากับเรื่องสุนทรียศาสตร์และศิลปวิจารณ์ในวิชาอื่นๆ เช่น วิชาศิลปะปฏิบัติ วิชาประวัติศาสตร์ศิลป์ (art history) วิชาวิธีสอนศิลปะ (art education methods) ในวิชาวิธีสอนศิลปะเวลาของการเรียนการสอนจะเป็นเรื่องของวิธีการของการสอนสุนทรียศาสตร์ และประวัติศาสตร์ศิลป์ แต่อย่างไรก็ตาม โดยส่วนใหญ่ของเวลาแล้วจะเป็นเรื่องของวิธีของการสอนศิลปะปฏิบัติมากกว่า เกือบทั้งหมดของผู้ให้ข้อมูลในการสำรวจเห็นด้วยกับการรวมเอา เนื้อหาและกลวิธีในการสอนเกี่ยวกับองค์ประกอบทั้ง 4 เข้าไว้ในหลักสูตรเตรียมฝึกหัดครูสอนศิลปะเกือบ 80% ของหลักสูตรรายงานถึงวิธีการที่มีลักษณะเป็นสาขาวิชา (discipline-based) ซึ่งมุ่งเน้นเฉพาะหรือมีการบูรณาการเข้ากับวิธีการที่มีเด็กเป็นศูนย์กลาง (child-centered approach) หรือวิธีการที่มีผู้ศึกษาเป็นศูนย์กลาง (subject-centered approach) การเปลี่ยนแปลงเป็นไปอย่างช้า อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงทิศทางดูจะเหมือนกำลังเกิดขึ้นในหลักสูตรเตรียมฝึกหัดครูสอนศิลปะ และใน 50% ของสถาบันเหล่านี้ก็ได้มีการวางแผนที่จะทำการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรแล้ว

ซอนจา คาฟทีเน (Kuftinec, Sonja, 2001) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาเรื่องสร้างสรรค์งานศิลปะการละครของศิลปิน โดยอธิบายถึงวิธีการต่าง ๆ ที่จะปรับเปลี่ยนการศึกษาศิลปะการละครเพื่อให้ผู้เรียนสามารถคิดสร้างสรรค์และคิดวิเคราะห์ โดยใช้วิธีการนำความเห็นจากผู้เรียนทั้งระดับปริญญาตรีและปริญญาโท คาฟทีเน ระบุว่า การคิดเปลี่ยนแปลงในการศึกษาการละครนั้น ต้องประกอบด้วยวิธีการเรียนการสอนและมองถึงเป้าหมายที่ต้องการ ผู้ให้การศึกษาต้องให้ความสำคัญกับทักษะในชีวิตโดยเรียนผ่านละคร ผ่านการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ แม้ว่าการศึกษาศิลปะการละครอาจจะทำได้โดยผ่านการเรียนรู้งานจริงกับผู้เชี่ยวชาญ โดยไม่ผ่านการเรียนในหลักสูตรของมหาวิทยาลัย แต่มีความเป็นไปได้ที่การศึกษาจากการทำงานจริงอาจมุ่งเน้นเพียงการมองว่า ศิลปะเป็นอาชีพ ซึ่งขาดส่วนของสุนทรียศาสตร์ที่สามารถเรียนได้ในระดับมหาวิทยาลัย โดยโอกาสของการศึกษาศิลปะการละคร คือการสร้างบทบาทของศิลปะการละครในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การศึกษาศิลปะการละคร การสร้างงานละครเพื่อรับใช้ชุมชน การลดความขัดแย้งในสังคม รวมถึงความเป็นไปได้ทางธุรกิจด้วย

แคทลีน กัลป์ลาเกอร์ (Gallagher, Kathleen, 2005) ได้วิจัยเกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์ : บทละครและความสัมพันธ์กับละคร โดยได้วิเคราะห์ผลจากการศึกษากลุ่มตัวอย่างจากการจัดการเรียนการสอนศิลปะละครสามกลุ่ม โดยให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ของละครกับผู้เรียน พบว่าการศึกษาต้องให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์กับละครที่ใช้เป็น สื่อ เป็นการกำหนดรูปแบบทาง

สังคม ในกรณีของการมีสิ่งที่เป็นปรากฏในละครไม่ได้อยู่ในภาวะปกติของผู้เรียน ละครจะถือเป็นการเปิดมุมมองใหม่ให้แก่ผู้เรียน ซึ่งในการเรียนการสอนการเตรียมพร้อมผู้เรียนให้มีประสบการณ์พร้อมที่จะใช้ชีวิตในสังคมถือเป็นสิ่งที่จำเป็น ละครเป็นก การสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนได้เสมือนมีส่วนร่วมเข้าไปในสุนทรียศาสตร์ของการละคร บทละคร สุนทรียศาสตร์ คือ การริเริ่มให้ผู้เรียนได้ความหมายจากมุมมองที่เขาสัมผัส ให้เกิดการตีความและเปรียบเทียบกับในโลกที่เขาใช้ชีวิตอยู่

อลิซเทียร์ มาร์ติน -สมิท (Martin-Smith, Alistair, 2005) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์ในศึกษาศิลปะการละคร โดยรวบรวมและเปรียบเทียบบทความต่าง ๆ ถึงความท้าทายในการเรียนการสอนสุนทรียศาสตร์ของศิลปะการละคร เริ่มด้วยการระบุถึงความสัมพันธ์สามด้านในแต่ละงานศิลปะ คือ ความตั้งใจเริ่มต้น (Intention) การมุ่งเน้น (Focus) และการนำไปใช้ (Function) โดยทั้งสามประการนี้ถือว่าสำคัญในการทำความเข้าใจในการเรียนการสอนศิลปะการละคร โดยให้ความสำคัญด้านสุนทรียศาสตร์จะต้องสนับสนุนด้วยการสร้างระบบวิธีการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพควบคู่กันไป เพราะรูปแบบของสุนทรียศาสตร์ ในศิลปะการละครจะมีอยู่หลากหลาย แต่ทั้งหมดก็เกิดจากการเลือกสรรค้ในการสอนและสร้างงานละครของครูศิลปะการละครที่มีทักษะสูง เพราะสุนทรียศาสตร์ก็คือกระบวนการเชื่อมด้วยความตั้งใจระหว่างโลกความจริงและโลกศิลปะ ในที่สุด ผลที่ได้คือ การร่วมกันระหว่างคุณค่า ความซาบซึ้ง ในศิลปะการละครกับความต้องการของผู้ชมศิลปะการละคร

แซด อีริค เบิร์กแมน (Bergman ,Chad Eric, 2010) ได้ทำการวิจัยเรื่อง โรงละครเล็ก : รูปแบบโรงละครเล็กของซีกาโกเพื่อเป็นพื้นฐานในหลักสูตรการละคร โดยอธิบายถึงโรงละครขนาดเล็ก (Storefront Theatre) ที่ใช้จัดแสดง ละคร ณ มหาวิทยาลัยนอร์ธพาร์คว์ว่า คือ รูปแบบของการศึกษาศิลปะการละครในภาวะปัจจุบันที่งบประมาณจำกัด สำหรับการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรการศึกษาต่าง ๆ รวมถึงศิลปะการละคร โดยในวิชาพื้นฐานการแสดง นักศึกษาได้เข้าชมการแสดงละครในรูปแบบต่าง ๆ ที่ผู้กำกับ ผู้เขียนบท ผู้ออกแบบ และนักแสดงนำมาจัดแสดง และให้นักศึกษาเข้าชม โดยส่วนหนึ่งได้มีการยกเลิกการกำหนดให้นักศึกษาต้องซื้อหนังสือเรียน เป็นการนำเงินส่วนนี้ซื้อบัตรเข้าชมละคร โดยได้ราคาพิเศษเพราะเป็นการซื้อเป็นกลุ่ม ลักษณะการศึกษานี้เป็นการสร้างประสบการณ์ตรงแก่นักศึกษา โดยทั้งการ ให้ความรู้ด้านการละคร จากได้ชมละครจริง รวมถึงเป็นการแสดงให้เห็นถึงการสร้างละครที่ไม่จำเป็นต้องใช้ต้นทุนสูง ซึ่งเป็นต้นแบบให้หลักสูตรศิลปะการละครอื่นสามารถนำไปใช้ได้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาทัศนคติของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขา ศิลปะการแสดงเกี่ยวกับ วิชาพื้นฐานศิลปะในหลักสูตรศิลปะการแสดงของสถาบันอุดมศึกษา ในประเทศไทย โดย ดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 เป็นการวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร ส่วนที่ 2 เป็น การศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดงเกี่ยวกับวิชาพื้นฐาน ศิลปะในหลักสูตรศิลปะการแสดง ตลอดจนความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มแนวทางในการพัฒนา หลักสูตรศิลปะการแสดง ระดับปริญญาตรี ของสถาบันอุดมศึกษา ในประเทศไทย มีขั้นตอนและ รายละเอียดของการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

การศึกษาค้นคว้าข้อมูล

ศึกษารวบรวมข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร รายงานการวิจัย วารสาร บทความ ความรู้ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ งานวิจัยในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับ หลักการ แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับหลักสูตร ความหมาย ความสำคัญของวิชาพื้นฐานศิลปะ และความเป็ นมาการจัดการ เรียนการสอนสาขาศิลปะการแสดง ศิลปะการละคร ในประเทศไทย

เอกสารหลักสูตรศิลปะการแสดง ระดับปริญญาตรี ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ในประเทศไทย ที่นำมาใช้ในการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

ตารางที่ 1 เอกสารหลักสูตรศิลปะการแสดง ระดับปริญญาตรี ของสถาบันอุดมศึกษา ใน ประเทศไทย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถาบัน	คณะ	หลักสูตร	สาขา
1.จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	อักษรศาสตร์	อักษรศาสตรบัณฑิต Bachelor of Arts	ศิลปการละคร Dramatic Arts
2.มหาวิทยาลัยศิลปากร	อักษรศาสตร์	อักษรศาสตรบัณฑิต Bachelor of Arts	นาฏศาสตร์ Theatre
3.มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ศิลปกรรมศาสตร์	ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต Bachelor of Fine & Applied Arts	การละคร Drama
4.มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ	ศิลปกรรมศาสตร์	ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต Bachelor of Fine Arts	การแสดงและการกำกับ การแสดง Acting & Directing การออกแบบเพื่อการแสดง Theatre Design
5.มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	ศิลปกรรมศาสตร์	ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต Bachelor of Fine Arts	ศิลปะการแสดงประยุกต์ Applied Performing Arts
6.มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	นิเทศศาสตร์	นิเทศศาสตรบัณฑิต Bachelor of Arts	การแสดงและการกำกับ การแสดง Acting & Directing การเขียนบท Playwriting

กลุ่มตัวอย่างประชากร

การเลือกกลุ่มตัวอย่างประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างประชากร ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดง โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามคุณสมบัติที่ได้กำหนดเป็นเกณฑ์ ดังนี้

1) ผู้เชี่ยวชาญสาขาศิลปะการแสดง ได้แก่ ผู้มีทักษะ ความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์วิชาชีพทางด้านศิลปะการแสดง การละคร ทั้งทางด้านการแสดง การกำกับการแสดง การออกแบบเพื่อการแสดง การเขียนบท และงานด้านธุรกิจการแสดง เป็นที่ยอมรับของสังคม หรือเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมและเกี่ยวข้องกับหลักสูตรศิลปะการแสดงของไทย เช่น นักวิชาการ วิทยากร พิเศษ อาจารย์พิเศษ เป็นต้น จำนวน 18 ท่าน

2) อาจารย์สาขาศิลปะการแสดง ได้แก่ อาจารย์ผู้สอน ประจำสาขาวิชา ในหลักสูตรศิลปะการแสดง ศิลปะการละคร ระดับปริญญาตรี ของสถาบันอุดมศึกษา ในปีการศึกษา 2550 ทั้ง 6 สถาบัน จำนวน 18 ท่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาทัศนะของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง (Semi Structure Interview) ซึ่งมีกรอบข้อคำถาม เพื่อสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างประชากร ผู้วิจัยสามารถดัดแปลงข้อคำถามโดยให้คำถามคงความหมายเดิม รวมทั้งยังสามารถตั้งข้อคำถามใหม่เพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ลึกซึ้งมากขึ้น การตอบแบบสัมภาษณ์เป็นการตอบแบบตรวจสอบ

รายการ (Check List) และการแสดงข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ประกอบด้วยข้อคำถาม เพศ อายุ คุณวุฒิทางการศึกษา และ ประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อวิชาพื้นฐานศิลปะในหลักสูตรศิลปะการแสดง ประกอบด้วยข้อคำถาม

2.1) ความสำคัญของวิชาพื้นฐานศิลปะ ได้แก่ วิชาองค์ประกอบศิลป์ วิชาประวัติศาสตร์ศิลป์ วิชาสุนทรียศาสตร์ และวิชาศิลปะวิจารณ์ ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอนศิลปะการแสดง ได้แก่ วิชาการแสดง วิชาการกำกับแสดง วิชาการออกแบบเพื่อการแสดง และวิชาการเขียนบท

2.2) แนวทางการจัดวิชาพื้นฐานศิลปะไว้ในหลักสูตรศิลปะการแสดง แต่ละวิชาเอก ในหมวดวิชาพื้นฐานคณะ หมวดวิชาบังคับสาขา หมวดวิชาเลือกสาขา หมวดวิชาเลือกเสรี และหมวดวิชาเสริมประสบการณ์วิชาชีพ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นเพิ่มเติมที่มีต่อแนวทางการพัฒนา หลักสูตรศิลปะการแสดง ระดับปริญญาตรี ของสถาบันอุดมศึกษา ในประเทศไทย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

วิธีการสร้างเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ขึ้น โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1) ผู้วิจัยได้ศึกษา ความหมาย แนวคิด หลักการ จากหนังสือ ตำรา เอกสาร รายงานการวิจัย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิชาพื้นฐานศิลปะ วิชาศิลปะการแสดง และหลักสูตรศิลปะการแสดง โดย การศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ จัดกลุ่ม แบ่งหมวดหมู่ เนื้อหาวิชาจากเอกสารหลักสูตรศิลปะการแสดงทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในด้านโครงสร้างหลักสูตร วัตถุประสงค์หลักสูตร เนื้อหาวิชาจากคำอธิบายรายวิชา นำมาสร้างเป็นข้อคำถาม โดยผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา

2) ผู้วิจัยโครงสร้าง ข้อคำถาม แบบสัมภาษณ์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิสถาปัตยกรรมศาสตร์ ตรวจสอบความเหมาะสมและครอบคลุมเนื้อหาให้ตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยมีเกณฑ์การเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ เป็นอาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรศิลปะการแสดง มีประสบการณ์การสอนไม่น้อยกว่า 5 ปี มีประสบการณ์ทำงานเกี่ยวข้องกับการจัดทำร่างหลักสูตร การพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรศิลปะการแสดงและหลักสูตรสาขาอื่นๆที่เกี่ยวข้อง และเป็นผู้ที่มีผู้มีทักษะ ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์วิชาชีพทางด้านศิลปะการแสดง การละคร มากกว่า 10 ปี

3) ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองเก็บข้อมูล โดยเลือกสุ่มสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่างประชากร จำนวน 4 ท่าน แล้วนำข้อสังเกตที่ได้ มาปรับปรุงเครื่องมือ

4) นำเครื่องมือที่ผ่านการปรับแก้ และเห็นชอบจากผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว ไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชากรในการวิจัย จำนวน 36 ท่าน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอน ดังนี้

- 1) ข้อมูลที่เป็นเอกสารหลักสูตร และเอกสารที่เกี่ยวข้องของสถาบัน ผู้วิจัยได้ติดต่อขอข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารหลักสูตรทั้ง 8 หลักสูตร จากคณะสาขาวิชาที่เป็นเจ้าของหลักสูตรหรือข้อมูลทางเอกสารที่เผยแพร่ โดยเก็บรวบรวมด้วยตนเอง
- 2) ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดง ผู้วิจัยได้ติดต่อขอความร่วมมือและสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลในประเด็นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

- 1) ศึกษาหลักสูตรศิลปะการแสดง ระดับปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษา จากเอกสารหลักสูตร โดยวิเคราะห์เป็นแต่ละหลักสูตร แต่ละสถาบัน โดยใช้ตารางวิเคราะห์องค์ประกอบหลักสูตร แบบตรวจสอบรายการ (Check List) โดยอาศัยแนวคิดของ ทศนา เขมมณี (2535) เป็นแนวทาง ดังนี้

1.1) วัตถุประสงค์หลักสูตร จัดทำตา รางวิเคราะห์เพื่อแสดงวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ได้ระบุพฤติกรรมด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ไว้ครบถ้วนหรือไม่และกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตไว้อย่างไร โดยวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

1.2) เนื้อหาวิชา วิเคราะห์เนื้อหาวิชาในหมวดวิชาชีวะเฉพาะ โดยอาศัยทฤษฎีทางศิลปะการแสดง การละคร และเอกสารหลักสูตรศิลปะการแสดงในประเทศไทยและต่างประเทศ โดยพิจารณาจากคำอธิบายรายวิชา (Course Description) ว่ามีเนื้อหาสอดคล้องกับวิชาพื้นฐานศิลปะและวิชาศิลปะการแสดง จัดอยู่ในหมวดหมู่ กลุ่มวิชาใด โดยวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

- 2) วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดง ดังนี้

2.1) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดงที่มีต่อ วิชาพื้นฐานศิลปะในหลักสูตรศิลปะการแสดง โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์หาค่าความถี่ และหาค่าฐานนิยม (Mode) เพื่อหาความถี่สูงสุดของข้อมูล แล้วนำมาแปรผล โดยวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอเป็นตารางเปรียบเทียบประกอบคำบรรยาย

3.2) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดง ที่มีต่อแนวทางการพัฒนาหลักสูตรศิลปะการแสดง โดยวิเคราะห์ข้อมูลสรุปประเด็นสำคัญจากการให้สัมภาษณ์นำเสนอโดยการบรรยาย

การรายงานผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนต่างๆ ดังนี้

1) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบหลักสูตร ในด้านวัตถุประสงค์ หลักสูตร และเนื้อหา รายวิชาพื้นฐานศิลปะและพื้นฐานศิลปะการแสดงจากคำอธิบายรายวิชา นำเสนอเป็นรายหลักสูตร และเปรียบเทียบ ในลักษณะตารางประกอบคำบรรยาย

2) ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดง

2.1) ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดงที่มีต่อวิชาพื้นฐานศิลปะในหลักสูตรศิลปะการแสดง นำเสนอเป็นตารางเปรียบเทียบประกอบคำบรรยาย

2.2) ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดงที่มีต่อแนวทางการพัฒนาหลักสูตรศิลปะการแสดง นำเสนอโดยการบรรยาย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขา ศิลปะการแสดงเกี่ยวกับวิชาพื้นฐานศิลปะในหลักสูตรศิลปการแสดง ระดับปริญญาตรี ของ สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาวเคราะห์ข้อมูลเอกสารหลักสูตรศิลปการแสดงระดับปริญญาตรี ของสถาบันอุดมศึกษา ในด้านวัตถุประสงค์หลักสูตร

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาวเคราะห์ข้อมูลเอกสารหลักสูตรศิลปการแสดง ระดับปริญญาตรี ของสถาบันอุดมศึกษา ในด้านวิชาพื้นฐานศิลปะและศิลปการแสดง

ตอนที่ 2.1 การเปรียบเทียบการจัดวิชาพื้นฐานศิลปะและวิชาศิลปการแสดง ในหมวดรายวิชาพื้นฐาน คณะและรายวิชาบังคับ ในหลักสูตรศิลปการแสดง ระดับปริญญาตรี ของสถาบันอุดมศึกษา ในประเทศไทย

ตอนที่ 2.2 การเปรียบเทียบการจัดวิชาพื้นฐานศิลปะและวิชาศิลปแสดง ในหมวดรายวิชาเลือก ในหลักสูตรศิลปการแสดง ระดับปริญญาตรี ของสถาบันอุดมศึกษา ในประเทศไทย

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาวเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขา ศิลปะการแสดง เกี่ยวกับวิชาพื้นฐานศิลปะ และแนวทางการพัฒนาหลักสูตร

ตอนที่ 3.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 3.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อแนวคิดการจัดวิชาพื้นฐานศิลปะใน หลักสูตรศิลปการแสดง

ตอนที่ 3.3 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรศิลปการแสดง ในประเทศไทย

ผลการวิเคราะห์

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเอกสารหลักสูตรศิลปะการแสดง ระดับปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารหลักสูตรศิลปะการแสดง ระดับปริญญาตรี ของสถาบันอุดมศึกษา ในประเทศไทย 6 สถาบัน 8หลักสูตร ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ตอนที่ 1.1 วัตถุประสงค์หลักสูตร

การวิเคราะห์วัตถุประสงค์หลักสูตร วิเคราะห์จากประเด็นวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในเอกสารหลักสูตร แบ่งตามความมุ่งหมายทางการศึกษาออกเป็น 3 หมวด ตามที่ Bloom (1956) อ้างใน มะลิฉัตร เอื้ออานันท์ (2545) ดังนี้

- 1) ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ได้แก่ ความมุ่งหมายทางด้านสติปัญญา ความรู้ ความเข้าใจ เน้นความคิด ความจำและการแก้ปัญหา
- 2) ด้านจิตพิสัย (Affective Domain) ได้แก่ ความมุ่งหมายทางด้านทัศนคติ ที่มีต่อ ค่านิยม ความสนใจ ความซาบซึ้ง การตระหนักถึงคุณค่า และอารมณ์ต่างๆ
- 3) ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) ได้แก่ ความมุ่งหมายทางด้านร่างกาย เกี่ยวกับการเคลื่อนไหว การกระทำ การปฏิบัติที่ต้องใช้ความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันของกล้ามเนื้อ ผลการวิเคราะห์แสดงไว้ในตารางที่ 2 ถึงตารางที่ 8 ดังต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 วัตถุประสงค์ของหลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปการละคร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วัตถุประสงค์	พุทธิพิสัย	จิตพิสัย	ทักษะพิสัย
1) เพื่อผลิตบัณฑิตที่รอบรู้และมีความสามารถในวิชา ศิลปการละครด้านต่างๆทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ	/		/
2) เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน ในทางการกำกับการแสดง การแสดง การเขียนบท ละคร วรรณกรรมวิจารณ์ การออกแบบ และเทคนิค สำหรับละคร	/		/
3) เพื่อสร้างสรรค์และเผยแพร่ผลงานละครที่มีมาตรฐานและ มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับในระดับสากล	/	/	/

จากตารางที่ 2 วัตถุประสงค์ของหลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปการละคร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทั้ง 3 ข้อ มีความมุ่งเน้นในการผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ ความสามารถ
ทั้งทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติในด้านศิลปการละครและศิลปการแสดง โดยมี 2 ข้อ ที่
ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ด้านพุทธิพิสัยและทักษะพิสัย ส่วนอีก 1 ข้อ ประกอบด้วยวัตถุประสงค์
ด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ครบทุกด้าน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 วัตถุประสงค์ของหลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต สาขานาฏศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร

วัตถุประสงค์	พุทธิพิสัย	จิตพิสัย	ทักษะพิสัย
1) เพื่อเป็นพื้นฐานความรู้ และความเข้าใจศิลปะการละคร จนสามารถวิพากษ์วิจารณ์ได้	/		
2) เพื่อผลิตนักวิชาการทางด้านศิลปะการละคร	/		
3) เพื่อเป็นแนวทางให้เข้าถึงความจริงของชีวิต		/	
4) เพื่อสร้างความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในการแสดง ตลอดจนการจัดการแสดงรูปแบบต่างๆ	/		/
5) เพื่อเป็นทางนำไปประกอบวิชาชีพโดยตรง หรือเป็นส่วนส่งเสริมการประกอบวิชาชีพให้ดีขึ้น			/
6) เพื่อให้สามารถสื่อความรู้สึกนึกคิดออกมาเป็นผลงานสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมประเพณีนิยมละครและดนตรีในสังคมไทย		/	

จากตารางที่ 3 วัตถุประสงค์ของหลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต สาขานาฏศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความมุ่งเน้นในการผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ ความเข้าใจ ด้านศิลปะการละครและศิลปะการแสดง ในความเป็นนักวิชาการ นักวิจารณ์ และการ นำความรู้ไปประกอบวิชาชีพทั้งทางตรงและทางอ้อม ตลอดจนการเข้าถึงความจริงของชีวิต และสร้างสรรค์ผลงานศิลปะการละครเพื่อการส่งเสริมประเพณีนิยมศิลปะการแสดงในสังคมไทยด้วย โดยวัตถุประสงค์แต่ละข้อ จะมีความมุ่งเน้นในแต่ละด้านแยกกันอย่างชัดเจน และมีเพียง 1 ข้อ ที่ประกอบ ด้วย วัตถุประสงค์ด้านพุทธิพิสัยและทักษะพิสัยร่วมกัน

ตารางที่ 4 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาการละคร
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

วัตถุประสงค์	พุทธิพิสัย	จิตพิสัย	ทักษะพิสัย
1) เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถ และทักษะ พื้นฐานทางศิลปะการละครที่ได้มาตรฐานสากล	/		/
2) เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถผลิต และประยุกต์งานการแสดงที่มีคุณภาพทั้งของไทย ตะวันตกและตะวันออก	/	/	/
3) เพื่อผลิตบัณฑิตที่สามารถใช้ความรู้ทางทฤษฎีและ ปฏิบัติเพื่อประโยชน์ทางการอนุรักษ์ พัฒนา ประยุกต์ และสืบทอดศิลปะการละครและการแสดงที่มีคุณค่า ของไทยให้ทัดเทียมนานาชาติ	/	/	/
4) เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถด้านการ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัย รวมทั้งมีความสามารถในการ เรียบเรียง และการนำเสนอรายงานหรือผลงาน การศึกษาย่างสมเหตุสมผล	/		
5) เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความสามารถเป็นผู้ประกอบการใน วงการอุตสาหกรรมบันเทิง			/

จากตารางที่ 4 วัตถุประสงค์ของหลักสูตรศิลปกรรมศา สตรบัณฑิต สาขาการละคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีความมุ่งเน้นในการผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะด้าน การละครและศิลปะการแสดง ในทุกด้าน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน การ วิพากษ์วิจารณ์ การศึกษานำเสนอผลงาน ตลอดจนการอนุรักษ์ พัฒนา และสืบทอด ศิลปะการแสดงศิลปะการละคร โดยมี 2 ข้อ ที่ประกอบด้วยวัตถุประสงค์เพียงด้านเดียว และมี 2 ข้อที่ ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ครบทุกด้าน ส่วนอีก 1 ข้อ นั้นประกอบด้วยวัตถุประสงค์ทางด้านพุทธิพิสัยและทักษะพิสัย

ตารางที่ 5 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วัตถุประสงค์	พุทธิพิสัย	จิตพิสัย	ทักษะพิสัย
1) เพื่อผลิตบัณฑิตศิลปะการแสดงให้มีความรู้ความสามารถ เพื่อพัฒนาศิลปะการแสดงในสังคม	/		/
2) เพื่อผลิตบัณฑิตศิลปะการแสดงให้มีความรู้ความสามารถในการค้นคว้าทางด้านศิลปะการแสดง	/		/
3) เพื่อผลิตบัณฑิตศิลปะการแสดงให้มีลักษณะเป็นผู้นำ มีวัฒนธรรม มีคุณธรรมและมีความสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม		/	
4) เพื่อผลิตบัณฑิตศิลปะการแสดงให้มีรสนิยมและพฤติกรรมการสร้างสรรค์เพื่อการอนุรักษ์และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ		/	

จากตารางที่ 5 วัตถุประสงค์ของหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความมุ่งมั่นในการผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะด้านศิลปะการแสดง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ พัฒนา ค้นคว้าและการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของชาติ และมีลักษณะความเป็นผู้นำ คุณธรรม และสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม โดยมีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ ที่ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ด้านพุทธิพิสัย และทักษะพิสัย ส่วนอีก 2 ข้อ นั้นเน้นด้านจิตพิสัยด้านเดียว

ตารางที่ 6 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปะการแสดง
ประยุกต์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

วัตถุประสงค์	พุทธิพิสัย	จิตพิสัย	ทักษะพิสัย
1) เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพ สาขาศิลปะการแสดง	/		/
2) เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความสามารถนำความรู้ทาง ศิลปะการแสดงไปประกอบอาชีพได้	/		/
3) เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คุณธรรมเป็นพลเมืองที่มี คุณภาพของประเทศ		/	
4) เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้พื้นฐานด้านการประกอบ ธุรกิจตามแนวทางวิชาชีพ	/		

จากตารางที่ 6 วัตถุประสงค์ของหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปะการแสดง
ประยุกต์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มีความมุ่งมั่นในการผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ ความสามารถ
ด้านศิลปะการแสดง และความรู้พื้นฐานด้านธุรกิจ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบ
อาชีพได้ รวมถึงการเป็นผู้มีความรู้คู่กับคุณธรรมด้วย โดยมีวัตถุประสงค์ 2 ข้อที่ ประกอบด้วย
วัตถุประสงค์ด้านพุทธิพิสัย และทักษะพิสัย ส่วน 2 ข้อ ที่ประกอบด้วยวัตถุประสงค์เพียงด้านเดียว
คือจิตพิสัยและพุทธิพิสัย อย่างละข้อ

ตารางที่ 7 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปการแสดง
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

วัตถุประสงค์	พุทธิพิสัย	จิตพิสัย	ทักษะพิสัย
1) เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพ นิเทศศาสตร์ สาขาศิลปการแสดง	/		/
2) เพื่อให้บัณฑิตได้นำความรู้และประสบการณ์ในสาขา ศิลปการแสดงไปใช้ประโยชน์ในงานด้านการสื่อสาร อันจะช่วยในการพัฒนาประเทศ	/		/
3) เพื่อผลิตบัณฑิตออกไปประกอบอาชีพ อันชอบธรรม และมีความรับผิดชอบต่อสังคม		/	

จากตารางที่ 7 วัตถุประสงค์ของหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปแสดง ดง
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มีความมุ่งเน้นในการผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ ความสามารถ ด้านนิเทศศา
ศตร์และด้านศิลปการแสดง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้ อย่างมีคุณภาพ
และคุณธรรม โดยมีวัตถุประสงค์ 2 ข้อที่ ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ด้านพุทธิพิสัย และทักษะพิสัย
ส่วนอีก 1 ข้อนั้นประกอบด้วยวัตถุประสงค์ด้านจิตพิสัยเพียงด้านเดียว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8 สรุปจำนวนข้อและประเด็นวัตถุประสงค์ของหลักสูตรศิลปะการแสดง ระดับปริญญาตรี
ในประเทศไทย 6 หลักสูตร

หลักสูตร	วัตถุประสงค์หลักสูตร			
	จำนวนข้อ	จำนวนประเด็น		
		พุทธิพิสัย	จิตพิสัย	ทักษะพิสัย
1) ศิลปการละคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	3	3	1	3
2) นาฏศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร	6	3	2	3
3) การละคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	5	4	2	4
4) ศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	4	2	2	2
5) ศิลปะการแสดงประยุกต์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	4	3	1	2
6) ศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	3	2	1	2
รวม	25	17	9	16

จากตารางที่ 8 วัตถุประสงค์ของหลักสูตรศิลปะการแสดง ระดับปริญญาตรี ทั้ง 6 หลักสูตร ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ด้าน พุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ครบทั้ง 3 ด้าน โดยหลักสูตรนาฏศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร กำหนดจำนวนวัตถุประสงค์ไว้มากที่สุด จำนวน 6 ข้อ ส่วนหลักสูตรที่กำหนดจุดมุ่งหมายน้อยที่สุด คือหลักสูตรศิลปการละคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และหลักสูตรศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ จำนวน 3 ข้อ ส่วนในด้านการกำหนด วัตถุประสงค์นั้น หลักสูตรศิลปะการแสดง ส่วนมากจะมีการกำหนดสัดส่วน ของวัตถุประสงค์ด้าน

พุทธิพิสัย และทักษะพิสัย มากกว่าด้านจิตพิสัย มีเพียงหลักสูตรศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แห่งเดียว มีสัดส่วนการกำหนดวัตถุประสงค์ทั้ง 3 ด้าน เท่ากัน

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเอกสารหลักสูตรศิลปะการแสดงระดับปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษา ในด้านวิชาพื้นฐานศิลปะและวิชาศิลปะการแสดง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารหลักสูตรศิลปะการแสดง ระดับปริญญาตรี ของสถาบันอุดมศึกษา ในประเทศไทย 6 สถาบัน 8หลักสูตร ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ตอนที่ 2.1 การเปรียบเทียบการจัดวิชาพื้นฐานศิลปะและวิชาศิลปะการแสดง ในหมวดรายวิชาพื้นฐานคณะและรายวิชาบังคับสาขา ในหลักสูตรศิลปะการแสดง ระดับปริญญาตรี ของสถาบันอุดมศึกษา ในประเทศไทย 6 สถาบัน 8 หลักสูตร วิเคราะห์จาก คำอธิบายวิชา และจำแนกกลุ่มเนื้อหาวิชา ดังนี้

1. เนื้อหากลุ่มวิชาเกี่ยวกับพื้นฐานศิลปะ
2. เนื้อหากลุ่มวิชาเกี่ยวกับทฤษฎีและประวัติศิลปะการแสดง
3. เนื้อหากลุ่มวิชาเกี่ยวกับการแสดง
4. เนื้อหากลุ่มวิชาเกี่ยวกับการกำกับการแสดง
5. เนื้อหากลุ่มวิชาเกี่ยวกับการออกแบบเพื่อการแสดง
6. เนื้อหากลุ่มวิชาเกี่ยวกับวรรณกรรมและบทละคร
7. เนื้อหากลุ่มเกี่ยวกับวิชาการบริหารจัดการ การฝึกปฏิบัติงาน และการสร้างสรรค์งาน

ศิลปะการแสดง

ผลการวิเคราะห์แสดงไว้ในตารางที่ 9 ถึงตารางที่ 22 ดังต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบรายวิชาพื้นฐานคณะและรายวิชาบังคับสาขา ในเนื้อหากลุ่มวิชาเกี่ยวกับพื้นฐานศิลปะ

หลักสูตร เนื้อหาวิชาเกี่ยวกับ	ศิลปการละคร จุฬาลงกรณ์	นาฏศาสตร์ ม.ศิลปากร	การละคร ม.ธรรมศาสตร์	ศิลปะการแสดง ม.ศรีนครินทรวิโรฒ	ศิลปะการแสดง ประยุกต์ ม.ธุรกิจบัณฑิตย์	ศิลปะการแสดง ม.กรุงเทพ
องค์ประกอบศิลป์	ภาพรวมในการ สร้างสรรค์				องค์ประกอบศิลป์ * เทคนิคการออกแบบ เบื้องต้น *	แนวคิดและภาพรวมใน การออกแบบเพื่อการ แสดง
ประวัติศาสตร์ศิลป์			พัฒนาการทางศิลปะ *		ประวัติศาสตร์ศิลป์ 1 * ประวัติศาสตร์ศิลป์ 2 * ศิลปะไทย *	
สุนทรียศาสตร์		สุนทรียศาสตร์กับ ศิลปะการแสดง	สุนทรียศาสตร์สำหรับ ผู้สร้างงานศิลปะ *	การละครนิยม มนุษย์กับความงาม หรือสุนทรียศาสตร์เพื่อ ชีวิต *	สุนทรียศาสตร์ *	
ศิลป์วิจารณ์		การวิจารณ์การละคร	หลักการวิจารณ์ ศิลปะการแสดง	การวิจารณ์ละคร		ทฤษฎีและการวิจารณ์ การแสดง

หลักสูตร เนื้อหาวิชาเกี่ยวกับ	ศิลปการละคร จุฬาลงกรณ์	นาฏศาสตร์ ม.ศิลปากร	การละคร ม.ธรรมศาสตร์	ศิลปะการแสดง ม.ศรีนครินทรวิโรฒ	ศิลปะการแสดง ประยุกต์ ม.ธุรกิจบัณฑิตย์	ศิลปะการแสดง ม.กรุงเทพ
วิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง	อารยธรรมไทย * อารยธรรมตะวันตก * อารยธรรมตะวันออก *	มนุษย์กับศิลปะ * หมายเหตุ * วิชา การศึกษาทั่วไปบังคับ ในกลุ่มมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์	วัฒนธรรมกับสังคม ตะวันตก * วัฒนธรรมกับสังคม ตะวันออก *	หมายเหตุ * วิชา การศึกษาทั่วไปกลุ่ม มนุษยศาสตร์ บังคับ สำหรับคณะศิลปกรรม ศาสตร์	การวาดภาพ 1 *	

หมายเหตุ * หมวดวิชาพื้นฐานคณะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 9 การเปรียบเทียบรายวิชาพื้นฐานคณะและรายวิชาบังคับสาขา ในเนื้อหา กลุ่มวิชาเกี่ยวกับพื้นฐานศิลปะ หลักสูตรศิลปะการแสดงประยุกต์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มีการจัดการเรียนวิชาพื้นฐานศิลปะในหมวดวิชาพื้นฐานคณะมากที่สุด ครอบคลุมเนื้อหาพื้นฐานศิลปะทุกด้าน ได้แก่ องค์ประกอบศิลป์ ประวัติศาสตร์ศิลป์ สุนทรียศาสตร์ ยกเว้นวิชาศิลปะวิจารณ์ อันดับที่ 2 คือหลักสูตรการละคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีการจัดวิชาพื้นฐานศิลปะในหมวดวิชาพื้นฐานคณะ ครอบคลุมเนื้อหาพื้นฐานศิลปะทุกด้าน ยกเว้นวิชาองค์ประกอบศิลป์ ส่วนหลักสูตรศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มีการจัดวิชาวิชาบังคับเกี่ยวกับวิชาพื้นฐานศิลปะ น้อยที่สุด คือ วิชาแนวคิดและภาพรวมในการออกแบบเพื่อการแสดง และวิชาทฤษฎีและการวิจารณ์การแสดงในหมวดวิชาบังคับสาขาวิชา ด้านการจัดเนื้อหาวิชาพื้นฐานศิลปะ ในหลักสูตรศิลปะการแสดง จะมีการมุ่งเน้นเนื้อหาทางศิลปะควบคู่กับศิลปะการแสดง ในรายวิชาการวิจารณ์ การละครและศิลปะการแสดง ของทุกหลักสูตรที่ปรากฏ และเนื้อหา วิชาสุนทรียศาสตร์ที่ปรากฏ นั้นมีทั้งที่มุ่งเน้นเนื้อหาสุนทรียศาสตร์ทางศิลปะและสุนทรียศาสตร์ศิลปะการแสดงควบคู่กันทุกหลักสูตร ส่วนเนื้อหาวิชาองค์ประกอบศิลป์ในหลักสูตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จะมุ่งเน้นเนื้อหาทางด้านองค์ประกอบภาพรวมการสร้างสรรค์ ศิลปะการแสดง การละคร ซึ่งแตกต่างกับเนื้อหาวิชาองค์ประกอบศิลป์ของมหาวิทยาลัยธุรกิจ บัณฑิต ที่เน้นเฉพาะหลักการทางทัศนศิลป์ ส่วนวิชาประวัติศาสตร์ศิลป์นั้นแต่ละหลักสูตรมีการ แบ่งแยกเนื้อหาและมุ่งเน้นแตกต่างกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 10 การเปรียบเทียบรายวิชาพื้นฐานคณะและรายวิชาบังคับสาขา ในเนื้อหากลุ่มวิชาเกี่ยวกับทฤษฎีและประวัติศิลปะการแสดง

หลักสูตร เนื้อหาวิชาเกี่ยวกับ	ศิลปะการละคร จุฬาลงกรณ์	นาฏศาสตร์ ม.ศิลปากร	การละคร ม.ธรรมศาสตร์	ศิลปะการแสดง ม.ศรีนครินทรวิโรฒ	ศิลปะการแสดง ประยุกต์ ม.ธุรกิจบัณฑิตย์	ศิลปะการแสดง ม.กรุงเทพ
ทฤษฎีและประวัติ ศิลปะการแสดง วิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง	ปริทัศน์ศิลปการละคร * ประวัติการละคร 1 ประวัติการละคร 2	องค์ประกอบละครพูด * วิวัฒนาการละครพูด * ประวัติการละคร ตะวันออก นาฏลักษณะไทย ละครใบ้ ละครเชคสเปียร์ ละครโทรทัศน์ ละครกับภาพยนตร์ ละครสำหรับเด็ก สภาพแวดล้อมทาง สังคมกับการละคร สมัยใหม่ ภาพยนตร์กับชีวิต	ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับ การละครไทย ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับ การละครเอเชีย ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับ การละครตะวันตก การละครเอเชียและ ตะวันตกสมัยใหม่ การละครไทย 1, 2 การละครตะวันตก	หลักการแสดงเบื้องต้น ประวัติการแสดง เบื้องต้น ประวัติละครตะวันตก การละครไทย	ศิลปะการแสดงเบื้องต้น ประวัติการละคร 1	การศึกษาศิลปะการ แสดง ละครสำหรับนิเทศ ศาสตร์

หมายเหตุ * หมวดวิชาพื้นฐานคณะ

จากตารางที่ 10 การเปรียบเทียบรายวิชาพื้นฐานคณะและรายวิชาบังคับสาขา ในเนื้อหา
 กลุ่มวิชาเกี่ยวกับทฤษฎีและประวัติศิลปะการแสดง หลักสูตรศิลปการละคร จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย มีการจัดวิชาปริทัศน์ศิลปการละคร ไว้ในหมวดวิชาพื้นฐานคณะ และทุกหลักสูตรมี
 การจัดเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานหลักการสร้าง และประวัติของศิลปะการแสดง ศิลปะการ
 ละคร ซึ่งแต่ละสถาบันมีการแบ่งแยกเนื้อหาที่แตกต่างกันไป หลักสูตรนาฏศาสตร์มหาวิทยาลัย
 ศิลปากร หลักสูตรการละครอนมมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และหลักสูตรศิลปะการแสดง
 มหาวิทยาลัย ศรีสรินนครวิโรฒ มีการจัดเนื้อหาวิชาแบ่งแยกเป็นประวัติการละครตะวันตก
 ตะวันออก และการละครไทย ส่วนในรายวิชาอื่นนั้น หลักสูตรนาฏศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
 มีการมุ่งเน้นการศึกษารูปแบบศิลปะการละครประเภทต่างๆรวมถึงภาพยนตร์ ในรายวิชาบังคับด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 การเปรียบเทียบรายวิชาพื้นฐานคณะและรายวิชาบังคับสาขา ในเนื้อหากลุ่มวิชาเกี่ยวกับการแสดง

หลักสูตร เนื้อหาวิชาเกี่ยวกับ	ศิลปการละคร จุฬาลงกรณ์	นาฏศาสตร์ ม.ศิลปากร	การละคร ม.ธรรมศาสตร์	ศิลปะการแสดง ม.ศรีนครินทรวิโรฒ	ศิลปะการแสดง ประยุกต์ ม.ธุรกิจบัณฑิตย์	ศิลปะการแสดง ม.กรุงเทพ
การแสดง การใช้เสียงในการ แสดง	พื้นฐานการแสดง การแสดง 1	การแสดงเบื้องต้น * การแสดงขั้นสูง	ศิลปะการออกเสียงใน การละครและการ แสดง	การฝึกท่วงท่า 1	การแสดง 1 พื้นฐานการใช้เสียง	พื้นฐานการแสดง 1, 2

ตารางที่ 12 การเปรียบเทียบรายวิชาพื้นฐานคณะและรายวิชาบังคับสาขา ในเนื้อหากลุ่มวิชาเกี่ยวกับการกำกับการแสดง

หลักสูตร เนื้อหาวิชาเกี่ยวกับ	ศิลปการละคร จุฬาลงกรณ์	นาฏศาสตร์ ม.ศิลปากร	การละคร ม.ธรรมศาสตร์	ศิลปะการแสดง ม.ศรีนครินทรวิโรฒ	ศิลปะการแสดง ประยุกต์ ม.ธุรกิจบัณฑิตย์	ศิลปะการแสดง ม.กรุงเทพ
การกำกับการแสดง	การกำกับการแสดง 1	การกำกับการแสดง		การกำกับการแสดง 1	การกำกับการแสดง 1	

หมายเหตุ * หมวดวิชาพื้นฐานคณะ

จากตารางที่ 11 การเปรียบเทียบรายวิชาพื้นฐานคณะและรายวิชาบังคับสาขา ในเนื้อหา
กลุ่มวิชาเกี่ยวกับการแสดง หลักสูตรนาฏศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีการจัดวิชาการแสดง
เบื้องต้น ไว้ในกลุ่มวิชาพื้นฐานคณะสำหรับผู้สนใจเลือกเรียนในวิชาเอกนาฏศาสตร์ และ
หลักสูตรมีการจัดเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับทักษะด้านการแสดงไว้ในหมวดวิชาบังคับได้แก่หลักสูตรศิลป
การละคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หลักสูตรนาฏศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร หลักสูตร
ศิลปะการแสดงประยุกต์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ส่วนหลักสูตรศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ มีรายวิชาการฝึกท่วงท่าเป็นวิชาบังคับ ในด้านทักษะการใช้และฝึกเสียงนั้น เป็น
รายวิชาบังคับในหลักสูตรการละครคน ม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และหลักสูตรศิลปะการแสดง
ประยุกต์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

จากตารางที่ 12 การเปรียบเทียบรายวิชาพื้นฐานคณะและรายวิชาบังคับสาขา ในเนื้อหา
กลุ่มวิชาเกี่ยวกับการกำกับการแสดง ทุกหลักสูตรมีการจัดเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับทักษะด้านการ
กำกับการแสดงไว้ในหมวดวิชาบังคับยกเว้นมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และมหาวิทยาลัยกรุงเทพ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13 การเปรียบเทียบรายวิชาพื้นฐานคณะและรายวิชาบังคับสาขา ในเนื้อหากลุ่มวิชาเกี่ยวกับการออกแบบเพื่อการแสดง

หลักสูตร เนื้อหาวิชาเกี่ยวกับ	ศิลปการละคร จุฬาลงกรณ์	นาฏศาสตร์ ม.ศิลปากร	การละคร ม.ธรรมศาสตร์	ศิลปะการแสดง ม.ศรีนครินทรวิโรฒ	ศิลปะการแสดง ประยุกต์ ม.ธุรกิจบัณฑิตย์	ศิลปะการแสดง ม.กรุงเทพ
การออกแบบฉาก และเวที การออกแบบเครื่อง แต่งกายและการ แต่งหน้า การออกแบบแสง เสียง และเทคนิคอื่น วิชาอื่นๆที่เกี่ยวข้อง	งานด้านฉากและเวที	การออกแบบฉากละคร การแต่งหน้าและการ ออกแบบเครื่องแต่ง กายสำหรับละคร แสงและเสียงในการ ละคร	ศิลปะการสร้างองค์ ประกอบการละคร 1	เวทีและแสงเบื้องต้น การจัดเวที เครื่องแต่งกายการ แสดงเบื้องต้น การแต่งหน้าเพื่อการ แสดง	งานด้านฉากและเวที คอมพิวเตอร์กราฟฟิก เพื่องานออกแบบและ ตกแต่งภาพ	การสร้างฉากและเวที

หมายเหตุ * หมวดวิชาพื้นฐานคณะ

จากตารางที่ 13 การเปรียบเทียบรายวิชาพื้นฐานคณะและรายวิชาบังคับสาขา ในเนื้อหา
กลุ่มวิชาเกี่ยวกับการออกแบบเพื่อการแสดง ทุกหลักสูตรมีการจัดเนื้อหาวิชางาน ด้านฉาก เวที
และองค์ประกอบของเวที ส่วนเนื้อหาวิชางานเครื่องแต่งกายเพื่อการแสดง และการแต่งหน้าเพื่อ
การแสดงในหมวดวิชาบังคับได้แก่ หลักสูตรนาฏศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และหลักสูตร
ศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นอกจากนี้หลักสูตรนาฏศาสตร์ มีการจัดวิชา แสง
และเสียงในการละคร ส่วนรายวิชาอื่นๆนั้น หลักสูตรศิลปะการแสดงประยุกต์ มหาวิทยาลัยธุรกิจ
บัณฑิต มีการจัดวิชาคอมพิวเตอร์กราฟฟิกเพื่องานออกแบบและตกแต่งภาพ ในหมวดวิชาบังคับ
พื้นฐานด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 การเปรียบเทียบรายวิชาพื้นฐานคณะและรายวิชาบังคับสาขา ในเนื้อหากลุ่มวิชาเกี่ยวกับวรรณกรรมและบทละคร

หลักสูตร เนื้อหาวิชาเกี่ยวกับ	ศิลปการละคร จุฬาลงกรณ์	นาฏศาสตร์ ม.ศิลปากร	การละคร ม.ธรรมศาสตร์	ศิลปะการแสดง ม.ศรีนครินทรวิโรฒ	ศิลปะการแสดง ประยุกต์ ม.ธุรกิจบัณฑิตย์	ศิลปะการแสดง ม.กรุงเทพ
วรรณกรรมและบท ละคร	วรรณคดีไทย * วรรณคดีที่ศนา * การวิเคราะห์บทละคร	วรรณกรรมกับ ศิลปะการแสดง การวิเคราะห์บทละคร บทละครและนักเขียน บทละครสำคัญ		การอ่านเพื่อการแสดง การวิเคราะห์บทละคร บทละครไทยปัจจุบัน	วรรณกรรมการละคร สากล 1 การวิเคราะห์บทละคร	วรรณกรรมการละคร สากล
การเขียนบทละคร	การเขียนภาษาไทยเพื่อ วิชาชีพ *	การแต่งบทละคร		การเขียนบทละคร 1	การเขียนบทละครเวที 1	การเขียนเพื่อการ สื่อสาร พื้นฐานการเขียนบท ละคร
วิชาอื่นๆที่เกี่ยวข้อง	การแปลภาษาอังกฤษ เบื้องต้น *					

หมายเหตุ * หมวดวิชาพื้นฐานคณะ

จากตารางที่ 14 การเปรียบเทียบรายวิชาพื้นฐานคณะและรายวิชาบังคับสาขา ในเนื้อหา กลุ่มวิชาเกี่ยวกับวรรณกรรมและบทละคร หลักสูตรศิลปการละครจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีการ จัดวิชาวรรณคดี ไทย วิชาวรรณคดีที่ศนา วิชาการเขียนภาษาไทยเพื่อวิชาชีพ ไว้ในหมวดวิชา พื้นฐานคณะอักษรศาสตร์ และ ทุกหลักสูตรมีการจัดเนื้อหาวิชาวรรณกรรม วรรณคดีการละคร บทละคร และวิชาพื้นฐานทักษะด้านการเขียนเพื่อการสื่อสาร การเขียนบทละครเวที ในรายวิชา บังคับยกเว้นหลักสูตรการละคร อน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ส่วนวิชาการวิเคราะห์บทละคร มีการ จัดบังคับไว้ในหลักสูตรศิลปการละคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หลักสูตรนาฏศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศิลปการ หลักสูตรศิลปการแสดง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และหลักสูตรศิลปการแสดง ประยุกต์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ส่วนในรายวิชาบังคับอื่นที่เกี่ยวเนื่อง หลักสูตรศิลปการละคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีการจัดวิชาการแปลภาษาอังกฤษเบื้องต้น ซึ่งเป็นพื้นฐานคณะอักษร ศาสตร์ไว้ด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 การเปรียบเทียบรายวิชาพื้นฐานคณะและรายวิชาบังคับ สาขาในเนื้อหาของกลุ่มวิชาการบริหารจัดการ การฝึกปฏิบัติงาน และการสร้างสรรค์งาน

หลักสูตร เนื้อหาวิชา	ศิลปการละคร จุฬาลงกรณ์	นาฏศาสตร์ ม.ศิลปากร	การละคร ม.ธรรมศาสตร์	ศิลปะการแสดง ม.ศรีนครินทรวิโรฒ	ศิลปะการแสดง ประยุกต์ ม.ธุรกิจบัณฑิตย์	ศิลปะการแสดง ม.กรุงเทพ
การบริหารจัดการ ศิลปะการแสดง	การจัดแสดงละครเวที	การจัดการด้านละคร เทคนิคการละคร สำหรับงาน สื่อสารมวลชน	การบริหารงานศิลปะ ศิลปะกับชุมชน ศิลปะและเทคนิคการ เสนอผลงานสร้างสรรค์	หลักการสร้างละคร	การจัดการด้านศิลปะ * องค์กรและการจัดการ * ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับ ธุรกิจ * การบริหารงานศิลปะ การแสดง การทำกับเวที	การบริหารงานศิลปะ การแสดง
การฝึกปฏิบัติงาน ศิลปะการแสดง	ปฏิบัติงานละคร การฝึกงานละคร 1,2,3		งานค้นคว้าสร้างสรรค์ ในห้องปฏิบัติการและ ภาคสนาม 1,2,3		การฝึกปฏิบัติทางการ แสดง สัมมนาศิลปะการแสดง	การฝึกปฏิบัติงาน ศิลปกรรมการแสดง 1,2
การสร้างสรรค์งาน ศิลปะการแสดง		นาฏการนิพนธ์	สารนิพนธ์	ศิลปะการแสดงนิพนธ์	สารนิพนธ์ สหกิจศึกษาศิลปะ การ แสดงประยุกต์	โครงการสารนิพนธ์ ศิลปะการแสดง

หมายเหตุ * หมวดวิชาพื้นฐานคณะ

จากตารางที่ 15 การเปรียบเทียบรายวิชาพื้นฐานคณะและรายวิชาบังคับสาขา ในเนื้อหา กลุ่มวิชาเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การฝึกปฏิบัติงาน และการสร้างสรรค์ศิลปะการแสดง ในทุก หลักสูตรมีการจัดเนื้อหาวิชาหลักการบ ริหารและจัดการแสดงศิลปปะการแสดง ศิลปะการละคร และทุกหลักสูตรมีวิชาสร้างสรรค์ผลงานศิลปะการแสดง ในรูปแบบสารนิพนธ์ศิลปะการแสดง ศิลปะการแสดงนิพนธ์ นาฏการนิพนธ์ ไว้ในรายวิชาบังคับของหลักสูตร ยกเว้นหลักสูตรศิลปการ ละคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่วนในวิชาการฝึกปฏิบัติ งานด้านการละคร ด้านศิลปะการแสดง มีการจัดบังคับไว้ในหลักสูตรหลักสูตรศิลปการละคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หลักสูตรการ ละครอน มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ หลักสูตรศิลปะการแสดงประยุกต์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต และหลักสูตรศิลปะ การแสดง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ นอกจากนี้หลักสูตร ศิลปะการแสดงประยุกต์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มีการจัดวิชาการกำกับเวที วิชาสัมมนาศิลปะการแสดง ในรายวิชา บังคับสาขาวิชา และมีการจัดเนื้อหาวิชาการจัดการด้านศิลปะ วิชาองค์กรและการจัดการ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจ ในรายวิชาพื้นฐานบังคับคณะศิลปกรรมศาสตร์ด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2.2 เปรียบเทียบการจัดวิชาพื้นฐานศิลปะและวิชาศิลปะการแสดง ในหมวด
รายวิชาเลือก ในหลักสูตรศิลปะการแสดง ระดับปริญญาตรี ของสถาบันอุดมศึกษา ในประเทศ
ไทย 6 สถาบัน 8 หลักสูตร วิเคราะห์จากคำอธิบายวิชา และจำแนกกลุ่มเนื้อหาวิชา ดังนี้

1. เนื้อหากลุ่มวิชาเกี่ยวกับพื้นฐานศิลปะ
2. เนื้อหากลุ่มวิชาเกี่ยวกับทฤษฎีและประวัติศิลปะการแสดง
3. เนื้อหากลุ่มวิชาเกี่ยวกับการแสดง
4. เนื้อหากลุ่มวิชาเกี่ยวกับการกำกับการแสดง
5. เนื้อหากลุ่มวิชาเกี่ยวกับการออกแบบเพื่อการแสดง
6. เนื้อหากลุ่มวิชาเกี่ยวกับวรรณกรรมและบทละคร
7. เนื้อหากลุ่มวิชาเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การฝึกปฏิบัติงาน และการสร้างสรรค์งาน

ศิลปะการแสดง

ผลการวิเคราะห์แสดงไว้ในตารางที่ 16 ถึงตารางที่ 21 ดังต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 16 การเปรียบเทียบรายวิชาเลือก ในเนื้อหากลุ่มวิชาเกี่ยวกับพื้นฐานศิลปะ

หลักสูตร เนื้อหาวิชาเกี่ยวกับ	ศิลปการละคร จุฬาลงกรณ์	นาฏ ศาสตร์ ศิลปากร	การละคร ม.ธรรมศาสตร์	ศิลปะการแสดง การแสดงและการ กำกับการแสดง มศว	ศิลปะการแสดง การออกแบบเพื่อ การแสดง มศว	ศิลปะการแสดง ประยุกต์ ม.ธุรกิจบัณฑิต	ศิลปะการแสดง การแสดงและการ กำกับการแสดง ม.กรุงเทพ	ศิลปะการแสดง การเขียนบท ม.กรุงเทพ
ประวัติศาสตร์ศิลป์ ศิลปวิจารณ์	การวิจารณ์ละคร เวทีและภาพยนตร์		ศิลปะใน วัฒนธรรมไทย					

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 16 การเปรียบเทียบรายวิชาเลือก ในเนื้อหากลุ่มวิชาเกี่ยวกับพื้นฐานศิลปะ มีการจัดวิชาการวิจารณ์ละครเวทีและภาพยนตร์เป็นวิชาเลือกในหลักสูตรศิลปการละคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และวิชาศิลปะในวัฒนธรรมไทย ซึ่งมีเนื้อเกี่ยว กับประวัติศาสตร์ศิลป์ เป็นวิชาเลือก ในหลักสูตรการละครคน มหาวิทยาลัยศิลปกรรมศาสตร์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 17 การเปรียบเทียบรายวิชาเลือก ในเนื้อหากลุ่มวิชาเกี่ยวกับทฤษฎีและประวัติศิลปะการแสดง

หลักสูตร เนื้อหาวิชาเกี่ยวกับ	ศิลปการละคร จุฬาลงกรณ์	นาฏ ศาสตร์ ศิลปากร	การละครคน ม.ธรรมศาสตร์	ศิลปะการแสดง การแสดงและการ กำกับการแสดง มศว	ศิลปะการแสดง การออกแบบเพื่อ การแสดง มศว	ศิลปะการแสดง ประยุกต์ ม.ธุรกิจบัณฑิต	ศิลปะการแสดง การแสดงและการ กำกับการแสดง ม.กรุงเทพ	ศิลปะการแสดง การเขียนบท ม.กรุงเทพ
ทฤษฎีและประวัติ ศิลปะการแสดง	การละครไทย การละครเอเชีย มิวสิกเคิลเธียเตอร์		การละครคนและ การละครเล่นพื้น เมือง การละครคนกรีก การละครคนเชคส เปียร์ ศิลปะโขนและการ ละครคนสมัย ร.2 การละครคนและ การแสดงสำหรับเด็ก การแสดงละครคน และการแสดง สำหรับเด็กวัยรุ่น	ละครสร้างสรรค์ ละครเพื่อการ ศึกษา ละครสำหรับเด็ก ละครอเมริกัน ละครหุ่น	ละครสร้างสรรค์ ละครเพื่อการ ศึกษา ละครสำหรับเด็ก ละครอเมริกัน	มิวสิกเคิลเธียเตอร์ การละครไทย การละครยุโรป การละครอเมริกัน	สื่อประเพณี ละครเพลง ประวัติการละคร ทฤษฎีการแสดง และกำกับการ แสดง การศึกษาการ แสดงสากล ละครตะวันออก ละครเบรคซท์ ละครแอบเสิร์ด โศกนาฏกรรม สุขนาฏกรรม	ละครไทยในสังคม ร่วมสมัย ประวัติการละคร ทฤษฎีการแสดง และกำกับการ แสดง การศึกษาการ แสดงสากล ละครตะวันออก ละครเบรคซท์ ละครแอบเสิร์ด โศกนาฏกรรม สุขนาฏกรรม

หลักสูตร เนื้อหาวิชาเกี่ยวกับ	ศิลปะการละคร จุฬาลงกรณ์	นาฏ ศาสตร์ ศิลปากร	การละคร ม.ธรรมศาสตร์	ศิลปะการแสดง การแสดงและการ กำกับการแสดง มศว	ศิลปะการแสดง การออกแบบเพื่อ การแสดง มศว	ศิลปะการแสดง ประยุกต์ ม.ธุรกิจบัณฑิตย์	ศิลปะการแสดง การแสดงและการ กำกับการแสดง ม.กรุงเทพ	ศิลปะการแสดง การเขียนบท ม.กรุงเทพ
วิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง			<p>ศิลปะการแสดงหุ่น ผลงานของนักการ ละครของไทย ผลงานของนักการ ละครเอเชีย ผลงานของนักการ ละครเอเชีย การละครสมัย ใหม่</p> <p>สัมมนา:ละคร การเมือง</p> <p>สัมมนา:ละคร สังคม</p> <p>สัมมนา:ละคร ศาสนา ปรัชญา</p>				<p>โอเปร่า ละครในการศึกษา ละครสำหรับเด็ก ละครแนวทดลอง ละครหุ่น ละครใบ้ นาฏศิลป์ไทย ศึกษา</p> <p>แนวโน้มศิลปะใน ละครโทรทัศน์และ ภาพยนตร์</p>	<p>โอเปร่า ละครในการศึกษา ละครสำหรับเด็ก ละครแนวทดลอง ละครหุ่น ละครใบ้ นาฏศิลป์ไทย ศึกษา</p> <p>แนวโน้มศิลปะใน ละครโทรทัศน์และ ภาพยนตร์</p>

จากตารางที่ 17 การเปรียบเทียบรายวิชาเลือก ในเนื้อหากลุ่มวิชาเกี่ยวกับทฤษฎีและประวัติศาสตร์ศิลปะการแสดง ทุกหลักสูตรมี การจัดเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับประวัติ วิวัฒนาการ ลักษณะรูปแบบ หลักการ วิธีการสร้างสรรค์ละครและการแสดงประเภทต่างๆ ไว้ในรายวิชาเลือก อาทิเช่น การละครไทย การละครเอเชีย การละครยุโรป การละครอเมริกัน ละครเบรคซท์ ละครแอบเสิร์ด ละครเชคสเปียร์ ละครกรีก ละครในการศึกษา ละครสำหรับเด็ก ละครแนวทดลอง ละครหุ่น ละครใบ้ ละครเพลง การละเล่นพื้นเมือง เป็นต้น ยกเว้นหลักสูตรนาฏศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ไม่มีการจัดวิชาใดๆ ในรายวิชา เลือก ส่วนหลักสูตรการละครคน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีการจัดวิชาการศึกษาผลงานของนักการละครคนไทย นักการละครเอเชีย นักการละครตะวันตก และวิชาการสัมมนาการละครคน ไว้ในรายวิชาเลือก และในหลักสูตรศิลปปะการแสดง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มีการจัดวิชาประวัติการละคร ทฤษฎีการแสดงและกำกับการแสดง ละครไทยในสังคมร่วมสมัย นาฏศิลป์ไทยศึกษา และแนวโน้มศิลปะในละครโทรทัศน์และภาพยนตร์ ไว้ใน รายวิชาเลือกของสาขาวิชาและรายวิชาเลือกของคณะนิเทศศาสตร์ด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 18 การเปรียบเทียบรายวิชาเลือก ในเนื้อหากลุ่มวิชาเกี่ยวกับการแสดง

หลักสูตร เนื้อหาวิชาเกี่ยวกับ	ศิลปการละคร จุฬาลงกรณ์	นาฏ ศาสตร์ ศิลปากร	การละคอน ม.ธรรมศาสตร์	ศิลปะการแสดง การแสดงและการ กำกับการแสดง มศว	ศิลปะการแสดง การออกแบบเพื่อ การแสดง มศว	ศิลปะการแสดง ประยุกต์ ม.ธุรกิจบัณฑิต	ศิลปะการแสดง การแสดงและการ กำกับการแสดง ม.กรุงเทพ	ศิลปะการแสดง การเขียนบท ม.กรุงเทพ
การแสดง	การแสดง 2,3 การเคลื่อนไหว สำหรับการแสดง		ศิลปะท่าทาง ศิลปะการแสดง 2,3,4 ศิลปะการเคลื่อนไหว และควบคุม เพื่อการแสดง หลักการสร้าง สรรค์ลีลาของ นาฏศิลป์สากล	ทักษะการแสดง การแสดง 1,2,3,4 การฝึกท่วงท่า 2	ทักษะการแสดง	การแสดง 2, 3 การเคลื่อนไหวบน เวที	การเคลื่อนไหวบน เวที การแสดงละครเวที การแสดงละคร โทรทัศน์และ ภาพยนตร์ การแสดงขั้นสูง การแสดงเพื่อ พัฒนาบุคลิกภาพ นาฏลีลาพร้อมสมัย	การแสดงเพื่อ พัฒนาบุคลิกภาพ นาฏลีลาพร้อมสมัย
การใช้เสียงในการ แสดง	การพูดและฝึก เสียง การร้องเพลง สำหรับละคร		ศิลปะการออก เสียงในละครและ การแสดง 2	กลวิธีออกเสียง สำหรับการแสดง			การฝึกเสียง	

จากตารางที่ 18 การเปรียบเทียบรายวิชาเลือก ในเนื้อหากลุ่มวิชาเกี่ยวกับการแสดง ทุกหลักสูตรมีการจัดเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับการแสดงในระดับต่างๆ และการฝึกท่วงท่า การเคลื่อนไหว ร่างกายเพื่อการแสดง ยกเว้นหลักสูตรนาฏศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ไม่มีการจัดวิชาใดๆ ในรายวิชาเลือก ส่วนหลักสูตรการละครคน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และหลักสูตร ศิลปะการแสดงมหาวิทยาลัยกรุงเทพ มีการจัดวิชาพื้นฐานทางการแสดงนาฏลีลาสากล ไว้ใน รายวิชาเลือก นอกจากนี้หลักสูตรศิลปะการแสดง วิชาเอกการแสดงและการกำกับ การแสดง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มีการจัดวิชาการแสดงละครโทรทัศน์และภาพยนตร์ และการแสดงเพื่อ พัฒนาบุคลิกภาพ ไว้ในรายวิชาเลือก ส่วนเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับการฝึกการใช้เสียง มีการจัดไว้ใน รายวิชาเลือกของหลักสูตรศิลปการละครจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หลักสูตรการละครคน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หลักสูตร ศิลปะการแสดง วิชาเอกการแสดงและการกำกับ การแสดง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒและหลักสูตรศิลปะการแสดง วิชาเอกการแสดงและการกำกับ การแสดง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 19 การเปรียบเทียบรายวิชาเลือก ในเนื้อหากลุ่มวิชาเกี่ยวกับการทำกับการแสดง

หลักสูตร เนื้อหาวิชาเกี่ยวกับ	ศิลปการละคร จุฬาลงกรณ์	นาฏ ศาสตร์ ศิลปากร	การละครคน ม.ธรรมศาสตร์	ศิลปะการแสดง การแสดงและการ ทำกับการแสดง มศว	ศิลปะการแสดง การออกแบบเพื่อ การแสดง มศว	ศิลปะการแสดง ประยุกต์ ม.ธุรกิจบัณฑิต	ศิลปะการแสดง การแสดงและการ ทำกับการแสดง ม.กรุงเทพ	ศิลปะการแสดง การเขียนบท ม.กรุงเทพ
การทำกับการแสดง	การทำกับการ แสดง 2 ,3		การทำกับการ แสดง 1 , 2, 3, 4	การทำกับการ แสดง 2, 3, 4		การทำกับการ แสดง 2	การทำกับการ แสดง การทำกับการ แสดงขั้นสูง	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 19 การเปรียบเทียบรายวิชาเลือก ในเนื้อหากลุ่มวิชาเกี่ยวกับการทำกับการแสดง ทุกหลักสูตรมีการจัดรายวิชาการทำกับการแสดงในระดับต่างๆ ไว้ในรายวิชาเลือก ยกเว้นหลักสูตรนาฏศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร หลักสูตรศิลปะการแสดง วิชาเอกการออกแบบเพื่อการแสดง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และหลักสูตรศิลปะการแสดง วิชาเอกการเขียนบท มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 20 การเปรียบเทียบรายวิชาเลือก ในเนื้อหากลุ่มวิชาเกี่ยวกับการออกแบบเพื่อการแสดง

หลักสูตร เนื้อหาวิชาเกี่ยวกับ	ศิลปการละคร จุฬาลงกรณ์	นาฏ ศาสตร์ ศิลปการ	การละคร ม.ธรรมศาสตร์	ศิลปะการแสดง การแสดงและการ กำกับการแสดง มศว	ศิลปะการแสดง การออกแบบเพื่อ การแสดง มศว	ศิลปะการแสดง ประยุกต์ ม.ธุรกิจบัณฑิต	ศิลปะการแสดง การแสดงและการ กำกับการแสดง ม.กรุงเทพ	ศิลปะการแสดง การเขียนบท ม.กรุงเทพ
การออกแบบฉากและ เวที	การออกแบบฉาก 1, 2		ศิลปะการสร้าง องค์ประกอบ ละคร 2 ศิลปะการออกแบบ สร้างฉาก/อุปกรณ์ ประกอบฉาก 1,2		การออกแบบฉาก 1, 2, 3 เทคนิคการเขียน แบบฉาก การวาดฉาก ฉากและเวทีสมัย คริสต์ศตวรรษที่20	การออกแบบฉาก งานด้านฉากและ เวที 2	การออกแบบฉาก	การออกแบบฉาก
การออกแบบเครื่อง แต่งกายและการ แต่งหน้า	การแต่งหน้าสำหรับ ละคร การออกแบบเครื่อง แต่งกายสำหรับ ละคร1,2		พัฒนาการของ เครื่องแต่งกายและ ประดับไทย ศิลปะการแต่งหน้า สำหรับละคร 1, 2		การออกแบบเครื่อง แต่งกายการแสดง 1, 2, 3 การจัดสร้างเครื่อง แต่งกายการแสดง 1, 2	การออกแบบเครื่อง แต่งกาย การแต่งหน้าสำหรับ การแสดง 1, 2	การออกแบบเครื่อง แต่งกาย การแต่งหน้าเพื่อ การแสดง การแต่งหน้าขั้นสูง สำหรับการแสดง	การออกแบบเครื่อง แต่งกาย การแต่งหน้าเพื่อ การแสดง การแต่งหน้าขั้นสูง สำหรับการแสดง

หลักสูตร เนื้อหาวิชาเกี่ยวกับ	ศิลปการละคร จุฬาลงกรณ์	นาฏ ศาสตร์ ศิลปการ	การละคร ม.ธรรมศาสตร์	ศิลปะการแสดง การแสดงและการ กำกับการแสดง มศว	ศิลปะการแสดง การออกแบบเพื่อ การแสดง มศว	ศิลปะการแสดง ประยุกต์ ม.ธุรกิจบัณฑิตย์	ศิลปะการแสดง การแสดงและการ กำกับการแสดง ม.กรุงเทพ	ศิลปะการแสดง การเขียนบท ม.กรุงเทพ
การออกแบบเครื่อง แต่งกายและการ แต่งหน้า					การตัดเย็บเครื่อง แต่งกายการแสดง การแต่งหน้าระดับสูง ประวัติเครื่องแต่ง กายไทย ประวัติเครื่องแต่ง กายตะวันตก 1, 2			
ออกแบบแสง เสียง และเทคโนโลยีอื่นๆ	การจัดแสงสำหรับ เวที 1 ดนตรีและเสียง สำหรับละคร		ศิลปะการออกแบบ และจัดระบบแสงใน ศิลปะการแสดง 1, 2, 3 ดนตรีในละคร		การจัดแสงเวที 1 การจัดแสงเวที ระดับสูง	การออกแบบแสง	การออกแบบแสง	การออกแบบแสง
วิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง	หุ่นและหน้ากาก							

จากตารางที่ 20 การเปรียบเทียบรายวิชาเลือก ในเนื้อหากลุ่มวิชาเกี่ยวกับการออกแบบ เพื่อการแสดง ทุกหลักสูตรมีการจัดรายวิชาการออกแบบเครื่องแต่งกาย การแต่งหน้าเพื่อการแสดง การออกแบบฉากและอุปกรณ์ประกอบฉาก การจัดและออกแบบแสงในระดับต่างๆ ไว้ใน รายวิชาเลือก ยกเว้นหลักสูตรนาฏศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร หลักสูตรศิลปะการแสดง วิชาเอกการแสดงและการกำกับการแสดง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แตกต่างจาก หลักสูตรศิลปการละคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีการจัดรายวิชาดนตรีและเสียงสำหรับละคร และวิชาหุ่นและหน้ากาก ในวิชาเลือก เช่นเดียวกับหลักสูตรการละคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่มีการจัดวิชาดนตรีใน ละคร และวิชาพัฒนาการเครื่องแต่งกายและเครื่องประดับของไทย ส่วน การจัดวิชาเลือก ที่มีนอกเหนือจากหลักสูตรอื่น ได้แก่ วิชาเทคนิคการเขียนแบบฉากวิชาการวาดฉาก วิชาฉากและเวทีสมัยคริสต์ศตวรรษที่20 วิชาการจัดสร้าง การตัดเย็บเครื่องแต่งกายการแสดงใน ระดับต่างๆ วิชาประวัติเครื่องแต่งกายไทย และ วิชาประวัติเครื่องแต่งกายตะวันตก ปรากฏใน หลักสูตรศิลปะการแสดง วิชาเอกการออกแบบเพื่อการแสดง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 21 การเปรียบเทียบรายวิชาเลือก ในเนื้อหากลุ่มวิชาเกี่ยวกับวรรณกรรมและบทละคร

หลักสูตร เนื้อหาวิชาเกี่ยวกับ	ศิลปการละคร จุฬาลงกรณ์	นาฏ ศาสตร์ ศิลปการ	การละคร ม.ธรรมศาสตร์	ศิลปะการแสดง การแสดงและการ กำกับการแสดง มศว	ศิลปะการแสดง การออกแบบเพื่อ การแสดง มศว	ศิลปะการแสดง ประยุกต์ ม.ธุรกิจบัณฑิต	ศิลปะการแสดง การแสดงและการ กำกับการแสดง ม.กรุงเทพ	ศิลปะการแสดง การเขียนบท ม.กรุงเทพ
วรรณกรรมและบท ละคร	วรรณกรรมการ ละครสากล 1, 2,3		ศิลปะการอ่านและ ตีความหมาย วรรณคดีโดยใช้ หลักการละครคอน	บทละครเด็ก บทละครพูดสมัย6 บทละครตะวันตก บทละครอเมริกัน และอังกฤษร่วม สมัย	บทละครเด็ก บทละครพูดสมัย6 บทละครตะวันตก บทละครอเมริกัน และอังกฤษร่วม สมัย	วรรณกรรมการ ละครสากล การอ่านและ ตีความหมาย	การอ่านเพื่อสื่อ ความหมาย ผู้หญิงในละคร	ละคร ภาพยนตร์ นวนิยาย ศิลปะ เปรียบเทียบ การอ่านเพื่อสื่อ ความหมาย ผู้หญิงในละคร
การเขียนบทละคร	การเขียนบทละคร 1,2 การเขียนบท ภาพยนตร์และ โทรทัศน์		ศิลปะการเขียนบท ละครคอน 1,2 ศิลปะ การเขียนบทสำหรับ ศิลปะการแสดง1, 2 การแปลและ ดัดแปลงบทละครคอน	การเขียนบทละคร2 การเขียนบทละคร โทรทัศน์ การเขียนบทละคร วิทยุ	การเขียนบทละคร2 การเขียนบทละคร โทรทัศน์ การเขียนบทละคร วิทยุ	การเขียนบทละคร เวที 2 การเขียนบท ภาพยนตร์		การเขียนบทร่วม สมัย การเขียนบทละคร 1, 2 การเขียนบทโทรทัศน์ การเขียนบท ภาพยนตร์ การดัดแปลงบท ละคร

จากตารางที่ 21 การเปรียบเทียบรายวิชาเลือก ในเนื้อหากลุ่มวิชาเกี่ยวกับวรรณกรรม และบทละครทุกหลักสูตรมีการจัดรายวิชาการเขียนบทละครเวทีระดับต่างๆ บทละครโทรทัศน์ และภาพยนตร์ ไว้ในวิชาเลือก ยกเว้นหลักสูตรนาฏศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และหลักสูตรศิลปะการแสดง วิชาเอกการแสดงและการกำกับการแสดง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ส่วนหลักสูตรศิลปการละคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีการจัดวิชาวรรณกรรมการละครสากล ในวิชาเลือก เช่นเดียวกับหลักสูตรศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทั้ง 2 วิชาเอก ที่มีการจัดวิชาการศึกษาบทละครประเภทต่างๆ อาทิเช่น บทละครเด็ก บทละครพูดสมัย ร .6 บทละครตะวันตก บทละคร อเมริกันและอังกฤษร่วมสมัย รวมทั้งวิชาการเขียนบทละครวิทยุ ไว้ในวิชาเลือกด้วย แตกต่างจากหลักสูตรการละครคน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และหลักสูตรศิลปะการแสดงประยุกต์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ที่มีการจัดวิชาการอ่านเพื่อตีความหมาย ไว้ในวิชาเลือก และได้มีการจัดวิชาการดัดแปลง บทละคร ในรายวิชาเลือกของหลักสูตรการละครคน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และหลักสูตรศิลปะการแสดง วิชาเอกการเขียนบท มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ส่วนการจัดวิชาเลือก ที่มีนอกเหนือจากหลักสูตรอื่น ได้แก่ วิชาละคร ภาพยนตร์ นวนิยาย ศิลปะเปรียบเทียบ วิชาการอ่านเพื่อตีความหมาย วิชาผู้หญิงในละคร และวิชาการเขียนบทร่วมสมัย ปรากฏในหลักสูตรศิลปะการแสดง วิชาเอกการเขียนบท มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 22 การเปรียบเทียบรายวิชาเลือก ในเนื้อหากลุ่มวิชาเกี่ยวกับการบริหารจัดการ การฝึกปฏิบัติงาน และการสร้างสรรค์ศิลปะการแสดง

หลักสูตร เนื้อหาวิชาเกี่ยวกับ	ศิลปการละคร จุฬาลงกรณ์	นาฏ ศาสตร์ ศิลปการ	การละคร ม.ธรรมศาสตร์	ศิลปะการแสดง การแสดงและการ กำกับการแสดง มศว	ศิลปะการแสดง การออกแบบเพื่อ การแสดง มศว	ศิลปะการแสดง ประยุกต์ ม.ธุรกิจบัณฑิต	ศิลปะการแสดง การแสดงและการ กำกับการแสดง ม.กรุงเทพ	ศิลปะการแสดง การเขียนบท ม.กรุงเทพ
การบริหารจัดการ ศิลปะการแสดง การฝึกปฏิบัติงาน ศิลปะการแสดง การสร้างสรรค์งาน ศิลปะการแสดง วิชาอื่นๆที่เกี่ยวข้อง	การกำกับเวที การศึกษาเฉพาะ เรื่องในศิลปการ ละคร 1, 2, 3 ศิลปการละคร สารนิพนธ์ :การ เขียนบท สารนิพนธ์ :การ แสดง			การฝึกปฏิบัติงาน การแสดง การศึกษาเฉพาะ เรื่อง	การฝึกปฏิบัติงาน การแสดง การศึกษาเฉพาะ เรื่อง การสร้างงานออก แบบเพื่อกาแสดง			

หลักสูตร เนื้อหาวิชาเกี่ยวกับ	ศิลปการละคร จุฬาลงกรณ์	นาฏ ศาสตร์ ศิลปการ	การละคร ม.ธรรมศาสตร์	ศิลปะการแสดง การแสดงและการ กำกับการแสดง มศว	ศิลปะการแสดง การออกแบบเพื่อ การแสดง มศว	ศิลปะการแสดง ประยุกต์ ม.ธุรกิจบัณฑิตย์	ศิลปะการแสดง การแสดงและการ กำกับการแสดง ม.กรุงเทพ	ศิลปะการแสดง การเขียนบท ม.กรุงเทพ
การสร้างสรรค้งาน ศิลปะการแสดง	สารนิพนธ์ :การ ออกแบบสำหรับ ละคร สารนิพนธ์ :การ กำกับการแสดง การศึกษาศิระ ศิลปการละคร							

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 22 การเปรียบเทียบรายวิชาเลือก ในเนื้อหากลุ่มวิชาการบริหารจัดการ การฝึกปฏิบัติงาน และการสร้างสรรค์ศิลปะการแสดง มีการจัดวิชาการกำกับเวที วิชาการศึกษา เฉพาะเรื่องในศิลปะการละคร ศิลปะการละครสารนิพนธ์ และวิชาการศึกษาศรีศิลปะการละคร เป็นวิชาเลือกในหลักสูตรศิลปการละคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่วนหลักสูตรศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทั้ง 2 วิชาเอก มีการจัดวิชาการฝึกปฏิบัติงานการแสดง การศึกษา เฉพาะเรื่อง และวิชาเอกการออกแบบเพื่อการแสดง มีวิชาการสร้างงานออกแบบเพื่อกาแสดง ในวิชาเลือกด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขา ศิลปะการแสดง เกี่ยวกับวิชาพื้นฐานศิลปะในหลักสูตรศิลปการแสดง และแนวทางการ พัฒนาหลักสูตร

ผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ สาขาศิลปะการแสดง เกี่ยวกับวิชาพื้นฐานศิลปะ ในหลักสูตร ศิลปะการแสดง ระดับปริญญาตรี ของสถาบันอุดมศึกษา ในประเทศไทย โดยการวิเคราะห์หาค่าฐานนิยม (Mode) เพื่อหาความถี่ สูงสุดของข้อมูล แล้วนำมาแปรผล โดยวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอเป็นตารางเปรียบเทียบประกอบคำ บรรยาย ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ ดังนี้

ตอนที่ 3.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดงที่ให้สัมภาษณ์ในด้าน

- 1) เพศ
- 2) อายุ
- 3) คุณวุฒิทางการศึกษา
- 4) ประสบการณ์การทำงาน

ผลการวิเคราะห์แสดงไว้ในตารางที่ 23 ถึงตารางที่ 25 ดังต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 23 ข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดง ด้านเพศและอายุ

สถานภาพ		ผู้เชี่ยวชาญ		อาจารย์	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	6	33.33	8	44.44
	หญิง	12	66.67	10	55.56
	รวม	18	100.00	18	100.00
อายุ	26 - 30 ปี	4	22.22	2	11.11
	31 - 35 ปี	6	33.33	8	44.44
	36 - 40 ปี	2	11.11	3	16.67
	41 - 45 ปี	4	22.22	2	11.11
	46 - 50 ปี	1	5.56	0	0.00
	50 ปีขึ้นไป	1	5.56	2	11.11
	รวม	18	100.00	18	100.00

จากตารางที่ 23 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสภาพข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ อาจารย์ สาขาศิลปะการแสดง ด้านเพศและอายุ เมื่อพิจารณาตามผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ผู้เชี่ยวชาญสาขาศิลปะการแสดงที่เป็นเพศหญิงร้อยละ 66.67 และ เพศชาย ร้อยละ 33.33 ด้านอายุที่มีมากที่สุดคือช่วงอายุระหว่าง 31-35ปี ร้อยละ 33.33 รองลงมาช่วงอายุระหว่าง 26-30ปี ช่วงอายุระหว่าง 41-45ปี ร้อยละ 22.22 ช่วงอายุ 36-40ปี ร้อยละ 11.11 ช่วงอายุของผู้เชี่ยวชาญที่น้อยที่สุดคือช่วงอายุ 46 - 50ปี และช่วงอายุ 50 ปีขึ้นไป ร้อยละ 5.56 แตกต่างกับ อาจารย์สาขาศิลปะการแสดง ที่เป็นเพศหญิงร้อยละ 55.56 และเพศชาย ร้อยละ 44.44 ด้านอายุที่มีมากที่สุดคือช่วงอายุระหว่าง 31-35ปี ร้อยละ 44.44 รองลงมาช่วงอายุระหว่าง 36-40ปี ร้อยละ 16.67 ช่วงอายุของผู้อาจารย์ที่น้อยช่วงอายุระหว่าง 41-45ปี ช่วงอายุ 26-30ปี และช่วงอายุ 50 ปีขึ้นไป ร้อยละ 11.11

ตารางที่ 24 ข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดง ด้านคุณวุฒิทางการศึกษา โดยวิเคราะห์จากคุณวุฒิทางการศึกษาสูงสุด และสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา

สถานภาพ	ผู้เชี่ยวชาญ		อาจารย์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
คุณวุฒิทางการศึกษาสูงสุด				
ระดับปริญญาตรี				
สาขาวิชาทางด้านศิลปะการแสดง ศิลปะการละคร	2	11.11	1	5.56
สาขาวิชาอื่นๆที่เกี่ยวข้อง	4	22.22	1	5.56
ระดับปริญญาโท				
สาขาวิชาทางด้านศิลปะการแสดง ศิลปะการละคร	7	38.89	6	33.33
สาขาวิชาอื่นๆที่เกี่ยวข้อง	5	27.78	7	38.88
ระดับปริญญาเอก				
สาขาวิชาทางด้านศิลปะการแสดง ศิลปะการละคร	0	0.00	3	16.67
สาขาวิชาอื่นๆที่เกี่ยวข้อง	0	0.00	0	0.00
รวม	18	100.00	18	100.00

จากตารางที่ 24 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสภาพข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ สาขาศิลปะการแสดง ด้านคุณวุฒิทางการศึกษา เมื่อพิจารณาตามผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า คุณวุฒิการศึกษาสูงสุดของผู้เชี่ยวชาญสาขาศิลปะการแสดงที่มีมากที่สุด คือระดับปริญญาโท สาขาวิชาทางด้านศิลปะการแสดง ศิลปะการละคร เช่น สาขาการกำกับการแสดง สาขาการออกแบบเพื่อการแสดง สาขาการแสดง สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และสื่อสารการแสดง สาขาการบริหารงาน การแสดง เป็นต้น ร้อยละ 38.88 อันดับที่ 2 คือ ระดับปริญญาโท สาขาอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เช่น สาขาการบริหารงานวัฒนธรรม สาขาภาษาศาสตร์ สาขาการออกแบบแฟชั่นและสิ่งทอ เป็นต้น ร้อยละ

27.78 อันดับที่ 3 คือ ระดับปริญญาตรี สาขาวิชาอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เช่น สาขาภาษาและวรรณคดี สาขาภาษาต่างประเทศต่างๆ ร้อยละ 22.22 และน้อยที่สุด คือ ระดับปริญญาตรี สาขาวิชาทางด้านศิลปะการแสดง ศิลปะการละคร ร้อยละ 11.11 ซึ่งแตกต่างกับกับกับคุณวุฒิการศึกษาสูงสุดของอาจารย์สาขาศิลปะการแสดงที่มีมากที่สุด คือระดับปริญญาโท สาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น สาขาศิลปศึกษา สาขาการบริหารงานวัฒนธรรม สาขาวารสารศาสตร์ สาขาการแสดงดนตรี เป็นต้น ร้อยละ 38.89 อันดับที่ 2 คือ ระดับปริญญาโท สาขาวิชาทางด้านศิลปะการแสดง ศิลปะการละคร เช่น สาขาการกำกับการแสดง สาขาการแสดง สาขาการออกแบบเพื่อการแสดง สาขาการละครเพื่อการศึกษา เป็นต้น ร้อยละ 33.33 อันดับที่ 3 คือ ระดับปริญญาเอก สาขาวิชาศิลปะการแสดง ศิลปะการละคร เช่น สาขาการละครเพื่อการศึกษา สาขาการเขียนบทสำหรับกา รแสดง สาขาศิลปะการละคร เป็นต้น ร้อยละ 16.67 และน้อยที่สุด คือ ระดับปริญญาตรี ระดับปริญญาตรี สาขาวิชาทางด้านศิลปะการแสดง ศิลปะการละคร และระดับปริญญาตรีสาขาวิชาอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ร้อยละ 5.56

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 25 ข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดง ด้านประสบการณ์การทำงาน

สถานภาพ	ผู้เชี่ยวชาญ		อาจารย์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้เชี่ยวชาญ				
ด้านการแสดง	5	27.78		
ด้านการกำกับการแสดง	3	16.67		
ด้านการออกแบบเพื่อการแสดง	3	16.67		
ด้านการเขียนบท	3	16.67		
ด้านละครสำหรับเด็กและเยาวชน	3	16.67		
ด้านการจัดการแสดง	1	5.56		
รวม	18	100.00		
อาจารย์ผู้สอนประจำสาขา				
ศิลปการละคร จุฬาลงกรณ์			4	22.22
นาฏศาสตร์ ศิลปากร			2	11.11
การละครอน ธรรมศาสตร์			3	16.67
ศิลปะการแสดง ศรีนครินทรวิโรฒ			4	22.22
ศิลปะการแสดงประยุกต์ ฤทธิกิจบัณฑิต			3	16.67
ศิลปะการแสดง กรุงเทพ			2	11.11
รวม			18	100.00

จากตารางที่ 25 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสภาพข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์
 อาจารย์ สาขาศิลปะการแสดง ด้านประสบการณ์การทำงาน เมื่อพิจารณาตามผลการวิเคราะห์
 ข้อมูลพบว่า ด้านประสบการณ์การทำงานของผู้เชี่ยวชาญสาขาศิลปะการแสดงที่มีมากที่สุด คือ
 ผู้เชี่ยวชาญด้านการแสดง ร้อยละ 27.78 รองลงมาคือผู้เชี่ยวชาญด้านการกำกับแสดง
 ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบเพื่อการแสดง ผู้เชี่ยวชาญด้านการเขียนบท และผู้เชี่ยวชาญด้านการ
 ละครสำหรับเด็กและเยาวชน ร้อยละ 16.67 น้อยที่สุดคือผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการแสดง ร้อยละ
 5.56 นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญบางท่านยังมีประสบการณ์ด้านการเป็นวิทยากรรับเชิญ การเป็น
 อาจารย์พิเศษสอนในระดับอุดมศึกษาด้วย สำหรับด้านประสบการณ์การทำงานของอาจารย์สาขา
 ศิลปะการแสดงที่มีมากที่สุด คืออาจารย์ผู้สอนประจำสาขาศิลปการละคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 และ อาจารย์ผู้สอนประจำสาขาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ร้อยละ 22.22
 รองลงมาคืออาจารย์ผู้สอนประจำสาขากาการละครคน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และอาจารย์ผู้สอน
 ประจำสาขาศิลปะการแสดงประยุกต์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ร้อยละ 16.67 น้อยที่สุดคือ
 อาจารย์ผู้สอนประจำสาขานาฏศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และอาจารย์ผู้สอนประจำสาขา
 ศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ร้อยละ 11.11

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่มีต่อแนวคิดการจัดวิชาพื้นฐานศิลปะในหลักสูตรศิลปะการแสดง

ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่มีต่อแนวคิดการจัดวิชาพื้นฐานศิลปะในหลักสูตรศิลปะการแสดง ในประเด็นดังนี้

- 1) ความสำคัญของวิชาพื้นฐานศิลปะที่มีต่อวิชาศิลปะการแสดง
 - 2) การจัดวิชาพื้นฐานศิลปะในหลักสูตรศิลปะการแสดง
- ผลการวิเคราะห์แสดงไว้ในตารางที่ 26 ถึงตารางที่ 33 ดังต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 26 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดงเกี่ยวกับความสำคัญ
ของเนื้อหาวิชาองค์ประกอบศิลป์ ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอนศิลปะการแสดง

วิชาองค์ประกอบศิลป์	ระดับความคิดเห็น					รวม
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	
ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ						
วิชาการแสดง	3	7	8	0	0	18
วิชาการกำกับการแสดง	10	8	0	0	0	18
วิชาการออกแบบเพื่อการแสดง	13	5	0	0	0	18
วิชาการเขียนบท	1	10	4	3	0	18
ความคิดเห็นของอาจารย์						
วิชาการแสดง	6	7	5	0	0	18
วิชาการกำกับการแสดง	10	8	0	0	0	18
วิชาการออกแบบเพื่อการแสดง	16	2	0	0	0	18
วิชาการเขียนบท	5	7	5	1	0	18

จากตารางที่ 26 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขา
ศิลปะการแสดงที่มีต่อความสำคัญ ของเนื้อหาวิชาองค์ประกอบศิลป์ ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการ
สอนศิลปะการแสดง เมื่อพิจารณาตามผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

1) ผู้เชี่ยวชาญส่วนมากมีความคิดเห็นว่า เนื้อหาวิชาองค์ประกอบศิลป์มีความสำคัญกับ
กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาการแสดง ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ระดับมาก ซึ่งแตกต่าง

กับความคิดเห็นของอาจารย์ส่วนมากมีความคิดเห็นว่ามีค่าสำคัญในระดับมาก รองลงมาคือ ระดับมากที่สุด

2) ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ ส่วนมากมีความคิดเห็นเหมือนกันว่า เนื้อหาวิชาองค์ประกอบศิลป์มีความสำคัญกับกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาการกำกับการแสดง ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ระดับมาก

3) ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ ส่วนมากมีความคิดเห็นเหมือนกันว่า เนื้อหาวิชาองค์ประกอบศิลป์มีความสำคัญกับกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาการออกแบบเพื่อการแสดง ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ระดับมาก

4) ผู้เชี่ยวชาญส่วนมากมีความคิดเห็นว่ามีค่าสำคัญกับ กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาการเขียนบท ในระดับมาก รองลงมาคือ ระดับปานกลาง ซึ่ง คล้ายคลึงกับความคิดเห็นของอาจารย์ส่วนมากมีความคิดเห็นว่ามีค่าสำคัญในระดับมาก รองลงมาคือ ระดับปานกลาง และ ระดับมากที่สุด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 27 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปปะการแสดงเกี่ยวกับความสำคัญ
ของเนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์ศิลป์ ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอนศิลปปะการแสดง

วิชาประวัติศาสตร์ศิลป์	ระดับความคิดเห็น					รวม
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	
ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ						
วิชาการแสดง	2	11	5	0	0	18
วิชาการกำกับการแสดง	2	13	3	0	0	18
วิชาการออกแบบเพื่อการแสดง	12	6	0	0	0	18
วิชาการเขียนบท	5	10	3	0	0	18
ความคิดเห็นของอาจารย์						
วิชาการแสดง	2	9	6	1	0	18
วิชาการกำกับการแสดง	9	8	1	0	0	18
วิชาการออกแบบเพื่อการแสดง	11	7	0	0	0	18
วิชาการเขียนบท	8	7	3	0	0	18

จากตารางที่ 27 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขา
ศิลปปะการแสดงที่มีต่อความสำคัญ ของเนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์ศิลป์ ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอน
ศิลปปะการแสดง เมื่อพิจารณาตามผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

1) ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ส่วนมากมีความคิดเห็นเหมือนกันว่า เนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์
ศิลป์ มีความสำคัญกับกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาการแสดง ในระดับมาก รองลงมาคือ ระดับ
ปานกลาง

2) ผู้เชี่ยวชาญส่วนมากมีความคิดเห็นว่า เนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์ศิลป์ มีความสำคัญกับกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาการกำกับการแสดง ในระดับมาก รองลงมาคือ ระดับปานกลาง ซึ่งแตกต่างกับกับความคิดเห็นของอาจารย์ส่วนมากมีความคิดเห็นว่ามีค่าสำคัญในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ระดับมาก

3) ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ส่วนมากมีความคิดเห็นเหมือนกันว่า เนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์ศิลป์ มีความสำคัญกับกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาการออกแบบเพื่อการแสดง ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ระดับมาก

4) ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ส่วนมากมีความคิดเห็นเหมือนกันว่า เนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์ศิลป์ มีความสำคัญกับกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาการเขียนบทในระดับมาก รองลงมาคือ ระดับมากที่สุด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 28 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดงเกี่ยวกับความสำคัญ
ของเนื้อหาวิชาสุนทรียศาสตร์ ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอนศิลปะการแสดง

วิชาสุนทรียศาสตร์	ระดับความคิดเห็น					รวม
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	
ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ						
วิชาการแสดง	6	9	3	0	0	18
วิชาการกำกับการแสดง	9	7	2	0	0	18
วิชาการออกแบบเพื่อการแสดง	10	7	1	0	0	18
วิชาการเขียนบท	6	9	3	0	0	18
ความคิดเห็นของอาจารย์						
วิชาการแสดง	10	7	1	0	0	18
วิชาการกำกับการแสดง	12	6	0	0	0	18
วิชาการออกแบบเพื่อการแสดง	13	5	0	0	0	18
วิชาการเขียนบท	12	4	2	0	0	18

จากตารางที่ 28 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขา
ศิลปะการแสดงที่มีต่อความสำคัญ ของเนื้อหาวิชาสุนทรียศาสตร์ ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอน
ศิลปะการแสดง เมื่อพิจารณาตามผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

1) ผู้เชี่ยวชาญส่วนมากมีความคิดเห็นว่า เนื้อหาวิชาสุนทรียศาสตร์ มีความสำคัญกับ
กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาการแสดง ในระดับมาก รองลงมาคือ ระดับมากที่สุด ซึ่งแตกต่างกับ

กับความคิดเห็นของอาจารย์ส่วนมากมีความคิดเห็นว่ามีค่าสำคัญในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ระดับมาก

2) ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ส่วนมากมีความคิดเห็นเห็นว่า เนื้อหาวิชาสุนทรียศาสตร์ มีความสำคัญกับกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาการกำกับกับการแสดง ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ระดับมาก

3) ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ส่วนมากมีความคิดเห็นเหมือนกันว่า เนื้อหาวิชาสุนทรียศาสตร์ มีความสำคัญกับกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาการออกแบบเพื่อการแสดงในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ระดับมาก

4) ผู้เชี่ยวชาญส่วนมากมีความคิดเห็นเห็นว่า เนื้อหาวิชาสุนทรียศาสตร์ มีความสำคัญกับกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาการเขียนบท ในระดับมาก รองลงมาคือ ระดับมากที่สุด ซึ่งแตกต่างกับกับความคิดเห็นของอาจารย์ส่วนมากมีความคิดเห็นว่ามีค่าสำคัญในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ระดับมาก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 29 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดงเกี่ยวกับความสำคัญ
ของเนื้อหาวิชาศิลปะวิจารณ์ ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอนศิลปะการแสดง

วิชาศิลปะวิจารณ์	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่แน่ใจ	
ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ						
วิชาการแสดง	3	6	7	2	0	18
วิชาการกำกับการแสดง	5	7	5	1	0	18
วิชาการออกแบบเพื่อการแสดง	5	7	5	1	0	18
วิชาการเขียนบท	4	7	6	1	0	18
ความคิดเห็นของอาจารย์						
วิชาการแสดง	7	5	6	0	0	18
วิชาการกำกับการแสดง	10	7	1	0	0	18
วิชาการออกแบบเพื่อการแสดง	9	7	2	0	0	18
วิชาการเขียนบท	8	7	3	0	0	18

จากตารางที่ 29 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขา
ศิลปะการแสดงที่มีต่อความสำคัญ ของเนื้อหาวิชาศิลปะวิจารณ์ ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอน
ศิลปะการแสดง เมื่อพิจารณาตามผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

- 1) ผู้เชี่ยวชาญส่วนมากมีความคิดเห็นว่า เนื้อหาวิชาศิลปะวิจารณ์ มีความสำคัญกับ
กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาการแสดง ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ ระดับมาก ซึ่งแตกต่าง

กับกับความคิดเห็นของอาจารย์ส่วนมากมีความคิดเห็นว่ามีค่าสำคัญในระดับมากที่สุด
รองลงมาคือ ระดับปานกลาง

2) ผู้เชี่ยวชาญส่วนมากมีความคิดเห็นเห็นว่า เนื้อหาวิชาศิลปวิจารณ์ มีความสำคัญกับ
กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาการกำกับกับการแสดง ในระดับมาก รองลงมาคือ ระดับมากที่สุด และ
ระดับปานกลาง ซึ่งแตกต่างกับความคิดเห็นของอาจารย์ส่วนมากมีความคิดเห็นว่ามีค่าสำคัญ
ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ระดับมาก

3) ผู้เชี่ยวชาญส่วนมากมีความคิดเห็นเห็นว่า เนื้อหาวิชาศิลปวิจารณ์ มีความสำคัญกับ
กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาการออกแบบเพื่อการแสดง ในระดับมาก รองลงมาคือ ระดับปาน
กลาง และระดับมากที่สุด ซึ่งแตกต่างกับความคิดเห็นของอาจารย์ส่วนมากมีความคิดเห็นว่ามี
ค่าสำคัญในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ระดับมาก

4) ผู้เชี่ยวชาญส่วนมากมีความคิดเห็นเห็นว่า เนื้อหาวิชาศิลปวิจารณ์ มีความสำคัญกับ
กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาการเขียนบท ในระดับมาก รองลงมาคือ ระดับปานกลาง ซึ่ง
แตกต่างกับกับความคิดเห็นของอาจารย์ส่วนมากมีความคิดเห็นว่ามีค่าสำคัญในระดับมาก
ที่สุด รองลงมาคือระดับมาก

ตารางที่ 30 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดงที่มีต่อการจัดการ
เรียนการสอนวิชาพื้นฐานศิลปะในหลักสูตรศิลปปะการแสดง วิชาเอกการแสดง

วิชาเอกการแสดง	ความคิดเห็น							รวม
	เห็นด้วย					ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	
	หมวดวิชาพื้นฐานคณะ	หมวดวิชาบังคับเฉพาะสาขา	หมวดวิชาเลือกเฉพาะสาขา	หมวดวิชาเลือกเสรี	หมวดวิชาเสริมประสบการณ์วิชาชีพ			
ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ								
วิชาองค์ประกอบศิลป์	4	<u>10</u>	1	3	0	0	0	18
วิชาประวัติศาสตร์ศิลป์	<u>6</u>	5	4	3	0	0	0	18
วิชาวิชาสุนทรียศาสตร์	6	<u>10</u>	1	1	0	0	0	18
วิชาศิลปวิจารณ์	1	6	<u>8</u>	3	0	0	0	18
ความคิดเห็นของอาจารย์								
วิชาองค์ประกอบศิลป์	6	<u>7</u>	1	2	0	0	2	18
วิชาประวัติศาสตร์ศิลป์	<u>7</u>	2	4	3	0	0	2	18
วิชาวิชาสุนทรียศาสตร์	<u>11</u>	5	0	0	0	0	2	18
วิชาศิลปวิจารณ์	5	<u>7</u>	1	3	0	0	2	18

จากตารางที่ 30 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขา ศิลปะการแสดงที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานศิลปะในหลักสูตรศิลปการแสดง วิชาเอกการแสดง เมื่อพิจารณาตามผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

- 1) ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ส่วนมากมีความคิดเห็นด้วยเหมือนกันว่า สำหรับผู้เรียน วิชาเอกการแสดง ควรจะจัดวิชาองค์ประกอบศิลป์ ไว้ในหมวดวิชาบังคับเฉพาะสาขา
- 2) ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ส่วนมากมีความคิดเห็นด้วยเหมือนกันว่า สำหรับผู้เรียน วิชาเอกการแสดง ควรจะจัดวิชาประวัติศาสตร์ศิลป์ ไว้ในหมวดวิชาพื้นฐานคณะ
- 3) ผู้เชี่ยวชาญส่วนมากมีความคิดเห็นด้วย ว่า สำหรับผู้เรียนวิชาเอกการแสดง ควรจัด วิชาสุนทรียศาสตร์ ไว้ในหมวดวิชาบังคับเฉพาะสาขา ซึ่งแตกต่างกับ อาจารย์ที่ส่วนมากมีความ คิดเห็นด้วยว่าควรจัดไว้ใน หมวดวิชาพื้นฐานคณะ
- 4) ผู้เชี่ยวชาญส่วนมากมีความคิดเห็นด้วย ว่า สำหรับผู้เรียนวิชาเอกการแสดง ควรจัด วิชา ศิลปวิจารณ์ไว้ในหมวดวิชาเลือกเฉพาะสาขา ซึ่งแตกต่างกับ อาจารย์ที่ส่วนมากมีความ คิดเห็นด้วยว่าควรจัดไว้ใน หมวดวิชาบังคับเฉพาะสาขา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 31 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดงที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานศิลปะในหลักสูตรศิลปปะการแสดง วิชาเอกการกำกับการแสดง

วิชาเอกการกำกับ การแสดง	ความคิดเห็น							รวม
	เห็นด้วย					ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นใจ	
	หมวด วิชา พื้นฐาน คณะ	หมวด วิชา บังคับ เฉพาะ สาขา	หมวด วิชา เลือก เฉพาะ สาขา	หมวด วิชา เลือกเสรี	หมวด วิชา เสริม ประ การณ วิชาชีพ			
ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ								
วิชาองค์ประกอบศิลป์	5	<u>10</u>	2	1	0	0	0	18
วิชาประวัติศาสตร์ศิลป์	<u>8</u>	4	3	3	0	0	0	18
วิชาวิชาสุนทรียศาสตร์	7	<u>8</u>	2	1	0	0	0	18
วิชาศิลปวิจารณ์	1	<u>8</u>	3	6	0	0	0	18
ความคิดเห็นของ อาจารย์								
วิชาองค์ประกอบศิลป์	7	<u>9</u>	0	0	0	0	2	18
วิชาประวัติศาสตร์ศิลป์	<u>7</u>	6	1	2	0	0	2	18
วิชาวิชาสุนทรียศาสตร์	<u>11</u>	4	1	0	0	0	2	18
วิชาศิลปวิจารณ์	5	<u>7</u>	1	3	0	0	2	18

จากตารางที่ 31 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขา ศิลปะการแสดงที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานศิลปะในหลักสูตรศิลปะการแสดง วิชาเอกการกำกับการแสดง เมื่อพิจารณาตามผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

- 1) ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ส่วนมากมีความคิดเห็นด้วยเหมือนกันว่า สำหรับผู้เรียน วิชาเอกการกำกับการแสดง ควรจะจัดวิชาองค์ประกอบศิลป์ ไว้ในหมวดวิชาบังคับเฉพาะสาขา
- 2) ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ส่วนมากมีความคิดเห็นด้วยเหมือนกันว่า สำหรับผู้เรียน วิชาเอกการกำกับการแสดง ควรจะจัดวิชาประวัติศาสตร์ศิลป์ ไว้ในหมวดวิชาพื้นฐานคณะ
- 3) ผู้เชี่ยวชาญส่วนมากมีความคิดเห็นด้วย ว่า สำหรับผู้เรียนวิชาเอกการกำกับการแสดง ควรจัดวิชา สุนทรียศาสตร์ ไว้ในหมวดวิชาบังคับเฉพาะสาขา ซึ่งแตกต่างกับ อาจารย์ที่ส่วนมากมีความคิดเห็นด้วยว่าควรจัดไว้ใน หมวดวิชาพื้นฐานคณะ
- 4) ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ส่วนมากมีความคิดเห็นด้วยเหมือนกันว่า สำหรับผู้เรียน วิชาเอกการกำกับการแสดง ควรจะจัดวิชาศิลปวิจารณ์ ไว้ในหมวดวิชาบังคับเฉพาะสาขา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 32 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดงที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานศิลปะในหลักสูตรศิลปปะการแสดง วิชาเอกการออกแบบเพื่อการแสดง

วิชาเอกการออกแบบเพื่อการแสดง	ความคิดเห็น							รวม
	เห็นด้วย					ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	
	หมวดวิชาพื้นฐานคณะ	หมวดวิชาบังคับเฉพาะสาขา	หมวดวิชาเลือกเฉพาะสาขา	หมวดวิชาเลือกเสรี	หมวดวิชาเสริมประสบการณ์วิชาชีพ			
ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ								
วิชาองค์ประกอบศิลป์	6	<u>12</u>	0	0	0	0	0	18
วิชาประวัติศาสตร์ศิลป์	<u>10</u>	8	0	0	0	0	0	18
วิชาวิชาสุนทรียศาสตร์	7	<u>9</u>	2	0	0	0	0	18
วิชาศิลปวิจารณ์	1	5	<u>8</u>	4	0	0	0	18
ความคิดเห็นของอาจารย์								
วิชาองค์ประกอบศิลป์	<u>9</u>	7	0	0	0	0	2	18
วิชาประวัติศาสตร์ศิลป์	<u>8</u>	6	2	0	0	0	2	18
วิชาวิชาสุนทรียศาสตร์	<u>11</u>	5	0	0	0	0	2	18
วิชาศิลปวิจารณ์	<u>7</u>	5	1	3	0	0	2	18

จากตารางที่ 32 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขา ศิลปะการแสดงที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานศิลปะในหลักสูตรศิลปการแสดง วิชาเอกการออกแบบเพื่อการแสดง เมื่อพิจารณาตามผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

- 1) ผู้เชี่ยวชาญส่วนมากมีความคิดเห็นด้วย ว่า สำหรับผู้เรียนวิชาเอกการออกแบบเพื่อการแสดง ควรจัดวิชาองค์ประกอบ ศิลป์ ไว้ในหมวดวิชาบังคับเฉพาะสาขา ซึ่งแตกต่างกับ อาจารย์ที่ ส่วนมากมีความคิดเห็นด้วยว่าควรจัดไว้ใน หมวดวิชาพื้นฐานคณะ
- 2) ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ส่วนมากมีความคิดเห็นด้วยเหมือนกันว่า สำหรับผู้เรียน วิชาเอกการออกแบบเพื่อการแสดง ควรจะจัดวิชาประวัติศาสตร์ศิลป์ ไว้ในหมวดวิชาพื้นฐานคณะ
- 3) ผู้เชี่ยวชาญส่วนมากมีความคิดเห็นด้วย ว่า สำหรับผู้เรียนวิชาเอกการออกแบบเพื่อการ แสดง ควรจัดวิชา สุนทรียศาสตร์ ไว้ในหมวดวิชาบังคับเฉพาะสาขา ซึ่งแตกต่างกับ อาจารย์ที่ ส่วนมากมีความคิดเห็นด้วยว่าควรจัดไว้ใน หมวดวิชาพื้นฐานคณะ
- 4) ผู้เชี่ยวชาญส่วนมากมีความคิดเห็นด้วย ว่า สำหรับผู้เรียนวิชาเอกการออกแบบเพื่อการ แสดง ควรจัดวิชา ศิลปวิจารณ์ ไว้ในหมวดวิชาเลือกเฉพาะสาขา ซึ่งแตกต่างกับ อาจารย์ที่ ส่วนมากมีความคิดเห็นด้วยว่าควรจัดไว้ใน หมวดวิชาพื้นฐานคณะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 33 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดงที่มีต่อการจัดการ
เรียนการสอนวิชาพื้นฐานศิลปะในหลักสูตรศิลปปะการแสดง วิชาเอกการเขียนบท

วิชาเอกการเขียนบท	ความคิดเห็น							รวม
	เห็นด้วย					ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	
	หมวดวิชาพื้นฐานคณะ	หมวดวิชาบังคับเฉพาะสาขา	หมวดวิชาเลือกเฉพาะสาขา	หมวดวิชาเลือกเสรี	หมวดวิชาเสริมประสบการณ์วิชาชีพ			
ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ								
วิชาองค์ประกอบศิลป์	4	<u>6</u>	3	5	0	0	0	18
วิชาประวัติศาสตร์ศิลป์	3	<u>8</u>	5	2	0	0	0	18
วิชาวิชาสุนทรียศาสตร์	7	<u>8</u>	2	1	0	0	0	18
วิชาศิลปวิจารณ์	1	<u>7</u>	4	6	0	0	0	18
ความคิดเห็นของอาจารย์								
วิชาองค์ประกอบศิลป์	6	<u>7</u>	2	1	0	0	2	18
วิชาประวัติศาสตร์ศิลป์	<u>7</u>	4	3	2	0	0	2	18
วิชาวิชาสุนทรียศาสตร์	<u>11</u>	4	1	0	0	0	2	18
วิชาศิลปวิจารณ์	<u>6</u>	5	2	3	0	0	2	18

จากตารางที่ 33 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขา ศิลปะการแสดงที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานศิลปะในหลักสูตรศิลปการแสดง วิชาเอกการเขียนบท เมื่อพิจารณาตามผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

- 1) ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ส่วนมากมีความคิดเห็นด้วยว่า สำหรับผู้เรียนวิชาเอกการเขียนบท ควรจัดวิชาองค์ประกอบศิลป์ ไว้ใน หมวดวิชาบังคับเฉพาะสาขา
- 2) ผู้เชี่ยวชาญส่วนมากมีความคิดเห็นด้วยว่า สำหรับผู้เรียนวิชาเอกการเขียนบท ควรจัด วิชาประวัติศาสตร์ศิลป์ ไว้ใน หมวดวิชาบังคับเฉพาะสาขา ซึ่งแตกต่างกับ อาจารย์ที่ส่วนมากมี ความคิดเห็นด้วยว่าควรจัดไว้ใน หมวดวิชาพื้นฐานคณะ
- 3) ผู้เชี่ยวชาญส่วนมากมีความคิดเห็นด้วยว่า สำหรับผู้เรียนวิชาเอกการเขียนบท ควรจัด วิชา สุนทรียศาสตร์ ไว้ในหมวดวิชาบังคับเฉพาะสาขา ซึ่งแตกต่างกับ อาจารย์ที่ส่วนมากมีความ คิดเห็นด้วยว่าควรจัดไว้ใน หมวดวิชาพื้นฐานคณะ
- 4) ผู้เชี่ยวชาญส่วนมากมีความคิดเห็นด้วยว่า สำหรับผู้เรียนวิชาเอกการเขียนบท ควรจัด วิชา ศิลปวิจารณ์ ไว้ในหมวดวิชาบังคับเฉพาะสาขา ซึ่งแตกต่างกับ อาจารย์ที่ส่วนมากมีความ คิดเห็นด้วยว่าควรจัดไว้ใน หมวดวิชาพื้นฐานคณะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3.3 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรศิลปะการแสดง ในประเทศไทย

วิเคราะห์โดยการสรุปประเด็นสำคัญจากการสัมภาษณ์

ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ สาขาศิลปะการแสดงส่วนมากมีความคิดเห็นที่คล้ายคลึงกันเกี่ยวกับแนวโน้มของตลาดแรงงานวิชาชีพทางด้านศิลปะการแสดง ศิลปะการแสดงละครของประเทศไทยในอนาคต มีประเด็น ดังนี้

- 1) มีการเติบโต มีความหลากหลายในสายวิชาชีพ รวมถึงการขยายตัวในเชิงธุรกิจทำให้โอกาสการทำงานทั้งในวงการศิลปะการแสดง ศิลปะการแสดง งานอุตสาหกรรมบันเทิงและงานสื่อสารมวลชน ซึ่งเป็นที่ยอมรับของสังคม เพิ่มมากขึ้นเช่นกัน
- 2) มีผู้สนใจเรียนทางด้านศิลปะการแสดง ศิลปะการแสดง และมีการเปิดหลักสูตรศิลปะการแสดงในสถาบันอุดมศึกษามากขึ้น ทำให้เกิดการแข่งขันกันเองในวิชาชีพและวิชาชีพอื่นที่เกี่ยวข้อง
- 3) มีความต้องการผู้ที่สามารถทำงานได้หลากหลายครอบคลุมทุกสายงานทางด้านศิลปะการแสดง และควรจะมีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางในสาขาที่ตนเองถนัดมากขึ้น และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์การทำงานจริงได้
- 4) มีความต้องการผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจศาสตร์ทางด้านศิลปะการแสดง อย่างมืออาชีพ มีความคิดสร้างสรรค์ และรับผิดชอบต่อสังคม
- 5) มีความก้าวหน้าพัฒนาในทางด้านสื่อและเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว เกิดการบูรณาการร่วมกับกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะการแสดง ศิลปะการแสดง ทำให้ต้องการบุคลากรที่มีความก้าวหน้าต่อเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย

ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ สาขาศิลปะการแสดงส่วนมากมีความคิดเห็นที่คล้ายคลึงกันเกี่ยวกับแนวทางของการพัฒนาหลักสูตรศิลปะการแสดง ในระดับปริญญาตรี ของสถาบันอุดมศึกษา ในประเทศไทยในอนาคต มีประเด็น ดังนี้

- 1) ในแต่ละหลักสูตรแต่ละสถาบันควรมีการกำหนดทิศทาง วัตถุประสงค์ในการผลิตบัณฑิตให้มีความชัดเจน และมีเอกลักษณ์ของแต่ละแห่ง
- 2) หลักสูตรควรมีการผลิตบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถทั้งในเชิงวิชาการและการฝึกปฏิบัติงานจริงทั้งภายในและนอกชั้นเรียน ควบคู่กันไป

- 3) ในแต่ละหลักสูตรควรมีการมุ่งเน้นการศึกษาพื้นฐานองค์ความรู้ทักษะทางด้าน ศิลปะการแสดง การละคร และ มีการต่อยอดความเชี่ยวชาญในแต่ละสาขาของศิลปะการแสดง ตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ให้ความสำคัญการเรียนวิชาชีพศิลปะการแสดง ศิลปะ การละคร มากขึ้น
- 4) การจัดการเรียนการสอน หลักสูตรควรมุ่งให้ผู้เรียนตระหนักถึงคุณค่าของการสร้างงาน ศิลปะการแสดง ศิลปะการละคร ใน มุมมองของสุนทรียะทางศิลปะ การสร้างคุณค่าให้สังคม หรือ ความเป็นธุรกิจ ทั้งนี้ขึ้นกับการให้ความสำคัญของวัตถุประสงค์ของแต่ละหลักสูตร แต่ละ สถาบัน ที่แตกต่างกันไป
- 5) ในการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรศิลปะการแสดงควรมีการให้ความสำคัญกับ การกำหนดหน่วยกิต ระยะเวลา ในการศึกษา ลำดับเนื้อหาวิชาก่อนหลัง และความต่อเนื่องใน การศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยง นำความรู้มาประยุกต์ใช้ เกิดการบูรณาการและพัฒนา ทักษะความรู้ต่อไปได้
- 6) หลักสูตรควรมีการจัดการเรียนการสอน หรือการสอดแทรกกิจกรรมในเชิงบูรณาการ นำศาสตร์ทางด้านศิลปะการแสดง ศิลปะการละคร ไปประยุกต์ใช้กับศาสตร์แขนงอื่นให้มากขึ้น เช่น การละครบำบัด การละครเพื่อการพัฒนาพฤติกรรมของเด็กเยาวชนหรือองค์กรต่างๆ การ ละครเพื่อการพัฒนาชุมชน และสังคม การบริหารจัดการธุรกิจการแสดง เป็นต้น
- 7) หลักสูตรศิลปะการแสดงควรมีบทบาทในการอนุรักษ์ อนุรักษ์ พัฒนา ส่งเสริมค่านิยม ทักษะ คติที่ดีงามในการสร้างสรรค์และตระหนักถึงคุณค่าของงานศิลปะการแสดงที่มีต่อสังคมและ ศิลปวัฒนธรรมของชาติ
- 8) สถาบันและหลักสูตรควรมีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมทางศิลปะการแสดง ศิลปะการ ละคร หรือกิจกรรมอื่น เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ ติงาน เรียนรู้กระบวนการและรู้จักทำงานร่วมกับ ผู้อื่นได้
- 9) ควรมีการจัดหลักสูตรการเรียน การฝึกอบรม ฝึกปฏิบัติ การ ระยะเวลาสั้น เพื่อเป็นการ พัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถ ของอาจารย์ นิสิตนักศึกษา บุคลากรในสายงาน หรือ บุคคลภายนอกที่สนใจ
- 10) ในการพัฒนา และปรับปรุงหลักสูตรศิลปะการแสดง ควรมีการให้ความสำคัญต่อการ กำหนดนโยบาย การวางแผนการศึกษาของสถาบัน ควบคู่ไปกับการศึกษาสภาพของสังคม ความ ต้องการของตลาดแรงงานวิชาชีพ ความเคลื่อนไหว แนวโน้มและทิศทางของวงการศิลปะการแสดง ตลอดจนความต้องการของผู้เรียนด้วย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาทัศนคติของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขา ศิลปะการแสดงเกี่ยวกับวิชาพื้นฐานศิลปะในหลักสูตรศิลปะการแสดง ระดับปริญญาตรี ของ สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารและประชากร เอกสารที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ เอกสารหลักสูตร ศิลปะการแสดงระดับปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษา ในประเทศไทย จำนวน 8 หลักสูตร จาก 6 สถาบัน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนในสาขาศิลปะการแสดง ระดับปริญญาตรี ของสถาบันอุดมศึกษา ที่นำหลักสูตรมาวิเคราะห์ จำนวน 18 คน และผู้เชี่ยวชาญทางด้าน ศิลปะการแสดง จำนวน 18 คน รวม 36 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 1) เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์เอกสาร หลักสูตร ได้แก่ ตารางวิเคราะห์โครงสร้างหลักสูตร ตารางวิเคราะห์วัตถุประสงค์หลักสูตร ตาราง วิเคราะห์เนื้อหาวิชา 2) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างสำหรับผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขา ศิลปะการแสดง แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อแนวคิดการจัดวิชาพื้นฐานศิลปะ ในหลักสูตรศิลปะการแสดง ตอนที่ 3 เกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรศิลปะการแสดง

การเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อมูลที่เป็นเอกสารหลักสูตร และเอกสารที่เกี่ยวข้องของสถาบัน ผู้วิจัยได้ติดต่อขอข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารหลักสูตรทั้ง 8 หลักสูตร 6 สถาบัน จากคณะสาขาวิชาที่เป็นเจ้าของหลักสูตรหรือข้อมูลทางเอกสารที่เผยแพร่ โดยเก็บรวบรวมด้วยตนเอง และข้อมูลที่ได้ จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดง ผู้วิจัยได้ติดต่อขอความร่วมมือ และสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลในประเด็นตาม วัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1) ศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบของหลักสูตรจากเอกสารหลักสูตรศิลปะการแสดงระดับ ปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละหลักสูตร โดยมุ่งเน้นองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่

วัตถุประสงค์หลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตรและเนื้อหาวิชา วิเคราะห์ข้อมูลนำ เสนอเป็นตาราง ประกอบคำบรรยาย

2) ศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาวิชาพื้นฐานศิลปะและพื้นฐานวิชาทางการแสดง โดยพิจารณาจากสังเขปรายวิชา (Course Description) วิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอเป็นตารางประกอบ คำบรรยาย

3) วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดง โดยวิเคราะห์ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดงที่มีต่อ วิชาพื้นฐานศิลปะในหลักสูตรศิลปะการแสดง โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์หาค่าความถี่ และหาค่า ฐานนิยม (Mode) เพื่อหาค่าความถี่สูงสุดของข้อมูล แล้วนำมาแปรผล โดยวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอ เป็นตารางเปรียบเทียบประกอบคำบรรยาย และ วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ความ คิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดง โดยวิเคราะห์ข้อมูลสรุปประเด็นสำคัญ จากการให้สัมภาษณ์นำเสนอโดยการบรรยาย

การสรุปผลการวิจัย เรื่อง การศึกษาทัศนะของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดง เกี่ยวกับวิชาพื้นฐานศิลปะในหลักสูตรศิลปะการแสดง ระดับปริญญาตรี ของสถาบันอุดมศึกษาใน ประเทศไทย ผลการวิจัย ได้นำเสนอเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาเอกสารและวิเคราะห์หลักสูตรศิลปะการแสดง ในด้านองค์ประกอบ หลักสูตร

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาวิชาพื้นฐานศิลปะและพื้นฐานศิลปะการแสดง จากสังเขปรายวิชา

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดงที่มี ต่อวิชาพื้นฐานศิลปะในหลักสูตรศิลปะการแสดง และแนวทางการพัฒนาหลักสูตรศิลปะการแสดง

การสรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาเอกสารและวิเคราะห์หลักสูตรศิลปะการแสดง ในด้าน องค์ประกอบหลักสูตร

จากการศึกษาเอกสารหลักสูตรศิลปะการแสดง ระดับปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษา ในประเทศไทย ในปีการศึกษา 2550 จำนวน 6 สถาบัน 8 หลักสูตร พบว่า

หลักสูตรระดับปริญญาตรี สังกัดคณะอักษรศาสตร์ 2 หลักสูตร ได้แก่

1) หลักสูตรอักษรศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาศิลปการละคร สังกัด คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2546 เป็นหลักสูตร 4 ปี มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตบัณฑิตที่รอบรู้และมีความสามารถในวิชาศิลปะการละครด้านต่างๆทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติในทางการกำกับการแสดง การแสดง การเขียนบทละคร วรรณกรรมวิจารณ์ การออกแบบ และเทคนิคสำหรับละคร รวมทั้งการสร้างสรรคและเผยแพร่ผลงานละครอย่างมีคุณภาพ ครอบคลุมวัตถุประสงค์ด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ครบทุกด้าน โครงสร้างหลักสูตรประกอบด้วย หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาพื้นฐานคณะอักษรศาสตร์ หมวดวิชาเฉพาะสาขาศิลปการละคร และหมวดวิชาเลือกเสรี โดยในหมวดวิชาเฉพาะสาขา จะแบ่งเป็น หมวดวิชาบังคับสาขาศิลปการละคร หมวดวิชาเลือกในสาขาวิชาศิลปการละคร และหมวดวิชาเลือกนอกสาขา รวมตลอดหลักสูตร 147 หน่วยกิต เมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้รับวุฒิปริญญาอักษรศาสตร์บัณฑิต

2) หลักสูตรอักษรศาสตร์บัณฑิต สาขานาฏศาสตร์ สังกัดคณะอักษรศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2545 เป็นหลักสูตร 4 ปี มีวัตถุประสงค์ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความเข้าใจ ด้านศิลปะการละครและศิลปะการแสดง ในความเป็นนักวิชาการ นักวิจารณ์ และการนำความรู้ไปประกอบวิชาชีพทั้งทางตรงและทางอ้อม ตลอดจนการเข้าถึงความจริงของชีวิต และสร้างสรรค์ผลงานศิลปะการละครเพื่อการส่งเสริมประเพณีนิยมศิลปะการแสดงในสังคมไทย เพื่อเป็นพื้นฐานความรู้ ความเข้าใจศิลปะการละครจนสามารถวิพากษ์วิจารณ์ได้ ครอบคลุมวัตถุประสงค์ด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ครบทุกด้าน โครงสร้างหลักสูตรประกอบด้วย หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาพื้นฐานคณะอักษรศาสตร์ (วิชาการระดับต้น) หมวดวิชาเฉพาะสาขานาฏศาสตร์ (วิชาการระดับปลาย) หมวดวิชาโท และ หมวดวิชาเลือกเสรี รวมตลอดหลักสูตร 140 หน่วยกิต เมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้รับวุฒิปริญญาอักษรศาสตร์บัณฑิต

หลักสูตรระดับปริญญาตรี สังกัดคณะศิลปกรรมศาสตร์ 4 หลักสูตร ได้แก่

1) หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาการละคร สังกัดคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2547 เป็นหลักสูตร 4 ปี มีวัตถุประสงค์ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะด้านการละครและศิลปะการแสดงในทุกด้าน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน การวิพากษ์วิจารณ์ การศึกษานำเสนอผลงาน ตลอดจน การอนุรักษ์ พัฒนา และสืบทอดศิลปะการแสดงศิลปะการละคร ครอบคลุมวัตถุประสงค์ด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ครบทุกด้าน โครงสร้างหลักสูตรประกอบด้วย หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาพื้นฐานคณะศิลปกรรมศาสตร์ หมวดวิชาเฉพาะสาขาการละคร หมวดวิชาโท

หรือวิชาเลือก และหมวดวิชาเลือกเสรี โดยในหมวดวิชาเฉพาะสาขาการละครคน จะแบ่งเป็น หมวดวิชาบังคับสาขาวิชาการละครคน หมวดวิชาเลือกในสาขาวิชาการละครคน และหมวดวิชาบังคับเลือกในสาขา รวมตลอดหลักสูตร 145 หน่วยกิต เมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้รับวุฒิปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต

2) หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปะการแสดง วิชาเอกการแสดงและการกำกับการแสดง สังกัดคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นหลักสูตร 4 ปี มีวัตถุประสงค์ผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะด้านศิลปะการแสดง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์ พัฒนา คำนคว้าและการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของชาติ และมีลักษณะความเป็นผู้นำ คุณธรรม และสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม ครอบคลุมวัตถุประสงค์ด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ครอบคลุมด้าน โครงสร้างหลักสูตรประกอบด้วยหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะสาขาศิลปะการแสดง หมวดวิชาโท และหมวดวิชาเลือกเสรี โดยในหมวดวิชาเฉพาะสาขาศิลปะการแสดง จะแบ่งเป็น หมวดวิชาพื้นฐานสาขาวิชาศิลปะการแสดง หมวดวิชาบังคับสาขาวิชาศิลปะการแสดง และ หมวดวิชาเลือกวิชาเอกการแสดงและการกำกับการแสดง รวมตลอดหลักสูตร 142 หน่วยกิต เมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้รับวุฒิปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต

3) หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขา ศิลปะการแสดง วิชาเอกการออกแบบเพื่อการแสดง สังกัดคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นหลักสูตร ๔ ปี มีวัตถุประสงค์ผลิตบัณฑิตเช่นเดียวกับหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปะการแสดง วิชาเอกการแสดง และการกำกับการแสดง แตกต่างกันในส่วนของโครงสร้างหลักสูตร หมวดวิชาเฉพาะสาขา ศิลปะการแสดง จะแบ่งเป็น หมวดวิชาพื้นฐานสาขาวิชาศิลปะการแสดง หมวดวิชาบังคับสาขา ศิลปะการแสดง และ หมวดวิชาเลือกวิชาเอกการออกแบบเพื่อการแสดง รวมตลอดหลักสูตร 142 หน่วยกิต เมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้รับวุฒิปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต

4) หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปะการแสดงประยุกต์ สังกัดคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เป็นหลักสูตร 4 ปี มีวัตถุประสงค์ผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ ความสามารถ ด้านศิลปะการแสดง และความรู้พื้นฐานด้านธุรกิจ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้ รวมถึงการเป็นผู้มีความรู้คู่กับคุณธรรมด้วย สังคม ครอบคลุมวัตถุประสงค์ด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ครอบคลุมด้าน โครงสร้างหลักสูตรประกอบด้วย หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาพื้นฐานคณะศิลปกรรมศาสตร์ หมวดวิชาเฉพาะสาขา ศิลปะการแสดงประยุกต์ และหมวดวิชาเลือกเสรี โดยในหมวดวิชาเฉพาะสาขาศิลปะการแสดงประยุกต์ จะแบ่งเป็น หมวดวิชาบังคับสาขาวิชาศิลปะการแสดงประยุกต์ หมวดวิชาเลือกในสาขาวิชา

ศิลปะการแสดงประยุกต์ รวมตลอดหลักสูตร 135 หน่วยกิต เมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้รับวุฒิปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต

หลักสูตรระดับปริญญาตรี สังกัดคณะนิเทศศาสตร์ 2 หลักสูตร ได้แก่

1) หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปะการแสดง วิชาเอกการแสดงและการกำกับการแสดง สังกัดคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ เป็นหลักสูตร 4 ปี มีวัตถุประสงค์ผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ ความสามารถ ด้านนิเทศศาสตร์และด้านศิลปะการแสดง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพได้ อย่างมีคุณภาพและคุณธรรมมีความรับผิดชอบต่อสังคม โครงสร้างหลักสูตรประกอบด้วย หมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาพื้นฐานคณะนิเทศศาสตร์ หมวดวิชาเฉพาะสาขาศิลปะการแสดง หมวดวิชาโท และหมวดวิชาเลือกเสรีโดยในหมวดวิชาเฉพาะสาขาศิลปะการแสดง จะแบ่งเป็น หมวดวิชาบังคับสาขาศิลปะการแสดง หมวดวิชาเลือกในวิชาเอกการแสดงและการกำกับการแสดง รวมตลอดหลักสูตร 135 หน่วยกิต เมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้รับวุฒิปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต

2) หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปะการแสดง วิชาเอกการเขียนบท สังกัดคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ เป็นหลักสูตร 4 ปี มีวัตถุประสงค์ผลิตบัณฑิตเช่นเดียวกับหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปะการแสดง วิชาเอกการแสดงและการกำกับการแสดง โดยแตกต่างกันในส่วนของโครงสร้างหลักสูตร ในหมวดวิชาเฉพาะสาขาศิลปะการแสดง จะแบ่งเป็น หมวดวิชาบังคับสาขาศิลปะการแสดง หมวดวิชาเลือกในวิชาเอกการเขียนบท รวมตลอดหลักสูตร 135 หน่วยกิต เมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้รับวุฒิปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาวิชาพื้นฐานศิลปะและวิชาศิลปะการแสดง จากสังเขปรายวิชา

จากการศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหาวิชาพื้นฐานศิลปะและวิชาศิลปะการแสดง ในหมวดวิชาพื้นฐานและหมวดวิชาบังคับ ของหลักสูตรศิลปะการแสดง จากสังเขปรายวิชา พบว่า

เนื้อหาวิชาพื้นฐานศิลปะ ในหมวดวิชาพื้นฐานและหมวดวิชาบังคับสาขาวิชา ทั้ง 6 หลักสูตรสาขาวิชา มีการจัดเนื้อหาวิชาพื้นฐานศิลปะ ไว้ในหลักสูตร แตกต่างกัน โดย หลักสูตรศิลปะการแสดงประยุกต์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มีการจัดจำนวนวิชาและเนื้อหาพื้นฐานศิลปะมากที่สุด ส่วนหลักสูตรศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มีการจัดวิชาพื้นฐานศิลปะ ในหมวดวิชาบังคับน้อยที่สุด ด้านการจัดเนื้อหาวิชาพื้นฐานศิลปะ ในหลักสูตรศิลปะการแสดง จะมีการมุ่งเน้นเนื้อหาทางศิลปะควบคู่กับศิลปะการแสดง ในรายวิชาการวิจารณ์การละครและ

ศิลปะการแสดง ของทุกหลักสูตรที่ ปริญญา และเนื้อหา วิชาสุนทรียศาสตร์ที่ปริญญานั้นมีทั้งที่ มุ่งเน้นเนื้อหาสุนทรียศาสตร์ทางศิลปะและสุนทรียศาสตร์ศิลปะการแสดงควบคู่กันทุกหลักสูตร ส่วนเนื้อหาวิชาองค์ประกอบศิลป์ในหลักสูตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ จะมุ่งเน้นเนื้อหาทางด้าน องค์ประกอบภาพรวมการสร้างสรรคศิลปะการแสดง การ ละคร ซึ่งแตกต่างกับเนื้อหาวิชาองค์ประกอบศิลป์ของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตที่เน้นเฉพาะ หลักการทางทัศนศิลป์ ส่วนวิชาประวัติศาสตร์ศิลป์นั้นแต่ละหลักสูตรมีการ แบ่งแยกเนื้อหาวิชาที่แตกต่างกัน

เนื้อหาวิชาศิลปะการแสดง ในห มวดวิชาพื้นฐานและหมวดวิชาบังคับสาขาวิชา ทั้ง 6 หลักสูตรมีการจัดเนื้อหาวิชาศิลปะการแสดงไว้ในหลักสูตร แตกต่างกัน โดย หลักสูตรนาฏศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีการจัดรายวิชาบังคับมากที่สุด ส่วนด้านเนื้อหาวิชาศิลปะการแสดง ทุก หลักสูตรมีการจัดเนื้อหาวิชาไว้ได้ครอบคลุมทุกด้าน โดยในด้านเนื้อหาากลุ่มวิชาทฤษฎีและประวัติ ศิลปะการแสดง ทุกหลักสูตรมีการจัดเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานหลักการสร้าง และประวัติ ของศิลปะการแสดง ศิลปะการละคร รูปแบบต่างๆ โดยเฉพาะ หลักสูตรนาฏศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศิลปากร และ หลักสูตรการละคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีการจัดบังคับเรียนมากที่สุด เนื้อหาากลุ่มวิชาการแสดง มีการบังคับเรียนเป็นพื้นฐานในทุกหลักสูตรยกเว้น หลักสูตรการละคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งเหมือนกับเนื้อหาากลุ่มวิชาการกำกับการแสดง ที่มีการบังคับเรียนเป็น วิชาพื้นฐานในทุกหลักสูตรยกเว้น หลักสูตรการละคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และหลักสูตร ศิลปะการแสดงมหาวิทยาลัยกรุงเทพ เนื้อหาากลุ่มวิชาการออกแบบเพื่อการแสดง ในหลักสูตรนาฏ ศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และหลักสูตรศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีการ บังคับเรียนวิชาการออกแบบเพื่อการแสดง ทุกด้าน เป็นวิชาพื้นฐาน และ ทุกหลักสูตรมีการจัดวิชา พื้นฐานด้านฉากและเวทีเป็นวิชาบังคับ เนื้อหาากลุ่มวิชาการวรรณกรรมและบทละคร ทุกหลักสูตรมี การบังคับเรียนเป็นวิชาพื้นฐาน ทั้งวิชาการวรรณกรรมการละคร การวิเคราะห์บทละคร และพื้นฐาน การเขียนบทละคร ไว้ ยกเว้นหลักสูตรการละคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เนื้อหาากลุ่มวิชาการ บริหารจัดการ การฝึกปฏิบัติงาน และการสร้างสรรค์ศิลปะการแสดง โดยหลักสูตรศิลปะการแสดง ประยุกต์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต มีการจัดบังคับเรียนมากที่สุด ทุกหลักสูตรมีการจัด เนื้อหาวิชาหลักการบริหารและจัดการแสดงศิลปะการแสดง ศิลปะการละคร ส่วนวิชาสร้างสรรค์ ผลงานศิลปะการแสดง ในรูปแบบสารนิพนธ์ศิลปะการแสดง ศิลปะการแสดงนิพนธ์ นาฏการ นิพนธ์ ไว้ในรายวิชาบังคับของหลักสูตร ยกเว้นหลักสูตรศิลปการละคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และในวิชาการฝึกปฏิบัติงานด้านการละคร ด้านศิลปะการแสดง มีการจัดบังคับไป ไว้ในทุกหลักสูตร

ยกเว้น หลักสูตรนาฏศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และหลักสูตรศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

จากการศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหาวิชาพื้นฐานศิลปะและวิชาศิลปะการแสดง ในหมวดวิชาเลือก ของหลักสูตรศิลปะการแสดง จากสังเขปรายวิชา พบว่า

เนื้อหาวิชาพื้นฐานศิลปะ ในหมวดวิชาเลือก มีบางหลักสูตรเท่านั้นที่มีการจัดวิชาพื้นฐานศิลปะไว้ ได้แก่ หลักสูตรศิลปะการละคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีวิชาการวิจารณ์ละครเวที และภาพยนตร์ และหลักสูตรการละครคน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีการจัดวิชาศิลปะในวัฒนธรรมไทย ในรายวิชาเลือกเฉพาะสาขา

เนื้อหาวิชาศิลปะการแสดง ในหมวดวิชาเลือก ทั้ง 8 หลักสูตรวิชาเอก มีการจัดเนื้อหาวิชาศิลปะการแสดงไว้ในหลักสูตร มากน้อยแตกต่างกัน ยกเว้น หลักสูตรนาฏศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ไม่มีการจัดเนื้อหาวิชาศิลปะการแสดงในวิชาเลือก โดย เนื้อหากลุ่มวิชาทฤษฎีและประวัติศิลปะการแสดง ในหลักสูตรการละครคน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และหลักสูตรศิลปะการแสดง วิชาเอกการแสดงและการกำกับการแสดง วิชาเอกการเขียนบท มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มีการจัดรายวิชาเลือกด้านเนื้อหา รูปแบบของศิลปะการแสดง ศิลปะการละคร มากที่สุด เนื้อหากลุ่มวิชาการแสดง และเนื้อหา กลุ่มวิชาการกำกับการแสดง ทุกหลักสูตรมีการจัดวิชาการแสดง การฝึกท่วงท่า การฝึกเสียง การกำกับการแสดงในระดับต่างๆ ไว้ ยกเว้นหลักสูตรหลักสูตรศิลปะการแสดง วิชาเอกการออกแบบเพื่อการแสดง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และหลักสูตรศิลปะการแสดง วิชาเอกการเขียนบท มหาวิทยาลัยกรุงเทพ เนื้อหากลุ่มวิชาการออกแบบเพื่อการแสดง ทุกหลักสูตรมีการจัดไว้เป็นวิชาเลือกยกเว้นหลักสูตรศิลปะการแสดง วิชาเอกการกำกับการแสดง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยหลักสูตรศิลปะการแสดง วิชาเอกการออกแบบเพื่อการแสดง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีการจัดรายวิชาเลือกด้านการออกแบบเพื่อการแสดงไว้มากที่สุด เนื้อหากลุ่มวิชาการวรรณกรรมและการเขียนบท ทุกหลักสูตรมีการจัดเนื้อหาวรรณกรรม บทละครและการเขียนบทไว้ในวิชาเลือกของหลักสูตร โดยที่หลักสูตรศิลปะการแสดง วิชาเอกการเขียนบท มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มีการจัดไว้มากที่สุด เนื้อหากลุ่มวิชาการบริหารจัดการ การฝึกปฏิบัติงาน และการสร้างสรรค์ศิลปะการแสดง หลักสูตรศิลปการละคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีการจัดเนื้อหาวิชาด้านนี้ไว้ในวิชาเลือกมากที่สุด ส่วนหลักสูตรศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทั้ง 2 วิชาเอก มีการจัดวิชาการฝึกปฏิบัติงานการแสดง ในวิชาเลือกด้วย

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดงที่มีต่อวิชาพื้นฐานศิลปะในหลักสูตรศิลปะการแสดง และแนวทางการพัฒนาหลักสูตรศิลปะการแสดง

จากผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดงต่อวิชาพื้นฐานศิลปะในหลักสูตรศิลปะการแสดง ระดับปริญญาตรี ของสถาบันอุดมศึกษา ในประเทศไทย

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ พบว่า ผู้เชี่ยวชาญสาขาศิลปะการแสดง ส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง ร้อยละ 66.67 มีคุณวุฒิทาง การศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาโท สาขาวิชาทางด้านศิลปะการแสดง ศิลปะการละคร และสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง มากที่สุด ร้อยละ 67.76 โดยส่วนมากจะมีความเชี่ยวชาญทางด้านการแสดง ร้อยละ 27.78 นอกเหนือจากนั้นเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการกำกับการแสดง การออกแบบเพื่อการแสดงและการ เขียนบท ร้อยละ 16.67 เท่าๆกัน ส่วนอาจารย์ประจำในสาขาศิลปะการแสดง ส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง ร้อยละ 55.56 มีคุณวุฒิทางการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาโท สาขาวิชาทางด้านศิลปะการแสดง ศิลปะการละคร และสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง มากที่สุด ร้อยละ 72.21 และเป็นอาจารย์ผู้สอน ประจำสาขาศิลปะการแสดง ของแต่ละหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง

ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดงที่มีต่อแนวคิดการจัดวิชาพื้นฐานศิลปะในหลักสูตรศิลปะการแสดง พบว่า

1) ความสำคัญของวิชาพื้นฐานศิลปะที่มีต่อวิชาศิลปะการแสดง

1.1) ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ ส่วนมาก มีความคิดเห็นเหมือนกันว่า เนื้อหาความรู้วิชาองค์ประกอบศิลป์ มีความสำคัญต่อการเรียนการสอน วิชาการกำกับการแสดง และวิชาการออกแบบเพื่อการแสดง ใน ระดับมากที่สุด วิชาการเขียนบท ใน ระดับมาก ส่วน วิชาการแสดง ผู้เชี่ยวชาญ ส่วนมาก คิดว่า เนื้อหาวิชาขององค์ประกอบศิลป์มีความสำคัญใน ระดับปานกลาง แตกต่างกับ อาจารย์ ส่วนมาก ที่มีความคิดเห็นใน ระดับมาก

1.2) ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ ส่วนมาก มีความคิดเห็นเหมือนกันว่า เนื้อหาความรู้วิชาประวัติศาสตร์ศิลป์ มีความสำคัญต่อการเรียนการสอน วิชาการแสดง ใน ระดับมาก และวิชาการออกแบบเพื่อการแสดงในระดับมากที่สุด ส่วนวิชาการกำกับการแสดง และวิชาการเขียนบท ผู้เชี่ยวชาญ ส่วนมาก คิดว่าเนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์ศิลป์มีความสำคัญใน ระดับมาก แตกต่างกับ อาจารย์ ส่วนมาก ที่มีความคิดเห็นใน ระดับมากที่สุด

1.3) ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ ส่วนมาก มีความคิดเห็นเหมือนกันว่า เนื้อหาความรู้วิชาสุนทรียศาสตร์ มีความสำคัญต่อการเรียนการสอน วิชาการกำกับกับการแสดง การออกแบบเพื่อการแสดง และวิชาการเขียนบท ใน ระดับมากที่สุด ส่วนวิชาการแสดง ผู้เชี่ยวชาญ ส่วนมาก คิดว่า เนื้อหาวิชาสุนทรียศาสตร์มีความ สำคัญใน ระดับมาก แตกต่างกับ อาจารย์ ส่วนมาก ที่มีความคิดเห็นใน ระดับมากที่สุด

1.4) ผู้เชี่ยวชาญ ส่วนมาก มีความคิดเห็น ว่าเนื้อหาความรู้วิชาศิลปวิจารณ์ มีความสำคัญต่อการเรียนการสอน วิชาการแสดง ในระดับปานกลาง ส่วน วิชาการกำกับกับการแสดง วิชาการออกแบบเพื่อการแสดง และวิชาการเขียนบท ใน ระดับมาก แตกต่างกับ อาจารย์ ส่วนมาก มีความคิดเห็นว่าเนื้อหาวิชาศิลปวิจารณ์ มีความสำคัญต่อการเรียนการสอน วิชาการแสดง วิชาการกำกับกับการแสดง วิชาการออกแบบเพื่อการแสดง และวิชาการเขียนบท ในระดับมากที่สุด

2) การจัดวิชาพื้นฐานศิลปะในหลักสูตรศิลปะการแสดง

2.1) ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ ส่วนมาก มีความคิดเห็นเหมือนกันว่า สำหรับวิชาเอกการแสดง ควรจะจัดวิชาองค์ประกอบศิลป์ ไว้ในหมวดวิชาบังคับสาขา และ วิชาประวัติศาสตร์ศิลป์ ไว้ในหมวดวิชาพื้นฐานคณะ ส่วนวิชาสุนทรียศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นว่าจะจัดไว้ในหมวดวิชาบังคับสาขา แตกต่างกับอาจารย์ ที่มีความคิดเห็นว่าจะจัดไว้ในหมวดวิชาพื้นฐานคณะ และ วิชาศิลปวิจารณ์ ผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นว่าจะจัดไว้ในหมวดวิชาเลือกสาขา แตกต่างกับอาจารย์ ที่มีความคิดเห็นว่าจะจัดไว้ในหมวดวิชาบังคับสาขา

2.2) ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ ส่วนมาก มีความคิดเห็นเหมือนกันว่า สำหรับวิชาเอกการกำกับกับการแสดง ควรจัดวิชาองค์ประกอบศิลป์ ไว้ในหมวดวิชาบังคับสาขา จัดวิชาประวัติศาสตร์ศิลป์ ไว้ในหมวดวิชาพื้นฐานคณะ และวิชาศิลปวิจารณ์ ไว้ในหมวดวิชาบังคับสาขา ส่วนวิชาสุนทรียศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นว่าจะจัดไว้ในหมวดวิชาบังคับสาขา แตกต่างกับอาจารย์ ที่มีความคิดเห็นว่าจะจัดไว้ในหมวดวิชาพื้นฐานคณะ

2.3) ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ ส่วนมาก มีความคิดเห็นเหมือนกันว่า สำหรับวิชาเอกการออกแบบเพื่อการแสดง ควรจะจัดวิชาประวัติศาสตร์ศิลป์ ไว้ในหมวดวิชาพื้นฐานคณะ ส่วนวิชาองค์ประกอบศิลป์และวิชาสุนทรียศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นว่าจะจัดไว้ในหมวดวิชาบังคับสาขา แตกต่างกับอาจารย์ ที่มีความคิดเห็นว่าจะจัดไว้ในหมวดวิชาพื้นฐานคณะ และวิชาศิลปวิจารณ์ ผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นว่าจะจัดไว้ในหมวดวิชาเลือกสาขา แตกต่างกับอาจารย์ ที่มีความคิดเห็นว่าจะจัดไว้ในหมวดวิชาพื้นฐานคณะ

2.4) ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ ส่วนมาก มีความคิดเห็นเหมือนกันว่า สำหรับวิชาเอกการเขียนบท ควรจัดวิชาองค์ประกอบศิลป์ และวิชาศิลปะวิจารณ์ ไว้ในหมวดวิชาบังคับสาขา ส่วนวิชาประวัติศาสตร์ศิลป์ และสุนทรียศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นว่าจะจัดไว้ในหมวดวิชาบังคับสาขา แตกต่างกับอาจารย์ ที่มีความคิดเห็นว่าจะจัดไว้ในหมวดวิชาพื้นฐานคณะ

3) แนวทางการพัฒนาหลักสูตรศิลปะการแสดง

ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดงมีความคิดเห็นไปในทิศทางที่คล้ายคลึงกันในเรื่องแนวโน้มของตลาดแรงงานวิชาชีพทางด้านศิลปะการแสดง ศิลปะการละคร ของประเทศไทย และแนวทางของการพัฒนาหลักสูตรศิลปะการแสดง ในระดับปริญญาตรี ของสถาบันอุดมศึกษา ในประเทศไทยในอนาคต สรุปได้ว่า

เนื่องจากในปัจจุบันนี้มีการขยายตัวทางธุรกิจอุตสาหกรรมบันเทิง รวมถึง วงการศิลปะการแสดง ศิลปะการละคร ในรูปแบบที่หลากหลายเพิ่มมากขึ้น มีความก้าวหน้าพัฒนาในทางด้านสื่อและเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดความต้องการผู้ที่มีความรู้ความสามารถทำงานได้หลากหลายครอบคลุมทุกสายงานทางด้านศิลปะการแสดง และควรจะต้องมีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางในสาขา ที่ตนเองถนัดและประยุกต์ใช้ความรู้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์การทำงานจริงได้ ทำให้สายงานนี้ได้รับความสนใจจากผู้เรียน และสถาบัน การศึกษาก็ได้มีการเปิดหลักสูตรวิชาศิลปะการแสดงเพิ่มมากขึ้น ทำให้ส่งผลต่อการสร้างหลักสูตร หรือพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรที่มีให้ตอบสนองต่อค วามต้องการการเหล่านั้น ซึ่งในแต่ละหลักสูตรแต่ละสถาบันควรมีการกำหนดทิศทาง วัตถุประสงค์ในการผลิตบัณฑิตให้มีความชัดเจน และมีเอกลักษณ์ของแต่ละแห่ง ควรมีการมุ่งเน้นการศึกษาพื้นฐานองค์ความรู้ทักษะทางด้านศิลปะการแสดง การละคร และมีการต่อยอดความเชี่ยวชาญในแต่ละสาขา ของศิลปะการแสดงตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ทั้งในเชิงวิชาการและการฝึกปฏิบัติงานจริงทั้งภายในและนอกชั้นเรียน ควบคู่กัน ในการจัดการเรียนการสอน ควรมีการให้ความสำคัญกับการกำหนดหน่วยกิต ระยะเวลาในการศึกษา ลำดับเนื้อหาวิชาก่อนหลัง และความต่อเนื่องในการศึกษา มุ่งให้ผู้เรียนตระหนักถึงคุณค่าของการสร้างงานศิลปะการแสดง ศิลปะการละคร ในมุมมองของสุนทรียะทางศิลปะ การสร้างคุณค่าให้สังคม หรือความเป็นธุรกิจ ทั้งนี้ก็ขึ้นกับการให้ความสำคัญของวัตถุประสงค์ของแต่ละหลักสูตร แต่ละสถาบัน ที่แตกต่างกันไป เพื่อให้ผู้เรียนสามารถ บูรณาการนำศาสตร์ทางด้านศิลปะการแสดง ศิลปะการละคร ไปประยุกต์ใช้กับศาสตร์แขนงอื่นได้มากขึ้น เนื่องจากมีผู้สนใจสายงานศิลปะการแสดงมากขึ้น ในด้านการพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากรก็มีส่วนสำคัญควรมีการจัดหลักสูตรการเรียน การฝึกอบรม ฝึกปฏิบัติการ ระยะสั้นเฉพาะทาง เพื่อเป็นการพัฒนา

ทักษะ ความรู้ ความสามารถ ของอาจารย์ นิสิตนักศึกษา บุคลากรในสายงาน หรือ บุคคลภายนอกที่สนใจ และประการสุดท้ายหลักสูตรศิลปะการแสดงควรมีบทบาทในการอนุรักษ์ พัฒนา ส่งเสริมค่านิยม ทักษะคติที่พึงามในการสร้างสรรค์และตระหนักถึงคุณค่าของงาน ศิลปะการแสดงที่มีต่อสังคมและศิลปวัฒนธรรมของชาติ ด้วย

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การศึกษาทัศนะของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดง เกี่ยวกับวิชาพื้นฐานศิลปะในหลักสูตรศิลปะการแสดง ระดับปริญญาตรี ของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ผลการวิจัยสามารถสรุปเป็นประเด็นสำคัญต่างๆและนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1) ผลการศึกษาเอกสารหลักสูตรศิลปะการแสดง ระดับปริญญาตรี ของสถาบันอุดมศึกษา จากเอกสารหลักสูตรทั้ง 6 สถาบัน 8 หลักสูตรวิชาเอก พบว่าเป็นหลักสูตรสังกัดสถาบัน อุดมศึกษาของรัฐ 5 หลักสูตร 4 สถาบัน ได้แก่ หลักสูตรศิลปการละคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หลักสูตรนาฏศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร หลักสูตรการละครคอน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หลักสูตรศิลปะการแสดง วิชาเอกการแสดงและการกำกับการแสดง และวิชาเอกการออกแบบเพื่อการแสดง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และเป็นหลักสูตรสังกัดสถาบันอุดมศึกษาเอก ชน 3 หลักสูตร 2 สถาบัน ได้แก่ หลักสูตรศิลปะการแสดงประยุกต์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ หลักสูตร ศิลปะการแสดง วิชาเอกการแสดงและการกำกับการแสดง และวิชาเอกการเขียนบท มหาวิทยาลัย กุงเทพ ซึ่งในด้านรูปแบบการจัดเนื้อหาวิชานั้นทุกหลักสูตรมีความคล้ายคลึงกัน คือเป็นหลักสูตร ที่เน้นทางด้านศิลปะการแสดง ศิลปะการละคร แต่ในส่วนของการจัดการและบริหารหลักสูตรแต่ ละสถาบัน มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความมุ่งเน้นของคณะ และสถาบัน ที่หลักสูตรสังกัด อยู่ ดังนี้

1.1) รูปแบบหลักสูตรศิลปะการแสดง ศิลปะการละคร ที่สังกัดคณะอักษรศาสตร์ ได้แก่

1.1.1) หลักสูตรศิลปการละคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นหลักสูตรที่เน้นให้ผู้เรียนมี ความรู้พื้นฐานทางด้านอักษรศาสตร์ และศิลปการละคร ควบคู่กันไป โดยมีวิชาพื้นฐานทางด้าน อักษรศาสตร์ เช่น วิชาเกี่ยวกับทักษะด้านภาษาศาสตร์ การเขียน การแปล วิชาวรรณคดี วรรณกรรม วิชาปรัชญา วิชาปริทัศน์ศิลปการละคร วิชาอารยธรรมตะวันตก ตะวันออก เป็นต้น เนื่องจากนิสิตคณะอักษรศาสตร์ จะเรียนวิชาพื้นฐานก่อนที่เลือกศึกษาในสาขาวิชาเอกที่สนใจและ มีความถนัดต่อไป ส่วนวิชาศิลปการละคร มีการจัดวิชาเกี่ยวกับ ประวัติการละครและ ศิลปะการแสดงประเภทต่างๆ วิชาวรรณกรรมการละคร การแสดง การกำกับการแสดง การเขียน

บท การสร้างสรรค์งานออกแบบเพื่อการแสดงในระดับต่างๆ และการฝึกปฏิบัติงานละคร เน้นการให้ความสำคัญกับการศึกษาวรรณกรรมควบคู่ไปกับการฝึกปฏิบัติ ไว้ในหมวดวิชาบังคับและหมวดวิชาเลือกของหลักสูตร

1.1.2) หลักสูตรนาฏศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นหลักสูตรที่เน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ทางด้านศิลปะการแสดง ศิลปะการละคร เป็นหลัก โดยวิชาพื้นฐานทางด้านอักษรศาสตร์นั้น ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามสาขาที่สนใจ มีการจัดวิชาการแสดงเบื้องต้น องค์ประกอบของละครพูด วิวัฒนาการของละครพูด ไว้ในวิชาพื้นฐานคณะ (วิชาระดับต้น) สำหรับผู้ที่สนใจสาขาวิชานาฏศาสตร์เลือกเรียนเป็นพื้นฐานก่อนที่จะเรียนวิชาบังคับในสาขานาฏศาสตร์ (วิชาระดับปลาย) ที่มีการจัดวิชาประวัติและทฤษฎีการละคร การแสดง การกำกับการแสดง การออกแบบเพื่อการแสดง การเขียนบท การวิจารณ์ ครอบคลุมเนื้อหาทั้งด้านศิลปะการแสดง ภาพยนตร์ และโทรทัศน์ด้วย

1.2) รูปแบบหลักสูตรศิลปะการแสดง ศิลปะการละคร ที่สังกัดคณะศิลปกรรมศาสตร์ ได้แก่

1.2.2) หลักสูตรการละคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นหลักสูตรที่เน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ทางด้านศิลปกรรมและศิลปะการแสดง การละคร ควบคู่กัน โดยมีวิชาพื้นฐานคณะศิลปกรรมศาสตร์ เช่น วิชาพัฒนาการทางศิลปะ วัฒนธรรมตะวันตก ตะวันออก วิชาสุนทรียศาสตร์ วิชาการบริหารงานศิลปะ เป็นต้น ส่วนวิชาทางด้านศิลปะการแสดง การละครนั้น ได้มีการจัดวิชาความรู้พื้นฐาน ประวัติ ทฤษฎี การละครตะวันตก ตะวันออก การละครไทย วิชาการวิจารณ์ วิชาการสร้างองค์ประกอบละคร และการค้นคว้าและสร้างสรรค์งาน ไว้ในหมวดวิชาบังคับ ส่วนวิชาการแสดง การกำกับแสดง การออกแบบเพื่อการแสดง การเขียนบทในระดับต่างๆ ประวัตินักการละคร การละครรูปแบบต่างๆ ไว้ในหมวดวิชาเลือก

1.2.2) หลักสูตรศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นหลักสูตรที่เน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ทางด้านศิลปะการแสดง แบ่งเป็น 2 วิชาเอก คือวิชาเอกการแสดงและกำกับการแสดง และวิชาเอกการออกแบบเพื่อการแสดง โดยบังคับให้ผู้เรียนจะต้องเรียนวิชา พื้นฐานสาขาศิลปะการแสดง ในวิชาหลักการสร้างละคร ประวัติศิลปะการแสดง วรรณกรรมการละคร การวิจารณ์การแสดง การกำกับการแสดง การวิเคราะห์บท การเขียนบท พื้นฐานการออกแบบเพื่อการแสดง ในด้านรายวิชาเลือกของวิชาเอกการแสดงและกำกับการแสดง ประกอบด้วย วิชาการแสดง การฝึกท่วงท่า การออกเสียง การกำกับการแสดงในระดับต่างๆ วิชาบทละคร และการเขียนบทประเภทต่างๆ ส่วนรายวิชาเลือกของวิชาเอกการออกแบบเพื่อการแสดง ประกอบด้วย

วิชาด้านประวัติ วัฒนธรรม การจัดการออกแบบและจัดสร้างฉาก เวที เครื่องแต่งกาย ระบบแสง สี เสียง และเทคนิคอื่นๆในระดับต่างๆ วิชาบทละคร และการเขียนบทประเภทต่างๆ ไว้ด้วย

1.2.3) หลักสูตรศิลปะการแสดงประยุกต์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ เป็นหลักสูตรที่เน้นให้ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานด้านธุรกิจ ด้านศิลปะ และศิลปะการแสดงควบคู่กัน โดยจัดวิชาพื้นฐานทางธุรกิจ เช่น วิชาความรู้ทั่วไปด้าน ธุรกิจ องค์กร การจัดการ วิชาคอมพิวเตอร์ เป็นต้น วิชาพื้นฐานศิลปกรรมศาสตร์ เช่น วิชาสุนทรียศาสตร์ วิชาองค์ประกอบศิลป์ วิชาประวัติศาสตร์ศิลปะต่างๆ วิชาวาดเส้น เป็นต้น ส่วนวิชาในสาขาศิลปะการแสดงประยุกต์ มีการจัดวิชา ประวัติการละครและศิลปะการแสดงประเภทต่างๆ วิชาวรรณกรรมการละคร การแสดง การกำกับการแสดง การเขียนบท การออกแบบเพื่อการแสดงในระดับต่างๆ และวิชาการบริหารจัดการแสดง การกำกับเวที ไว้ในหมวดวิชาบังคับและหมวดวิชาเลือกของหลักสูตร

1.3) รูปแบบหลักสูตรศิลปะการแสดง ศิลปะการละคร ที่สังกัดคณะนิเทศศาสตร์ ได้แก่

1.3.1) หลักสูตรศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ เป็นหลักสูตรที่เน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ทางด้านนิเทศศาสตร์ และศิลปะการแสดง ควบคู่กันแบ่งเป็น 2 วิชาเอก คือวิชาเอกการแสดงและกำกับการแสดง และวิชาเอกการเขียนบท โดยมีวิชาพื้นฐานทางด้านนิเทศศาสตร์ เช่น วิชาเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานทางด้านนิเทศศาสตร์ และสื่อสารมวลชน หลักการสื่อสารการพูด อ่าน เขียน วิชาการจัดการ การตลาด สถิติ กฎหมาย และจรรยาบรรณของนักนิเทศศาสตร์ เป็นต้น เนื่องจากนิสิตคณะนิเทศศาสตร์ จะเรียนวิชาพื้นฐานก่อนที่เลือกศึกษาในสาขาวิชาเอกที่สนใจและมีความถนัดต่อไป การจัดวิชาบังคับที่เป็นวิชาพื้นฐานสาขาศิลปะการแสดง เช่น วิชาเกี่ยวกับหลักการสร้างสรรค์งานศิลปะการแสดง วิชาพื้นฐานการแสดง วิชาวรรณกรรมและบทละคร วิชาพื้นฐานการเขียนบท การวิจารณ์การแสดง การบริหารจัดการแสดง และการฝึกปฏิบัติงานการแสดง เป็นต้น ในด้าน รายวิชาเลือกของวิชาเอกการแสดงและกำกับการแสดง ประกอบด้วย วิชาการแสดงรูปแบบต่างๆ การฝึกเสียง การเคลื่อนไหว การกำกับการแสดงในระดับต่างๆ ส่วน รายวิชาเลือกของวิชาเอกการเขียนบท ประกอบด้วยวิชาด้านบทวรรณกรรม การแปล การแปลง และการเขียนบทประเภทต่างๆ ไว้ด้วย นอกจากนี้ยังมีการจัดวิชาด้านประวัติ รูปแบบของศิลปะการแสดง การละครประเภทต่างๆ และวิชาการออกแบบเพื่อการแสดงด้านต่างๆ ไว้ในหมวดวิชาเลือกเสรีของคณะนิเทศศาสตร์ด้วย

2) ผลการศึกษาทัศนะของทัศนะของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดง เกี่ยวกับวิชาพื้นฐานศิลปะในหลักสูตรศิลปะการแสดง พบว่า

ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดง ส่วนมาก มีความคิดเห็นสอดคล้องและ เป็นไปในทิศทางเดียวกันเกี่ยวกับความสำคัญของวิชาพื้นฐานศิลปะที่มีต่อกิจกรรมการเรียน การสอนวิชาศิลปะการแสดง และแนวทางการจัดวิชาพื้นฐานศิลปะในหลักสูตรศิลปะการแสดง ดังนี้

2.1) วิชาองค์ประกอบศิลป์ เป็นวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎี หลักการ ของทัศนธาตุ โครงสร้างทางทัศนศิลป์ องค์ประกอบการสร้างสรรคผลงานทัศนศิลป์ ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ ส่วนมาก มีความคิดเห็นว่เนื้อหาความรู้ทางด้านองค์ประกอบศิลป์มีความสำคัญต่อการเรียน การสอนในสาขาวิชาศิลปะการแสดง ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะ สำหรับวิชาการกำกับการแสดง และ วิชาการออกแบบเพื่อการแสดง เนื่องจากผู้กำกับการแสดง มีหน้าที่ในการเลือกสรร คัดกรอง ควบคุม จัดวาง สิ่งที่จะเกิดขึ้นทั้งหมดบนเวทีการแสดงและต้องสื่อสารให้ผู้ทำหน้าที่ฝ่ายอื่นๆ ด้วย เช่นเดียวกัน ผู้ออกแบบเพื่อการแสดง ที่จะต้องเป็นผู้สร้างสรรค์ องค์ประกอบต่างๆ ทั้งฉาก แสง สี เครื่องแต่งกายของการแสดงนั้น ซึ่งที่กล่าวมาต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจในหลักการทางด้าน องค์ประกอบศิลป์ทั้งสิ้น เช่นเดียวกับที่ ฤทธิรงค์ จิวกานนท์ (2550) กล่าวว่า การสร้างภาพรวมบน เวทีคือการนำเอาแต่ละองค์ประกอบศิลป์มาประกอบเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดภาพในการสื่อสาร ความหมาย ในศิลปะการละคร ส่วนประกอบหรือองค์ประกอบทางทัศนศิลป์ มีบทบาทสำคัญในการ สร้างภาพสร้างจินตนาการ เล่าเรื่องราวในเชิงรูปธรรมให้แก่นักแสดง(ผู้ส่งสาร)และผู้ชม(ผู้รับสาร) เรา จะเห็นส่วนประกอบและองค์ประกอบนี้ในส่วนต่างๆของละคร ได้แก่ ฉาก เครื่องแต่งกาย แสง เครื่อง ประกอบการแสดง หรือแม้แต่ในการกำกับการแสดง การจัดวางตำแหน่งของนักแสดงบนเวทีเพื่อ แสดงออกถึงความคิด ความรู้สึก ความงามและเนื้อหา ที่มีความสัมพันธ์กันในภาพรวม โดยผ่าน กระบวนการคิดวิเคราะห์และตีความบทละคร สร้างเป็นบนเวที สอดคล้องกับ พันพิศสา ฐูปเทียน อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปการคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (สัมภาษณ์ ,20 กุมภาพันธ์ 2553) ได้แสดงทัศนะไว้ว่า ความรู้และทักษะด้านองค์ประกอบศิลป์ถือว่าสำคัญมากถึงมากที่สุด โดยมี ความสำคัญต่อด้านการกำกับการแสดงในเชิงของการมองภาพรวม เพราะในท้ายที่สุดแล้ว ผู้กำกับการแสดงคือคนเลือกภาพและดูภาพรวมทั้งหมด ที่มาจากการเลือกแนวความคิดและแก่น ของเรื่องแล้วนำมากำหนดองค์ประกอบศิลป์ ส่วนในเรื่องของกระบวนการเป็นหน้าที่ของฝ่าย ออกแบบและฝ่ายอื่นๆ แต่ก็อยู่ภายใต้แนวความคิดที่ผู้กำกับกำหนดไว้ และ สุวรรณดี จักรวารวูฐ ผู้กำกับการแสดง (สัมภาษณ์, 8 มีนาคม 2553) ได้แสดงทัศนะไว้ว่า เรื่องขององค์ประกอบศิลป์ ช่วยในการสร้างภาพ เพราะเวลาถ่ายทอดเรื่องราวออกมาจากตัวหนังสือเป็นภาพที่จะให้คนดูเห็น ให้มีผลกระทบกับคนดูอย่างไร ซึ่งในส่วนนี้ถ้าผู้กำกับการแสดงมีความรู้ในด้านองค์ประกอบศิลป์ มันก็จะช่วยสร้างมิติ นอกจากการสื่อสารด้วยตัวบทหรือในแง่ของการแสดงอย่างเดียว และก็ยังมี อิทธิพลต่อภาพที่มองเห็นด้วย นอกจากนี้ รินบุญ นุชน้อมบุญ อาจารย์ประจำสาขาวิชา

ศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2553) ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับความสำคัญของวิชาองค์ประกอบศิลป์ที่มีต่อวิชาทางด้านการออกแบบเพื่อการแสดงไว้ว่า สำหรับผู้ออกแบบนั้น ถือว่าเป็นพื้นฐานความรู้ความเข้าใจเบื้องต้น เพื่อพัฒนา เชื่อมโยงไปสู่กระบวนการสร้างสรรค์งานด้านออกแบบเพื่อการแสดง ทุกสิ่งที่เกิดขึ้นจากการเลือกสรร ล้วนแล้วแต่มีความหมายในการสื่อสารทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็น การวางตำแหน่งทิศทางของเครื่องประกอบฉาก การเลือกวัสดุ พื้นผิว สีสนที่ ใช้ทั้งในงานฉากและงานเครื่องแต่งกาย เป็นต้น ส่วน ความสำคัญ ที่มีต่อวิชาการแสดงและการเขียนบทนั้น อยู่ในระดับมาก เพราะความรู้ด้านองค์ประกอบศิลป์มีส่วนช่วยในการสร้างจินตนาการภาพทั้งของผู้เขียนบท และนักแสดง อีกทั้งยังเอื้อต่อการสื่อสาร ระหว่างฝ่ายต่างๆ รวมถึงการถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกต่างๆให้ผู้ชมด้วย ตามที่วรว ณขวัญ พลจันทร์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ(สัมภาษณ์, 25 มีนาคม 2553) ที่ได้แสดงทัศนะว่า ศิลปะการแสดงเป็นเรื่องของศิลปะหลากหลายที่ผสมกันอยู่ องค์ประกอบศิลป์จึงมีความสำคัญในการเลือกสิ่งที่จะต้องนำเสนอ สำหรับนักแสดง ตัวละครจะต้องรู้ว่า ตนเองอยู่ ณ องค์ประกอบใดของเวทีและต้องสามารถสื่อสารกับผู้กำกับได้ด้วยว่าการแสดงแบบนี้ควรอยู่ตำแหน่งใดของเวที ความรู้ด้านองค์ประกอบศิลป์ยังมีส่วนช่วยในเรื่องของการสร้างจินตนาการ การใช้เทียบเคียงในการวิเคราะห์ตัวละคร เช่น ความรู้สึกที่เกิดจากสี อารมณ์ที่เกิดจากรู้สึกในผิวสัมผัส นักแสดงไม่จำเป็นต้องวาดภาพได้แต่ต้องดูภาพเป็น คล้ายกับ ดำเกิง ลีตะปิยะศักดิ์ ผู้กำกับ การแสดง (สัมภาษณ์, 5 มีนาคม 2553) ที่กล่าวว่า ด้านการแสดงนั้นจริงๆแล้วไม่จำเป็นในแง่ของทฤษฎีการแสดงหรืออะไรก็ตาม ถึงเวลาแสดงจริงๆ นักแสดงก็ต้องมีความตระหนักของพื้นที่ของการแสดง รวมทั้งรู้ว่า ตัวเองอยู่ส่วนไหนขององค์ประกอบ กรณีที่เกิดปัญหาเฉพาะหน้า ตัวเองควรจะทำอย่างไร เพราะว่าในลักษณะขององค์ประกอบศิลป์ที่เรามองเห็นของการแสดงมันไม่ใช่มีแค่เรื่องการเคลื่อนไหวบนเวที มันหมายถึงเรื่องการจัดวางท่าทาง การนั่ง การยืน ระดับ มิติ คือนักแสดงต่อให้มีสมาธิหลักอยู่กับการแสดงก็จริงมันก็ต้องมีเรื่องความตระหนักในพื้นที่ รอบๆตัว โดยส่วนตัวแล้วจะเน้นกับนักแสดง ในการอธิบายให้เข้าใจทุกเรื่องที่จะกำกับการแสดง เพราะคิดว่านักแสดงควรจะต้องมีความสามารถ ในการเป็นตัวละคร มีความสามารถที่จะรู้ว่าจากตรงนี้ไปแล้วตัวละครตัวนั้นจะไปอยู่ตรงไหนในองค์ประกอบของภาพเช่น อยู่ใกล้อุปกรณ์ประกอบฉากมากเกินไปหรืออะไรก็ตาม นักแสดงก็จะกลายเป็นก้อนเดียวกับอุปกรณ์ประกอบฉากนั้นๆไป ทำให้เกิดความอึดอัดแก่คนดู เป็นต้น เช่นเดียวกับที่ พฤทธิ ศุภเศรษฐศิริ (2538) ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับหน้าที่ของผู้กำกับว่า เมื่อผู้กำกับการแสดงอ่านบทละครแล้ว ผู้กำกับการแสดงจะต้องสามารถวาดภาพหรือมองเห็นภาพการแสดงบนเวทีได้ ผู้กำกับการแสดงจะต้องสามารถปรับ ตัดทอนเนื้อหาของบท ให้เหมาะสมกับการผลิตได้ รวมทั้ง ยังสามารถวิเคราะห์บท อันมี

ความสำคัญกับการผลิตงานแสดงเท่าๆกับการสร้างแรงดลใจในการผลิตงานละครได้ด้วย ความสามารถในการสื่อสาร ชี้แจง อธิบายถึงความจำเป็น หรือความต้องการของบทในเรื่องต่างไม่ว่าจะเป็นตัวละคร ฉากเวที เครื่องแต่งกาย บรรยากาศ ฯลฯ นับเป็นสิ่งจำเป็นมากที่สุดสำหรับผู้กำกับการแสดง ซึ่งจะต้องสื่อสารทำความเข้าใจกับสมาชิกในที่ทีมงาน และผู้กำกับการแสดงเป็นบุคคลที่ให้รายละเอียดและเลือกองค์ประกอบต่างๆของละครซึ่งมีผลต่อความสำเร็จของละคร และ ดาริกา วงศ์ศิริ ผู้เขียนบท (สัมภาษณ์, 6 มีนาคม 2553) ได้แสดงทัศนะว่า สำหรับผู้เขียนบทเองแล้ว องค์ประกอบศิลป์จะช่วยในส่วนของการสร้างจินตนาการ การสร้างภาพและเรื่องราวต่างๆที่เกิดบนเวที อีกทั้งยังช่วยในเรื่องของการสื่อสารกับผู้กำกับและนักออกแบบว่าเห็นภาพหรือสิ่งที่เกิดขึ้นบนเวทีเหมือนหรือต่างกันอย่างไร และ จากรายงานการ สัมมนาการวิจารณ์ศิลปะ โดยมหาวิทยาลัยศิลปากร นี้ได้ให้แนวความคิดที่น่าสนใจเป็นข้อเสนอแนะไว้ประการหนึ่งคือละครเป็นศิลปะรวม ผู้ที่ทำละครโดยเฉพาะผู้กำกับการแสดงจะรู้แต่เพียงด้านใดด้านเดียวไม่ได้ ต้องศึกษาทฤษฎีของ สี เส้น รูปร่าง น้ำหนัก ของแสงและเงา องค์ประกอบ ภาพ นอกเหนือไป จากด้านการแสดงและปรัชญาความคิดของละคร และวงการศิลปะน่าจะมีการผลิตศิลปินหรือนักสร้างสรรค์ออกไปในลักษณะที่เป็นมนุษย์ ที่มีความรู้กว้างทั้งทางสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ และควรมีคุณสมบัติที่รู้กว้างในสาขาวิชาชีพของตน

แนวทางกา รจัดวิชาขององค์ประกอบศิลป์ ในหลักสูตรศิลปะการแสดง ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ ส่วนมาก เห็นด้วยกับการจัดวิชาขององค์ประกอบศิลป์ โดยที่ ควรจัดเนื้อหาวิชาขององค์ประกอบศิลป์ ไว้ในหมวดวิชาบังคับสาขาวิชา สำหรับผู้เรียนทุกวิชาเอกในสาขาศิลปะการแสดง เนื่องจากเนื้อหาวิชาขององค์ประกอบศิลป์ เป็นเรื่องเฉพาะทางสำหรับผู้ที่ยื่นศิลปะทุกแขนงควรรู้ หลักสูตรศิลปะการแสดง ในประเทศไทย มีสังกัดอยู่ในคณะที่แตกต่างกัน ส่งผลให้ความเป็นไปได้ในการจัดเป็นวิชาบังคับเฉพาะสาขา น่าจะมีมากกว่า อย่างเช่น ในหลักสูตรศิลปะการละคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีการจัดเนื้อหาด้านองค์ประกอบศิลป์ ไว้ในรายวิชาปริทัศน์ศิลปะการละคร และวิชาภาพรวมในการสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นรายวิชาบังคับ หรือในหลักสูตรศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มีการจัดรายวิชาแนวคิดและภาพรวมในการออกแบบเพื่อการแสดง ไว้ในหมวดวิชาบังคับสาขาวิชา ส่วน หลักสูตรศิลปะการแสดงประยุกต์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ได้มีการจัดวิชาขององค์ประกอบศิลป์ ไว้ในหมวดวิชาบังคับพื้นฐานคณะ แต่ก็มีข้อสังเกตจาก อุดมวรรณ มูลกันทา และชอลดา สุริยะโยธิน อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปะการแสดงประยุกต์(สัมภาษณ์, 10 มีนาคม 2553) ว่า บางครั้งปัญหาของการจัดวิชาพื้นฐานศิลปะเป็นวิชาพื้นฐานคณะ เนื่องจากว่าเนื้อหาส่วนใหญ่จะเน้นหนักทางหลักทางทัศน์ศิลป์ แต่ศิลปะการแสดงเป็นลักษณะของงาน ศิลปะหลากหลาย

สาขารวมกันบางครั้งผู้เรียนไม่เข้าใจ นำไปประยุกต์ใช้เชื่อมโยงกันไม่ได้ เพราะผู้ที่เรียนสาขาศิลปะ การกรแสดงประยุกต์มี ความมุ่งทางด้าน การแสดง และการกำกับกับการแสดง มากกว่าการ ออกแบบเพื่อการแสดง จึงทำให้ไม่ค่อยเห็นความสำคัญกับการศึกษาวิชาพื้นฐานศิลปะ ถ้า เนื้อหาวิชานี้ มีการกำหนดให้อยู่ในความระบอบปิดขอบของสาขาวิชาแล้วน่าจะทำให้สามารถลงได้ ในรายละเอียดทางด้านศิลปะการแสดงได้ลึกมาก กกว่า และน่าจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนได้ มากกว่าเช่นกัน

2.2) วิชาประวัติศาสตร์ศิลป์ เป็นวิชาที่ศึกษาประวัติความเป็นมา วิวัฒนาการ แนวคิด รูปแบบ ลักษณะ และคุณค่าของศิลปะตะวันตก ศิลปะตะวันออก และศิลปะไทยในยุคสมัยต่างๆ ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ส่วนมาก มีความคิด เห็นว่าเนื้อหาความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์ศิลป์มีความสำคัญต่อการเรียนการสอนในสาขาวิชาศิลปะการแสดง ในระดับมากที่สุด สำหรับวิชาการ กำกับกับการแสดง และการออกแบบเพื่อการแสดง ตามที่ พันธุ์ชนะ สุพรรณพิพิธ อาจารย์ประจำ สาขาวิชาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ(สัมภาฯ, 9 กุมภาพันธ์ 2553) ได้แสดง ทศนะไว้ว่า วิชาประวัติศาสตร์ศิลป์เป็นพื้นฐานที่ดี ช่วยในเรื่องของการมอง การเข้าใจลำดับความเป็นมา ในทุกเรื่อง เนื่องจากประวัติศาสตร์ศิลปะ เป็นส่วนหนึ่งของวิชาประวัติศาสตร์ มีความ เชื่อมโยงกับประวัติศาสตร์แขนงอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็น ประวัติศาสตร์การละคร ประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์การเมือง สังคม วัฒนธรรม เมื่อละครคือการจำลองภาพชีวิตจริง หรือในบางครั้งมีการหยิบยกเอาเหตุการณ์ ความจริงต่างมานำเสนอ ยิ่งจำเป็นต้องมีความเข้าใจ ที่มาที่ไปของเรื่องราวเหล่านั้นด้วย การศึกษาประวัติ ศาสตร์ศิลป์ ช่วยในส่วนของ การหาข้อมูล ต่างๆ สร้างความน่าเชื่อถือให้กับ การแสดงละครนั้นๆ จึงเป็นเรื่องจำเป็นมากที่ทั้งผู้กำกับการแสดง ผู้ออกแบบฝ่ายต่างๆ ผู้เขียนบท รวมถึงนักแสดงต้องมีความรู้ด้วย สอดคล้องกับทศนะของ ศศวัต บุษยพันธ์ ผู้กำกับศิลป์ (สัมภาฯ, 28 กุมภาพันธ์ 2553) กล่าวว่า ประวัติศาสตร์ศิลป์ เรียน เพื่อให้อ่านศิลปะ เข้าใจวิถีคิดของผู้ที่สร้างสรรค์ออกมา ซึ่งในแต่ละยุคสมัยย่อมมีความแตกต่าง กัน ทำให้เกิดความเข้าใจมนุษย์และสังคมนั้นๆมากยิ่งขึ้น เช่น วิถีคิดแบบโกธิค วิถีคิดแบบกรีก วิถี คิดแบบโรมัน แต่ละวิถีการก็จะทำให้เราทราบบริบทของสังคมรอบข้างที่ทำให้เกิดการสร้างขึ้นงาน นั้นขึ้นมา ศิลปินคิดอย่างไร คนสมัยนั้นมองโลกอย่างไร กินอยู่อย่างไร ใส่เสื้อผ้าแบบไหน มีความเชื่อ ความศรัทธาในเรื่องอะไร เป็นต้น และ วัธสชาติ วัฒนสุวรรณ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการละครอน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (สัมภาฯ, 9 มีนาคม 2553) ได้แสดงทศนะของการศึกษาประวัติศาสตร์ เพิ่มเติมไว้ว่า การศึกษาประวัติศาสตร์ไม่ควรสอนให้ยึดติด แต่ให้เห็นถึงการเชื่อมโยงปัจจัยต่างๆจน เกิดเป็นผลงาน แล้วนำไปสร้างแรงบันดาลใจประยุกต์ใช้ในการ สร้างสรรค์งานต่อไป ส่วนวิชาการ แสดง และการเขียนบท นั้นผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์เห็นว่ามี ความสำคัญ ในระดับมาก ตามที่

พรรณศักดิ์ สุขี อาจารย์ประจำสาขาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ (สัมภาษณ์, 25 มีนาคม 2553) กล่าวว่า สำหรับนักแสดงแล้วประวัติศาสตร์ศิลปะ มีประโยชน์มาก ในกรณีที่เผลอ นละครย้อนยุค หรือการแสดงที่มีประเด็นเกี่ยวกับศิลปะ แต่ถึงอย่างไรก็ตามคุณสมบัติของนักแสดงประการหนึ่งคือการเป็นผู้มีจิตใจละเอียดอ่อน เป็นผู้มีความระมัดระวัง ในเมื่อศิลปะการละครอยู่ในศิลปะ การที่ผู้เรียนจะมีความรู้กว้างในศาสตร์ด้านศิลปะมันน่าจะเป็นการส่งเสริมให้นักแสดงมีความใฝ่เรียนรู้ แต่ละครสมัยผ่านงานศิลปะ ในด้านของผู้เขียนบทนั้น สุรวดี สถิตยพุทธการ นักเขียนบทละคร (สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2553) ได้แสดงทัศนะไว้ว่า ความรู้ทางประวัติศาสตร์ศิลปะมีความสำคัญในการทำให้เรารู้รากฐานความคิด ช่วยในเรื่องการสร้างแรงบันดาลใจ การเล่าเรื่องราวต่างๆ ในยุคสมัยที่ไกลตัวออกไป แต่ถ้าผู้เขียนบทมีความรู้ด้านประวัติศาสตร์ศิลปะ ก็จะทำให้ชิ้นงานน่าสนใจมีความลึกซึ้งในเชิงข้อมูลมากยิ่งขึ้นด้วย สอดคล้องกับ สวาตรี เหล็กบุตร (2548) ที่ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการสอนประวัติศาสตร์ศิลปะ ในสาขาทัศนศิลป์ ของสถาบันอุดมศึกษา ได้สรุปไว้ว่า ประวัติศาสตร์ศิลปะเป็นศาสตร์แขนงหนึ่งที่มีศึกษาความคิด ความเชื่อ ความจริงของสังคม สภาพแวดล้อม วัฒนธรรมประเพณี ซึ่งเป็นปัจจัยส่วนหนึ่งที่เป็นแรงผลักดันและมีอิทธิพลต่อการสร้างงานศิลปกรรม ที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย ก่อให้เกิดความเข้าใจในความเป็นมาของงานศิลปกรรม ว่าเกิดขึ้นพัฒนามาอย่างไร ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการอนุรักษ์ ซ่อมแซม เก็บรักษาและการนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม เป็นสิ่งสำคัญในการเรียนรู้ศิลปกรรม และความรู้ในศาสตร์แขนงอื่นด้วย

แนวทางการจัดวิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ ในหลักสูตรศิลปะการแสดง ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ส่วนมาก เห็นด้วยกับการจัดวิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ โดยที่ ควรจัดเนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ ไว้ในหมวดวิชาพื้นฐานคณะ สำหรับผู้เรียนทุกวิชาเอกในสาขาศิลปะการแสดง เนื่องจาก ทุกหลักสูตรมีการจัดเนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์ วิชาอารยธรรม ไว้ในหมวดวิชาพื้นฐานของมหาวิทยาลัย หรือของคณะ เช่น หลักสูตรศิลปะการละครจุฬาลงกรณ์ มีการจัดวิชาอารยธรรมไทย อารยธรรมตะวันตก อารยธรรมตะวันออก ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ด้านต่างๆ รวมถึงศิลปะไว้ด้วย ในหมวดวิชาพื้นฐานคณะอักษรศาสตร์ หลักสูตรนาฏศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีการจัดวิชามนุษย์กับศิลปะ ไว้ในวิชาศึกษาทั่วไป ส่วนในหลักสูตรคณะศิลปกรรมศาสตร์ ควรต้องจัดวิชาประวัติศาสตร์ศิลปะไว้ในพื้นฐานคณะ เพราะถือเป็นรากฐานสำคัญของการศึกษาทางด้านศิลปะ และประวัติศาสตร์ศิลปะสามารรถเชื่อมโยงได้กับทุกศาสตร์ ไม่ว่าสาขาไหนก็สามารถเรียนได้ ตามที่ ดำรง วงศ์อุปราช อ่างใน สวาตรี บุตรเล็ก (2547) กล่าวถึง ความสำคัญของประวัติศาสตร์ศิลปะว่า เป็นความรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการคิด มีแนวทางในการสร้างสรรค์งานศิลปกรรมหรือพิจารณา ตัดสินงานศิลปกรรมได้อย่างเชี่ยวชาญ นักวิชาการด้านศิลปะต่างให้ความสำคัญกับประวัติศาสตร์

ศิลป์ในฐานะเป็นเครื่องมือขยายความรู้ ความเข้าใจ และความชัดเจนต่อการศึกษางานศิลปกรรมแขนงอื่นๆด้วย นอกจากนี้แล้วหลักสูตรศิลปะการแสดง ศิลปะการละครของทุกสถาบัน ได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาด้านประวัติศาสตร์ศิลปะการแสดง ศิลปะการละคร และมีการจัดไว้ในหลักสูตรด้วย

2.3) วิชาสุนทรียศาสตร์ เป็นวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีทางด้านสุนทรียศาสตร์ ความซาบซึ้งและการรับรู้ในความหมาย ขอบเขต คุณค่า ความงามของผลงานศิลปะ ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ส่วนมาก มีความคิดเห็นว่าเนื้อหาความรู้ทางด้านสุนทรียศาสตร์ มีความสำคัญต่อการเรียนการสอนในสาขาวิชาศิลปะการแสดง ในระดับมากที่สุด ตามที่ จารุณี อารีรุ่งเรือง อาจารย์ผู้สอนสาขาวิชาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (สัมภาษณ์ , 12 กุมภาพันธ์ 2553) แสดงทัศนะไว้ว่า ความจริงแล้วในการเรียนด้านศิลปะ ไม่ว่าจะเป็นการกำกับการแสดง การแสดง การออกแบบ หรือการเขียนบทก็ตาม ถ้ามีความรู้ด้านสุนทรียศาสตร์ก็ถือว่าดีมากกว่าที่เดียว ดังนั้น จึงคิดว่ามีความสำคัญและจำเป็นมากที่สุด เพราะสุนทรียศาสตร์ หมายถึง รสนิยม การเข้าถึงในคุณค่า การซาบซึ้งถึงความละเอียดอ่อน ของศิลปะที่มนุษย์สร้างขึ้น ไม่ว่าจะเป็นดนตรี จิตรกรรม ภูมิภากรรม การแสดง รวมไปถึงสุนทรียศาสตร์ในธรรมชาติที่มนุษย์ไม่ได้สร้างขึ้น คือการรับรู้ในสิ่งที่มีคุณค่าต่อจิตใจ โดยที่เราไม่ได้ต้องการอะไรมาแลกเปลี่ยนกับสิ่งนั้น ไม่ต้องผลประโยชน์ เพียงแค่ต้องการสัมผัสความงาม เพราะถ้าคนที่เข้าใจในเรื่องของการสัมผัสความงามของศิลปะหรือความละเอียดละเมียดละไม ก็สามารถที่จะสร้างงานในเชิงศิลปะได้อย่างละเอียดละเมียดละไมและเข้าถึงมันได้ทั้งหมด อย่างเช่น นักแสดงก็มีประสาทสัมผัสในการที่จะรับรู้ได้ว่าผู้ชมต้องการอะไร และสามารถสื่อออกมาได้อย่างดี รู้ว่าอะไรจะสามารถทำให้ผู้ชมมีอารมณ์ร่วมไปได้ สามารถเลือกสรรเอาความงามจากการแสดงมาใช้ในการแสดงของตนเองได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้กำกับการแสดงเป็นผู้ที่เห็นภาพรวมทั้งหมด ดังนั้นผู้กำกับจึงจำเป็นต้องเข้าใจทุกเรื่องทั้งภาพ เสียง จังหวะ วรรณกรรม สอดคล้องกับ สรร ถวัลย์วงศ์ศรี (สัมภาษณ์, 27 กุมภาพันธ์ 2553) ที่ได้กล่าวว่า สุนทรียศาสตร์เป็นอีกวิชาที่มีความสำคัญไม่ว่าจะเป็นกำกับการแสดง , การแสดง, เขียนบท หรือออกแบบ จริงๆแล้วหลักสูตรสุนทรียศาสตร์เป็นวิชาเชิงมนุษยวิทยา การทำให้ซาบซึ้งในความงาม ซึ่งมันมีผลว่า แต่ละกรอบความคิด แต่ละวัฒนธรรมประเพณีจะมีการซาบซึ้งในศิลปะที่ต่างกันออกไป แต่คิดว่าทุกคนที่เรียนในระดับอุดมศึกษาควรต้องเรียนสุนทรียศาสตร์ เพราะเราเรียนวิทยาศาสตร์ที่มันเป็นเหตุเป็นผลมากเกินไป ทำให้เราต้องมีเหตุผลกับสิ่งนั้นมากๆ แต่ศิลปะมันจะเข้าไปช่วยให้จรรโลง มีความเป็นมนุษย์มากขึ้น มีความคิดทางด้านศีลธรรมมากขึ้น และนำไปสู่ความปลื้มปิติในสิ่งที่ดีงาม ในด้านการแสดงนั้น มีความสำคัญตรงที่มันเป็นเรื่องที่

เกี่ยวกับมนุษย์ ปรัชญา ความคิดของมนุษย์ เช่น บางครั้งเราต้องแสดงบทเศร้า เราก็สามารถใช้ดนตรีเข้ามาเป็นตัวนำอารมณ์ได้ เป็นต้น ด้านการกำกับการแสดง อาจจะช่วยในเรื่องของการทำความเข้าใจกับนักแสดงและนำพานักแสดงไปสู่อารมณ์ความรู้สึกของตัวละคร ว่าเป็นไปในทิศทางใด ด้านการออกแบบนั้นก็อาจจะช่วยเรื่องของการหาภาพดีๆ เข้าใจเรื่องของอารมณ์เกิดเป็นสิ่งที่ตรงตามอารมณ์นั้นๆได้ และสำหรับผู้เขียนบทนั้น สำคัญและจำเป็นมาก เพราะสุนทรียศาสตร์แทรกอยู่ในทุกๆคำพูดของบท , ความหมายของคำพูด หรือแม้แต่ความเจียบในบทละคร เช่นเดียวกับที่ สกูล บุญยทัต อาจารย์ประจำสาขาวิชานาฏศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร (สัมภาษณ์, 18 มีนาคม 2553) กล่าวว่า ในความเป็นศิลปะในทุกแขนง ไม่ว่าจะเป็น ทัศนศิลป์ ดนตรี วรรณกรรม ศิลปะการละคร หรืออื่นใดก็ตาม ล้วนแล้วแต่มีความงามและความหมายซ่อนไว้อยู่ ทั้งนี้ในการที่จะรับรู้และซาบซึ้งนั้นก็ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ ทัศนียภาพของแต่ละบุคคล อาจฟังดูเป็นเรื่องที่พูดยากแต่ในเรื่อง การรับรู้ ซาบซึ้งและเข้าถึงความงามที่แท้จริงของศิลปะนั้นเป็นสิ่งที่ชี้แนะได้ เพื่อประโยชน์ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะต่อไป และ กุสุมา เทพรัักษ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการละครสำหรับเด็กและเยาวชน (สัมภาษณ์, 7 มีนาคม 2553) ได้ให้ความสำคัญกับวิชาสุนทรียศาสตร์ที่มีต่อศิลปะการแสดงไว้ว่า ถ้าเรามองว่า ละครเป็นเรื่องของมนุษย์และสังคม การเรียนรู้เรื่องอะไรคือความดี ความจริง ความงามของมนุษย์ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้สร้างงานการละคร เพราะละครเพื่อให้ผู้ชม เกิดความเพลิดเพลิน เจริญปัญญา และนำพาจิตวิญญาณคือสุนทรียศาสตร์จะอยู่ในขั้นที่นำพาจิตวิญญาณ ทำให้เกิดความสุข ความอิ่มเอมใจ ซาบซึ้งใจ ซึ่งเราจะต้องมีความเข้าใจก่อนที่ว่าเป็นอะไร ก่อนที่จะทำอย่างไรให้ผู้ชมเกิดความซาบซึ้งตาม

แนวทางการจัดวิชาสุนทรียศาสตร์ ในหลักสูตรศิลปะการแสดง ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ส่วนมาก เห็นด้วยกับ การจัดวิชาสุนทรียศาสตร์ โดยที่ ควรจัดเนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์ศิลป์ ไว้ในหมวดวิชาพื้นฐานคณะ สำหรับผู้เรียนทุกวิชาเอกในสาขาศิลปะการแสดง เนื่องจาก ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดงได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาทางสุนทรียศาสตร์ เนื้อหาวิชาสุนทรียศาสตร์ที่ปรา กฏนั้นมีทั้งที่มุ่งเน้นเนื้อหาสุนทรียศาสตร์ทางศิลปะ และสุนทรียศาสตร์ศิลปะการแสดงควบคู่กันทุกในทุกลัทธิศูตร อย่างเช่นความคิดเห็นของ ดังกมล ณ ป้อมเพชร์ (สัมภาษณ์, 12 มีนาคม 2553) กล่าวว่า การศึกษาทางด้านสุนทรียศาสตร์ สามารถจัดการเรียนการสอนได้ในทุกคณะ และสาขาวิชา โดยเฉพาะทางสายมนุษยศาสตร์ เช่น คณะอักษรศาสตร์ สุนทรียศาสตร์จะเน้นเรื่องความงาม ความซาบซึ้ง ในงานวรรณกรรม ส่วนพื้นฐานสุนทรียศาสตร์ ศิลปะการละคร จะเน้น ความงาม ความรู้สึก ความซาบซึ้งที่เกิดจากการสัมผัสตาหูฟัง ประกอบกัน ส่วนทางสายนิเทศศาสตร์ก็มีหลักการในเชิงสุนทรียะด้วยเช่นกัน สอดคล้องกับที่ รัชชัย ยอดพิชัย ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการเรียนสุนทรียศาสตร์ ในหลักสูตรศิลปศึกษา ของสถาบันอุดมศึกษา

ได้แสดงทัศนะว่า สุนทรียศาสตร์มีความสำคัญต่อมนุษย์ เป็นพื้นฐานต่อความสามารถในการวิเคราะห์สิ่งที่เห็น ได้ยิน สัมผัส ทั้งต่องานศิลปะและการกระทำด้านศิลปะทุกแขนง เช่น นาฏศิลป์ ศิลปะการแสดง ดนตรี วรรณกรรม ทัศนศิลป์ และ ฮักเกอร์สัน (Haggerson, 1979) อ้างใน ธัชชัย ยอดพิชัย ว่า จากการศึกษาบทบาทของสุนทรียศาสตร์ในประเด็นที่ว่าสุนทรียศาสตร์เป็นพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาความรู้สึ กของผู้เรียนอาจจะทำได้โดยวางหลักสูตรโครงการจัดการเรียน การสอนและการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาโดยใช้สุนทรียศาสตร์เป็นพื้นฐาน เนื่องด้วยเป็น การวางรากฐานบนการบูรณาการเชิงสร้างสรรค์ของประสาทสัมผัส ความรู้สึก สัญชาตญาณและ ความคิด หลักสูตรศิลปะอาจช่วยส่งเสริมความตระหนักเชิงสุนทรียะเพิ่มขึ้น สุนทรียศาสตร์จึงเป็น วิชาพื้นฐานที่จะช่วยให้เกิดความคิดหรือพุทธิปัญญาผสมรวมเข้ากับความรู้สึ กหรือจิตพิสัย ซึ่งเป็น พื้นฐานต่อความสัมพันธ์ทางทักษะ ความรู้ และอารมณ์

2.4) วิชาศิลปวิจารณ์ เป็นวิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการวิเคราะห์ สังเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์ ความหมาย คุณค่าผลงานศิลปะ ตามความคิดเห็น กฎเกณฑ์ หลักการทางศิลปะและ ทฤษฎีการวิจารณ์ ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ มีความคิดเห็นว่าการหาความรู้ทางด้านศิลปวิจารณ์ มีความสำคัญต่อการเรียนการสอนในสาขาวิชาศิลปะการแสดง ที่แตกต่างกัน โดยที่ผู้ เชี่ยวชาญ ส่วนมากเห็นว่ามี ความ สำคัญ ในระดับมาก ส่วนอาจารย์ มีความคิดเห็น ว่า เห็นว่ามีความสำคัญ ในระดับมากที่สุด ตามที่ ภาวิณี สมรรถบุตร นักแสดงละครเวที (สัมภาษณ์, 28 กุมภาพันธ์ 2553) ได้แสดงความคิดเห็นไว้ว่า ในฐานะที่เป็นนักวิจารณ์ คิดว่าผู้เรียนวิชาศิลปะ การแสดง จำเป็นต้องเรียนรู้ เพราะผู้เรียนมีหน้าที่ที่มากกว่าคนดู ต้องใช้หลักการ ใช้ความรู้ควบคู่ไปด้วย ไม่ ได้มาจากทัศนคติของตนเองว่าชอบ หรือไม่ชอบเพียงอย่างเดียว และในฐานะของผู้ปฏิบัตินั้นก็ถือ ว่าสำคัญต่อกระบวนการทำงานที่จะเกิดขึ้นเช่นกัน เพื่อให้ได้มาซึ่งชี ่งงานนั้น ผู้ปฏิบัติจะต้อง คำนึงถึงผู้ชมอยู่เสมอ เพราะไม่มีใครอยากทำงานออกมาแล้วโดยดำว้างงานนั้นไม่ดี แต่มันเป็นเรื่อง ธรรมชาติที่ต้องรับรับและเปิดใจว่ามันเป็นการวิจารณ์ แต่ถ้าเกิดรู้เรื่องทฤษฎีการวิจารณ์มากจน เกิดไปและยึดติดกับสิ่งนั้น อาจจะทำให้เดเรื่องของการ วิจารณ์รอบความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานก็ เป็นได้ เช่นเดียวกับ สุจิตรา เมริโอเสส อาจารย์พิเศษด้านการแสดง (สัมภาษณ์, 4 มีนาคม 2553) กล่าวว่า ศิลปวิจารณ์มีความสำคัญมาก จำเป็นที่จะต้องเรียนรู้ เป็นเรื่องของกระบวนการ ของการ ตัดสินและประเมินคุณค่าของผลงาน เพราะ เรายังไม่รู้ว่าจะอะไรดี อะไรไม่ดี อะไรเหมาะสมไม่ เหมาะสมอย่างไรทั้งหมด เราจะปรับปรุงแก้ไขอย่างไร ดังนั้นการเรียนรู้ที่จะยอมรับในคำวิจารณ์ และความเห็นของผู้อื่นก็จะทำให้เราโตขึ้น และทำให้เรามองโลกกว้างขึ้น เปิดรับสิ่งต่างๆได้มากขึ้น และ กิตติรัตน์ ปลื้มจิตร นัก ารละครอิสระ (สัมภาษณ์, 10 กุมภาพันธ์ 2553) กล่าวถึงประโยชน์

ของการเรียนศิลปวิจารณ์ว่า เป็นการแสดงความรู้สึก การตัดสินใจ และประเมินค่าของผลงานศิลปะ โดยใช้หลักการวิจารณ์ ทฤษฎีองค์ความรู้อื่นที่เกี่ยวข้องมาประกอบ หรือวิจารณ์โดยใช้ความรู้สึกของตนเป็นหลักก็ตาม การวิจารณ์เป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้รู้จักการถ่ายทอดความคิด แสดงความคิดเห็นที่เป็นเหตุเป็นผล เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาผลครั้งต่อไป คล้ายกับความคิดเห็นของ ดังกมล ณ ป้อมเพชร์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปการละคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (สัมภาษณ์, 12 มีนาคม 2553) ว่า การเรียนศิลปวิจารณ์มีเพื่อให้ผู้เรียนสามารถมองงานศิลปะได้ เข้าใจถึงสิ่งที่ศิลปินต้องการสื่อสารแนวความคิดต่างๆออกมา ซึ่ง สุชาติ ทองสีมา (2544) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนศิลปวิจารณ์ในสถาบันอุดมศึกษา ได้แสดงทัศนะไว้ว่า สำหรับการเรียนการสอนศิลปวิจารณ์ในระดับอุดมศึกษานั้น มีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนสามารถพิจารณาผลงานศิลปะในเบื้องต้น สามารถใช้การวิจารณ์เป็นส่วนเสริมสร้างทักษะและความชำนาญตามวิชาเอกที่เรียนอยู่ และท้ายที่สุดการวิจารณ์จะนำไปสู่ความซาบซึ้งทางสุนทรียะให้แก่ผู้เรียน เนื้อหาวิชาศิลปวิจารณ์มี ความเกี่ยวข้องกับศาสตร์แขนงต่างๆ ทั้งที่ในส่วนของศิลปะ เช่น ประวัติศาสตร์ศิลป์ สุนทรียศาสตร์ ศิลปะปฏิบัติเป็นต้น และยังเกี่ยวข้องกับศาสตร์ทางด้าน สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และศิลปวัฒนธรรมอีกด้วย

แนวทางการจัดวิชาศิลปวิจารณ์ในหลักสูตรศิลปะการแสดง ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ส่วนมาก เห็นด้วยกับการจัดวิชาศิลปวิจารณ์ โดยที่ ควรจัดเนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์ศิลป์ ไว้ในหมวดวิชาบังคับสาขาวิชา หรือวิชาเลือกของสาขาวิชา สำหรับผู้เรียนทุกวิชาเอกในสาขา ศิลปะการแสดง เนื่องจากการศึกษาที่ผู้เรียนจะสามารถวิจารณ์สิ่งใดได้นั้น จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในศาสตร์แขนงนั้นๆหรือศาสตร์ที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดีก่อน ตามที่ สุชาติ ทองสีมา (2544) สรุปถึงหลักการศึกษาศิลปวิจารณ์ ในระดับอุดมศึกษา ว่า วิชาศิลปวิจารณ์ในหลักสูตรการเรียนการสอนทางด้านศิลปกรรม จะมุ่งให้การเรียนรู้แก่ผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจและมีความสามารถในการวิจารณ์งานศิลปะ โดยมีแนวทางการศึกษาจาก บทความ นักวิจารณ์ รวมทั้งศึกษาในประเด็นเกี่ยวกับรูปแบบของงานศิลปกรรม ประวัติความเป็นมา รวมทั้งการฝึกปฏิบัติการวิจารณ์ด้วยการเขียนและพูดอธิบาย เนื้อหาวิชาศิลปวิจารณ์จะเกี่ยวข้องกับสุนทรียศาสตร์มากที่สุด แต่วิชาอื่นๆที่เป็นบริบทของศิลปวิจารณ์ เช่นประวัติศาสตร์ศิลป์ และศิลปะปฏิบัติ ก็มีความสำคัญเช่นกัน เมื่อนำความรู้ในวิชาต่างๆมาบูรณาการเข้ากับวิชาศิลปวิจารณ์แล้ว จะช่วยพัฒนาความรู้ความเข้าใจ และทักษะในการปฏิบัติงานทางด้านศิลปะได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับ กิตติกรณ์ นพอุดมพันธ์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2553) ได้แสดงทัศนะว่า วิชาศิลปวิจารณ์ควรมีการจัดให้ผู้เรียนศิลปะการแสดงได้เรียน เนื่องจาก การเรียนรู้การวิจารณ์จะเอื้อต่อการพัฒนาผลงาน แต่ยังไม่ควรจัดไว้เป็นวิชาพื้นฐานระดับต้น

เพราะเนื้อหาวิชาการวิจารณ์ ต้องอาศัยพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ ความเข้าใจทางด้านศิลปะ เป็นอย่างดีระดับหนึ่งก่อนเพื่อจะให้เกิดการเชื่อมโยงบูรณาการ วิเคราะห์ สังเคราะห์ออกมาได้ การเรียนการสอนศิลปวิจารณ์ควรจัดไว้ใน ปีท้ายสุด เนื้อหาควรครอบคลุมทั้งพื้นฐานการวิจารณ์ ศิลปะโดยทั่วไปและศิลปะเฉพาะสาขานั้นๆ และพันพิศสา ฐูปะเพียน (สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2553) กล่าวว่า ควรเพิ่มเติมเนื้อหาวิชาศิลปวิจารณ์เข้าไปในวิชาวิจารณ์ละคร เพื่อเป็นการปูพื้นฐาน การวิจารณ์ศิลปะโดยกว้างว่า ในสาขา หรือแขนงอื่น ๆ นั้น มีศิลปะในการวิจารณ์อย่างไร แล้วจึงมา เน้นหลักการวิจารณ์ในสาขาการละครต่อไป เพื่อไม่ให้เกิดความทับซ้อนกันของเนื้อหาและวิชา เรียน และผู้เชี่ยวชาญส่วนหนึ่งยังเห็นว่าศิลปวิจารณ์ควรเรียนเมื่อคิดว่าพร้อมจึงควรจัดไว้ในวิชา เลือก สำหรับหลักสูตรศิลปะการแสดงนั้นมีการจัดวิชาการวิจารณ์ศิลปะการแสดง ศิลปะการละคร ไว้ในหมวดวิชาบังคับสาขา ยกเว้นหลักสูตรหลักสูตรศิลปการละคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่จัดไว้ ในวิชาเลือกสาขาวิชา เช่นเดียวกับที่ มหาวิทยาลัยศิลปากร (2524) กล่าวถึงการวิจารณ์ศิลปะ ด้านศิลปะการแสดง ว่า ละครก็มีลักษณะเช่นเดียวกับศิลปะแขนงอื่นๆ ซึ่งจะมีบาทและอิทธิพล ต่อการพัฒนาของสังคม อาจจะทำออกมาในรูปแบบของการให้ความบันเทิง แต่นักวิจารณ์ละคร นั้นต้องมีพื้นฐานความรู้ศิลปะแขนงต่างๆ ที่รวมกันมาเป็นศิลปะการละคร จึงจำเป็นที่ต้องศึกษา งาน ทางด้านนี้ด้วยละครส ามารถเป็นสื่อแนวความคิดได้มากกว่าศิลปะอื่นๆ นักวิจารณ์นอกจาก จะต้องมีความรู้ทางศิลปะการละครแล้ว ยังต้องมีรสนิยมส่วนตัว มีมาตรฐานของการวิจารณ์ มีความสำนึกของนักวิจารณ์ในฐานะสื่อมวลชนที่รับผิดชอบต่อสังคม

อย่างไรก็ตามในการที่จะจัดวิชาพื้นฐานศิลปะ ในหลักสูตรศิลปการแสดงนั้นมีความ เป็นไปได้ในระดับที่แตกต่างกันออกไปทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการวางนโยบาย หลักการ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ของแต่ละคณะ แต่ละสาขาวิชา ที่หลักสูตรสังกัดอยู่ รวมถึงจำนวนหน่วยกิตวิชาเรียน ด้วย ตามที่ ฤทธิรงค์ จิวากานนท์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปะการละคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (สัมภาษณ์, 8 มีนาคม 2553) ได้ให้ทัศนะว่า การที่จะจัดวิชาในหลักสูตรนั้น ขึ้นอยู่กับแต่ละคณะ แต่ละสาขาวิชามากกว่า เพราะหลักสูตรศิลปการแสดงในประเทศไทยกระจายอยู่สังกัดต่างคณะ กัน การที่จะหาวิชาแกนกลางแล้วให้เป็นไปในด้านใดด้านหนึ่งนี้ นยาก อีกทั้งยังเป็นศาสตร์ที่มี เนื้อหากว้างมาก จำนวนหน่วยกิตและรายวิชาที่จำเป็นต้องศึกษาก็ไม่เพียงพอ แต่ผู้สอนสามารถ สอดแทรก เนื้อหาวิชาความรู้พื้นฐานศิลปะต่างๆ ไว้ได้ในทุกวิชาของศิลปการละคร สอดคล้องกับ ที่ พรพนศักดิ์ สุชี อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปการแสดง มหา วิทยาลัยกรุงเทพ (สัมภาษณ์, 25 มีนาคม 2553) กล่าวว่า ถ้าหลักสูตรสังกัดอยู่ในคณะศิลปกรรมศาสตร์การ จัดวิชาพื้นฐานศิลปะ เหล่านี้มรความเป็นไปได้มา และมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องจัดไว้ในหมวดวิชาพื้นฐานคณะ ถ้า

นอกเหนือจากนั้นไม่ว่าจะเป็น สายนิเทศศาสตร์ มนุษยศาสตร์ อักษรศาสตร์ ก็ขึ้นอยู่กับเป้าหมาย
 แนวทางของคณะวิชา แต่สำหรับสาขาศิลปะการแสดงแล้วเนื้อหาวิชาพื้นฐานศิลปะเหล่านี้ควรอยู่
 ในหมวดวิชาบังคับสาขา และ พันธุ์ชนะ สุนทรพิพิธ อาจารย์ประจำสาขาศิลปะการแสดง
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (สัมภาษณ์, 9 กุมภาพันธ์ 2553) ได้แสดงทัศนะว่า การเรียนการ
 สอนศิลปะการแสดงในประเทศไทย ถูกแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ศิลปะการแสดงที่ถูกพ่วงกับคณะ
 ศิลปกรรมศาสตร์ ศิลปะการแสดงที่ถูกพ่วงอยู่กับคณะอักษรศาสตร์ และศิลปะการแสดงที่ถูกพ่วง
 กับคณะนิเทศศาสตร์ ในการที่จะจัดวิชาพื้นฐานศิลปะและเนื้อหาความเป็นไป ได้มากที่สุดคือ
 ศิลปะการแสดงที่อยู่ในศิลปกรรมศาสตร์ น่าจะเป็นข้อดีถ้าวิชาเหล่านี้ถูกจัดให้เรียนตั้งแต่ปีแรก
 เพราะความรู้เหล่านี้ต้องอาศัยเวลาในการเข้าใจ ซาบซึ้งในภาพรวม เพราะในคณะศิลปกรรม
 ศาสตร์ ประกอบด้วยหลากหลายวิชาเอก ซึ่งการที่เด็กได้เรียนรวมกันก็จะเกิดกา รถ่ายทอด
 แลกเปลี่ยน ความรู้ มุมมอง พื้นฐานที่น่าสนใจในศาสตร์ของตนและศาสตร์อื่นร่วมกัน แต่อาจจะ
 เป็นเรื่องยากในกลุ่มอักษรศาสตร์และนิเทศศาสตร์เพราะว่าพื้นฐานของทั้งสองไม่ได้ตั้งอยู่บนฐาน
 ของศิลปะ ในทางอักษรศาสตร์ละครใช้เป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดงานวรรณกรรม ก็จ ะให้
 ความสำคัญกับพื้นฐานทางด้านการวิเคราะห์ ศึกษา ตีความ การจัดการในงานวรรณกรรมมากกว่า
 เช่นเดียวกันกับทางนิเทศศาสตร์ ที่ใช้ละครในการสื่อสาร จึงจำเป็นต้องเรียนพื้นฐานทางด้านการ
 สื่อสารมวลชน แต่ถึงอย่างไรก็ตามถ้าเรามองว่าความรู้พื้นฐานทางศิลปะตรงนี้มีความสำคัญ ต่อ
 การเรียนการสอน และถูกนำมาใช้ทางด้านศิลปะการแสดง ก็ต้องมาหาวิธีการแนวทางรวมทั้งจะ
 สร้างตัวรายวิชาเพิ่มขึ้น หรือกำหนดเนื้อหาในส่วนนี้ไว้ในหลักสูตร

3) ผลการศึกษาทัศนะของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่มีต่อแนวทางการพัฒนาหลักสูตร

ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาหลักสูตร วิชาศิลปะการแสดง ระดับปริญญาตรี ของสถาบันอุดม
 ศึกษา ในประเทศไทย คือ

การขยายตัวทางธุรกิจอุตสาหกรรมบันเทิง รวมถึงวงการศิลปะการแสดง ศิลปะการละคร
 ในรูปแบบที่หลากหลายเพิ่มมากขึ้น มีความก้าวหน้าพัฒนาในทางด้านสื่อและเทคโนโลยีอย่าง
 รวดเร็ว และวิชาชีพทางด้านศิลปะการแสดงเป็นที่ยอมรับและเป็นอาชีพที่ทำรายได้มากขึ้น ทำให้
 มีผู้สนใจเรียนมากขึ้นและ สถาบันอุดมศึกษาก็ได้มีการเปิดสาขาวิชาศิลปะการแสดงเพิ่มมากขึ้น
 ตามมาเช่นกัน ทำให้เกิดการแข่งขันกันเองในวิชาชีพและวิชาชีพอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อไม่ให้เกิด
 ปัญหาตรงจุดนี้ แต่ละสถาบันควรมีการกำหนดทิศทาง วัตถุประสงค์ในการผลิตบัณฑิตให้มีความ
 ชัดเจน และมีเอกลักษณ์ของแต่ละแห่ง ในแต่ละหลักสูตรควรมีการมุ่งเน้นการศึกษาพื้นฐานองค์
 ความรู้ทักษะทางด้านศิลปะการแสดง การละคร และควรมีการต่อยอดความเชี่ยวชาญในแต่ละ

สาขาของศิลปะการแสดงตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ปาริดา มโนมัยพิบูลย์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปการละคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (สัมภาษณ์, 15 มีนาคม 2553) และ กิตติภรณ์ นพอุดมพันธ์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2553) แสดงทัศนะคล้ายกัน ว่า ในแต่ละหลักสูตร แต่ละสถาบันควรมีสร้างจุดเด่นหรือควรมีแนวทางที่ชัดเจนในการผลิตบัณฑิต สร้างทางเลือกในสายวิชาชีพ ความถนัดเฉพาะทางให้กับผู้เรียน การเรียนศิลปะการแสดงเป็นการเรียนที่ต้องอาศัยการสั่งสม ฝึกฝนและตกผลึก ไม่ใช่เพียงแค่เรียนเป็น พื้นฐาน ไม่ใช่ว่าจะเอาทุกอย่าง พยายามเป็นทุกอย่างแต่เป็นอย่างครึ่งๆกลาง แล้วสุดท้ายก็ต้องมาแข่งขันกันเอง สอดคล้องกับที่ อภิรักษ์ ชัยปัญหา นักแสดงและอาจารย์พิเศษด้านการเขียนบท (สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2553) กล่าวว่า ปัจจุบันตลาดต้องการคนที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ สามารถปฏิบัติ ใช้งานได้จริง ทำงานได้มากขึ้น เพราะตอนนี้อุตสาหกรรมบันเทิงและอุตสาหกรรมที่ต้องการคนจบมาโดยตรงก็มีมากขึ้น เพราะฉะนั้นถ้าเราจะผลิตบัณฑิตที่มีทักษะจริงๆ ก็จะสามารถไปเติมเต็มความต้องการของตลาดได้ และคิดว่ามีโอกาสที่จะเพิ่มขึ้นได้ เป็นไปในทางที่ดี

หลักสูตรควรมีการผลิตบุคคลากรให้มีความรู้ความสามารถทั้งในเชิงวิชาการและการฝึกปฏิบัติงานจริงทั้งภายในและนอกชั้นเรียน ควบคู่กันไป สถาบันและหลักสูตรควรมีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมทางศิลปะการแสดง ศิลปะการละคร หรือกิจกรรมอื่น เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติงาน เรียนรู้กระบวนการ และรู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ตามที่ สดใส พันธุมโกมล (2537) ได้แสดงทัศนะว่า ทั้งนี้เพราะวิชาศิลปการละครเป็นวิชาที่ไม่สามารถเรียนรู้ได้อย่างละเอียดลึกซึ้งจากการอ่านตำรา หรือจากการบอกเล่าของผู้อื่นแต่เพียงอย่างเดียว การอ่านหนังสือหรือเอกสารทางวิชาการ มีประโยชน์มากในด้านการให้ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎี ให้แนวคิดที่อาจจะเริ่มจุดเริ่มต้นของการแสวงหาคำตอบที่ถูกต้อง แต่คำตอบที่ถูกต้องเกี่ยวกับการจัดเสนอละคร ไม่ว่าจะในด้าน การแสดง การกำกับการแสดง การเขียนบทละคร หรือการออกแบบฝ่ายต่างๆ นั้นจะต้องได้มาจากการลงมือปฏิบัติอย่างจริงจัง และบางครั้งอาจใช้เวลานานกว่าจะมองเห็นแนวทางหรือวิธีการแก้ปัญหาที่สามารถนำมาใช้ได้อย่างได้ผล สอดคล้องกับปวันรัตน์ นาคสุริยะ นักแสดง (สัมภาษณ์, 13 กุมภาพันธ์ 2553) ได้แสดงทัศนะว่า ในระดับอุดมศึกษาจะเรียนแต่ทฤษฎีเพียงอย่างเดียวไม่ได้ ต้องมีการปฏิบัติด้วย การปฏิบัติเป็นสิ่งที่ส่งเสริมโอกาสการพัฒนาศักยภาพตามที่ถนัด เพราะทฤษฎีต่างๆที่เกิดขึ้นได้ก็จากการปฏิบัติมาจนเชี่ยวชาญ ได้รับการพิสูจน์ออกมาว่าเป็นจริง ฉะนั้นการที่รู้ทฤษฎีแล้วนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมน่าจะเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด

หลักสูตรควรมีการจัดการเรียนการสอน หรือการสอดแทรกกิจกรรมในเชิงบูรณาการนำ
 ศาสตร์ทางด้านศิลปะการแสดง ศิลปะการละคร ไปประยุกต์ใช้กับศาสตร์แขนงอื่นให้มากขึ้น
 หลักสูตรศิลปะการแสดงควรมีบทบาทในการอนุรักษ์ พัฒนา ส่งเสริมค่านิยม ทักษะชีวิตที่ด้งามใน
 การสร้างสรรค์ ตระหนักถึงคุณค่าของงานศิลปะการแสดงที่มีต่อสังคมและศิลปวัฒนธรรมของชาติ
 สอดคล้อง สุธิดา กัลป์ยานรุธ อาจารย์ประจำสาขาวิชา การละคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
 (สัมภาษณ์ , 6 มีนาคม 2553) และ สุคนธ์จิต วงษ์เผือก อาจารย์ประจำสาขานาฏศาสตร์
 มหาวิทยาลัยศิลปากร (สัมภาษณ์, 18 มีนาคม 2553) ได้แสดงทัศนะที่คล้ายกันในเรื่องแนวทางการ
 พัฒนาหลักสูตรว่า หลักสูตรควรส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจนำ ศิลปะการแสดงไป
 ประยุกต์ใช้ในการพัฒนาสังคมมากกว่าที่จะผลิตนักแสดง ศิลปินทางการละครเพียงด้านเดียว ช่วย
 สร้างคุณค่าให้กับศิลปะการแสดง เช่น การใช้ละครในการพัฒนาบุคลิกภาพ ละครเพื่อการพัฒนา
 ชุมชน สร้างความสัมพันธ์ที่ดีในสังคม ละครเพื่อการปรับพฤติกรรมของกลุ่มคนในสังคม เป็นต้น
 และจะเป็นการขยายฐานของศิลปะการแสดง ศิลปะการละคร ในสังคมให้กว้างขึ้นด้วย
 เช่นเดียวกับ วรณชัญญ พลจันทร์ (สัมภาษณ์, 25 มีนาคม 2553) กล่าวว่าในการจะพัฒนาไปใน
 ทิศทางใดนั้นที่สำคัญคือจะมีวิธีการอย่างไร ทำอย่างไรที่จะให้ศิลปะการแสดงมีคุณค่ากับสังคม
 เป็นตัวขับเคลื่อนศิลปวัฒนธรรมของชาติ ทำให้ศิลปะการแสดงมีคุณค่ามากกว่าให้ความบันเทิง
 สังคมมีความต้องการผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจศาสตร์ทางด้านศิลปะการแสดงอย่าง
 มืออาชีพ มีความคิดสร้างสรรค์ และรับผิดชอบต่อสังคม และ วิรุณ ตั้งเจริญ (2547) กล่าวว่า
 สำหรับทางด้านศิลปะการแสดงนั้นในกระแสโลกาภิวัตน์ก็เช่นกัน ความเข้าใจในความเป็นไปของ
 สังคมไทยและสังคมโลก ศิลปะการแสดงจึงมีบทบาทสนับสนุนทั้งทาง ด้านของการอนุรักษ์อย่าง
 ก้าวหน้า พร้อมกับการเปิดรับและพัฒนาตามแบบสากล ควบคู่ไปกับการสร้างความเป็นตัวของ
 ตัวเองที่แตกต่างไปจากศิลปะการแสดงในแต่ละสถาบันการศึกษา สังคมสมัยใหม่ได้เอื้อต่อการ
 พัฒนาให้เกิดอาชีพใหม่ ศิลปะการแสดงจึงส่งผลต่อการพัฒนาองค์ความรู้และการผลิตบัณฑิตใน
 สาขาใหม่ที่เป็นความต้องการของสังคม และจากรายงานการสัมมนาการวิจารณ์ศิลปะ โดย
 มหาวิทยาลัยศิลปากร นี้ได้ให้แนวความคิดที่น่าสนใจเป็นข้อเสนอแนะไว้ประการหนึ่งว่า วงการ
 ศิลปะน่าจะมีการผลิตศิลปินหรือนักสร้างสรรค์ออกไปในลักษณะที่เป็นมนุษย์ ที่มีความรู้กว้าง ทั้ง
 ทางสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ และควรมีคุณสมบัติที่รู้กว้างในสาขาวิชาชีพของ
 ตน เป็นต้นว่า ถ้าเรียนนาฏศิลป์ ควรต้องรู้ทางด้านอื่นด้วย เช่น ทัศนศิลป์ และวรรณศิลป์ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

1) การเรียนการสอนศิลปะการแสดง ศิลปะการละคร หรือ ไม่ว่าศิลปะแขนงใดควรให้ความสำคัญกับการจัดวิชาพื้นฐานศิลปะ ซึ่งในหลักสูตรศิลปะการแสดงนั้น แต่ละหลักสูตรมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการวางแผนนโยบาย หลักการจัดการศึกษา เป้าหมาย วัตถุประสงค์ ของแต่ละคณะ แต่ละสาขาวิชา ที่หลักสูตรสังกัดอยู่ เนื่องจากการศึกษาทางด้าน ศิลปะการแสดง ศิลปะการละคร ครอบคลุมเนื้อหาที่หลากหลายศาสตร์รวมกันอยู่ กรณีที่จะจัดเพิ่ม หรือลด เนื้อหาวิชาใดนั้น อาจทำได้ ยาก รวมถึงข้อจำกัดด้านจำนวนหน่วยกิต ดังนั้น ควรจะมี เลือกลงจัดลำดับความสำคัญ หรือ การหาแนวทางร่วม การเชื่อมโยง การบูรณาการองค์ความรู้พื้นฐาน ต่างๆ กับวิชาทางด้านศิลปะการแสดงไว้ร่วมกัน หรือเปิดโอกาสให้ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ทดลองฝึกปฏิบัติจริง จากการร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียนได้ด้วย

2) อาจารย์ผู้สอนวิชาพื้นฐานศิลปะ นอกจากจะมีความเชี่ยวชาญในเนื้อหาที่สอนแล้ว ก็ควรจะเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจ ในศิลปะทุกแขนงเป็นอย่างดี เพื่อให้เกิด การบูรณาการ เชื่อมโยง องค์ความรู้ของศิลปะต่างๆ รวมถึงความสัมพันธ์ศาสตร์ที่เกี่ยวข้องไว้ด้วยกัน หรือควรสร้างความร่วมมือระหว่างสาขาวิชา คณะ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการเรียนการสอน

3) หลักสูตรศิลปะการแสดง ในระดับอุดมศึกษา ของแต่ละสถาบัน ควรจะมีเอกภาพที่ชัดเจน ในการมุ่งผลิตผลิตบัณฑิตให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถเชี่ยวชาญด้านใดเป็นพิเศษ ควบคู่กับการให้สร้างพื้นฐานองค์ความรู้ทางด้านศิลปะการแสดง ศิลปะการละครเพื่อทำให้เกิด มาตรฐานด้านคุณภาพและก่อให้เกิดลักษณะเด่นที่เป็นเอกลักษณ์ของสถาบัน รวมทั้ง ควรมีการ จัดโครงการความร่วมมือ ระหว่างสถาบันเพื่อให้เกิด การแลกเปลี่ยน พัฒนาองค์ความรู้ ทักษะ เทคนิค วิธีการที่แตกต่าง อีกทั้งยังเป็นการเชื่อมสัมพันธ์กันของบุคลากรและผู้เรียนในสาขาด้วย

4) ในการทำวิจัยครั้งนี้พบว่า ทรัพยากรข้อมูลทางด้านศิลปะการแสดง ศิลปะการละคร ในประเทศไทยยังมีน้อย และไม่ทันสมัย ถึงถ้าผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเล็งเห็นความสำคัญในการศึกษาด้านนี้ ควรจะมีการจัดหา หรือสนับสนุนการสร้างเอกสาร ตำรา การทำวิจัยต่างๆในสาขา การจัด กิจกรรมส่งเสริมการเรียน รวมถึงการสนับสนุน เพิ่มจำนวนบุคลากรในสาขาของแต่ละสถาบันให้ สอดคล้องกับจำนวนผู้เรียนที่เพิ่มมากขึ้น และควรส่งเสริมให้ บุคลากรทั้งใน สถาบันและในสาขา วิชาชีพ ได้มีโอกาสทาง การศึกษาพัฒนาความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ เพื่อเป็นการเพิ่ม ศักยภาพและเป็นประโยชน์ต่อการศึกษารุ่นต่อไป

5) ในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรศิลปะการแสดง ควรมีการ ทำอย่างต่อเนื่อง ให้ ความสำคัญต่อกำหนดนโยบาย การวางแผนการศึกษาของสถาบัน ควบคู่ไปกับการศึกษา

สภาพของสังคม ความต้องการของตลาดแรงงานวิชาชีพ ความเคลื่อนไหว แนวโน้มและทิศทางของวงการศิลปะการแสดง ตลอดจนความต้องการของผู้เรียนด้วย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการวิจัยศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนสาขาศิลปะการแสดงที่มีต่อวิชาพื้นฐานศิลปะในหลักสูตรศิลปะการแสดง ระดับปริญญาตรี
- 2) ควรมีการวิจัยประเมินผลการจัดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานศิลปะ ระดับปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษาที่มีการเปิดสอน
- 3) ควรมีการวิจัยศึกษาการจัดวิชาพื้นฐานศิลปะในหมวดวิชาการศึกษาทั่วไป ระดับปริญญาบัณฑิต
- 4) ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรศิลปะการแสดงในด้านอื่นๆ เช่นการประเมินหลักสูตรในสาขาวิชาศิลปะการแสดง การติดตามผลบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา แนวทาง รูปแบบ การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่างๆในสาขาศิลปะการแสดง ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กอบกุล อิงคุทานนท์. ละครเวทีสมัยใหม่ ยุคเริ่มแรก-รัชกาลที่9. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
ษรณัฏ, 2543

กฤษรา (ชูโรมาโน) วริศราภุริษา. การจัดแสงสำหรับเวที. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.

กิตติภรณ์ นพอุดมพันธ์. สัมภาษณ์, 19 กุมภาพันธ์ 2553.

กิตติรัตน์ ปลื้มจิตร. สัมภาษณ์, 10 กุมภาพันธ์ 2553.

กาญจนา คุณารักษ์. พื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร. นครปฐม: โรงพิมพ์ศิลปากร, 2543.

กุสุมา รัชชมนี. วรรณคดี-ศิลปะ ประสานศิลป์. กรุงเทพมหานคร: คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2536.

กุสุมา เทพรักษ์. สัมภาษณ์, 7 มีนาคม 2553.

เกษร ธิตะจारी. การสอนศิลปะในระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ม.ป.ป.

เกษร ธิตะจारी. ศิลปะขั้นนำ. กรุงเทพมหานคร คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ม.ป.ป.
คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปะการแสดง.

กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 2549.

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขา
การละคร. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2547.

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขา
ศิลปะการแสดงประยุกต์. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2547.

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. การแสดงและการออกแบบ.

กรุงเทพมหานคร: ไอเดียส์แควร์, 2542.

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขา
ศิลปะการแสดง. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2548.

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 9 ปี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มศว.

กรุงเทพมหานคร: สันติศิริการพิมพ์, 2545

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปะการ
ละคร. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. หลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์.

นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2545.

เครือจิต ศรีบุญนาถ และคณะ. สุนทรียภาพของชีวิต. กรุงเทพมหานคร: เวิร์ดเวฟ เอ็ดดูเคชั่น,

2542.

จรรยา โกมุทร์ตานนท์. ศิลปะคืออะไร. กรุงเทพมหานคร: ต้นอ่อน แกรมมี่, 2539.

จันทร์เพ็ญ เชื้อพานิช และคณะ. ประมวลบทความหลักสูตร: สาระร่วมสมัย. กรุงเทพมหานคร:

สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

จีรพันธ์ สมประสงค์. ประวัติศิลปะ. กรุงเทพมหานคร: โอ เอส พริ้นติ้งเฮ้าส์, 2533.

จารุณี อาริรุ่งเรือง. สัมภาษณ์, 12 กุมภาพันธ์ 2553.

เจตนา นาควัชระ. ศิลปะสองทาง. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์คมบาง, 2546.

ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. การพัฒนาหลักสูตร: หลักการและแนวทางปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร:

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

ฉวีวรรณ กินาวงศ์. การละครสำหรับครูประถม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช,

2524.

ช่อลดดา สุริยะโยธิน. สัมภาษณ์, 10 มีนาคม 2553

ชะลูด นิ่มเสมอ. องค์ประกอบของศิลปะ. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2544.

ชูศรี สะพรั่ง. ความคิดเห็นของอาจารย์และนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนของคณะ

ศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการ

อุดมศึกษา ภาควิชาการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ,

2549.

โชค เก่งเขตรกิจ. ความรู้ทั่วไปทางศิลป์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์รุ่งวัฒนา, 2533.

ชูโรमान เวศยาภรณ์. ฉากละคร1. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

2541.

ฐานวดี สถิตยอุทการ. สัมภาษณ์, 22 กุมภาพันธ์ 2553.

ดังกมล ณ ป้อมเพชร์. สัมภาษณ์, 12 มีนาคม 2553.

ดารกา วงศ์ศิริ. สัมภาษณ์, 6 มีนาคม 2553.

ดำรง วงศ์อุปราช. การวิจัยทัศนศิลป์และแนวทางการศึกษาศิลปะไทย. ใน รายงานสัมมนาการ

วิจัยศิลป์. กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพมหานครการพิมพ์, 2524.

ดำเกิง ลีตะปิยะศักดิ์. สัมภาษณ์, 5 มีนาคม 2553.

เด่นพวง พุ่มศิริ. ศิลปการละครทางปฏิบัติ ตอน ศิลปะแห่งการจัดแสดงละคร, แนวทางการศึกษา บทละคร, การวิเคราะห์บทละคร และผู้กำกับการแสดงกับผู้แสดง. นครปฐม: คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, ม.ป.ป.

ถิรนนท์ อนวัชศิริวงศ์. สุนทรียนิเทศศาสตร์: การศึกษาการสื่อสารการแสดงและสื่อจินตคดี.

กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

ทวีเกียรติ ไชยงยศ. สุนทรียะทางทัศนศิลป์. กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายเอกสารและตำรา สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, 2538.

ทินกร บัวพลู. วิวัฒนาการหลักสูตรศิลปศึกษา ระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาศิลปศึกษา ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

ทิตนา เขมมณี. การประเมินหลักสูตร ใน รวบรวมบทความทางการประเมินโครงการ.

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

ธนพงษ์ ผลาขจรศักดิ์. สัมภาษณ์, 10 มีนาคม 2553.

ธัชชัย ยอดพิชัย. การพัฒนาการเรียนการสอนนิเวศวิทยาสุนทรียศาสตร์ในหลักสูตรศิลปศึกษา ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาศิลปศึกษา ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

ธำรง บัวศรี. ทฤษฎีหลักสูตร: การออกแบบและการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2532.

นพมาศ ศิริกายะ. ดูหนึ่งดูละคร. กรุงเทพมหานคร: คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

นิพนธ์ ทวีกาญจน์. ประวัติศาสตร์ศิลป์. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, 2529.

นิลชา เฟื่องฟูเกียรติ. สัมภาษณ์, 2 มีนาคม 2553.

บรรจง โกศลวัฒน์. ศิลปะการแสดง ภาพยนตร์ โทรทัศน์ และละคร. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2545.

บุญชม ศรีสะอาด. การพัฒนาการสอน. กรุงเทพมหานคร: ชมรมเด็ก, 2541.

บุปผชาติ อุปถัมภ์นรากร. การจัดการเรียนการสอนวิชานาฏศิลป์และการละคร ในหลักสูตรปริญญาตรีของสถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์ ตามทัศนะของอาจารย์และนักศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต, สาขาการอุดมศึกษา ภาควิชาการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2545.

- ปวีป เมธาคุณวุฒิ. หลักสูตรอุดมศึกษา: การประเมินและการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: นิธิ
แอดเวอร์ไทซิงกรุ๊ป, 2545.
- ปวันรัตน์ นาคสุริยะ. สัมภาษณ์, 13 กุมภาพันธ์ 2553.
- ประยุทธ์ ปยุตโต. ความมุ่งหมายของวิชาพื้นฐานทั่วไป. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- ประสพ ลิ้มเมื่อดภัย. ศิลปนิยม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2544.
- ปัทมทัต โปธิเวชกุล. สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2553.
- ปาริชาติ จึงวิวัฒนาภรณ์. พลังการวิจารณ์: ศิลปะการละคร. กรุงเทพมหานคร: ณ เพชร
สำนักพิมพ์, 2547.
- ปาริดา มโนมัยพิบูลย์. สัมภาษณ์, 15 มีนาคม 2553.
- พรพนศักดิ์ สุชี. สัมภาษณ์, 25 มีนาคม 2553.
- พรราว วรชชนากร. สัมภาษณ์, 20 มีนาคม 2553.
- พฤทธิ ศุภเศรษฐศิริ. การศึกษาที่ตระหนักถึงลักษณะอันพึงประสงค์ของนักแสดงและผู้กำกับการ
แสดงละครโทรทัศน์. สาขาวิชาศิลปะการแสดง คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรี
นครินทรวิโรฒ, 2544.
- พฤทธิ ศุภเศรษฐศิริ. งานกำกับการแสดง. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาศิลปะการแสดง คณะ
ศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2538.
- พนิดา ฐูปนางกูร. สาขาการละคร. ใน จากศิลปะสู่การวิจารณ์: รายงานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์ขนาด, 2549.
- พันธ์ชนะ สุนทรพิพิธ. สัมภาษณ์, 9 กุมภาพันธ์ 2553.
- พันพัสสา ฐูปเทียน. สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2553.
- พิสดุ ฟองศรี. วิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: เทียนฟ้าการพิมพ์, 2549.
- พีรพงศ์ เสนไสย. ความงามในนาฏศิลป์. มหาสารคราม: คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาสารคราม, 2546.
- พีรพงษ์ กุลพิศาล. มโนภาพและการรับรู้ทางศิลปะและศิลปศึกษา. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์ธารอักษร, 2544.
- ไพฑูรย์ ลินลารัตน์. รายงานการวิจัยการประเมินเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาทั่วไปของ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2544.

- ไพฑูริย์ ลินลารัตน์. หลักและวิธีการสอนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทย
วัฒนาพานิช, 2524.
- ภาวิณี สมรรถบุตร. สัมภาษณ์, 28 กุมภาพันธ์ 2553.
- รินบุญ นุชน้อมบุญ. สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2553.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมศัพท์ศิลปะอังกฤษ-ไทย. กรุงเทพมหานคร: ราชบัณฑิตยสถาน,
2541.
- ฤทธิรงค์ จิวากานนท์. ภาพบนเวที. ใน นพมาศ แวงหงส์, ปริทัศน์ศิลปการละคร. หน้า139-153.
กรุงเทพมหานคร: คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.
- ฤทธิรงค์ จิวากานนท์. สัมภาษณ์, 8 มีนาคม 2553.
- มหาวิทยาลัยศิลปากร. รายงานการสัมมนาการวิจัยศิลปศึกษา. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัย
ศิลปากร, 2524.
- มัทนี รัตติน. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับศิลปะการกำกับการแสดงละครเวที. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2546.
- มะลิฉัตร เอื้ออานันท์. แนวโน้มศิลปะร่วมสมัย. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2545.
- มะลิฉัตร เอื้ออานันท์. ศิลปศึกษาแนวปฏิรูป. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ตำราและเอกสารวิชาการ
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- วนิดา ขำเขียว. ประวัติศาสตร์ศิลป์. กรุงเทพมหานคร: พรวนนกการพิมพ์, 2543.
- วรพรรณ กีรานนท์. การวิเคราะห์หลักสูตรนาฏศิลป์ ระดับปริญญาตรี ของสถาบันอุดมศึกษา.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุ
ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- วรรณขวัญ พลจันทร์. สัมภาษณ์, 25 มีนาคม 2553.
- วราภรณ์ สุณาลัย. หลักสูตรและหลักการสอน. กรุงเทพมหานคร: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, 2535.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. การพัฒนาการเรียนการสอนทางการอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- วัสสาวดี วัฒนสุวรรณ. สัมภาษณ์, 9 มีนาคม 2553.
- วิชัย ดิสสระ. การพัฒนาหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น, 2535.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยา
สาส์น, 2537.

- วิชัย วงษ์ใหญ่. การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ทบวงมหาวิทยาลัย, 2543.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. การพัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, 2525.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. สรุปรายงานการสัมมนาทางวิชาการเรื่องศิลปะเด็ก: สภาพปัจจุบันและอนาคต. กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์การพิมพ์, 2529.
- วิรัตน์ พิชญ์ไพบุณย์. สุนทรียศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. ศิลปะกับสังคม. กรุงเทพมหานคร: อีแอนด์ไอคิว, 2548.
- ศศวัต บุษยพันธ์. สัมภาษณ์, 28 กุมภาพันธ์ 2553.
- ศิลปากร, กรม. แนวทางการศึกษาประวัติศาสตร์ศิลปะไทยและแนวทางร่วมในการวิจารณ์ศิลปะ. ใน รายงานสัมมนาการวิจารณ์ศิลปะ. กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพมหานครการพิมพ์, 2525.
- ศิริพันธ์พร ศีโรใส. จินตทัศน์ในกระบวนการสื่อสารการแสดงของคณะละครเวทีสมัยใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวาทวิทยา ภาควิชาวาทวิทยาและสื่อสารการ แสดง คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- ศุภชัย สิงห์ยะบุศย์. ทัศนศิลป์ปริทัศน์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2546.
- สดใส พันธุโกมล. การวิเคราะห์ปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาของนักแสดงละครสมัยใหม่ในประเทศไทย. ภาควิชาศิลปการละคร คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- สดใส พันธุโกมล. ศิลปะของการแสดง(ละครสมัยใหม่). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- สมพร พูวาจ. สัมภาษณ์, 15 มีนาคม 2553.
- สมโภชน์ ทองแดง. การวิจารณ์ศิลปะ. ใน วารสารครุศาสตร์. 22(1), 2536.
- สรร ถวัลย์วงศ์ศรี. สัมภาษณ์, 27 กุมภาพันธ์ 2553.
- สงัด อูรานันท์. พื้นฐานและหลักการพัฒนาศิลปะ. กรุงเทพมหานคร: วงเดือนการพิมพ์, 2527.
- สกุล บุญยทัต. สัมภาษณ์, 18 มีนาคม 2553.
- สาวิตรี บุตรเล็ก. ทรรคนะของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการสอนประวัติศาสตร์ศิลป์ ตามแนวคิดแบบ วิจารณ์ญาณ ในสาขาทัศนศิลป์ ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, สาขาศิลปศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.
- สุคนธ์จิต วงษ์เผือก. สัมภาษณ์, 18 มีนาคม 2553.
- สุวรรณนต์ จักรวารุช. สัมภาษณ์, 8 มีนาคม 2553.

- สุจิตรา เมริโอเสส. สัมภาษณ์, 4 มีนาคม 2553.
- สุธิดา กัลยาณรุต. สัมภาษณ์, 6 มีนาคม 2553.
- สุชาติ ทองสีมา. การศึกษาการจัดการเรียนการสอนวิชาศิลปะวิจารณ์ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาศิลปศึกษา ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- สุชาติ เกาทอง. หลักการทัศนศิลป์. กรุงเทพมหานคร: นำอักษรการพิมพ์, 2539.
- สุชาติ เกาทอง. ศิลปะวิจารณ์. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, 2537.
- สุรชาติ เกษประสิทธิ์ และ สนั่น คิ้วฮก. ความรู้พื้นฐานศิลปกรรม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ พี เอส พี, 2542.
- สุธรรม อารีกุล. การอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา, 2541.
- สุมิตร คุณานุกร. หลักสูตรและการสอน. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2518.
- สุพล วิรุฬรัตน์. หลักการแสดงนาฏศิลป์ปริทรรศน์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- อภิรักษ์ ชัยปัญหา. สัมภาษณ์, 20 กุมภาพันธ์ 2553.
- อรุณวดี ลีระนนท์เวช. สัมภาษณ์, 28 กุมภาพันธ์ 2553.
- อารีย์ สุทธิพันธ์. ประสบการณ์สุนทรียะ. กรุงเทพมหานคร: แสงศิลป์การพิมพ์, 2533.
- อารีย์ สุทธิพันธ์. ศิลป์นิยม. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, 2535.
- อุทัย บุญประเสริฐ. หลักและเทคนิคการวางแผนระดับภาควิชาในสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: เติสัน เพรสโปรดัก, 2535.
- อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์. การศึกษาด้านนิเทศศาสตร์ในไทย. กรุงเทพมหานคร: ฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- อุบลวรรณ มูลกันทา. สัมภาษณ์, 10 มีนาคม 2553.
- อาชวิษฐ์ ฤกษ์นสุวรรณ. สัมภาษณ์, 10 กุมภาพันธ์ 2553.
- อำนาจ เย็นสบาย. สุนทรียภาพ. กรุงเทพมหานคร: หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2520.
- โอบอล พิมสาร. สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2553.

ภาษาอังกฤษ

- Beaucham, Georege. Curriculum Theory. Illinois: Pless, 1975.
- Bergman, Chad Eric. "We Do Storefront Theatre": Using Chicago's Storefront Theatre Model as the Foundation for a Theatre Curriculum. Theatre Topics. 20(March 2010):55-64.
- Bloom, B.S. All Our Children Learning. New York : McGraw-Hill, 1981.
- California State University, Long Beach. Bachelor of Arts (Theatre Art) Program [Online],. 2007. Available from: <http://www.csulb.edu/depts./theatre/> [2007, December15]
- Eldridge, Richard. An Introduction to the Philosophy of Art. Cambridge: Cambridge University Press, 2004.
- Fisher, Willis and Marie, Linda. A Survey of the Inclusion of Aesthetic, Art Criticism, Art History And Art Production in Art Teacher Preparation Programs. Dissertation Abstracts International. 52: 08A, 1991.
- Gagne, Robert Mill. Principles of Instructional Design. New York : Holt, Rinehart and Winston, 1974.
- Gallagher, Kathleen. The Aesthetics of Representation: Dramatic Texts and Dramatic Engagement. The Journal of Aesthetic Education. 39(Winter 2005): 40-57.
- Good, Carter V. Dictionary of Education. New York: McGraw Hill, 1973.
- Ian Chilvers, editor. The Oxford Dictionary of Art. Oxford : Oxford University Press, 2004.
- Kuftinec, Sonja. Educating the Creative Theatre Artist. Theatre Topics. 11(March 2001): 43-53.
- Lansing, Kenneth Melvin. Art, Artist and Art Education. Iowa: Kendall/Hunt Publishing, 1976.
- Martin-Smith, Alistair. Setting the Stage for a Dialogue: Aesthetics in Drama and Theatre Education. The Journal of Aesthetic Education. 39 (Winter 2005) : 3-11.
- New York University. Bachelor of Fine Arts (Drama) Program [Online]. 2007. Available from: <http://www.drama.tisch.nyu.edu> [2007, December15]
- Posner, George J. Analyzing the curriculum. Boston: McGraw-Hill, 1997.

- Siriporn Boonyananta. The Development of a Model for Curriculum Analysis of Secondary Social Studies Curriculum in Thailand. Unpublished Ph.D., Dissertation. The University of Pittsburg, 1979.
- Silverstein, Lynne. An Aesthetic Education Program in a Public School District. Curriculum and Instruction in Arts and Aesthetic Education. St.Louis:CEMREL, 1981.
- Smith, B. Othanel.; Willam O. Stanley.; and J. Harlan Shores. Fundamental Curriculum Development. New York: World Book Company, 1950.
- Taba, Hilda. Curriculum Development: Theory and Practice. New York: Harcout, 1962.
- Tyler, Ralph W. Basic Principles of Curriculum and Instruction. Chicago: University of Chicago, 1949.
- University of Exeter. Bachelor of Arts (Drama) Program [Online]. 2007. Available from: <http://www.ex.ac.uk/drama/> [2007, December15]

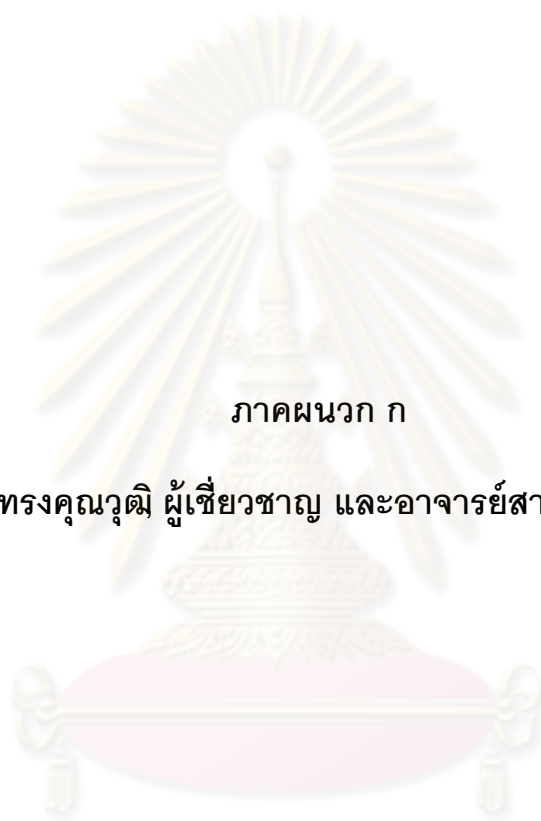

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ และอาจารย์สาขาศิลปะการแสดง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

- 1) รองศาสตราจารย์ พรรรัตน์ ดำรุง
อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปการละคร คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ผู้ทรงคุณวุฒิทางการละคร และศิลปะการแสดง
- 2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชุตติมา มณีวัฒนา เปล่งขำ
อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปการแสดง คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
ผู้ทรงคุณวุฒิทางการละคร และศิลปะการแสดง

รายนามผู้เชี่ยวชาญสาขาศิลปการแสดง

- 1) คุณ กิตติรัตน์ ปลื้มจิตร (นักการละครสำหรับเด็กและเยาวชน, อาจารย์พิเศษ)
- 2) คุณ กุสุมา เทพรักษ์ (นักการละครสำหรับเด็กและเยาวชน, อาจารย์พิเศษ)
- 3) คุณ ฐานวดี สถิตยยุทธการ (นักเขียนบทละคร, อาจารย์พิเศษ)
- 4) คุณ ดารกา วงศ์ศิริ (นักเขียนบทละครเวที, ผู้กำกับศิลป์)
- 5) คุณ ดำเกิง วิริยะศักดิ์ (ผู้กำกับละครเวที, อาจารย์พิเศษ)
- 6) คุณ นีลชา เฟื่องฟูเกียรติ (นักการละครสำหรับเด็กและเยาวชน, อาจารย์พิเศษ)
- 7) คุณ ปวันรัตน์ นาคสุริยะ (นักแสดง)
- 8) คุณ ปันณทัต โพธิเวชกุล (ผู้กำกับละครเวที, นักแสดง, อาจารย์พิเศษ)
- 9) คุณ พรราว วรชนนากกร (นักแสดง, อาจารย์พิเศษ)
- 10) คุณ ภาวินี สมรรถบุตร (นักแสดง, นักออกแบบแสง)
- 11) คุณ ศศวัต บุษยพันธ์ (ผู้กำกับศิลป์)
- 12) คุณ สรร ถวัลย์วงศ์ศิริ (นักออกแบบเครื่องแต่งกาย, นักแสดง, อาจารย์พิเศษ)
- 13) คุณ สุวรรณดี จักราวรรุฑ (ผู้กำกับละครเวที, อาจารย์พิเศษ)
- 14) คุณ สุจิตรา เมริโอเสส (นักการละคร, อาจารย์พิเศษ)
- 15) คุณ อภิรักษ์ ชัยปัญหา (นักเขียนบทละคร, นักแสดง, อาจารย์พิเศษ)
- 16) คุณ อรุณวดี ลีระนนทเวช (นักการละคร, อาจารย์พิเศษ)
- 17) คุณ อาชวิษฐ์ กฤษณสุวรรณ (นักแสดง, อาจารย์พิเศษ)
- 18) คุณ โอบอล พิมสาร (นักออกแบบฉาก, อาจารย์พิเศษ)

รายนามอาจารย์สาขาศิลปการแสดง

อาจารย์ประจำสาขาศิลปการละคร คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- 1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ฤทธิรงค์ จิวากานนท์
- 2) อาจารย์ ดังกมล ณ ป้อมเพชร์
- 3) อาจารย์ ดร. ปาริตา มโนมัยพิบูลย์
- 4) อาจารย์ พันพัสสา ฐปเทียน

อาจารย์ประจำสาขานาฏศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

- 1) อาจารย์ สกกุล บุญยทัต
- 2) อาจารย์ สุคนธ์จิต วงษ์เผือก

อาจารย์ประจำสาขาศิลปการละคร คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

- 1) อาจารย์ สุธิดา กัลยาณรุจ
- 2) อาจารย์ สมพร พุราจ
- 3) อาจารย์ วัสวดี วัฒนสุวรรณ

อาจารย์ประจำสาขาวิชาศิลปการแสดง คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

- 1) อาจารย์ พันธุ์ชนะ สุนทรพิพิธ
- 2) อาจารย์ รินบุญ นุชน้อมบุญ
- 3) อาจารย์ กิตติกรณ์ นพอุดมพันธุ์
- 4) อาจารย์ จารุณี อารีรุ่งเรือง

อาจารย์ประจำสาขาศิลปการแสดงประยุกต์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

- 1) อาจารย์ อุดลวรรณ มูลกันทา
- 2) อาจารย์ ธนพงษ์ ผลาขจรศักดิ์
- 3) อาจารย์ ช่อลดา สุริยะโยธิน

อาจารย์ประจำสาขาศิลปการแสดง คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

- 1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรรณศักดิ์ สุขี
- 2) อาจารย์ ดร. วรณชวัลย์ พลจันทร์

ภาคผนวก ข

โครงสร้างหลักสูตรศิลปะการแสดง ระดับปริญญาตรี ของสถาบันอุดมศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายละเอียดโครงสร้าง หลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปะการละคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โครงสร้างหลักสูตร 4 ปี (147 หน่วยกิต)					
วิชาการศึกษาทั่วไป 30 หน่วยกิต	วิชาพื้นฐานคณะ 40 หน่วยกิต	วิชาเฉพาะสาขา 71 หน่วยกิต			วิชาเลือก เสรี 6 หน่วยกิต
		วิชาบังคับ 28 หน่วยกิต	วิชาเลือก 43 หน่วยกิต		
			วิชาเลือกในสาขา 23 หน่วยกิต	วิชาเลือกนอกสาขา 20 หน่วยกิต.	
กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ (3)	อารยธรรมไทย (3) วรรณคดีไทย (3)	พื้นฐานการแสดง (3) การวิเคราะห์บทละคร (3)	วรรณกรรมการละครสากล 1 (3) วรรณกรรมการละครสากล 2 (3)	เลือกเรียนเฉพาะสาขาวิชาและคณะที่ กำหนดให้ไว้มีดังนี้.ในคณะ	
กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ (3)	การเขียนภาษาไทยเพื่อวิชาชีพ (3)	การแสดง 1 (3) การกำกับการแสดง 1 (3)	วรรณกรรมการละครสากล 3 (3) การพูดและฝึกเสียง (2)	- ภาษาไทย - ประวัติศาสตร์	
กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ กับคณิตศาสตร์ (3)	ภาษาอังกฤษ1 (3) ภาษาอังกฤษ2 (3)	ภาพรวมในการสร้างสรรค์ (3) งานด้านฉากและเวที (3)	การแสดง 2 (3) ศิลปะการละครไทย (2)	- ปรัชญา - ภาษาต่างประเทศ	
กลุ่มวิชาสหศาสตร์ (3)	การแปลภาษาอังกฤษเบื้องต้น	การจัดแสดงละครเวที (3)	การกำกับการแสดง 2 (3)	-วรรณคดีเปรียบเทียบ	
กลุ่มวิชาภาษาต่าง ประเทศ (12)	ต้น (2) อารยธรรมตะวันตก (3)	ประวัติการละคร 1 (3) ประวัติการละคร 2 (3)	การละครเอเชีย (2) การอ่านและตีความหมาย (2)	นอกคณะ -คณะครุศาสตร์	
กลุ่มวิชาศึกษาทั่วไปใน คณะ (6)	อารยธรรมตะวันออก (3) มนุษย์กับภูมิศาสตร์ (3)	ปฏิบัติงานละคร (1) การฝึกงานละคร 1* S/U	การร้องเพลงสำหรับละคร (2) การเขียนบทละคร 1 (3)	- นิเทศศาสตร์ - ศิลปกรรมศาสตร์	
-การใช้ภาษาไทย (3)	การค้นคว้าและการเขียน	การฝึกงานละคร 2* S/U	การแต่งหน้าสำหรับละคร (2)	- จิตวิทยา	
-การใช้เหตุผล (3)	รายงาน (2)	การฝึกงานละคร 3* S/U	การกำกับเวที (2)	- สถาปัตยกรรมศาสตร์	

โครงสร้างหลักสูตร 4 ปี (147 หน่วยกิต)					
วิชาการศึกษาทั่วไป 30 หน่วยกิต	วิชาพื้นฐานคณะ 40 หน่วยกิต	วิชาเฉพาะสาขา 71 หน่วยกิต			วิชาเลือก เสรี 6 หน่วยกิต
		วิชาบังคับ 28 หน่วยกิต	วิชาเลือก 43 หน่วยกิต		
			วิชาเลือกในสาขา 23 หน่วยกิต	วิชาเลือกนอกสาขา 20 หน่วยกิต.	
	ปรัชญาทั่วไปหรือมนุษย์กับ ศาสนา (3) ปริทัศน์ศิลปะการละคร (3) ภาษาทัศน์า (3) วรรณคดีทัศน์า (3)	หมายเหตุ *รายวิชาบังคับเรียนโดย ไม่นับหน่วยกิต	ทุนและหน้ากาก (2) การออกแบบฉาก 1 (3) การออกแบบเครื่องแต่งกายสำหรับ ละคร 1 (3) การจัดแสงสำหรับเวที 1 (3) มิวสิคเคิลเธียเตอร์ (2) ดนตรีและเสียงสำหรับละคร (2) การแสดง 3 (3) การกำกับการแสดง 3 (3) การเคลื่อนไหวสำหรับการแสดง (3) การเขียนบทภาพยนตร์และโทรทัศน์ (3) การวิจารณ์ละครเวทีและภาพยนตร์ และโทรทัศน์ (2) การเขียนบทละคร 2 (3) การออกแบบฉาก 2 (3)		

โครงสร้างหลักสูตร 4 ปี (147 หน่วยกิต)					
วิชาการศึกษาทั่วไป 30 หน่วยกิต	วิชาพื้นฐานคณะ 40 หน่วยกิต	วิชาเฉพาะสาขา 71 หน่วยกิต			วิชาเลือก เสรี 6 หน่วยกิต
		วิชาบังคับ 28 หน่วยกิต	วิชาเลือก 43 หน่วยกิต		
			วิชาเลือกในสาขา 23 หน่วยกิต	วิชาเลือกนอกสาขา 20 หน่วยกิต.	
			การออกแบบเครื่องแต่งกายสำหรับ ละคร 2 (3) การศึกษาเฉพาะเรื่องในศิลปะการ ละคร 1 (2) การศึกษาเฉพาะเรื่องในศิลปะการ ละคร 2 (2) การศึกษาเฉพาะเรื่องในศิลปะการ ละคร 3 (2) สารนิพนธ์ : การเขียนบทละคร (4) สารนิพนธ์ : การแสดง (4) สารนิพนธ์ : การออกแบบสำหรับละคร (4) สารนิพนธ์ : การกำกับการแสดง (6) การศึกษาอิสระ : ศิลปะการละคร (2)		

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต สาขานาฏศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

โครงสร้างหลักสูตร 4 ปี (140 หน่วยกิต)				
วิชาการศึกษาทั่วไป 31 หน่วยกิต	วิชาพื้นฐานคณะ (ระดับต้น) 24 หน่วยกิต	วิชาเฉพาะสาขา (ระดับปลาย) 54 หน่วยกิต	วิชาโท 22 หน่วยกิต	วิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต
		วิชาบังคับ 54 หน่วยกิต		
กลุ่มวิชาภาษา (12) กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ (16) กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ กับคณิตศาสตร์ (3)	กลุ่มวิชาบังคับภาษาอังกฤษ (6) กลุ่มวิชาบังคับนาฏศาสตร์ (6) -การแสดงเบื้องต้น (2) -องค์ประกอบของละครพูด (2) -วิวัฒนาการของละครพูด (2) กลุ่มวิชาเลือก * (12) หมายเหตุ * การเลือกศึกษาจากกลุ่มวิชาอื่นใน คณะอีก 2 สาขา วิชา สาขาวิชาละไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต	การแสดงชั้นสูง (2) การแต่งหน้าและออกแบบเครื่องแต่งกายสำหรับละคร (2) ละครสมัยใหม่ (2) แสงและเสียงในการละคร (2) นาฏลักษณะไทย (2) การออกแบบฉากละคร (2) สภาพแวดล้อมทางสังคมกับการละครสมัยใหม่ (2) การแต่งบทละคร (2) การวิเคราะห์บทละคร (2) ละครใบ้ (2) บทละครและนักเขียนบทละครสำคัญ (2) การกำกับการแสดง (2) ประวัติการละครตะวันออก (2) ละครเชกสเปียร์ (2) ละครโทรทัศน์ (2)		

โครงสร้างหลักสูตร 4 ปี (140 หน่วยกิต)				
วิชาการศึกษาทั่วไป 31 หน่วยกิต	วิชาพื้นฐานคณะ (ระดับต้น) 24 หน่วยกิต	วิชาเฉพาะสาขา (ระดับปลาย) 54 หน่วยกิต	วิชาโท 22 หน่วยกิต	วิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต
		วิชาบังคับ 54 หน่วยกิต		
		การละครกับภาพยนตร์ (2)		
		เทคนิคการละครสำหรับงานสื่อสารมวลชน (2)		
		การวิจารณ์การละคร (2)		
		ภาพยนตร์กับชีวิต (2)		
		สุนทรียศาสตร์กับศิลปะการแสดง (2)		
		วรรณกรรมกับศิลปะการแสดง (2)		
		ละครสำหรับเด็ก (2)		
		การจัดการด้านละคร (2)		
		นาฏการนิพนธ์ (8)		

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาการละครคอน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

โครงสร้างหลักสูตร 4 ปี (145 หน่วยกิต)						
วิชาการศึกษา ทั่วไป 30 หน่วยกิต	วิชาพื้นฐานคณะ 10 หน่วยกิต	วิชาเฉพาะสาขา 75 หน่วยกิต			วิชาโท/วิชา เลือก 22 หน่วยกิต	วิชาเลือก เสรี 6 หน่วยกิต
		วิชาบังคับ 54 หน่วยกิต	วิชาเลือก 21 หน่วยกิต			
			วิชาเลือกในสาขา 15 หน่วยกิต	วิชาบังคับเลือก 6 หน่วยกิต.		
กลุ่มวิชาภาษา (9) กลุ่มวิชา สังคมศาสตร์ (3) กลุ่มวิชา มนุษยศาสตร์ (3) กลุ่มวิชา วิทยาศาสตร์ (3) กลุ่มวิชา คณิตศาสตร์ (3) กลุ่มวิชาเลือก ศึกษาจากราย วิชาที่กำหนด (9)	พัฒนาการทางศิลปะ (2) วัฒนธรรมและสังคม ตะวันตก (2) วัฒนธรรมและสังคม ตะวันออก (2) สุนทรียศาสตร์สำหรับ ผู้สร้างงานศิลปะ (2) ศิลปะกับชุมชน (2) การบริหารงานศิลปะ (2)	ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับและคอนตะวันตก (3) ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับละครคนไทย (3) ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับละครเอเชีย (3) ศิลปะการแสดง 1 (3) ศิลปะการสร้างองค์ประกอบการละครคอน (3) ผู้สร้างงานศิลปะ (3) ศิลปะการออกเสียงในการละครคอนและ (3) การแสดง 1 (3) ศิลปะและเทคนิคการเสนอผลงาน (3) สร้างสรรค์ (3) การละครตะวันตก (3) การละครคอนเอเชียและตะวันตกสมัยใหม่ (3) ศิลปะการละครคอนเพื่อการศึกษา (3)	การละครคอนและการละเล่นพื้นเมือง (3) ศิลปะในวัฒนธรรมไทย (3) ศิลปะการแสดง 2 (3) ศิลปะท่าทาง (3) ศิลปะการแสดงหุ่น (3) ศิลปะการเคลื่อนไหวและการควบคุมเพื่อ (3) การแสดง (3) ศิลปะการสร้างองค์ประกอบละคร 2 (3) พัฒนาการของเครื่องแต่งกาย (3) ศิลปะการแต่งหน้าสำหรับละครคอน (3) พัฒนาการของเครื่องแต่งกายและเครื่อง (3) ประดับไทย (3) ศิลปะการออกเสียงในการละครคอนและ (3) การแสดง 2 (3) การละครคอนของกรีก (3)	การเสริมทักษะในการใช้ ภาษาอังกฤษในศิลปะ กรรมศาสตร์ 1 (3) การเสริมทักษะในการใช้ ภาษาอังกฤษในศิลปะ กรรมศาสตร์ 2 (3) การเสริมทักษะในการใช้ ภาษาอังกฤษในศิลปะ กรรมศาสตร์ 3 (3)		

โครงสร้างหลักสูตร 4 ปี (145 หน่วยกิต)						
วิชาการศึกษา ทั่วไป 30 หน่วยกิต	วิชาพื้นฐานคณะ 10 หน่วยกิต	วิชาเฉพาะสาขา 75 หน่วยกิต			วิชาโท/วิชา เลือก 24 หน่วยกิต	วิชาเลือก เสรี 6 หน่วยกิต
		วิชาบังคับ 54 หน่วยกิต	วิชาเลือก 21 หน่วยกิต			
			วิชาเลือกในสาขา 15 หน่วยกิต	วิชาบังคับเลือก 6 หน่วยกิต.		
		การละคอนไทย 1 (3)	ศิลปะโขนและการละคอนสมัยร.2 (3)			
		การละคอนไทย 2 (3)	ศิลปะการแสดง 3 (3)			
		หลักการวิจารณ์ศิลปะการแสดง (3)	ศิลปะการกำกับการแสดง 1 (3)			
		งานค้นคว้าสร้างสรรค์ในห้องปฏิบัติการ และภาคสนาม 1 (3)	ศิลปะการกำกับการแสดง 2 (3)			
		งานค้นคว้าสร้างสรรค์ในห้องปฏิบัติการ และภาคสนาม 2 (3)	ศิลปะการออกแบบและจัดระบบเสียงใน ศิลปะการแสดง (3)			
		งานค้นคว้าสร้างสรรค์ในห้องปฏิบัติ การ และภาคสนาม 3 (3)	ศิลปะการออกแบบสร้างฉากและเครื่อง ประกอบฉาก 1 (3)			
		สารนิพนธ์ (6)	ศิลปะการแต่งหน้าสำหรับละคอน 2 (3)			
			ศิลปะการออกแบบและจัดระบบแสงใน ศิลปะการแสดง 1 (3)			
			ศิลปะการอ่านและตีความวรรณคดีโดย ใช้หลักการละคอน (3)			
			ดนตรีในการละคอน (3)			
			การละคอนและการแสดงสำหรับเด็ก (3)			

โครงสร้างหลักสูตร 4 ปี (145 หน่วยกิต)						
วิชาการศึกษา ทั่วไป 30 หน่วยกิต	วิชาพื้นฐานคณะ 10 หน่วยกิต	วิชาเฉพาะสาขา 75 หน่วยกิต			วิชาโท/วิชา เลือก 24 หน่วยกิต	วิชาเลือก เสรี 6 หน่วยกิต
		วิชาบังคับ 54 หน่วยกิต	วิชาเลือก 21 หน่วยกิต			
			วิชาเลือกในสาขา 15 หน่วยกิต	วิชาบังคับเลือก 6 หน่วยกิต.		
			การละครคอนเซคสเปียร์ (3) ผลงานของนักการละครคอนตะวันตก (3) การละครคนไทยสมัยใหม่ (3) ผลงานของนักการละครคนไทย (3) ผลงานของนักการละครเอเชีย (3) สัมมนา : ละครการเมือง (3) สัมมนา : ละครสังคม (3) สัมมนา : ละครศาสนาและปรัชญา (3) ศิลปะการกำกับการแสดง 3 (3) ศิลปะการแสดง 4 (3) ศิลปะการกำกับการแสดง 4 (3) ศิลปะการออกแบบและจัดระบบเสียงใน ศิลปะการแสดง 2 (3) ศิลปะการออกแบบสร้างฉากและเครื่อง ประกอบฉาก 2 (3)			

วิชาการศึกษา ทั่วไป 30 หน่วยกิต	วิชาพื้นฐานคณะ 10 หน่วยกิต	วิชาเฉพาะสาขา 75 หน่วยกิต			วิชาโท/วิชา เลือก 24 หน่วยกิต	วิชาเลือก เสรี 6 หน่วยกิต
		วิชาบังคับ 54 หน่วยกิต	วิชาเลือก 21 หน่วยกิต			
			วิชาเลือกในสาขา 15 หน่วยกิต	วิชาบังคับเลือก 6 หน่วยกิต.		
			ศิลปะการออกแบบและจัดระบบแสงใน ศิลปะการแสดง 2 (3) หลักการสร้างสรรศิลป์ของนาฏศิลป์ สากล (3) ศิลปะการออกแบบและจัดระบบแสงใน ศิลปะการแสดง 3 (3) ศิลปะการเขียนบทละครคน 1 (3) ศิลปะการเขียนบทสำหรับศิลปะการ แสดง 1 (3) ศิลปะการแปลและการดัดแปลงบท ละครคน (3) ศิลปะการเขียนบทละครคน 2 (3) การละครคนและการแสดงสำหรับเด็ก วัยรุ่น (3) ศิลปะการเขียนบทสำหรับศิลปะการ แสดง 2 (3)			

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาเอกการแสดงและการกำกับการแสดง สาขาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

โครงสร้างหลักสูตร 4 ปี (142 หน่วยกิต)					
วิชาการศึกษาทั่วไป 30 หน่วยกิต	วิชาเฉพาะสาขา 85 หน่วยกิต			วิชาโท 22 หน่วยกิต	วิชาเลือก เสรี 6 หน่วยกิต
	วิชาพื้นฐานเฉพาะสาขา 27 หน่วยกิต	วิชาบังคับ 18 หน่วยกิต	วิชาเลือก 40 หน่วยกิต.		
กลุ่มวิชาภาษา (10)	หลักการแสดงเบื้องต้น (2)	การละครไทย (2)	ภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนรู้วิชาชีพศิลปกรรมศาสตร์ 1 (3)		
กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ (2)	หลักการสร้างละคร (2)	การวิเคราะห์บท (2)	ภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนรู้วิชาชีพศิลปกรรมศาสตร์ 2 (3)		
กลุ่มวิชามนุษศาสตร์ (2)	เวทีและแสงเบื้องต้น (3)	การเขียนบทละคร 1 (2)	การละครสร้างสรรค์ (2)		
กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ หรือ คณิตศาสตร์ (2)	การจัดเวที (2)	การวิจารณ์ละคร (2)	การกำกับการแสดง 2 (3)		
กลุ่มวิชาสารสนเทศ (2)	ประวัติการแสดงเบื้องต้น (2)	บทละครไทยปัจจุบัน (2)	การแสดง 1 (2)		
กลุ่มวิชาพลศึกษา (2)	การฝึกท่วงท่า 1 (3)	ประวัติละครตะวันตก (3)	การแสดง 2 (2)		
กลุ่มวิชาพลศึกษา (2)	การอ่านเพื่อการแสดง (3)	ศิลปะการแสดงนิพนธ์ (5)	ละครเพื่อการศึกษา (2)		
กลุ่มวิชาบูรณาการ (10)	การกำกับการแสดง 1 (3)		ละครสำหรับเด็ก (3)		
	การละครนิยม (2)		บทละครเด็ก (2)		
	เครื่องแต่งกายการแสดงเบื้องต้น (3)				
	การแต่งหน้าเพื่อการแสดง (2)				

โครงสร้างหลักสูตร 4 ปี (142 หน่วยกิต)					
วิชาการศึกษาทั่วไป 30 หน่วยกิต	วิชาเฉพาะสาขา 85 หน่วยกิต			วิชาโท 22 หน่วยกิต	วิชาเลือก เสรี 6 หน่วยกิต
	วิชาพื้นฐานเฉพาะสาขา 27 หน่วยกิต	วิชาบังคับ 18 หน่วยกิต	วิชาเลือก 40 หน่วยกิต.		
			บทละครพูดในสมัย ร.6 (2) การแสดง 3 (3) การแสดง 4 (3) การกำกับการแสดง 3 (3) การกำกับการแสดง 4 (3) ละครหุ่น (3) การศึกษาเฉพาะเรื่อง (3) การฝึกปฏิบัติงานการแสดง (3) การเขียนบทละคร 2 (3) บทละครตะวันตก (2) การเขียนบทละครโทรทัศน์ (3) บทละครอเมริกันและอังกฤษร่วมสมัย (3) การเขียนบทละครวิทยุ (2) ละครอเมริกัน (2)		

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิตวิชาเอกการออกแบบเพื่อการแสดง สาขาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

โครงสร้างหลักสูตร 4 ปี (142 หน่วยกิต)					
วิชาการศึกษาทั่วไป 30 หน่วยกิต	วิชาเฉพาะสาขา 85 หน่วยกิต			วิชาโท 22 หน่วยกิต	วิชาเลือก เสรี 6 หน่วยกิต
	วิชาพื้นฐานเฉพาะสาขา 27 หน่วยกิต	วิชาบังคับ 18 หน่วยกิต	วิชาเลือก 40 หน่วยกิต.		
กลุ่มวิชาภาษา (10)	หลักการแสดงเบื้องต้น (2)	การละครไทย (2)	ภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนรู้วิชาชีพศิลปกรรม		
กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ (2)	หลักการสร้างละคร (2)	การวิเคราะห์บท (2)	ศาสตร์ 1 (3)		
กลุ่มวิชามนุษศาสตร์ (2)	เวทีและแสงเบื้องต้น (3)	การเขียนบทละคร 1 (2)	ภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนรู้วิชาชีพศิลปกรรม		
กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ หรือ คณิตศาสตร์ (2)	การจัดเวที (2)	การวิจารณ์ละคร (2)	ศาสตร์ 2 (3)		
กลุ่มวิชาสารสนเทศ (2)	ประวัติการแสดงเบื้องต้น (2)	บทละครไทยปัจจุบัน (2)	การจัดสร้างเครื่องแต่งกายการแสดง 1 (3)		
กลุ่มวิชาพลศึกษา (2)	การฝึกท่วงท่า 1 (3)	ประวัติละครตะวันตก (3)	การออกแบบเครื่องแต่งกายการแสดง 1 (3)		
กลุ่มวิชาพลศึกษา (2)	การอ่านเพื่อการแสดง (3)	ศิลปะการแสดงนิพนธ์ (5)	การตัดเย็บเครื่องแต่งกายการแสดง (3)		
กลุ่มวิชานุกรณการ (10)	การกำกับการแสดง 1 (3)		การจัดสร้างเครื่องแต่งกายการแสดง 2 (2)		
	การละครนิยม (2)		การออกแบบเครื่องแต่งกายการแสดง 2 (3)		
	เครื่องแต่งกายการแสดงเบื้องต้น (3)		การออกแบบฉาก 1 (3)		
	การแต่งหน้าเพื่อการแสดง (2)		การจัดแสงเวที 1 (2)		
			เทคนิคการเขียนแบบฉาก (3)		
			การวาดฉาก (2)		
			การออกแบบฉาก 2 (3)		
			ประวัติเครื่องแต่งกายไทย (2)		

โครงสร้างหลักสูตร 4 ปี (142 หน่วยกิต)					
วิชาการศึกษาทั่วไป 30 หน่วยกิต	วิชาเฉพาะสาขา 85 หน่วยกิต			วิชาโท 22 หน่วยกิต	วิชาเลือก เสรี 6 หน่วยกิต
	วิชาพื้นฐานเฉพาะสาขา 27 หน่วยกิต	วิชาบังคับ 18 หน่วยกิต	วิชาเลือก 40 หน่วยกิต.		
			ประวัติเครื่องแต่งกายตะวันตก 1 (2) ประวัติเครื่องแต่งกายตะวันตก 2 (2) การศึกษาเฉพาะเรื่อง (3) การออกแบบเครื่องแต่งกายการแสดง 3 (3) การแต่งหน้าระดับสูง (3) การออกแบบฉาก (3) การจัดแสดงเวทีระดับสูง (3) การสร้างงานออกแบบเพื่อการแสดง (3) ฉากและเวทีสมัยคริสต์ศตวรรษที่ 20 (2) ทักษะการแสดง (2) ละครเพื่อการศึกษา (2) บทละครเด็ก (2) บทละครพูดในสมัย ร.6 (2) การฝึกปฏิบัติงานการแสดง (3) การเขียนบทละคร 2 (3) บทละครตะวันตก (2)		

โครงสร้างหลักสูตร 4 ปี (142 หน่วยกิต)					
วิชาการศึกษาทั่วไป 30 หน่วยกิต	วิชาเฉพาะสาขา 85 หน่วยกิต			วิชาโท 22 หน่วยกิต	วิชาเลือก เสรี 6 หน่วยกิต
	วิชาพื้นฐานเฉพาะสาขา 27 หน่วยกิต	วิชาบังคับ 18 หน่วยกิต	วิชาเลือก 40 หน่วยกิต.		
			การเขียนบทละครโทรทัศน์ (3) บทละครอเมริกันและอังกฤษร่วมสมัย (3) การเขียนบทละครวิทยุ (2) ละครอเมริกัน (2)		

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายละเอียดโครงสร้าง หลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปะการแสดงประยุกต์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

โครงสร้างหลักสูตร 4 ปี (135 หน่วยกิต)				
วิชาการศึกษาทั่วไป 30 หน่วยกิต	วิชาพื้นฐานคณะ 39 หน่วยกิต	วิชาเฉพาะสาขา 60 หน่วยกิต		วิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต
		วิชาบังคับ 45 หน่วยกิต	วิชาเลือก 15 หน่วยกิต.	
กลุ่มวิชาภาษา (9)	สุนทรียศิลป์ (3)	ศิลปะการแสดงเบื้องต้น (3)	การแสดง 2 (3)	
กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ (9)	การจัดการด้านศิลปะ (3)	พื้นฐานการใช้เสียง (3)	การแสดง 3 (3)	
กลุ่มวิชามนุษศาสตร์ (6)	ประวัติศาสตร์ศิลป์ 1 (3)	การแสดง 1 (3)	วรรณกรรมการละครสากล 2 (3)	
กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์ และ คณิตศาสตร์ (6)	ประวัติศาสตร์ศิลป์ 2 (3)	ประวัติการละคร 1 (3)	งานด้านฉากและเวที 2 (3)	
	ศิลปะไทย (3)	งานด้านฉากและเวที 1 (3)	การเขียนบทละครเวที 2 (3)	
	คอมพิวเตอร์กราฟฟิกเพื่องานออกแบบ (3)	การวิเคราะห์บทละคร (3)	การกำกับการแสดง 2 (3)	
	และตกแต่งภาพ (3)	วรรณกรรมการละครสากล 1 (3)	การแต่งหน้าสำหรับการแสดง 1 (3)	
	องค์ประกอบศิลป์ (3)	เทคนิคการออกแบบเบื้องต้น (3)	การแต่งหน้าสำหรับการแสดง 2 (3)	
	การวาดภาพ 1 (3)	การกำกับการแสดง 1 (3)	การออกแบบเครื่องแต่งกาย (3)	
	ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับธุรกิจ (3)	การเขียนบทละครเวที 1 (3)	การออกแบบฉาก (3)	
	องค์การและการจัดการ (3)	การฝึกปฏิบัติทางการแสดง (3)	การออกแบบแสง (3)	
	สำนักงานอิเล็กทรอนิกส์ (3)	การกำกับเวที (3)	การเขียนบทภาพยนตร์ (3)	
		การบริหารงานศิลปะการแสดง (3)	การอ่านและการตีความหมาย (3)	
		สัมมนาศิลปะการแสดง (3)	การเคลื่อนไหวบนเวที (3)	
		การฝึกงานหรือสหกิจ (3)	มิวสิคัลเธียเตอร์ (3)	
		สหกิจศึกษาศิลปะการแสดงประยุกต์* (6)	การละครไทย (3)	

โครงสร้างหลักสูตร 4 ปี (135 หน่วยกิต)				
วิชาการศึกษาทั่วไป 30 หน่วยกิต	วิชาพื้นฐานคณะ 39 หน่วยกิต	วิชาเฉพาะสาขา 60 หน่วยกิต		วิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต
		วิชาบังคับ 45 หน่วยกิต	วิชาเลือก 15 หน่วยกิต.	
		หมายเหตุ * กรณีที่เรียนวิชาสัมมนาศิลปะ การแสดงและวิชาฝึกงานหรือสาร์นิพนธ์ไม่ต้อง ลงเรียนวิชาสหกิจศึกษาศิลปะการแสดง	การละครเอเชีย (3) การละครยุโรป (3) การละครอเมริกัน (3) การศึกษาเฉพาะเรื่องศิลปะการแสดง (3)	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายละเอียดโครงสร้าง หลักสูตรปริญญาโท สาขาศิลปการละครและการกำกับการแสดง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

โครงสร้างหลักสูตร 4 ปี (135 หน่วยกิต)					
วิชาการศึกษาทั่วไป 30 หน่วยกิต	วิชาพื้นฐานคณะ 36 หน่วยกิต	วิชาเฉพาะสาขา 45 หน่วยกิต		วิชาโท 15 หน่วยกิต	วิชาเลือกเสรี 9 หน่วยกิต
		วิชาบังคับ 30 หน่วยกิต	วิชาเลือก 15 หน่วยกิต		
กลุ่มวิชาภาษา (12)	การจัดการ (3) สถิติเพื่อสังคมศาสตร์ (3)	การศึกษาศิลปะการแสดง (3) พื้นฐานการแสดง 1 (2)	การฝึกเสียง (1) การเคลื่อนไหวบนเวที (2)		วิชาเลือกเสรี ในคณะจาก
กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ (6)	กฎหมายเบื้องต้น (3) การอ่านและการเขียนภาษา	พื้นฐานการแสดง 2 (2) การสร้างฉากและเวที (2)	การแสดงละครเวที (2) การแสดงละครโทรทัศน์และภาพยนตร์ (2)		รายวิชาที่ กำหนดให้
กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์และ วิทยาศาสตร์ (6)	อังกฤษสำหรับนิเทศศาสตร์ (3) การพูดภาษาอังกฤษสำหรับนัก	แนวคิดและภาพรวมในการออกแบบเพื่อการ แสดง (3)	การกำกับการแสดง (2) การกำกับการแสดงขั้นสูง (2)		เลือกหรือ รายวิชาอื่นใด
กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ (6)	นิเทศศาสตร์ (3) นิเทศศาสตร์เบื้องต้น (3)	พื้นฐานการเขียนบทละคร (2) วรรณกรรมการละครสากล (3)	การแสดงขั้นสูง (2) สื่อประเพณี (2)		ขอคณะที่ได้รับ อนุมัติให้เป็น
	การเขียนเพื่อการสื่อสาร (3) ศิลปะการพูดและการนำเสนอ	ฝึกปฏิบัติงานศิลปกรรมการแสดง 1 (1) ฝึกปฏิบัติงานศิลปกรรมการแสดง 2 (1)	ละครเพลง (2)		วิชาเลือก *
	งาน (3) การถ่ายภาพ (3)	ละครสำหรับนิเทศศาสตร์ (3) การบริหารงานศิลปะการแสดง (2)			
	การวิจัยการสื่อสารเบื้องต้น (2) หลักการตลาดสำหรับนักนิเทศ	ทฤษฎีและการวิจารณ์การแสดง (3) โครงการสารนิพนธ์ศิลปะการแสดง (3)			
	ศาสตร์ (2) กฎหมายและจริยธรรมสื่อสาร				
	มวลชน (3)				

โครงสร้างหลักสูตร 4 ปี (135 หน่วยกิต)					
วิชาการศึกษาทั่วไป 30 หน่วยกิต	วิชาพื้นฐานคณะ 36 หน่วยกิต	วิชาเฉพาะสาขา 45 หน่วยกิต		วิชาโท 15 หน่วยกิต	วิชาเลือกเสรี 9 หน่วยกิต
		วิชาบังคับ 30 หน่วยกิต	วิชาเลือก 15 หน่วยกิต		
	สื่อมวลชนกับสังคม (3)				

หมายเหตุ * วิชาเลือกเสรี คณะนิเทศศาสตร์ รายวิชาในสาขาศิลปะการแสดง มีดังนี้

ประวัติการละคร	(3)	ละครหุ่น	(3)	นาฏศิลป์ไทยศึกษา	(3)	การแต่งหน้าสำหรับการแสดง	(3)
ละครตะวันออก	(3)	ละครใบ้	(3)	นาฏลีลาร่วมสมัย	(3)	การแต่งหน้าขั้นสูงสำหรับการแสดง	
ละครเบรคชท์	(3)	โอเปร่า	(3)	การศึกษาการแสดงสากล	(3)		(3)
ละครแอบเสิร์ต	(3)	ผู้หญิงในละคร	(3)	ทฤษฎีการแสดงและการกำกับการ		การออกแบบฉาก	(3)
ละครในการศึกษา	(3)	ละครแนวทดลอง	(3)	แสดง	(3)	การออกแบบแสง	(3)
ละครสำหรับเด็ก	(3)	เชคสเปียร์ในสังคมร่วมสมัย	(3)	แนวโน้มศิลปะในละคร โทรทัศน์ และ		การออกแบบเครื่องแต่งกาย	(3)
โศกนาฏกรรม	(3)	การแสดงเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ	(3)	ภาพยนตร์	(3)		
สุชนาฏกรรม	(3)	การอ่านเพื่อสื่อความหมาย	(3)	เชคสเปียร์ในสังคมร่วมสมัย	(3)		

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต วิชาเอกการเขียนบท สาขาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

โครงสร้างหลักสูตร 4 ปี (135 หน่วยกิต)					
วิชาการศึกษาทั่วไป 30 หน่วยกิต	วิชาพื้นฐานคณะ 36 หน่วยกิต	วิชาเฉพาะสาขา 45 หน่วยกิต		วิชาโท 15 หน่วยกิต	วิชาเลือกเสรี 9 หน่วยกิต
		วิชาบังคับ 30 หน่วยกิต	วิชาเลือก 15 หน่วยกิต		
กลุ่มวิชาภาษา (12)	การจัดการ (3) สถิติเพื่อสังคมศาสตร์ (3)	การศึกษาศิลปะการแสดง (3) พื้นฐานการแสดง 1 (2)	งานเขียนบทร่วมสมัย (3) ละครภาพยนตร์นวนิยาย ศิลปะเปรียบเทียบ (3)		วิชาเลือกเสรี ในคณะจาก รายวิชาที่ กำหนดให้ เลือกหรือ
กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ (6)	กฎหมายเบื้องต้น (3) การอ่านและการเขียนภาษา	พื้นฐานการแสดง 2 (2) การสร้างฉากและเวที (2)	การเขียนบทละคร 1 (2)		เลือกหรือ
กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์และ วิทยาศาสตร์ (6)	อังกฤษสำหรับนิเทศศาสตร์ (3) การพูดภาษาอังกฤษสำหรับนัก นิเทศศาสตร์ (3)	แนวคิดและภาพรวมในการออกแบบเพื่อการ แสดง (3) พื้นฐานการเขียนบทละคร (2)	การเขียนบทละคร 2 (2) การเขียนบทละครโทรทัศน์ (2)		รายวิชาอื่นใด ขอคณะที่ได้รับ อนุมัติให้เป็น วิชาเลือก *
กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ (6)	นิเทศศาสตร์เบื้องต้น (3) การเขียนเพื่อการสื่อสาร (3) ศิลปะการพูดและการนำเสนอ งาน (3)	วรรณกรรมละครสากล (3) ฝึกปฏิบัติงานศิลปกรรมการแสดง 1 (1) ฝึกปฏิบัติงานศิลปกรรมการแสดง 2 (1) ละครสำหรับนิเทศศาสตร์ (3)	การดัดแปลงบทละคร (2) ละครไทยในสังคมร่วมสมัย (3)		
	การถ่ายภาพ (3) การวิจัยการสื่อสารเบื้องต้น (2) หลักการตลาดสำหรับนักนิเทศ ศาสตร์ (2) กฎหมายและจริยธรรมสื่อสาร มวลชน (3)	การบริหารงานศิลปะการแสดง (2) ทฤษฎีและการวิจารณ์การแสดง (3) โครงการสรวนบันเทิงศิลปะการแสดง (3)			

โครงสร้างหลักสูตร 4 ปี (135 หน่วยกิต)					
วิชาการศึกษาทั่วไป 30 หน่วยกิต	วิชาพื้นฐานคณะ 36 หน่วยกิต	วิชาเฉพาะสาขา 45 หน่วยกิต		วิชาโท 15 หน่วยกิต	วิชาเลือกเสรี 9 หน่วยกิต
		วิชาบังคับ 30 หน่วยกิต	วิชาเลือก 15 หน่วยกิต		
	สื่อมวลชนกับสังคม (3)				

หมายเหตุ * วิชาเลือกเสรี คณะนิเทศศาสตร์ รายวิชาในสาขาศิลปะการแสดง มีดังนี้

ประวัติการละคร (3)	ละครหุ่น (3)	นาฏศิลป์ไทยศึกษา (3)	การแต่งหน้าสำหรับการแสดง (3)
ละครตะวันออก (3)	ละครใบ้ (3)	นาฏลีลาร่วมสมัย (3)	การแต่งหน้าขั้นสูงสำหรับการแสดง
ละครเบรคชท์ (3)	โอเปร่า (3)	การศึกษาการแสดงสากล (3)	(3)
ละครแอบเสิร์ด (3)	ผู้หญิงในละคร (3)	ทฤษฎีการแสดงและการกำกับการ (3)	การออกแบบฉาก (3)
ละครในการศึกษา (3)	ละครแนวทดลอง (3)	แสดง (3)	การออกแบบแสง (3)
ละครสำหรับเด็ก (3)	เชคสเปียร์ในสังคมร่วมสมัย (3)	แนวโน้มศิลปะในละคร โทรทัศน์ และ (3)	การออกแบบเครื่องแต่งกาย (3)
โศกนาฏกรรม (3)	การแสดงเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ (3)	ภาพยนตร์ (3)	
สุขนาฏกรรม (3)	การอ่านเพื่อสื่อความหมาย (3)	เชคสเปียร์ในสังคมร่วมสมัย (3)	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตรหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (ศิลปะการละคร) มหาวิทยาลัยแห่งรัฐ
แคลิฟอร์เนีย ลองบีช : Bachelor of Arts (Theatre Art), California State University, Long
Beach

จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 120 หน่วยกิต ดังนี้

วิชาบังคับในแต่ละภาคการศึกษาโดยไม่นับหน่วยกิต

- วิชาการแสดงผลงาน (Theatre Arts Showcase) 1 หน่วยกิต

วิชาพื้นฐานสาขาศิลปะการละครและนาฏศิลป์: วิชาบังคับ 15 หน่วยกิต

- วิชาประวัติศาสตร์นาฏศิลป์และการละคร ถึงปี 1660 3 หน่วยกิต
(History of Theatre and Drama to 1660)
- วิชาประวัติศาสตร์นาฏศิลป์และการละคร ตั้งแต่ปี 1660 3 หน่วยกิต
(History of Theatre and Drama Since 1660)
- วิชาการละครปัจจุบัน (Theatre Today) 3 หน่วยกิต
- วิชาพื้นฐานการกำกับการแสดง (Fundamentals of Directing) 3 หน่วยกิต
- วิชาทฤษฎีการละครและการวิจารณ์ (Dramatic Theory and Criticism) 3 หน่วยกิต

วิชาพื้นฐานสาขาวิชาศิลปะการละคร: วิชาบังคับ 21 หน่วยกิต

- วิชาพื้นฐานการวิเคราะห์บทละคร (Fundamentals of Script Analysis) 3 หน่วยกิต
- วิชาพื้นฐานการแสดง 1 (Fundamentals of Acting) 3 หน่วยกิต
- วิชาการสร้างองค์ประกอบฉากเบื้องต้น (Elementary Stagecraft) 3 หน่วยกิต
- วิชาการจัดสร้างเครื่องแต่งกาย (Costume Crafts) 3 หน่วยกิต
- วิชาการจัดแสงฉาก (Stage Lighting) 3 หน่วยกิต
- วิชาการเขียนสำหรับศิลปะการละคร (Writing for the Theatre Arts) 3 หน่วยกิต
- วิชาการบริหารเวที (Stage Management) 3 หน่วยกิต

วิชาเลือกการฝึกปฏิบัติงาน 3 หน่วยกิต

- วิชากิจกรรมศิลปะการละคร 1: นักแสดง 1 (Theatre Arts Activity: Cast) 1 หน่วยกิต
- วิชากิจกรรมศิลปะการละคร 1: นักแสดง 2 (Theatre Arts Activity: Cast) 1 หน่วยกิต
- วิชากิจกรรมศิลปะการละคร 1: ทีมงาน 1 (Theatre Arts Activity: Crew) 1 หน่วยกิต
- วิชากิจกรรมศิลปะการละคร 1: ทีมงาน 2 (Theatre Arts Activity: Crew) 1 หน่วยกิต
- วิชากิจกรรมศิลปะการละคร 2: นักแสดง 1 (Theatre Arts Activity: Cast) 1 หน่วยกิต
- วิชากิจกรรมศิลปะการละคร 2: นักแสดง 2 (Theatre Arts Activity: Cast) 1 หน่วยกิต
- วิชากิจกรรมศิลปะการละคร 2: ทีมงาน 1 (Theatre Arts Activity: Crew) 1 หน่วยกิต

-	วิชากิจกรรมศิลปะการละคร 2: ทีมงาน 2 (Theatre Arts Activity: Crew)	1 หน่วยกิต
	<u>วิชาเลือกสาขาวิชาศิลปะการละคร</u>	21 หน่วยกิต
-	วิชาการใช้เสียงสำหรับนักแสดงเบื้องต้น (Beginning Voice and Speech for the Actor)	3 หน่วยกิต
-	วิชาพื้นฐานการแสดง (Fundamentals of Acting)	3 หน่วยกิต
-	วิชาการแต่งหน้าเพื่อการแสดง (Stage Makeup)	3 หน่วยกิต
-	วิชาการแสดงชั้นกลาง (Intermediate Acting)	3 หน่วยกิต
-	วิชาการเคลื่อนไหวสำหรับนักแสดงเบื้องต้น (Beginning Movement for the Actor)	3 หน่วยกิต
-	วิชาการฝึกซ้อมและการแสดง (Rehearsal and Performance)	3 หน่วยกิต
-	วิชาพื้นฐานการแสดงออก (Foundations of Visual Expression)	3 หน่วยกิต
-	วิชาเทคนิคการนำเสนอสำหรับการละคร (Presentation Techniques for Theatre)	3 หน่วยกิต
-	วิชาพื้นฐานการแสดงออก (Foundations of Visual Expression)	3 หน่วยกิต
-	วิชาการต่อสู้ (Stage Combat)	3 หน่วยกิต
-	วิชาการกำกับชั้นกลาง (Intermediate Directing)	3 หน่วยกิต
-	วิชาการละครและภาพยนตร์ (Theatre and Cinema)	3 หน่วยกิต
-	วิชาการสร้างละคร (Dramatic Construction)	3 หน่วยกิต
-	วิชาการออกแบบสำหรับการละคร (Design for Theatre)	3 หน่วยกิต
-	วิชาทักษะเทคนิคฉากละคร (Scenic Technical Skills)	3 หน่วยกิต
-	วิชาทักษะเทคนิคเครื่องแต่งกาย (Costume Technical Skills)	3 หน่วยกิต
-	วิชาการออกแบบเสียงสำหรับการละคร (Sound Design for the Theatre)	3 หน่วยกิต
-	วิชาการประยุกต์คอมพิวเตอร์สำหรับการละคร (Computer Applications for the Theatre)	3 หน่วยกิต
-	วิชาการบริหารการละคร (Theatre Management)	3 หน่วยกิต
-	วิชาการศึกษาพิเศษในศิลปะการละคร (Special Studies in Theatre Arts)	3 หน่วยกิต
	<u>วิชาเอกการแสดง (Option in Performance: Acting)</u>	
	<u>วิชาบังคับเอกการแสดง</u>	12 หน่วยกิต
-	วิชาเสียงและคำพูดสำหรับนักแสดงเบื้องต้น (Beginning Voice and Speech for the Actor)	3 หน่วยกิต

-	วิชาพื้นฐานการแสดง 2 (Fundamentals of Acting)	3 หน่วยกิต
-	วิชาการแสดงชั้นกลาง (Intermediate Acting)	3 หน่วยกิต
-	วิชาการเคลื่อนไหวสำหรับนักแสดงเบื้องต้น (Beginning Movement for the Actor)	3 หน่วยกิต
<u>วิชาเลือกเอกการแสดง</u>		9 หน่วยกิต
-	วิชาการแต่งหน้าเพื่อการแสดง (Stage Makeup)	3 หน่วยกิต
-	วิชาพื้นฐานเทคนิคการคัดเลือก (Introduction to Audition Techniques)	3 หน่วยกิต
-	วิชาหัวข้อพิเศษในศิลปะการละคร (Special Topics in Theatre Arts)	3 หน่วยกิต
-	วิชาการประยุกต์ใช้เสียงสำหรับนักแสดง (Applied Voice and Speech for the Actor)	3 หน่วยกิต
-	วิชาการฝึกซ้อมและการแสดง (Rehearsal and Performance)	3 หน่วยกิต
-	วิชาการศึกษาฉากละครขั้นสูง (Advanced Scene Study)	3 หน่วยกิต
-	วิชาการกำกับชั้นกลาง (Intermediate Directing)	3 หน่วยกิต
-	วิชาการแสดงสำหรับฟิล์มและวิดีโอ (Film/Video Acting)	3 หน่วยกิต
-	วิชาการศึกษาฉากละครย้อนยุค (Period Scene Study)	3 หน่วยกิต
-	วิชาการเคลื่อนไหวขั้นสูงสำหรับนักแสดง (Advanced Movement for the Actor)	3 หน่วยกิต
-	วิชาการบริหารการละคร (Theatre Management)	3 หน่วยกิต
-	วิชาการศึกษาพิเศษในศิลปะการละคร (Special Studies in Theatre Arts)	3 หน่วยกิต
<u>วิชาเอกเทคนิคการละคร: ฉากละคร/เครื่องแต่งกาย/การออกแบบแสง [Option in Technical Theatre: Scenery/Costume/Lighting Design]</u>		
<u>วิชาบังคับเอกเทคนิคการละคร</u>		6 หน่วยกิต
-	วิชาพื้นฐานการแสดงออกทัศนศิลป์ (Foundations of Visual Expression)	3 หน่วยกิต
-	วิชาการออกแบบเพื่อการละคร (Design for Theatre)	3 หน่วยกิต
<u>วิชาเลือกเอกเทคนิคการละคร</u>		15 หน่วยกิต
-	วิชาการแต่งหน้าเพื่อการแสดง (Stage Makeup)	3 หน่วยกิต
-	วิชาเทคนิคการนำเสนองานการละคร (Presentation Techniques for Theatre)	3 หน่วยกิต
-	วิชาเทคนิคการละครขั้นสูง (Advanced Technical Theatre)	3 หน่วยกิต
-	วิชาเทคนิคการสร้างฉากละคร (Scenographic Techniques)	3 หน่วยกิต
-	วิชาทักษะเทคนิคฉากละคร (Scenic Technical Skills)	3 หน่วยกิต

- วิชาการออกแบบฉากละคร (Scenic Design) 3 หน่วยกิต
- วิชาการออกแบบเครื่องแต่งกาย (Costume Design) 3 หน่วยกิต
- วิชาทักษะเทคนิคเครื่องแต่งกาย (Costume Technical Skills) 3 หน่วยกิต
- วิชาการออกแบบแสง (Lighting Design) 3 หน่วยกิต
- วิชาการออกแบบเสียงสำหรับการละคร (Sound Design for the Theatre) 3 หน่วยกิต
- วิชาการประยุกต์คอมพิวเตอร์สำหรับการละคร
(Computer Applications for the Theatre) 3 หน่วยกิต
- วิชาการบริหารการละคร (Theatre Management) 3 หน่วยกิต
- วิชาการศึกษาพิเศษในศิลปะการละคร (Special Studies in Theatre Arts) 3 หน่วยกิต

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต (การละคร) มหาวิทยาลัย

นิวยอร์ก : Bachelor of Fine Arts (Drama), New York University

จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 128 หน่วยกิต ดังนี้

<u>วิชาพื้นฐานบังคับ</u>	48 หน่วยกิต
- วิชาการศึกษาระดับต้นแตกต่าง : เพศ เชื้อชาติ และวัฒนธรรม (Censored Bodies: Gender, Race, Sexuality and the Politics of Culture)	4 หน่วยกิต
- วิชาการเข้าร่วมกับชุมชน 1 (Urban Ensemble 1)	4 หน่วยกิต
- วิชาการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของเพศหญิงในสมัยปัจจุบัน (Female Cultural Rebels in Modern Times)	4 หน่วยกิต
- วิชาการกล่าวคำพูด (Spoken Word off the Page)	4 หน่วยกิต
- วิชาสัมมนาวิทยาลัย TISCH ด้านศิลปะ (TISCH School of the Arts All School Seminar)	4 หน่วยกิต
- วิชาศิลปะ และ/คือ การวิจัย (Art and/as Research)	4 หน่วยกิต
- วิชาการศึกษาโลก: วัฒนธรรม การเมืองและราชวงศ์ (Covering the World: Cultural Politics and the Imperial Imaginary)	4 หน่วยกิต
- วิชาความแตกต่างทางกายวิภาค (Anatomy of Difference)	4 หน่วยกิต
- วิชาการเข้าร่วมกับชุมชน 2 (Urban Ensemble 2)	4 หน่วยกิต
- วิชาศิลปะและสาธารณะ (Art and the Public Sphere)	4 หน่วยกิต
- วิชาความเท่าเทียมกันทางวัฒนธรรมการเปรียบเทียบศิลปะชุมชน (Cultural Equity the Community Arts Imperative)	4 หน่วยกิต
- วิชาศิลปะและการเมือง: การเคลื่อนไหวของศิลปะในนิวยอร์ก (Art and Politics: the Art Space Movement in New York, 1960 to Now)	4 หน่วยกิต
- วิชาฝึกฝนความเชี่ยวชาญเพิ่มเติม	16 หน่วยกิต
<u>วิชาบังคับศิลปศาสตร์: สำหรับนักศึกษาระหว่างประเทศ</u>	32 หน่วยกิต
- วิชาการเขียนระหว่างประเทศ 1 (International Writing 1)	4 หน่วยกิต
- วิชาการเขียนระหว่างประเทศ 2 (International Writing 2)	4 หน่วยกิต
- เลือกวิชาสายมนุษยศาสตร์ (Humanities)	8 หน่วยกิต
- เลือกวิชาสายวิทยาศาสตร์ (Sciences)	8 หน่วยกิต

<u>วิชาบังคับสาขาการละคร</u>	28 หน่วยกิต
- วิชาพื้นฐานการศึกษาละคร (Introduction to Theatre Studies)	4 หน่วยกิต
- วิชาพื้นฐานการผลิตละคร (Introduction to Theatre Production)	4 หน่วยกิต
วิชาเลือกกลุ่มวิชาเกี่ยวกับรูปแบบการละคร 3 วิชา จาก	
- วิชาละครสมัยใหม่ (Modern Drama: Expressionism and Beyond)	4 หน่วยกิต
- วิชาละครไอริชสมัยใหม่ (Modern Irish Drama)	4 หน่วยกิต
- วิชาละครอังกฤษสมัยใหม่ (Modern British Drama)	4 หน่วยกิต
- วิชาละครแอฟริกันอเมริกัน (African American Drama)	4 หน่วยกิต
- วิชาละครเอเชียอเมริกัน (Asian American Drama)	4 หน่วยกิต
- วิชาละครอเมริกันสมัยใหม่ (Modern U.S. Drama)	4 หน่วยกิต
- วิชาบทละครสำคัญ (Major Playwrights)	4 หน่วยกิต
- วิชาการแสดงมีชื่อเสียง (Popular Performance)	4 หน่วยกิต
- วิชาละครการเมือง (Political Theatre)	4 หน่วยกิต
- วิชาสตรีนิยมและการละคร (Feminism and Theatre)	4 หน่วยกิต
- วิชาละครเกย์และเลสเบี้ยน (Gay and Lesbian Theatre)	4 หน่วยกิต
- วิชาละครชุมชน (Community-Based Theatre)	4 หน่วยกิต
- วิชาการแสดงข้ามวัฒนธรรม (Multicultural Performance)	4 หน่วยกิต
- วิชามิวสิกเคิลเธียเตอร์ (Musical Theatre)	4 หน่วยกิต
- วิชาบรอดเวย์ (Broadway)	4 หน่วยกิต
- วิชาศิลปะหลายแขนง 1 (Interartistic Genres 1)	4 หน่วยกิต
- วิชาการละครในนิวยอร์ก: ปฏิบัติ (Theatre in New York: Practicum)	4 หน่วยกิต
- วิชาการละครในเมือง: ปฏิบัติ (Downtown Theatre: Practicum)	4 หน่วยกิต
- วิชาศิลปะการละครปฏิบัติ: ละครแนวทดลองจากอัตชีวประวัติ (Performance Art Practicum: Experiments in Autobiography)	4 หน่วยกิต
- วิชาการวิจารณ์ละคร (Theatre Criticism: Writing about Performance)	4 หน่วยกิต
- วิชาครูการแสดง (The Actor-Teacher)	4 หน่วยกิต
- วิชาการละครและการบำบัด (Theatre and Therapy)	4 หน่วยกิต
วิชาเลือกกลุ่มวิชาการละครระหว่างประเทศและประวัติศาสตร์การละคร 2 วิชา จาก	
- วิชาเชกสเปียร์ (Shakespeare)	4 หน่วยกิต

-	วิชาละครสมัยใหม่: สัจนิยมและธรรมชาตินิยม (Modern Drama: Realism and Naturalism)	4 หน่วยกิต
-	วิชาละครสมัยกรีกโบราณ (Theatre in Ancient Greece)	4 หน่วยกิต
-	วิชาละครยุคกลาง (Medieval Theatre)	4 หน่วยกิต
-	วิชาละครยุคฟื้นฟูศิลปวิทยาการ (Renaissance Theatre)	4 หน่วยกิต
-	วิชาละครฟื้นฟู: (Restoration Theatre)	4 หน่วยกิต
-	วิชาละครยุคศตวรรษที่ 19 (19th-Century Theatre)	4 หน่วยกิต
-	วิชาละครรัสเซียสมัยใหม่: ยุคผู้กำกับ (Modern Russian Theatre: the Age of the Director)	4 หน่วยกิต
-	วิชาประวัติศาสตร์การแสดง (History of Acting)	4 หน่วยกิต
-	วิชาประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมโรงละคร (History of Theatre Architecture)	4 หน่วยกิต
-	วิชาประวัติศาสตร์การละครสหรัฐอเมริกา (History of U.S. Theatre)	4 หน่วยกิต
-	วิชาประวัติศาสตร์การกำกับละคร (History of Directing)	4 หน่วยกิต
-	วิชาศิลปะแนวเหนือจริง (The Avant-Garde)	4 หน่วยกิต
-	วิชาการแสดงละครเร่ (Radical Street performance)	4 หน่วยกิต
-	วิชาการละครเพื่อการปลดแอก (Boal and Beyond)	4 หน่วยกิต
-	วิชาการแสดงประเพณีจากแอฟริกา (Performance Traditions from Africa)	4 หน่วยกิต
-	วิชาละครในเอเชีย (Theatre in Asia)	4 หน่วยกิต
-	วิชาละครอาหรับและภาพยนตร์ (Arab Theatre and Film)	4 หน่วยกิต
-	วิชาละครละตินอเมริกา (Theatre of Latin America)	4 หน่วยกิต
	วิชาเลือกสาขาวิชาการละคร	20 หน่วยกิต
-	วิชาศิลปะการแสดง (Performance Art)	2 หน่วยกิต
-	วิชาละครหน้ากาก (Masked Drama)	2 หน่วยกิต
-	วิชาการแสดงสดขั้นสูง (Advanced Improvisation)	2 หน่วยกิต
-	วิชาพื้นฐานองค์ประกอบการแสดง (Introduction to Performance Composition)	2 หน่วยกิต
-	วิชาเทคนิคคอเล็กซานเดอร์ (Alexander Technique)	2 หน่วยกิต
-	วิชาการแสดงตลก (Clowning)	2 หน่วยกิต
-	วิชาสร้างละครตนเอง (Create Your Own Drama)	2 หน่วยกิต
-	วิชาการต่อสู้บนเวที 1 (Stage Combat I)	2 หน่วยกิต
-	วิชาการต่อสู้บนเวที 2 (Stage Combat II)	2 หน่วยกิต

-	วิชาการออกเสียงและบท (Accents and Dialects)	2 หน่วยกิต
-	วิชาสัมมนาบทกวีสมัยเชกสเปียร์ (Workshop in Shakespearean Verse)	2 หน่วยกิต
-	วิชาสัมมนาการสื่อสารด้วยเพลง (Song Performance Workshop)	2 หน่วยกิต
-	วิชาบทเรียนเสียงส่วนบุคคล (Private Voice Lessons)	2 หน่วยกิต
-	วิชาเทคนิคการละครเพลง (Musical Theatre Technic)	2 หน่วยกิต
-	วิชาการกำกับละคร: วิธีทางกายภาพ (Directing: A Physical Approach)	4 หน่วยกิต
-	วิชาเทคนิคการคัดเลือกในทางปฏิบัติ (Audition Technique in Practice)	2 หน่วยกิต
-	วิชาวิจัยการละคร (Theatre Research)	2 หน่วยกิต
-	วิชาเครื่องแต่งกายประวัติศาสตร์ 1 (Costume Period Style I)	2 หน่วยกิต
-	วิชาเครื่องแต่งกายประวัติศาสตร์ 2 (Costume Period Style II)	2 หน่วยกิต
-	วิชาผลิตละคร (Producing a Play)	2 หน่วยกิต
-	วิชาการกำกับด้านเทคนิค (Technical Direction)	2 หน่วยกิต
-	วิชาเทคนิคการโลหะ (Welding Technology)	2 หน่วยกิต
-	วิชาการละครเทคนิคภาคปฏิบัติ (Technical Theatre Practicum)	2 หน่วยกิต
-	วิชาการบริหารเวที (Stage Management)	2 หน่วยกิต
-	วิชาแสงละคร (Lighting)	2 หน่วยกิต
-	วิชาฉากละคร (Scenery)	2 หน่วยกิต
-	วิชาเครื่องแต่งกาย (Costuming)	2 หน่วยกิต

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตรหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (การละคร) มหาวิทยาลัย

เอกซ์เตออร์ : Bachelor of Arts (Drama), University of Exeter, UK

จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 360 หน่วยกิต ดังนี้

วิชาพื้นฐานสาขาวิชาการละคร: วิชาบังคับ

- วิชาการแสดงและไม่ใช่การแสดง: บทละครสำหรับการแสดง 30 หน่วยกิต
(Acting and Not Acting - The Dialectics of Performance)
- วิชาบทเบื้องต้นและเนื้อเรื่องสำหรับการละคร 1 30 หน่วยกิต
(Pre-texts and Contexts of Drama 1)
- วิชาบทเบื้องต้นและเนื้อเรื่องสำหรับการละคร 2 30 หน่วยกิต
(Pre-texts and Contexts of Drama 2)
- วิชาการวิจัยและการแสดง (Research and Performance) 30 หน่วยกิต
- วิชาการตีความการละคร 1 (Theatrical Interpretation 1) 30 หน่วยกิต
- วิชาการตีความการละคร 2 (Theatrical Interpretation 2) 30 หน่วยกิต
- วิชาการเขียนบท (Practical Essay) 30 หน่วยกิต
- วิชาการฝึกการละคร (Theatre Praxis) 30 หน่วยกิต

วิชาเลือกสาขาวิชาการละคร

- วิชาศาสตร์การละคร (Dramaturgy) 30 หน่วยกิต
- วิชาการตีความการแสดง 1 (Interpretative Acting I) 30 หน่วยกิต
- วิชาการแสดงและการละครยุคกรีกคลาสสิก 30 หน่วยกิต
(Performance and Theatrical Space in Classical Greece)
- วิชาการเต้นและการออกแบบลีลา (Dance/Choreography) 30 หน่วยกิต
- วิชาจิตใจและร่างกายของนักแสดง (The Psycho-Physical Actor) 30 หน่วยกิต
- วิชาดนตรีและการละคร (Music and Theatre) 30 หน่วยกิต
- วิชาศิลปะการแสดง (Performance Art) 30 หน่วยกิต
- วิชาการแสดงละครโศกนาฏกรรมกรีก (Acting Greek Tragedy) 30 หน่วยกิต
- วิชาการละครประยุกต์ (Applied Drama) 30 หน่วยกิต
- วิชาการแสดงมัลติมีเดีย (Multi-media Performance) 30 หน่วยกิต
- วิชาเทคนิคการละคร: การออกแบบเครื่องแต่งกายและหน้ากาก 30 หน่วยกิต
(Theatre Crafts – Design Costume & Mask)
- วิชาการวิเคราะห์การเคลื่อนไหวเวลาแบน (Laban Movement Analysis) 30 หน่วยกิต

- วิชาการละครยุโรปสมัยใหม่ (Modern European Drama) 30 หน่วยกิต
- วิชาเชกสเปียร์และร่วมสมัยเชกสเปียร์ (Shakespeare and his Contemporaries) 30 หน่วยกิต
- วิชาการพูดบทในการแสดง 1 (Spoken Text in Performance I) 30 หน่วยกิต
- วิชาการแสดงอเมริกันแอฟริกัน (African American Performance) 30 หน่วยกิต
- วิชาสื่อสมัยใหม่ (New Media) 30 หน่วยกิต
- วิชาการแสดงเบรคชท์ (Acting Brecht) 30 หน่วยกิต
- วิชาเครื่องประกอบละครอิเล็กทรอนิกส์ 1 (Electrical Theatre Crafts 1) 30 หน่วยกิต
- วิชาเครื่องประกอบละครอิเล็กทรอนิกส์ 2 (Electrical Theatre Crafts 2) 30 หน่วยกิต
- วิชาการฝึกการแสดงข้ามวัฒนธรรม (Intercultural Performer Training) 30 หน่วยกิต
- วิชาการแสดงในสถานที่เฉพาะ (Site-Specific Performance) 30 หน่วยกิต
- วิชาการแสดงมัลติมีเดีย: การสร้างสรรค์ การพัฒนา และการนำเสนอ (Multi-media Performance: Devising, Development and Presentation) 30 หน่วยกิต
- วิชานักแสดงสร้างสรรค์ (Creative Actor) 30 หน่วยกิต
- วิชาการกำกับละคร (Directing) 30 หน่วยกิต
- วิชาการเขียนบทละคร (Playwriting) 30 หน่วยกิต
- วิชาการละครประยุกต์ (Applied Drama) 30 หน่วยกิต
- วิชาทฤษฎีและกระบวนการสร้างการแสดง (Theories and Processes of Composing Performance) 30 หน่วยกิต
- วิชาการเต้นและองค์ประกอบ (Dance Performance and Composition) 30 หน่วยกิต
- วิชาการตีความการแสดง 2 (Interpretative Acting II) 30 หน่วยกิต
- วิชาการแสดงสื่อใหม่ (New Media Performance) 30 หน่วยกิต
- วิชาการแสดงหลังยุคอาณานิคม (Post-Colonial Drama) 30 หน่วยกิต
- วิชาการพูดบทในการแสดง 2 (Spoken Text in Performance II) 30 หน่วยกิต
- วิชาการละครร่า (Rough Theatre) 30 หน่วยกิต
- วิชาองค์ประกอบดิจิทัลมีเดีย (Digital Media Composition) 30 หน่วยกิต
- วิชาการละครประยุกต์: ทฤษฎีและปฏิบัติ (Applied Drama – Theories and Practices) 30 หน่วยกิต
- วิชาวิธีการกำกับละคร (Approaches to Directing) 30 หน่วยกิต

- วิชาการแสดงข้ามวัฒนธรรม: ทฤษฎีและสุนทรียศาสตร์
(Intercultural Performance Theories and Aesthetics) 30 หน่วยกิต
- วิชาการละครฟื้นฟู: วัฒนธรรมและการเมือง
(Restoration Theatre: Culture and Politics) 30 หน่วยกิต
- วิชามุมมองด้านทฤษฎีของละครประยุกต์
(Theoretical Aspects of Applied Drama) 30 หน่วยกิต
- วิชาจิตรกรรมและการแสดง (Painting and Performance) 30 หน่วยกิต
- วิชาละครอเมริกันทดลอง (American Experimental Theatre) 30 หน่วยกิต
- วิชาเบรคชท์: อนาธิปไตย วิภาษวิธี คอมมิวนิสต์
(Brecht – Anarchy, Dialectics, Communism) 30 หน่วยกิต
- วิชาเทคนิคเฉพาะ (Technical Specialisation) 30 หน่วยกิต

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

ชื่อเรื่อง การศึกษาทัศนะของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดงเกี่ยวกับวิชา
พื้นฐานศิลปะในหลักสูตรศิลปะการแสดง ระดับปริญญาตรี ของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

โดย นายอภิรัตน์ แก้วกัน

ภาควิชา ศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศิริบุรี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อการศึกษาทัศนะของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์สาขาศิลปะการแสดงเกี่ยวกับแนวคิดการจัดวิชาพื้นฐานศิลปะในหลักสูตรศิลปะการแสดง ระดับปริญญาตรี ของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย

คำจำกัดความในการวิจัย

หลักสูตรศิลปะการแสดง หมายถึง หลักสูตรในสาขาวิชาศิลปะการแสดง การศึกษาเกี่ยวกับการละครสมัยใหม่ มุ่งเน้นให้บัณฑิตมีความรู้ ทักษะทางด้านการแสดง การกำกับ การแสดง การออกแบบ เพื่อการแสดง และการเขียนบท ในระดับปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนในประเทศไทย ที่ปรากฏในปีการศึกษา 2550 ในการวิจัยนี้ ประกอบด้วย

- 1) หลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปการละคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 2) หลักสูตรอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานาฏศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
- 3) หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปะการละคร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- 4) หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยศรีนครินทร

วิโรฒ

- 5) หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปะการแสดงประยุกต์ มหาวิทยาลัยธุรกิจ

บัณฑิต

- 6) หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต สาขาศิลปะการแสดง มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

วิชาพื้นฐานทางศิลปะ หมายถึง วิชาที่เป็นพื้นฐานองค์ความรู้ ในการบูรณาการศึกษาศาสตร์ทางด้านศิลปะทุกแขนง ในการวิจัยนี้ ประกอบด้วย

- 1) วิชาองค์ประกอบศิลป์ (Art Composition) หมายถึง วิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีหลักการ ของทัศนธาตุ โครงสร้างทางทัศนศิลป์ องค์ประกอบการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะต่างๆ

2) วิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ(History of Art) หมายถึง วิชาที่ศึกษาประวัติความเป็นมา วิวัฒนาการ แนวคิด รูปแบบ ลักษณะ และคุณค่าของศิลปะตะวันตก ศิลปะตะวันออก และศิลปะไทยในยุคสมัยต่างๆ

3) วิชาสุนทรียศาสตร์ (Aesthetics) หมายถึง วิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี ทางด้านสุนทรียศาสตร์ ความซาบซึ้งและการรับรู้ในความหมาย ขอบเขต คุณค่า ความงามของ ผลงานศิลปะ

4) วิชาศิลปวิจารณ์ (Art Criticism) หมายถึง วิชาที่ศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ สังเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์ ผลงานศิลปะ ตามความคิดเห็น กฎเกณฑ์ หลักการทางศิลปะและทฤษฎี ศิลปวิจารณ์

การจัดกลุ่มวิชา

1) กลุ่มวิชาพื้นฐานคณะ หมายถึง วิชาที่เป็นพื้นฐานของกลุ่มวิชาชีพ บังคับไว้ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและทักษะเหมือนกันในกลุ่ม วิชาชีพของตน ทั้งนี้ขึ้นข้อกำหนดของแต่ละคณะที่แตกต่างออกไป

2) กลุ่มวิชาบังคับเฉพาะสาขา หมายถึง วิชาที่เป็นพื้นฐานของวิชาชีพเฉพาะ บังคับไว้ เพื่อให้ผู้เรียน มีความรู้ความเข้าใจและทักษะปฏิบัติทางวิชาชีพเฉพาะที่เหมือนกัน ทั้งนี้ขึ้นกับข้อกำหนดของแต่ละสาขาที่แตกต่างออกไป

3) กลุ่มวิชาเลือกเฉพาะสาขา หมายถึง วิชาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียน ตามที่สนใจหรือเป็นวิชาที่ส่งเสริมทักษะความสามารถเฉพาะทาง ในสาขาวิชาชีพนั้นๆ

4) กลุ่มวิชาเลือกเสรี หมายถึง วิชาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนวิชา ตามที่มีความถนัด ความสนใจ และคิดว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพในอนาคตได้นอกเหนือไปจากวิชาเฉพาะ

5) กลุ่มวิชาเสริมประสบการณ์วิชาชีพ หมายถึง วิชาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษา ความรู้ ทักษะและฝึกปฏิบัติ เฉพาะทางในสายวิชาชีพที่ศึกษาหรือ อสนใจเพิ่มเติม นอกเหนือจาก หลักสูตรกำหนดให้

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

ตอนที่1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อวิชาพื้นฐานศิลปะในหลักสูตรศิลปะการแสดง

ตอนที่3 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรศิลปะการแสดง

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....
 สัมภาษณ์เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
 เวลา.....ถึง.....

ตอนที่1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

- 1) เพศ () ชาย () หญิง
- 2) อายุ () 26-30 ปี () 31-35 ปี () 36-40 ปี
 () 41-45 ปี () 46-50 ปี () 50 ปีขึ้นไป
- 3) คุณวุฒิทางการศึกษา
 ปริญญาตรี สาขา.....
 สถาบัน.....
 ปริญญาโท สาขา.....
 สถาบัน.....
 ปริญญาเอก สาขา.....
 สถาบัน.....
 อื่นๆ(โปรดระบุ) ระดับ.....
 สาขา.....
 สถาบัน.....
- 4) ประสบการณ์ทางการทำงาน
 () อาจารย์ผู้สอนประจำ สาขา.....
 สถาบัน.....
 วิชาที่สอน.....

 () ผู้เชี่ยวชาญสาขาศิลปะการแสดง
 () การแสดง
 () การกำกับแสดง
 () การเขียนบท
 () การออกแบบเพื่อการแสดง (โปรดระบุ).....
 () อื่นๆ (โปรดระบุ).....
 () นักวิชาการอิสระด้านศิลปะการแสดง (โปรดระบุ).....
 () อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อวิชาพื้นฐานศิลปะในหลักสูตรศิลปะการแสดง

1) ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของวิชาพื้นฐานศิลปะ ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาทางด้านศิลปะการแสดง ในหลักสูตรศิลปะการแสดง อย่างไร

1.1) วิชาองค์ประกอบศิลป์

1.1.1) เนื้อหาความรู้และทักษะด้านองค์ประกอบศิลป์ (Composition) มีความสำคัญต่อกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาทางการแสดง มากน้อยเพียงไร

() มากที่สุด () มาก () ปานกลาง () น้อย () ไม่แน่ใจ

ความคิดเห็นเพิ่มเติม.....

.....

1.1.2) เนื้อหาความรู้และทักษะด้านองค์ประกอบศิลป์ (Composition) มีความสำคัญต่อกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาทางการกำกับการแสดง มากน้อยเพียงไร

() มากที่สุด () มาก () ปานกลาง () น้อย () ไม่แน่ใจ

ความคิดเห็นเพิ่มเติม.....

.....

1.1.3) เนื้อหาความรู้และทักษะด้านองค์ประกอบศิลป์ (Composition) มีความสำคัญต่อกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาทางการออกแบบเพื่อการแสดง มากน้อยเพียงไร

() มากที่สุด () มาก () ปานกลาง () น้อย () ไม่แน่ใจ

ความคิดเห็นเพิ่มเติม.....

.....

1.1.4) เนื้อหาความรู้และทักษะด้านองค์ประกอบศิลป์ (Composition) มีความสำคัญต่อกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาทางการเขียนบท มากน้อยเพียงไร

() มากที่สุด () มาก () ปานกลาง () น้อย () ไม่แน่ใจ

ความคิดเห็นเพิ่มเติม.....

.....

1.2) วิชาประวัติศาสตร์ศิลปะ

1.2.1) เนื้อหาความรู้พื้นฐานทางประวัติศาสตร์ศิลปะ (History of Arts) มีความสำคัญต่อ
กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาทางด้านการแสดง มากน้อยเพียงไร

() มากที่สุด () มาก () ปานกลาง () น้อย () ไม่แน่ใจ

ความคิดเห็นเพิ่มเติม.....

.....

1.2.2) เนื้อหาความรู้พื้นฐานทางประวัติศาสตร์ศิลปะ (History of Arts) มีความสำคัญต่อ
กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาทางด้านการกำกับแสดง มากน้อยเพียงไร

() มากที่สุด () มาก () ปานกลาง () น้อย () ไม่แน่ใจ

ความคิดเห็นเพิ่มเติม.....

.....

1.2.3) เนื้อหาความรู้พื้นฐานทางประวัติศาสตร์ศิลปะ (History of Arts) มีความสำคัญต่อ
กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาทางด้านการออกแบบเพื่อการแสดง มากน้อยเพียงไร

() มากที่สุด () มาก () ปานกลาง () น้อย () ไม่แน่ใจ

ความคิดเห็นเพิ่มเติม.....

.....

1.2.4) เนื้อหาความรู้พื้นฐานทางประวัติศาสตร์ศิลปะ (History of Arts) มีความสำคัญต่อ
กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาทางด้านการเขียนบท มากน้อยเพียงไร

() มากที่สุด () มาก () ปานกลาง () น้อย () ไม่แน่ใจ

ความคิดเห็นเพิ่มเติม.....

.....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.3) วิชาสุนทรียศาสตร์

1.3.1) เนื้อหาความรู้เรื่องสุนทรียศาสตร์ (Aesthetic) มีความสำคัญต่อกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาทางด้านการแสดง มากน้อยเพียงไร

() มากที่สุด () มาก () ปานกลาง () น้อย () ไม่แน่ใจ

ความคิดเห็นเพิ่มเติม.....

.....

1.3.2) เนื้อหาความรู้เรื่องสุนทรียศาสตร์ (Aesthetic) มีความสำคัญต่อกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาทางด้านการทำกับข้าวและการแสดง มากน้อยเพียงไร

() มากที่สุด () มาก () ปานกลาง () น้อย () ไม่แน่ใจ

ความคิดเห็นเพิ่มเติม.....

.....

1.3.3) เนื้อหาความรู้เรื่องสุนทรียศาสตร์ (Aesthetic) มีความสำคัญต่อกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาทางด้านการออกแบบเพื่อแสดง มากน้อยเพียงไร

() มากที่สุด () มาก () ปานกลาง () น้อย () ไม่แน่ใจ

ความคิดเห็นเพิ่มเติม.....

.....

1.3.4) เนื้อหาความรู้เรื่องสุนทรียศาสตร์ (Aesthetic) มีความสำคัญต่อกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาทางด้านการเขียนบท มากน้อยเพียงไร

() มากที่สุด () มาก () ปานกลาง () น้อย () ไม่แน่ใจ

ความคิดเห็นเพิ่มเติม.....

.....

1.4) วิชาศิลปะวิจารณ์

1.4.1) เนื้อหาความรู้เกี่ยวกับศิลปะวิจารณ์ (Arts Criticism) มีความสำคัญต่อกิจกรรมการเรียนรู้การสอนวิชาทางด้านการแสดง มากน้อยเพียงไร

() มากที่สุด () มาก () ปานกลาง () น้อย () ไม่แน่ใจ

ความคิดเห็นเพิ่มเติม.....

1.4.2) เนื้อหาความรู้เกี่ยวกับศิลปะวิจารณ์ (Arts Criticism) มีความสำคัญต่อกิจกรรมการเรียนรู้การสอนวิชาทางด้านการกำกับแสดง มากน้อยเพียงไร

() มากที่สุด () มาก () ปานกลาง () น้อย () ไม่แน่ใจ

ความคิดเห็นเพิ่มเติม.....

1.4.3) เนื้อหาความรู้เกี่ยวกับศิลปะวิจารณ์ (Arts Criticism) มีความสำคัญต่อกิจกรรมการเรียนรู้การสอนวิชาทางด้านการออกแบบเพื่อการแสดง มากน้อยเพียงไร

() มากที่สุด () มาก () ปานกลาง () น้อย () ไม่แน่ใจ

ความคิดเห็นเพิ่มเติม.....

1.4.4) เนื้อหาความรู้เกี่ยวกับศิลปะวิจารณ์ (Arts Criticism) มีความสำคัญต่อกิจกรรมการเรียนรู้การสอนวิชาทางด้านการเขียนบท มากน้อยเพียงไร

() มากที่สุด () มาก () ปานกลาง () น้อย () ไม่แน่ใจ

ความคิดเห็นเพิ่มเติม.....

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2) ถ้าในกรณีที่มีการจัดการเรียนการสอนวิชาพื้นฐานศิลปะในหลักสูตรศิลปะการแสดง แยกตามวิชาเอก ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร และถ้าเห็นด้วยควรจัดไว้ในหมวดกลุ่มวิชาใด

2.1) วิชาเอกการแสดง

วิชาพื้นฐานศิลปะ	ความคิดเห็น						
	เห็นด้วย					ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ
	กลุ่มวิชาพื้นฐาน คณะ	กลุ่มวิชาบังคับ เฉพาะสาขา	กลุ่มวิชาเลือก เฉพาะสาขา	กลุ่มวิชาเลือกเสรี	กลุ่มวิชาเสริม ประสบการณ์วิชาชีพ		
วิชาองค์ประกอบศิลป์							
วิชาประวัติศาสตร์ศิลป์							
วิชาสุนทรียศาสตร์							
วิชาศิลปวิจารณ์							

ความคิดเห็นเพิ่มเติม และข้อเสนอแนะอื่นๆ

2.2) วิชาเอกการกำกับการแสดง

วิชาพื้นฐานศิลปะ	ความคิดเห็น						
	เห็นด้วย					ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ
	กลุ่มวิชาพื้นฐาน คณะ	กลุ่มวิชาบังคับ เฉพาะสาขา	กลุ่มวิชาเลือก เฉพาะสาขา	กลุ่มวิชาเลือกเสรี	กลุ่มวิชาเสริม ประสบการณ์วิชาชีพ		
วิชาองค์ประกอบศิลป์							
วิชาประวัติศาสตร์ศิลป์							
วิชาสุนทรียศาสตร์							
วิชาศิลปวิจารณ์							

ความคิดเห็นเพิ่มเติม และข้อเสนอแนะอื่นๆ

2.3) วิชาเอกการออกแบบเพื่อการแสดง

วิชาพื้นฐานศิลปะ	ความคิดเห็น						
	เห็นด้วย					ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ
	กลุ่มวิชา พื้นฐาน คณะ	กลุ่มวิชา บังคับ เฉพาะสาขา	กลุ่มวิชา เลือก เฉพาะสาขา	กลุ่มวิชา เลือกเสรี	กลุ่มวิชา เสริม ประสบการณ์ วิชาชีพ		
วิชาองค์ประกอบศิลป์							
วิชาประวัติศาสตร์ศิลป์							
วิชาสุนทรียศาสตร์							
วิชาศิลปวิจารณ์							

ความคิดเห็นเพิ่มเติม และข้อเสนอแนะอื่นๆ

2.4) วิชาเอกการเขียนบท

วิชาพื้นฐานศิลปะ	ความคิดเห็น						
	เห็นด้วย					ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ
	กลุ่มวิชา พื้นฐาน คณะ	กลุ่มวิชา บังคับ เฉพาะสาขา	กลุ่มวิชา เลือก เฉพาะสาขา	กลุ่มวิชา เลือกเสรี	กลุ่มวิชา เสริม ประสบการณ์ วิชาชีพ		
วิชาองค์ประกอบศิลป์							
วิชาประวัติศาสตร์ศิลป์							
วิชาสุนทรียศาสตร์							
วิชาศิลปวิจารณ์							

ความคิดเห็นเพิ่มเติม และข้อเสนอแนะอื่นๆ

ตอนที่3 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาหลักสูตรศิลปะการแสดง

1) ท่านคิดว่าแนวโน้มของตลาดแรงงานวิชาชีพทางด้านศิลปะการแสดงในอนาคต จะเป็นไปในรูปแบบและทิศทางใด

.....

.....

.....

.....

2) ท่านคิดว่าแนวโน้มของหลักสูตรศิลปะการแสดง ในระดับปริญญาตรี ของสถาบันอุดมศึกษา ในประเทศไทย ในอนาคต ควรมีลักษณะและพัฒนาไปในทิศทางใด

.....

.....

.....

.....

ผู้ให้สัมภาษณ์.....ผู้สัมภาษณ์.....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายอภิรัตน์ แก้วกัน เกิดเมื่อวันที่ 13 มิถุนายน พ.ศ.2525 ที่จังหวัดแพร่ สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาตรี ปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ2) วิชาเอกการออกแบบ เพื่อการแสดง สาขาศิลปะการการแสดง คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา2547 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาศิลปศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา2549

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย